

Az Európai Unió Hivatalos Lapja

L 211

52. évfolyam

2009. augusztus 14.

Magyar nyelvű kiadás

Jogszabályok

Tartalom

I Az EK-Szerződés/Euratom-Szerződés alapján elfogadott jogi aktusok, amelyek közzététele kötelező

RENDELETEK

- ★ Az Európai Parlament és a Tanács 713/2009/EK rendelete (2009. július 13.) az Energiaszabályozók Együttműködési Ügynöksége létrehozásáról ⁽¹⁾ 1
- ★ Az Európai Parlament és a Tanács 714/2009/EK rendelete (2009. július 13.) a villamos energia határokon keresztül történő kereskedelme esetén alkalmazandó hálózati hozzáférési feltételekről és az 1228/2003/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről ⁽¹⁾ 15
- ★ Az Európai Parlament és a Tanács 715/2009/EK rendelete (2009. július 13.) a földgázszállító hálózatokhoz való hozzáférés feltételeiről és az 1775/2005/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről ⁽¹⁾ 36

IRÁNYELVEK

- ★ Az Európai Parlament és a Tanács 2009/72/EK irányelve (2009. július 13.) a villamos energia belső piacára vonatkozó közös szabályokról és a 2003/54/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről ⁽¹⁾ 55
- ★ Az Európai Parlament és a Tanács 2009/73/EK irányelve (2009. július 13.) a földgáz belső piacára vonatkozó közös szabályokról és a 2003/55/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről ⁽¹⁾ 94

⁽¹⁾ EGT-vonatkozású szöveg

Ár: 26 EUR

HU

Azok a jogi aktusok, amelyek címe normál szedéssel jelenik meg, a mezőgazdasági ügyek napi intézésére vonatkoznak, és rendszerint csak korlátozott ideig maradnak hatályban.

Valamennyi más jogszabály címét vastagon szedik, és előtte csillag szerepel.

I

(Az EK-Szerződés/Euratom-Szerződés alapján elfogadott jogi aktusok, amelyek közzététele kötelező)

RENDELETEK

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS 713/2009/EK RENDELETE

(2009. július 13.)

az Energiaszabályozók Együttműködési Ügynöksége létrehozásáról

(EGT-vonatkozású szöveg)

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Közösséget létrehozó szerződésre és különösen annak 95. cikkére,

tekintettel a Bizottság javaslatára,

tekintettel az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményére ⁽¹⁾,

tekintettel a Régiók Bizottságának véleményére ⁽²⁾,

a Szerződés 251. cikkében megállapított eljárásnak megfelelően ⁽³⁾,

mivel:

- (1) A Bizottság „Európai energiapolitika” című, 2007. január 10-i közleményében kiemelte annak jelentőségét, hogy lezáruljon a villamos energia és a földgáz belső piacának létrehozása. A dokumentum e célkitűzés elérése szempontjából kulcsfontosságú intézkedésként jelölte meg a közösségi szintű szabályozási keret javítását.
- (2) A 2003/796/EK bizottsági határozat ⁽⁴⁾ „villamosenergia- és gázipari szabályozó hatóságok európai csoportja” (ERGEG) névvel független villamosenergia- és gázügyi tanácsadó csoportot hozott létre, amelynek feladata, hogy megkönnyítse a tagállami szabályozó szervek közötti, illetve az e szervek és a Bizottság közötti konzultációt, koordinációt és együttműködést a villamos energia és a

földgáz belső piacának megszilárdítása céljából. Ez a csoport a villamos energia belső piacára vonatkozó közös szabályokról szóló, 2003. június 26-i 2003/54/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv ⁽⁵⁾, valamint a földgáz belső piacára vonatkozó közös szabályokról szóló, 2003. június 26-i 2003/55/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv ⁽⁶⁾ alapján kijelölt nemzeti szabályozó hatóságok képviselőiből áll.

- (3) Az ERGEG a létrehozása óta kifejtett tevékenységével kedvezően hatott a villamos energia és a földgáz belső piacára. Azt azonban széles körben elismerik az ágazatban, és erre maga az ERGEG is tett javaslatot, hogy a nemzeti szabályozó hatóságok közötti önkéntes együttműködésnek olyan, közösségi struktúrában kell most megvalósulnia, amely világos hatáskörrel rendelkezik, és amely jogosult meghatározott esetekben egyedi szabályozó határozatokat elfogadni.
- (4) Az Európai Tanács a 2007. március 8-i és 9-i ülésén felkérte a Bizottságot, hogy tegyen javaslatot a nemzeti szabályozók együttműködését szolgáló független mechanizmus kialakítására.
- (5) A tagállamoknak szorosan együtt kell működniük, és az EU energiapolitikai célkitűzései elérése érdekében fel kell számolniuk a villamos energia és a földgáz határokon keresztül történő kereskedelme útjában álló akadályokat. A központi szerv erőforrásigényeire vonatkozó hatásvizsgálatból világossá vált, hogy egy független központi szerv hosszú távon számos előnyt nyújt más lehetőségekhez képest. Egy Energiaszabályozói Együttműködési Ügynökséget (az Ügynökség) kell létrehozni a szabályozási hálózat

⁽¹⁾ HL C 211., 2008.8.19., 23. o.

⁽²⁾ HL C 172., 2008.7.5., 55. o.

⁽³⁾ Az Európai Parlament 2008. június 18-i véleménye (a Hivatalos Lapban még nem tették közzé), a Tanács 2009. január 9-i közös álláspontra (HL C 75. E, 2009.3.31., 1. o.) és az Európai Parlament 2009. április 22-i álláspontra (a Hivatalos Lapban még nem tették közzé). A Tanács június 25-i határozata.

⁽⁴⁾ HL L 296., 2003.11.14., 34. o.

⁽⁵⁾ HL L 176., 2003.7.15., 37. o.

⁽⁶⁾ HL L 176., 2003.7.15., 57. o.

közösségi szintű megszüntetése, valamint a villamos energia és a földgáz belső piacának hatékony működéséhez történő hozzájárulás érdekében. Az Ügynökségnek lehetővé kell tennie a nemzeti szabályozó hatóságok számára azt is, hogy közösségi szinten fokozzák együttműködésüket, és kölcsönösen vegyenek részt a Közösséghez kapcsolódó feladatok ellátásában.

- (6) Az Ügynökségnek biztosítania kell, hogy a nemzeti szabályozó hatóságok a szabályozási feladataikat a villamos energia belső piacára vonatkozó közös szabályokról szóló, 2009. július 13-i 2009/72/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvvel ⁽¹⁾ és a földgáz belső piacára vonatkozó közös szabályokról szóló, 2009. július 13-i 2009/73/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvvel ⁽²⁾ összhangban kellően összehangoltan lássák el, és hogy ezek szükség esetén közösségi szinten valósuljanak meg. E célból szükséges garantálni, hogy az Ügynökség független legyen a magán- vagy köztulajdonban lévő villamosenergia- és földgáztermelőktől, a szállítási- és elosztórendszer-üzemeltetőktől, valamint a fogyasztóktól, továbbá biztosítani tevékenységének összhangját a közösségi joggal, műszaki és szabályozói jogkörét, átláthatóságát, a demokratikus ellenőrzés alá vethetőségét és hatékonyságát.
- (7) Az Ügynökségnek nyomon kell követnie a villamosenergia-átviteli és a földgázszállítási rendszerek üzemeltetőinek regionális együttműködését, valamint a villamosenergia-piaci átvitelirendszer-üzemeltetők európai hálózatára (villamosenergia-piaci ENTSO) és a gázpiaci szállítási rendszer-üzemeltetők európai hálózatára (földgázpiaci ENTSO) háruló feladatok végrehajtását. Az Ügynökség részvétele kulcsfontosságú annak biztosításához, hogy a szállítási rendszer-, illetve az átvitelirendszer-üzemeltetők hatékonyan és átláthatóan, a villamosenergia és a földgáz belső piacát előmozdítva működjenek együtt.
- (8) Az Ügynökségnek a Bizottsággal, a tagállamokkal és a megfelelő nemzeti hatóságokkal együttműködésben nyomon kell követnie a belső villamosenergia- és földgázpiacot, valamint adott esetben tájékoztatnia kell az Európai Parlamentet, a Bizottságot és a nemzeti hatóságokat a megállapításokról. Az Ügynökség fenti nyomon követési feladatai nem lehetnek átfedésben a nemzeti hatóságok, különösen a versenyhatóságok, vagy a Bizottság által végzett nyomon követéssel és nem akadályozhatják azokat.
- (9) Az Ügynökség fontos szerepet játszik olyan keretjellegű iránymutatások kidolgozásában, amelyek jellegüknél fogva kötelező erővel nem rendelkeznek (a továbbiakban: a keretjellegű iránymutatások), és amelyekkel az üzemi és kereskedelmi szabályzatoknak összhangban kell állniuk. Az Ügynökségnek továbbá, céljával összhangban, célszerű részt vennie az üzemi és kereskedelmi szabályzatok tervezetének felülvizsgálatában (mind azok kidolgozásakor, mind pedig módosításakor) – annak biztosítására, hogy ezek összhangban álljanak a keretjellegű iránymutatásokkal –, mielőtt azok elfogadását javasolná a Bizottságnak.

- (10) Célszerű olyan egységes keretet létrehozni, amelyben a nemzeti szabályozó hatóságok részt vehetnek és együttműködhetnek. Ennek a keretnek elő kell segítenie a villamos energia és a földgáz belső piacára vonatkozó szabályozásnak az egész Közösségben történő egységes alkalmazását. Az egynél több tagállamot érintő helyzetek tekintetében az Ügynökséget fel kell hatalmazni arra, hogy egyedi határozatokat fogadjon el. Ez a jogkör bizonyos feltételek mellett kiterjed műszaki kérdésekre, a két vagy több tagállamot összekötő vagy erre alkalmas villamosenergia- és földgáz-infrastruktúrák szabályozási rendszerére, és végső esetben az új villamosenergia-rendszerösszekötőknek a belső piaci szabályok alóli mentességeire, valamint az egynél több tagállam területén elhelyezkedő új földgáz-infrastruktúrára.
- (11) Mivel az Ügynökség áttekintéssel rendelkezik a nemzeti szabályozó hatóságokról, a Bizottság, egyéb közösségi intézmények és a nemzeti szabályozó hatóságok felé tanácsadói szerepet kell betöltenie a létrehozásának céljához kapcsolódó összes kérdésben. Továbbá elő kell írni, hogy az Ügynökség tájékoztassa a Bizottságot, ha azt tapasztalja, hogy az átvitelirendszer-, illetve a szállítási rendszer-üzemeltetők közötti együttműködés nem hozza meg a szükséges eredményeket, vagy hogy egy nemzeti szabályozó hatóság, amelynek a határozata nem felel meg az iránymutatásoknak, nem megfelelően hajtja végre az Ügynökség véleményében, ajánlásában vagy határozatában foglaltakat.
- (12) Az Ügynökség számára ezenfelül lehetővé kell tenni, hogy ajánlások készítésével segítse a szabályozó hatóságokat és a piaci szereplőket a bevált gyakorlatok megosztásában.
- (13) Az Ügynökségnek adott esetben konzultálnia kell az érdekelt felekkel, és ésszerű lehetőséget kell biztosítania számukra, hogy észrevételezzék a javasolt intézkedéseket, például a hálózati előírások és szabályok kapcsán.
- (14) Az Ügynökségnek hozzá kell járulnia a transzeurópai energiahálózatokra vonatkozó iránymutatások megállapításáról szóló, 2006. szeptember 6-i 1364/2006/EK határozatban ⁽³⁾ megállapított, transzeurópai energiahálózatokra vonatkozó iránymutatások végrehajtásához, különösen akkor, amikor a 6. cikk (3) bekezdésével összhangban véleményt ad a nem kötelező erejű, a Közösség egészére kiterjedő tízéves hálózatfejlesztési tervekről (a továbbiakban: a Közösség egészére kiterjedő hálózatfejlesztési tervek).
- (15) Az Ügynökségnek hozzá kell járulnia az energiabiztonság fokozására irányuló erőfeszítésekhez.
- (16) Az Ügynökség szerkezetét hozzá kell igazítani az energia-piaci szabályozás sajátos igényeihez. Különösen teljes mértékben figyelembe kell venni a nemzeti szabályozó hatóságok konkrét szerepét, függetlenségüket pedig biztosítani kell.

⁽¹⁾ Lásd e Hivatalos Lap 55. oldalát.

⁽²⁾ Lásd e Hivatalos Lap 94. oldalát.

⁽³⁾ HL L 262., 2006.9.22., 1. o.

- (17) Az igazgatási tanácsot kellő hatáskörrel kell felruházni, hogy összeállítsa a költségvetést, ellenőrizze annak végrehajtását, belső szabályzatot dolgozzon ki, pénzügyi szabályzatot fogadjon el és kinevezze az igazgatót. Az igazgatási tanács tagjainak – akiket a Tanács nevez ki – megújítására rotációs rendszert kell alkalmazni a tagállamok hosszú távon kiegyensúlyozott részvételének biztosítása érdekében. Az igazgatási tanácsnak függetlenül és objektíven, a közérdeknek megfelelően kell eljárnia, és nem kérhet vagy fogadhat el politikai utasításokat.
- (18) Az Ügynökséget kellő hatáskörrel kell felruházni, hogy szabályozási feladatait hatékonyan, átláthatóan, ésszerűen és mindenekelőtt függetlenül végezhesse. A villamosenergia- és gáztermelőktől, valamint a szállítási- és elosztórendszer-üzemeltetőktől való függetlenség nemcsak a helyes irányítás alapelvei közé tartozik, hanem a piaci bizalom fenntartásához is elengedhetetlen. A vonatkozó nemzeti hatóságuk nevében eljáró tagjainak sérelme nélkül, a szabályozók tanácsának minden piaci érdektől függetlenül kell eljárnia, el kell kerülnie az összeférhetetlenséget, nem kérhet vagy követhet utasításokat és nem fogadhat el ajánlásokat egyetlen tagállam kormányától, a Bizottságtól vagy más köz- vagy magánjogi jogalanytól sem. A szabályozók tanácsa határozatainak egyúttal összhangban kell állniuk az energiára vonatkozó közösségi jogszabályokkal, így az energia belső piaca, a környezetvédelem és a piaci verseny tekintetében. A szabályozók tanácsa a véleményeire, ajánlásaira és határozataira vonatkozóan jelentést tesz a közösségi intézményeknek.
- (19) Amikor az Ügynökség döntéshozatali hatáskörökkel rendelkezik, az eljárás gazdaságossága okán az érdekelt felek számára lehetővé kell tenni, hogy az Ügynökségen belül működő, de annak igazgatással és piacsabályozással foglalkozó szerveitől független fellebbezési tanácshoz forduljanak jogorvoslatért. A folytonosság érdekében a fellebbezési tanács tagjainak kinevezése vagy hivataluk megújítása során lehetővé kell tenni a fellebbezési tanács tagjainak részleges megújítását. A fellebbezési tanács határozatainak felülvizsgálatát az Európai Közösségek Bíróságától lehet kérni.
- (20) Az Ügynökséget nagyrészt az Európai Unió általános költségvetéséből, díjakból és önkéntes hozzájárulásokból kell finanszírozni. Így különösen a szabályozó hatóságok által a közösségi szintű együttműködés céljára elkülönített forrásoknak ezután is az Ügynökség rendelkezésére kell állniuk. Az Európai Unió általános költségvetését terhelő összes támogatásra továbbra is a közösségi költségvetési eljárást kell alkalmazni. Ezenkívül a számlák ellenőrzését a Számvévőszékek az Európai Közösségek általános költségvetésére alkalmazandó költségvetési rendeletről szóló 1605/2002/EK, Euratom tanácsi rendelet 185. cikkében említett szervekre vonatkozó költségvetési keretrendeletről szóló, 2002. november 19-i 2343/2002/EK, Euratom bizottsági rendelet ⁽¹⁾ 91. cikkével összhangban kell elvégeznie.
- (21) Az Ügynökség felállítását követően, annak költségvetését a költségvetési hatóság által végzett, a munkamennyiségen és teljesítményen alapuló folyamatos értékelés alá kell vonni. A költségvetési hatóságnak biztosítania kell a lehető legjobb hatékonysági normák érvényesülését.
- (22) Az Ügynökségnek kiváló szakembereket kell foglalkoztatnia. Az Ügynökségnek hasznosítania kell különösen a nemzeti szabályozó hatóságok, a Bizottság és a tagállamok által kirendelt munkatársak szaktudását és tapasztalatát. Az Ügynökség személyzetére a 259/68/EGK, Euratom, ESZAK rendeletben ⁽²⁾ foglalt, az Európai Közösségek tisztviselőinek személyzeti szabályzata (a továbbiakban: a személyzeti szabályzat) és az Európai Közösségek egyéb alkalmazottainak alkalmazási feltételei (a továbbiakban: az alkalmazási feltételek), valamint az Európai Közösségek intézményei által az említett szabályzat és feltételek alkalmazása céljából közösen elfogadott szabályok alkalmazandók. Az igazgatási tanácsnak a Bizottsággal egyetértésben el kell fogadnia a megfelelő végrehajtási szabályokat.
- (23) Az Ügynökségnek a közösségi szerveknél tárolt iratokhoz való nyilvános hozzáférésre vonatkozó általános szabályokat kell alkalmaznia. Az igazgatási tanácsnak gyakorlati intézkedéseket kell kialakítania az üzleti szempontból érzékeny adatok és a személyes adatok védelmére.
- (24) Az Ügynökség elszámolással tartozik az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak és adott esetben a Bizottságnak.
- (25) Lehetővé kell tenni, hogy a Közösségben tagsággal nem rendelkező országok is részt vehessenek az Ügynökség munkájában a Közösség által megkötendő megfelelő megállapodásokkal összhangban.
- (26) Az e rendelet végrehajtásához szükséges intézkedéseket a Bizottságra ruházott végrehajtási hatáskörök gyakorlására vonatkozó eljárások megállapításáról szóló, 1999. június 28-i 1999/468/EK tanácsi határozattal ⁽³⁾ összhangban kell elfogadni.
- (27) A Bizottságot fel kell hatalmazni különösen arra, hogy elfogadjon a szükséges iránymutatásokat azokban az esetekben, amelyekben az Ügynökség a határokon átnyúló infrastruktúrák hozzáféréseinek és üzemeltetésbiztonságának feltételeiről szóló határozathozatalra hatáskörrel rendelkezik. Mivel ezek az intézkedések általános hatályúak és e rendelet új elemekkel történő kiegészítésével annak nem alapvető fontosságú elemei módosítására irányulnak, azokat az 1999/468/EK határozat 5a. cikkében meghatározott ellenőrzéssel történő szabályozási bizottsági eljárással összhangban kell elfogadni.

⁽¹⁾ HL L 357., 2002.12.31., 72. o.⁽²⁾ HL L 56., 1968.3.4., 1. o.⁽³⁾ HL L 184., 1999.7.17., 23. o.

(28) Az első igazgató hivatalba lépésének időpontjától számított legkésőbb három éven belül és azt követően négyévenként a Bizottság megfelelő javaslatokkal ellátott jelentést terjeszt az Európai Parlament és a Tanács elé az Ügynökség egyes feladatairól és az elért eredményekről. A fenti jelentésben a Bizottságnak javaslatokat kell tennie az Ügynökség kiegészítő feladataira vonatkozóan.

(29) Mivel e rendelet céljait, nevezetesen a nemzeti szabályozó hatóságok közösségi szintű részvételét és együttműködését a tagállamok nem tudják kielégítően megvalósítani, és ezért azok közösségi szinten jobban megvalósíthatók, a Közösség intézkedéseket hozhat a Szerződés 5. cikkében foglalt szubszidiaritás elvének megfelelően. Az említett cikkben foglalt arányosság elvének megfelelően ez a rendelet nem lépi túl az e célok eléréséhez szükséges mértéket,

ELFOGADTA EZT A RENDELETET:

I. FEJEZET

LÉTESÍTÉS ÉS JOGÁLLÁS

1. cikk

Tárgy

(1) Ez a rendelet létrehozza az Energiaszabályozók Együttműködési Ügynökségét (a továbbiakban: az Ügynökség).

(2) Az Ügynökség célja a villamos energia belső piacára vonatkozó közös szabályokról szóló, 2009. július 13-i 2009/72/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv ⁽¹⁾ 35. cikkében és a földgáz belső piacára vonatkozó közös szabályokról szóló, 2009. július 13-i 2009/73/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv ⁽²⁾ 39. cikkében említett szabályozó hatóságoknak az általuk nemzeti szinten ellátott szabályozási feladatok közösségi szintű gyakorlásában való támogatása, valamint – szükség esetén – e hatóságok tevékenységének összehangolása.

(3) Amíg az Ügynökség helyiségei nem készülnek el, az a Bizottság helyiségeiben működik.

2. cikk

Jogállás

(1) Az Ügynökség jogi személyiséggel rendelkező közösségi szerv.

(2) Az Ügynökséget valamennyi tagállamban a nemzeti jog által a jogi személyeknek nyújtott legteljesebb jogképesség illeti meg. Az Ügynökség különösen ingó és ingatlan tulajdont szerezhet, illetőleg azt elidegenítheti, valamint bírósági eljárásban félként részt vehet.

⁽¹⁾ Lásd e Hivatalos Lap 55. oldalát.

⁽²⁾ Lásd e Hivatalos Lap 94. oldalát.

(3) Az Ügynökséget igazgatója képviseli.

3. cikk

Összetétel

Az Ügynökséget a következők alkotják:

- az igazgatási tanács, amely a 13. cikkben meghatározott feladatokat gyakorolja;
- a szabályozók tanácsa, amely a 15. cikkben meghatározott feladatokat gyakorolja;
- az igazgató, aki a 17. cikkben meghatározott feladatokat gyakorolja;
- a fellebbezési tanács, amely a 19. cikkben meghatározott feladatokat gyakorolja.

4. cikk

Az Ügynökség jogi aktusainak típusai

Az Ügynökség:

- az átvitelirendszer-üzemeltetőknek címzett véleményeket és ajánlásokat ad ki;
- a szabályozó hatóságoknak címzett véleményeket és ajánlásokat ad ki;
- az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, vagy a Bizottságnak címzett véleményeket és ajánlásokat ad ki;
- a 7., 8. és 9. cikkben említett konkrét esetekben egyedi határozatokat hoz;
- nem kötelező, keretjellegű iránymutatásokat nyújt be a villamos energia határokon átnyúló kereskedelme esetén alkalmazandó hálózati hozzáférési feltételekről szóló, 2009. július 13-i 714/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet ⁽³⁾ 6. cikkével és a földgázszállító hálózatokhoz való hozzáférési feltételeiről szóló, 2009. július 13-i 715/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet ⁽⁴⁾ 6. cikkével összhangban.

II. FEJEZET

FELADATOK

5. cikk

Általános feladatok

Az Ügynökség – az Európai Parlament, a Tanács vagy a Bizottság felkérésére, vagy saját kezdeményezésére – véleményt vagy ajánlást terjeszthet az Európai Parlament, a Tanács és a Bizottság elé minden, az alapításának céljával összefüggő kérdésben.

⁽³⁾ Lásd e Hivatalos Lap 15. oldalát.

⁽⁴⁾ Lásd e Hivatalos Lap 36. oldalát.

6. cikk

Az átvitelrendszer-üzemeltetők együttműködésével összefüggő feladatok

(1) Az Ügynökség a 714/2009/EK rendelet 5. cikkének (2) bekezdésével, és a 715/2009/EK rendelet 5. cikkének (2) bekezdésével összhangban véleményt terjeszt a Bizottság elé a villamosenergia-piaci ENTSO és a földgázpiaci ENTSO alapszabályának tervezetéről, tagjegyzékéről és eljárási szabályzatának tervezetéről.

(2) Az Ügynökség nyomon követi a 714/2009/EK rendelet 9. cikkével összhangban a villamosenergia-piaci ENTSO, és a 715/2009/EK rendelet 9. cikkével összhangban a földgázpiaci ENTSO feladatainak végrehajtását.

(3) Az Ügynökség véleményt terjeszt:

a) a villamosenergia-piaci ENTSO és a földgázpiaci ENTSO elé a 714/2009/EK rendelet 8. cikke (2) bekezdésével és a 715/2009/EK rendelet 8. cikke (2) bekezdésével összefüggésben az üzemi és kereskedelmi szabályzatról; és

b) a 714/2009/EK rendelet 9. cikke (2) bekezdése első albekezdésével összhangban a villamosenergia-piaci ENTSO elé és a 715/2009/EK rendelet 9. cikke (2) bekezdése első albekezdésével összhangban a földgázpiaci ENTSO elé az éves munkaprogram tervezetéről, a Közösség egészére kiterjedő hálózatfejlesztési terv tervezetéről és ezenkívül a 714/2009/EK rendelet 8. cikke (3) bekezdésében, és a 715/2009/EK rendelet 8. cikke (3) bekezdésében említett egyéb vonatkozó dokumentumokról, figyelembe véve a megkülönböztetésmentességre, a tényleges versenyre, valamint a villamos energia és a földgáz belső piacának hatékony és biztonságos működésére irányuló célkitűzéseket.

(4) Az Ügynökség tényeken alapuló, kellő indokolással ellátott véleményt, valamint ajánlásokat terjeszt a villamosenergia-piaci ENTSO, a földgázpiaci ENTSO, az Európai Parlament, a Tanács és a Bizottság elé, ha úgy ítéli meg, hogy a 714/2009/EK rendelet 9. cikkének (2) bekezdésének második albekezdésével és a 715/2009/EK rendelet 9. cikkének (2) bekezdésének második albekezdésével összhangban hozzá benyújtott éves munkaprogram tervezete vagy a Közösség egészére kiterjedő hálózatfejlesztési terv tervezete nem segíti elő a megkülönböztetésmentességet, a tényleges versenyt és a piac hatékony működését, illetve a harmadik felek részére is hozzáférést biztosító, határkeresztező rendszerösszeköttetés kellő szintjét, vagy nem felel meg a 2009/72/EK irányelv és a 714/2009/EK rendelet vagy a 2009/73/EK irányelv és a 715/2009/EK rendelet vonatkozó rendelkezéseinek.

Az Ügynökség részt vesz az üzemi és kereskedelmi szabályzatok a 714/2009/EK rendelet 6. cikkével, illetve a 715/2009/EK rendelet 6. cikkével összhangban történő – kidolgozásában.

Az Ügynökség nem kötelező, keretjellegű iránymutatást nyújt a Bizottságnak, ha erre a 714/2009/EK rendelet 6. cikkének (2) bekezdése vagy a 715/2009/EK rendelet 6. cikkének (2) bekezdése értelmében felkérést kap. Az Ügynökség felülvizsgálja, majd újból benyújtja a nem kötelező, keret jellegű iránymutatást a Bizottságnak, ha erre a 714/2009/EK rendelet 6.

cikkének (4) bekezdése és a 715/2009/EK rendelet 6. cikkének (4) bekezdése értelmében felkérést kap.

Az Ügynökség a 714/2009/EK rendelet 6. cikkének (7) bekezdésével vagy a 715/2009/EK rendelet 6. cikkének (7) bekezdésével összhangban indokolással ellátott véleményt nyújt a villamosenergia-piaci ENTSO vagy a földgázpiaci ENTSO számára az üzemi és kereskedelmi szabályzatról.

Az Ügynökség a Bizottság elé terjeszti és javasolhatja az üzemi és kereskedelmi szabályzat elfogadását a 714/2009/EK rendelet 6. cikkének (9) bekezdésével vagy a 715/2009/EK rendelet 6. cikkének (9) bekezdésével összhangban. Az Ügynökség üzemi és kereskedelmi szabályzattervezetet készít és terjeszt a Bizottság elé, ha erre a 714/2009/EK rendelet 6. cikkének (10) bekezdése vagy a 715/2009/EK rendelet 6. cikkének (10) bekezdése értelmében felkérést kap.

(5) Az Ügynökség a 714/2009/EK rendelet 9. cikkének (1) bekezdésével vagy a 715/2009/EK rendelet 9. cikkének (1) bekezdésével összhangban kellő indokolással ellátott véleményt terjeszt a Bizottság elé, ha a villamosenergia-piaci ENTSO vagy a földgázpiaci ENTSO nem hajtotta végre a 714/2009/EK rendelet 8. cikkének (2) bekezdése vagy a 715/2009/EK rendelet 8. cikkének (2) bekezdése szerint kidolgozott üzemi és kereskedelmi szabályzatot, vagy egy olyan üzemi és kereskedelmi szabályzatot, amelyet az említett rendeletek 6. cikke (1)–(10) bekezdésével összhangban dolgoztak ki, de amelyet a Bizottság az említett rendeletek 6. cikke (11) bekezdésének értelmében nem fogadott el.

(6) Az Ügynökség figyelemmel kíséri és elemzi az üzemi és kereskedelmi szabályzatok és a Bizottság által a 714/2009/EK rendelet 6. cikkének (11) bekezdésében és a 715/2009/EK rendelet 6. cikkének (11) bekezdésével összhangban elfogadott keretjellegű iránymutatások végrehajtását, és azoknak a piaci integráció, valamint a megkülönböztetésmentesség, a tényleges verseny és a piac hatékony működésének megkönnyítését célzó szabályok harmonizációjára kifejtett hatását, és erről jelentést tesz a Bizottságnak.

(7) Az Ügynökség ellenőrzi az új rendszerösszekötő kapacitás kialakítására irányuló projektek végrehajtása terén elért előrehaladást.

(8) Az Ügynökség ellenőrzi a Közösség egészére kiterjedő hálózatfejlesztési tervek végrehajtását. Ha a terv és annak végrehajtása közötti összeegyeztethetlenséget állapít meg, feltárja az összeegyeztethetlenség okait, és ajánlásokat készít az érintett átviteli- rendszerüzemeltetők és a nemzeti szabályozó hatóságok vagy más, hatáskörrel rendelkező testületek számára a beruházásoknak a Közösség egészére kiterjedő hálózatfejlesztési terveknek megfelelő végrehajtása érdekében.

(9) Az Ügynökség figyelemmel kíséri az átvitelrendszer-üzemeltetők közötti, a 714/2009/EK rendelet 12. cikkében és a 715/2009/EK rendelet 12. cikkében említett regionális együttműködést, és véleményei, ajánlásai és határozatai meghozatalakor kellőképpen figyelembe veszi az együttműködés eredményét.

7. cikk

A nemzeti szabályozó hatóságokkal összefüggő feladatok

(1) Az Ügynökség műszaki kérdésekben egyedi határozatokat fogad el, amennyiben ezekről a határozatokról a 2009/72/EK irányelv, a 2009/73/EK irányelv, a 714/2009/EK rendelet vagy a 715/2009/EK rendelet rendelkezik.

(2) Az Ügynökség – saját munkaprogramjával összhangban vagy a Bizottság kérésére – ajánlásokat készíthet annak érdekében, hogy a szabályozó hatóságokat és a piaci szereplőket segítse abban, hogy a bevált gyakorlatokat egymással megosszák.

(3) Az Ügynökség kialakítja a nemzeti szabályozó hatóságok együttműködésének keretét. Az Ügynökség előmozdítja a nemzeti szabályozó hatóságok közötti, valamint a regionális és közösségi szintű szabályozó hatóságok közötti ilyen együttműködést, és véleményei, ajánlásai és határozatai meghozatalakor kellőképpen figyelembe veszi ezen együttműködés eredményét. Ha az Ügynökség úgy ítéli meg, hogy kötelező erejű szabályokat szükséges megállapítani ezen együttműködésre vonatkozóan, erre vonatkozó ajánlásait benyújtja a Bizottságnak.

(4) Az Ügynökség – szabályozó hatóság vagy a Bizottság kérésére – tényeken alapuló véleményt bocsát ki arról, hogy egy szabályozó hatóság a 2009/72/EK irányelv, a 2009/73/EK irányelv, a 714/2009/EK rendelet, illetve a 715/2009/EK rendelet szerinti iránymutatásoknak vagy a fenti irányelvek és rendeletek egyéb vonatkozó rendelkezéseinek megfelelő határozatot hozott-e.

(5) Ha egy nemzeti szabályozó hatóság az Ügynökség (4) bekezdés szerinti véleményében foglaltaknak az átvételtől számított négy hónapon belül nem tesz eleget, az Ügynökség erről értesíti a Bizottságot és az érintett tagállamot.

(6) Ha egy nemzeti szabályozó hatóságnak a 2009/72/EK irányelv, a 2009/73/EK irányelv, 714/2009/EK rendelet, vagy a 715/2009/EK rendelet szerinti iránymutatások alkalmazása valamely konkrét esetben nehézséget okoz, az kikérheti az Ügynökség véleményét. Az Ügynökség – a Bizottsággal folytatott egyeztetést követően – a kérelem beérkezésétől számított három hónapon belül bocsátja ki véleményét.

(7) A 8. cikkel összhangban az Ügynökség határozza meg a két vagy több tagállamot összekötő vagy azok összekötésére alkalmas villamosenergia- és gázinfrastruktúrákhoz (határokon átnyúló infrastruktúrák) való hozzáférésre és az üzemeltetés biztonságára vonatkozó feltételeket.

8. cikk

A határokon átnyúló infrastruktúrához való hozzáférésre és az üzemeltetés biztonságára vonatkozó feltételekkel kapcsolatos feladatok

(1) A határokon átnyúló infrastruktúrák tekintetében az Ügynökség kizárólag abban az esetben határoz a nemzeti szabályozó hatóságok hatáskörébe tartozó olyan szabályozási kérdésekről, amelyek a hozzáférésre és az üzemeltetés biztonságára vonatkozó feltételeket is magukban foglalhatják, ha:

- a) a hatáskörrel rendelkező nemzeti szabályozó hatóságok nem tudtak megállapodásra jutni azon időponttól számított hat hónapon belül, amikor a kérdést a szabályozó hatóságok közül az utolsóhoz beterveztették; vagy
- b) a hatáskörrel rendelkező nemzeti szabályozó hatóságok ezt közösen kérik.

Az illetékes nemzeti szabályozó hatóságok együttesen kérhetik az a) pontban említett időszak legfeljebb hat hónappal való meghosszabbítását.

Döntésének előkészítése során az Ügynökség konzultációt folytat a nemzeti szabályozó hatóságokkal és az érintett átvitelrendszer-üzemeltetőkkel, valamint tájékoztatást kap valamennyi érintett átvitelrendszer-üzemeltető javaslatairól és észrevételeiről.

(2) A határokon átnyúló infrastruktúrákhoz való hozzáférésre vonatkozó feltételek kiterjednek az alábbiakra:

- a) a kapacitáselosztásra vonatkozó eljárás;
- b) az elosztásra vonatkozó időkeretek;
- c) a szűk keresztmetszetek kezeléséből származó bevételek elosztása; és
- d) az infrastruktúra használóira kivetett díjak a 714/2009/EK rendelet 17. cikke (1) bekezdésének d) pontjában és a 2009/73/EK irányelv 36. cikke (1) bekezdésének d) pontjában említettek szerint.

(3) Amennyiben egy ügyet az (1) bekezdésnek megfelelően az Ügynökség elé terjesztettek, az Ügynökség

- a) az előterjesztés napjától számított 6 hónapon belül meghozza határozatát; és
- b) szükség esetén ideiglenes határozatot hozhat az ellátás biztonságának vagy az adott infrastruktúra vonatkozásában az üzemeltetés biztonságának biztosítása érdekében.

(4) A Bizottság iránymutatásokat fogadhat el arra vonatkozóan, hogy az Ügynökség mely esetekben rendelkezik hatáskörrel a határokon átnyúló infrastruktúrák vonatkozásában a hozzáférés és az üzemeltetésbiztonság feltételeiről határozatot hozni. Ezeket az intézkedéseket, amelyek a rendelet kiegészítése által annak nem alapvető fontosságú elemei módosítására irányulnak, az e rendelet 32. cikke (2) bekezdésében említett, ellenőrzéssel történő szabályozási bizottsági eljárással összhangban kell elfogadni.

(5) Ha az (1) bekezdésben említett szabályozási kérdések a 714/2009/EK rendelet 17. cikke és a 714/2009/73/EK irányelv 36. cikke szerinti mentességekre is kiterjed, az ezen rendeletben, valamint az ott megállapított haladékok nem halmozódnak fel.

9. cikk

Egyéb feladatok

(1) Az Ügynökség a 714/2009/EK rendelet 17. cikkének (5) bekezdése alapján mentesítésről határozhat. Az Ügynökség továbbá a 2009/73/EK irányelv 36. cikkének (4) bekezdése alapján is adhat mentesítést, ha az érintett infrastruktúra egynél több tagállam területén található.

(2) Az Ügynökség a Bizottság kérésére a 714/2009/EK rendelet 3. cikke (1) bekezdésének második albekezdése vagy a 715/2009/EK rendelet 3. cikke (1) bekezdésének második albekezdése alapján véleményt ad a nemzeti szabályozó hatóságok tanúsításra vonatkozó határozatairól.

A Bizottság a 714/2009/EK rendelet 18. cikke vagy a 715/2009/EK rendelet 23. cikke szerinti iránymutatások értelmében megállapított, egyértelműen meghatározott körülmények között, az Ügynökség alapításának céljával összefüggő kérdésekben megbízhatja az Ügynökséget olyan kiegészítő feladatokkal, amelyek döntéshozatali hatáskört nem foglalnak magukban.

10. cikk

Konzultációk és átláthatóság

(1) Feladatainak végrehajtása során – különösen a 714/2009/EK rendelet 6. cikkében és a 715/2009/EK rendelet 6. cikkében meghatározott keretjellegű iránymutatások kidolgozása, valamint a fenti rendeletek 7. cikkében meghatározott üzemi és kereskedelmi szabályzat módosításaira vonatkozó javaslattételi eljárás során – az Ügynökség átfogó, korai, nyílt és átlátható konzultációt folytat a piaci szereplőkkel, az átvitelrendszer-üzemeltetőkkel, a fogyasztókkal, a végfelhasználókkal és adott esetben a versenyhatóságokkal, azok hatáskörének sérelme nélkül, különösen ha feladatai az átvitelrendszer-üzemeltetőket érinti.

(2) Az Ügynökség biztosítja, hogy adott esetben különösen a munkája eredményével kapcsolatban a közvélemény és adott esetben az érdekelt felek objektív, megbízható és könnyen hozzáférhető tájékoztatást kapjanak.

A 714/2009/EK rendelet 6. cikkében és a 715/2009/EK rendelet 6. cikkében meghatározott keretjellegű iránymutatások kidolgozása során, vagy a fenti rendeletek 7. cikkében meghatározott üzemi és kereskedelmi szabályzat módosítása során tartott konzultációs ülések valamennyi dokumentumát és jegyzőkönyvét közzéteszik.

(3) A 714/2009/EK rendelet 6. cikkében és a 715/2009/EK rendelet 6. cikkében meghatározott keretjellegű iránymutatások elfogadása, valamint a fenti rendeletek 7. cikkében meghatározott üzemi és kereskedelmi szabályzatokra vonatkozó javaslat előterjesztése előtt az Ügynökség ismerteti, hogy a konzultáció során kapott észrevételeket hogyan vették figyelembe, és indokolja, ha az észrevételeket nem vették figyelembe.

(4) Az Ügynökség saját honlapján közzéteszi legalább az igazgatási tanács, a szabályozók tanácsa és a fellebbezési tanács üléseinek napirendjét, háttérdokumentumait és – adott esetben – jegyzőkönyvét.

11. cikk

A villamosenergia- és földgázágazat nyomon követése és jelentéstétel ezen ágazatokról

(1) Az Ügynökség szoros együttműködésben a Bizottsággal, a tagállamokkal és az érintett nemzeti hatóságokkal, beleértve a nemzeti szabályozó hatóságokat is, és a versenyhatóságok hatáskörének sérelme nélkül nyomon követi a villamos energia belső piacát és a földgáz belső piacát, különösen a villamos energia és a földgáz kiskereskedelmi árát, a hálózati hozzáférést, beleértve a megújuló forrásokból előállított villamos energia hálózathoz történő hozzáférést, valamint a 2009/72/EK irányelvben és a 2009/73/EK irányelvben rögzített fogyasztói jogoknak való megfelelést.

(2) Az Ügynökség az (1) bekezdésben megállapított nyomon követési tevékenységének eredményeiről szóló éves jelentést tesz közzé. Ebben a jelentésben azonosítja a fenti területek belső piacának megvalósítása előtt álló akadályokat.

(3) Az éves jelentés közzétételkor az Ügynökség véleményt terjeszthet elő az Európai Parlament és a Bizottság részére azon intézkedésekről, amelyeket a (2) bekezdésben említett akadályok megszüntetése érdekében lehetne hozni.

III. FEJEZET

SZERVEZETI FELÉPÍTÉS

12. cikk

Az igazgatási tanács

(1) Az igazgatási tanács kilenc tagból áll. Valamennyi tag rendelkezik egy póttaggal. A Bizottság két tagot és azok póttagjait, az Európai Parlament két tagot és azok póttagjait, a Tanács öt tagot és azok póttagjait nevezi ki. Az igazgatási tanács egyetlen tagja sem lehet egyúttal európai parlamenti képviselő is. Az igazgatási tanács tagjainak és póttagjainak megbízatása négy évre szól, és egyszer megújítható. Az első hivatali idő esetében az igazgatási tanács tagjai és póttagjai felének hivatali ideje hat év.

(2) Az igazgatási tanács saját tagjai közül elnököt és alelnököt nevez ki. Az alelnök hivatalból helyettesíti az elnököt, ha az akadályoztatva van feladatai ellátásában. Az elnök és az alelnök megbízatása két évre szól, és egyszer megújítható. Az elnök és az alelnök megbízatása azonban minden esetben véget ér az igazgatási tanácsban betöltött tagság megszűnésével.

(3) Az igazgatási tanács üléseit az elnök hívja össze. A szabályozók tanácsának elnöke vagy a szabályozók tanácsa által kijelölt személy és az igazgató – szavazati jog nélkül – részt vesznek az üléseken, kivéve, ha az igazgatót illetően az igazgatási tanács másképpen határoz. Az igazgatási tanács évente legalább kétszer rendes ülést tart. Ezenkívül elnöke kezdeményezésére, a Bizottság kérésére vagy saját tagjai legalább egyharmadának kérésére is összeül. Az igazgatási tanács bárkit felkérhet, akinek a véleménye érdeklődésre tarthat számot, hogy ülésein megfigyelőként részt vegyen. Az igazgatási tanács tagjai – eljárási szabályzatára figyelemmel – tanácsadók és szakértők segítségét is igénybe vehetik. Az igazgatási tanács titkársági feladatait az Ügynökség látja el.

(4) Amennyiben e rendelet másként nem rendelkezik, az igazgatási tanács a jelen levő tagok kétharmados többségével hozza meg döntéseit. Az igazgatási tanács minden tagja egy szavazattal rendelkezik.

(5) Az igazgatási tanács eljárási szabályzata részletesen meghatározza:

- a) a szavazás rendjét és különösen azt, hogy egy tag milyen feltételek alapján járhat el egy másik tag nevében, valamint adott esetben a határozatképességre vonatkozó szabályokat;
- b) az igazgatási tanács Tanács által kinevezett tagjainak utánpótlásával kapcsolatos rotáció rendjét, a tagállamok kiegyensúlyozott részvételének hosszú távon történő biztosítása érdekében.

(6) Az igazgatási tanács tagja nem lehet a szabályozók tanácsának tagja is.

(7) Az igazgatási tanács tagjai függetlenül, tárgyilagosan és a közérdeknek megfelelően járnak el, politikai utasítások kérése és elfogadása nélkül. E célból valamennyi tag írásbeli kötelezettségvállalási nyilatkozatot és írásbeli összeférhetetlenségi nyilatkozatot tesz, amelyben vagy kijelenti, hogy nincsenek olyan érdekeltségei, amelyekről feltételezhető, hogy veszélyeztethetik függetlenségét, vagy megnevezi azokat a közvetlen vagy közvetett érdekeltségeit, amelyekről feltételezhető, hogy függetlenségét veszélyeztethetik. A nyilatkozatokat évente közzé kell tenni.

13. cikk

Az igazgatási tanács feladatai

(1) Az igazgatási tanács a szabályozók tanácsával folytatott egyeztetést, valamint azt követően, hogy a 15. cikk (2) bekezdésének megfelelően megszerezte az említett tanács kedvező véleményét, a 16. cikk (2) bekezdésével összhangban kinevezi az igazgatót.

(2) Az igazgatási tanács a 14. cikk (1) bekezdésével összhangban kinevezi a szabályozók tanácsának tagjait.

(3) Az igazgatási tanács a 18. cikk (1) és (2) bekezdésével összhangban kinevezi a fellebbezési tanács tagjait.

(4) Az igazgatási tanács biztosítja, hogy az Ügynökség e rendeletnek megfelelően teljesítse küldetését és végezze feladatait.

(5) Az igazgatási tanács minden évben szeptember 30. előtt, a Bizottsággal folytatott konzultációt követően és – a 15. cikk (3) bekezdésével összhangban – a szabályozók tanácsának előzetes jóváhagyásával elfogadja az Ügynökség következő évi munkaprogramját, és azt eljuttatja az Európai Parlamenthez, a Tanácshoz és a Bizottsághoz. A munkaprogramot az éves költségvetési eljárás sérelme nélkül kell elfogadni, és közzé kell tenni.

(6) Az igazgatási tanács többéves programot fogad el, amelyet szükség esetén felülvizsgál. A felülvizsgálatot egy független külső szakértő által az igazgatási tanács megbízásából készített értékelő jelentés alapján kell elvégezni. Ezeket a dokumentumokat közzé kell tenni.

(7) Az igazgatási tanács a 21–24. cikkel összhangban gyakorolja költségvetési hatáskörét.

(8) Az igazgatási tanács, a Bizottság beleegyezésének megszerzését követően határoz arról, hogy elfogad-e hagyatékot, adományt vagy más közösségi forrásból származó támogatást vagy a tagállamoktól vagy szabályozó hatóságoktól származó bármely önkéntes hozzájárulást. Az igazgatási tanács által a 24. cikk (5) bekezdése alapján kiadott véleménynek kifejezetten részleteznie kell az e bekezdésben meghatározott finanszírozási forrásokat.

(9) Az igazgatási tanács a szabályozók tanácsával konzultálva fegyelmi jogkört gyakorol az igazgató felett.

(10) Az igazgatási tanács szükség esetén a 28. cikk (2) bekezdése szerinti személyzeti szabályzat hatálybalépéséhez megállapítja az Ügynökség végrehajtási szabályait.

(11) Az igazgatási tanács a 30. cikkel összhangban elfogadja az Ügynökség irataihoz való hozzáférési joggal kapcsolatos gyakorlati intézkedéseket.

(12) Az igazgatási tanács elfogadja és közzéteszi, majd minden évben az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, a Bizottságnak, a Számvevőszéknek, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának június 15-ig továbbítja a 17. cikk (8) bekezdésében említett éves jelentéstervezet alapján elkészített éves jelentést az Ügynökség tevékenységéről. Az Ügynökség tevékenységéről szóló éves jelentésnek tartalmaznia kell a szabályozók tanácsa által jóváhagyott független szakaszt az Ügynökség tárgyévi szabályozási tevékenységeiről.

(13) Az igazgatási tanács maga fogadja el és közzéteszi saját eljárási szabályzatát.

14. cikk

A szabályozók tanácsa

(1) A szabályozók tanácsa az alábbiakból áll:

a) a 2009/72/EK irányelv 35. cikke (1) bekezdésében és a 2009/73/EK irányelv 39. cikke (1) bekezdésében említett szabályozó hatóságok vezető beosztású képviselői, valamint e hatóságok meglévő vezetői személyi állományából kinevezett, tagállamonként egy-egy póttag;

b) a Bizottság szavazati joggal nem rendelkező egy képviselője.

A nemzeti szabályozó hatóságtól tagállamonként csak egy képviselő vehető fel a szabályozók tanácsába.

Az egyes nemzeti szabályozó hatóságoknak kell a mindenkori személyzetükből póttagot jelölniük erre a posztra.

(2) A szabályozók tanácsa saját tagjai közül elnököt és alelnököt választ. Az alelnök helyettesíti az elnököt, ha az akadályoztatva van feladatai ellátásában. Az elnök és az alelnök megbízatása két és fél évre szól, és megújítható. Az elnök és az alelnök megbízatása azonban minden esetben véget ér a szabályozók tanácsában betöltött tagság megszűnésével.

(3) A szabályozók tanácsa a jelen lévő tagjainak kétharmados többségével dönt. Minden tag, illetve helyettes tag egy szavazattal rendelkezik.

(4) A szabályozók tanácsa elfogadja és közzéteszi eljárási szabályzatát. Az eljárási szabályzat részletesebben meghatározza a szavazás rendjét, így különösen azt, hogy egy tag milyen feltételek szerint járhat el egy másik tag nevében, valamint adott esetben a határozatképességre vonatkozó szabályokat. Az eljárási szabályzat a regionális együttműködési kezdeményezések keretében felmerülő kérdések vizsgálatára különleges munkamódszereket irányozhat elő.

(5) Az e rendelettel ráruházott feladatok ellátásában és a szabályozó hatóságuk nevében eljáró tagjainak sérelme nélkül a szabályozók tanácsa függetlenül jár el, így nem kérhet és nem fogadhat el utasítást sem tagállami kormánytól, sem a Bizottságtól, sem más köz- vagy magánjogi jogalanytól.

(6) A szabályozók tanácsának titkársági feladatait az Ügynökség látja el.

15. cikk

A szabályozók tanácsának feladatai

(1) A szabályozók tanácsa az 5., 6., 7., 8. és 9. cikkben említett, elfogadás céljából megfontolás tárgyát képező véleményekről, ajánlásokról és határozatokról szóló véleményt terjeszt az igazgató elé. A szabályozók tanácsa ezenkívül – hatáskörén belül – iránymutatást ad az igazgatónak az igazgatói feladatok végrehajtásához.

(2) A szabályozók tanácsa véleményt nyilvánít az igazgatási tanácsnak a 13. cikk (1) bekezdésével és a 16. cikk (2) bekezdésével összhangban az igazgatóvá kinevezendő jelöltről. A szabályozók tanácsa ezt a határozatot tagjainak háromnegyedes többségével hozza meg.

(3) A szabályozók tanácsa – összhangban a 13. cikk (5) bekezdésével és a 17. cikk (6) bekezdésével és igazodva a 23. cikk (1) bekezdésével összhangban megállapított előzetes költségvetéstervezethez – jóváhagyja és minden évben szeptember 1-je előtt elfogadásra az igazgatási tanács elé terjeszti az Ügynökség következő évi munkaprogramját.

(4) A szabályozók tanácsa a 13. cikk (12) bekezdésével és a 17. cikk (8) bekezdésével összhangban jóváhagyja az éves jelentés szabályozási tevékenységekről szóló külön szakaszát.

(5) Az Európai Parlament a szabályozók tanácsának elnökét vagy elnökhelyettesét – függetlenségének teljes mértékű tiszteletben tartása mellett – felkérheti a hatáskörrel rendelkező bizottsága előtti nyilatkozattételre és a bizottsági tagok által feltett kérdésekre való válaszadásra.

16. cikk

Az igazgató

(1) Az Ügynökséget az igazgató vezeti, aki a 15. cikk (1) bekezdésének második mondatában említett iránymutatással és – ahol azt e rendelet előírja – a szabályozók tanácsának véleményével összhangban jár el. Az igazgató – az igazgatási tanácsnak, illetve a szabályozók tanácsának az igazgató feladataival kapcsolatos szerepének sérelme nélkül – nem kérhet és nem fogadhat el semmilyen utasítást semmilyen kormánytól, sem a Bizottságtól, sem bármely köz- vagy magánjogi jogalanytól.

(2) Az igazgatót – érdemei, alkalmassága és az energiaágazatra vonatkozó tapasztalata alapján – a szabályozók tanácsának kedvező véleményét követően az igazgatási tanács nevezi ki, a Bizottság által nyilvános pályázati felhívás nyomán előterjesztett jegyzékben felsorolt legalább három jelölt közül. Kinevezése előtt az igazgatási tanács által kiválasztott jelölt felkérhető, hogy tegyen nyilatkozatot az Európai Parlament illetékes bizottsága előtt, és válaszoljon az annak tagjai által feltett kérdésekre.

(3) Az igazgató megbízatása öt évre szól. A megbízatás letételét megelőző kilenc hónap folyamán a Bizottság értékelést készít. Az értékelésben a Bizottság különösen az alábbiakat méri fel:

a) az igazgató teljesítménye;

b) az elkövetkező években az Ügynökségre váró feladatok és követelmények.

A b) pontban foglaltakra vonatkozó értékelést független külső szakértő segítségével kell elvégezni.

(4) Az igazgatási tanács – a Bizottság javaslatára, az értékelés, valamint a szabályozók tanácsának ezen értékelésre vonatkozó véleményének kikérését és lehető legnagyobb mértékű figyelembevételét követően és kizárólag akkor, ha ezt az Ügynökségre váró feladatok és követelmények indokolják – az igazgató megbízatását egyszeri alkalommal, legfeljebb további három évre megújíthatja.

(5) Ha az igazgatási tanácsnak szándékában áll megújítani az igazgató megbízatását, erről tájékoztatnia kell az Európai Parlamentet. Legfeljebb egy hónappal megbízatásának megújítása előtt az igazgató felkérhető, hogy tegyen nyilatkozatot az Európai Parlament hatáskörrel rendelkező bizottsága előtt, és a bizottság tagjainak jelenlétében válaszoljon a feltett kérdésekre.

(6) Ha megbízatását nem újították meg, az igazgató mindaddig hivatalban marad, amíg utódját ki nem nevezik.

(7) Az igazgató csak az igazgatási tanács által hozott határozat útján, a szabályozók tanácsa kedvező véleményének megszerzését követően menthető fel tisztségéből. Az igazgatási tanács ezt a határozatot tagjainak háromnegyedes többségével hozza meg.

(8) Az Európai Parlament és a Tanács felszólíthatja az igazgatót, hogy feladatai ellátásáról nyújtson be jelentést. Az Európai Parlament ezenkívül felkérheti az igazgatót a hatáskörrel rendelkező bizottsága előtti nyilatkozattételre és a bizottsági tagok által feltett kérdésekre való válaszadásra.

17. cikk

Az igazgató feladatai

(1) Az igazgató felel az Ügynökség képviseletéért, és igazgatja azt.

(2) Az igazgató előkészíti az igazgatási tanács tevékenységét. Az igazgató részt vesz – szavazati jog nélkül – az igazgatási tanács munkájában.

(3) Az igazgató elfogadja és közzéteszi az 5., 6., 7., 8. és 9. cikkben említett – a szabályozók tanácsa által kedvező véleményrel ellátott – véleményeket, ajánlásokat és határozatokat.

(4) Az igazgató felel azért, hogy a szabályozók tanácsa iránymutatásával, az igazgatási tanács adminisztratív ellenőrzése alatt megvalósuljon az Ügynökség éves munkaprogramja.

(5) Az igazgató megfelelő intézkedésekkel – különösen belső ügyviteli utasítások elfogadásával és közlemények közzétételével – gondoskodik arról, hogy az Ügynökség e rendelettel összhangban működjék.

(6) Az igazgató minden évben elkészíti, majd az adott év június 30-ig a szabályozók tanácsa, az Európai Parlament és a Bizottság elé terjeszti az Ügynökség következő évi munkaprogramjának tervezetét.

(7) Az igazgató a 23. cikk (1) bekezdésének értelmében elkészíti az Ügynökség előzetes költségvetési tervezetét, és a 24. cikk értelmében végrehajtja az Ügynökség költségvetését.

(8) Az igazgató minden évben elkészíti az éves jelentés tervezetét, külön szakaszban kitérve az Ügynökség szabályozási tevékenységeire, illetve a pénzügyi és az igazgatási kérdésekre.

(9) Az Ügynökség személyzete tekintetében az igazgató gyakorolja a 28. cikk (3) bekezdése szerinti hatáskört.

18. cikk

A fellebbezési tanács

(1) A fellebbezési tanács hat tagból és hat póttagból áll, akiket a nemzeti szabályozó hatóságoknál, a versenyhatóságoknál vagy más nemzeti vagy közösségi intézményeknél vezető beosztást betöltő vagy betöltött, az energiaágazatban kellő tapasztalattal rendelkező munkatársak közül kell kiválasztani. A fellebbezési tanács maga nevezi ki az elnökét. A fellebbezési tanács határozatainak meghozatalához a hat tagból legalább négy fő minősített többsége szükséges. A fellebbezési tanács szükség szerint ülészik.

(2) A fellebbezési tanács tagjait – a Bizottság javaslatára, nyilvános pályázati felhívást követően és a szabályozók tanácsával folytatott konzultációt követően – az igazgatási tanács nevezi ki.

(3) A fellebbezési tanács tagjainak megbízása öt évre szól. A megbízás megújítható. A fellebbezési tanács tagjai függetlenül hozzák meg döntéseiket. Semmilyen utasítás nem kötheti őket. A fellebbezési tanács tagjai az Ügynökségben, annak igazgatási tanácsában vagy a szabályozók tanácsában más feladatot nem láthatnak el. A fellebbezési tanács tagja megbízásának ideje alatt e tisztségéből nem menthető fel, kivéve akkor, ha súlyos hivatali mulasztást követett el, és az igazgatási tanács – miután egyeztetett a szabályozók tanácsával – erről határozatot hoz.

(4) Nem vehet részt a fellebbezési eljárásban a fellebbezési tanács olyan tagja, akinek bármely személyes érdeke fűződik az eljáráshoz, aki korábban az eljárás egyik felének képviselőtét ellátta, illetve aki részt vett a megfellebbezett határozat meghozatalában.

(5) A fellebbezési tanács minden tagja köteles értesíteni a fellebbezési tanácsot, ha valamely tagtársáról – a (4) bekezdésben említett okok egyike vagy bármely más ok miatt – úgy véli, hogy nem kellene részt vennie egy adott fellebbezési eljárásban. A fellebbezési eljárás feleinek bármelyike a (4) bekezdésben említett bármely indokra hivatkozva, illetve elfogultság gyanúja esetén a fellebbezési tanács bármely tagja ellen kifogással élhet. A kifogás nem elfogadható, ha annak alapja a tagok állampolgársága vagy ha a fellebbezési eljárásban kifogással élő fél a kifogást megalapozó tény ismeretében további eljárási cselekményt tett, a fellebbezési tanács összetételének kifogásolása helyett.

(6) A fellebbezési tanács a (4) és az (5) bekezdésben meghatározott esetekben teendő intézkedésről az érintett tag részvétele nélkül határoz. A szóban forgó határozat meghozatala céljából a fellebbezési tanács az érintett tag helyett annak póttagja részvételével ülésezik. Ha a póttag a tagéhoz hasonló helyzetben van, az elnök a rendelkezésre álló póttagok közül jelöl ki helyettest.

(7) A fellebbezési tanács tagjai függetlenül, a közérdeknek megfelelően járnak el. E célból írásbeli kötelezettségvállalási nyilatkozatot és írásbeli érdekeltségi nyilatkozatot tesznek, amelyben vagy kijelentik, hogy nincsenek olyan érdekeltségeik, amelyekről feltételezhető, hogy veszélyeztethetik függetlenségüket, vagy megnevezik azokat a közvetlen vagy közvetett érdekeltségeiket, amelyekről feltételezhető, hogy veszélyeztethetik függetlenségüket. A nyilatkozatokat évente írásos formában közzé kell tenni.

19. cikk

Fellebbezés

(1) Bármely természetes vagy jogi személy – a nemzeti szabályozó hatóságokat is ideértve – fellebbezhet a 7., a 8. vagy a 9. cikk szerinti olyan határozat ellen, amelynek ő a címzettje, vagy amely, noha alakilag más személynek van címezve, őt közvetlenül és egyénileg érinti.

(2) A fellebbezést annak indokolásával együtt írásban kell benyújtani az Ügynökséghez az érintett személynek a határozatról szóló kiértesítését követő két hónapon belül, vagy ennek hiányában a határozat Ügynökség általi közzétételét követő két hónapon belül. A fellebbezési tanács a fellebbezésről a fellebbezés benyújtásától számított két hónapon belül határoz.

(3) Az (1) bekezdés szerint benyújtott fellebbezésnek nincs halasztó hatálya. A fellebbezési tanács azonban a kifogásolt határozat alkalmazását felfüggesztheti, ha megítélése szerint a körülmények ezt megkövetelik.

(4) Ha a fellebbezés elfogadható, a fellebbezési tanács megvizsgálja, hogy az megalapozott-e. A fellebbezési tanács annyiszor, ahányszor a fellebbezési eljáráshoz szükséges, felkérheti a feleket, hogy a fellebbezési tanács által kibocsátott értesítésekről vagy a fellebbezési eljárás többi fele által tett nyilatkozatokról meghatározott határidőn belül nyújtsák be észrevételeiket. A fellebbezési eljárásban a felek jogosultak álláspontjukat szóban előadni.

(5) A fellebbezési tanács e cikkel összhangban az Ügynökség valamennyi hatáskörét gyakorolhatja, vagy az Ügynökség arra hatáskörrel rendelkező testületéhez utalhatja az ügyet. Ez utóbira nézve a fellebbezési tanács határozata kötelező.

(6) A fellebbezési tanács maga fogadja el és közzéteszi saját eljárási szabályzatát.

(7) A fellebbezési tanács által hozott határozatokat az Ügynökség közzéteszi.

20. cikk

Kereset benyújtása az Elsőfokú Bírósághoz és a Bírósághoz

(1) A fellebbezési tanács határozatai, illetve – ha a fellebbezési tanács nem jogosult jogorvoslatot gyakorolni – az Ügynökség határozatai a Szerződés 230. cikkével összhangban indított keresettel megtámadhatók az Elsőfokú Bíróság vagy a Bíróság előtt.

(2) Abban az esetben, ha az Ügynökség elmulasztja a döntéshozatalt, a Szerződés 232. cikkével összhangban mulasztás miatti kereset indítható az Elsőfokú Bíróságnál vagy a Bíróságnál.

(3) Az Ügynökség köteles meghozni az Elsőfokú Bíróság, illetve a Bíróság ítéletének végrehajtásához szükséges intézkedéseket.

IV. FEJEZET

PÉNZÜGYI RENDELKEZÉSEK

21. cikk

Az Ügynökség költségvetése

(1) Az Ügynökség bevételei különösen a következőkből állnak:

a) az Európai Közösségek általános költségvetésében (a Bizottságra vonatkozó szakaszban) előírányzott közösségi támogatás;

- b) a 22. cikk értelmében az Ügynökségnek fizetett díjak;
- c) a tagállamok vagy szabályozó hatóságai önkéntes hozzájárulása, a 13. cikk (8) bekezdésében említetteknek megfelelően; és
- d) a 13. cikk (8) bekezdésében említettek szerinti hagyaték, adomány vagy támogatás.

(2) Az Ügynökség kiadásai személyzeti, igazgatási, infrastrukturális és működési költségekből állnak.

(3) A bevételeknek és kiadásoknak egyensúlyban kell lenniük.

(4) Az Ügynökség összes bevételéről és kiadásáról pénzügyi évenként előrejelzést kell készíteni, majd a becsült összegeket a költségvetésében fel kell tüntetni; a pénzügyi év azonos a naptári évvel.

22. cikk

Díjak

(1) A 9. cikk (1) bekezdése szerinti mentesítő határozat kérelmezéséért az Ügynökségnek díj fizetendő.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott díjak mértékét a Bizottság határozza meg.

23. cikk

A költségvetés megállapítása

(1) Az igazgató minden évben február 15-ig elkészíti, és az előzetes munkaköri jegyzékkel együtt továbbítja az igazgatási tanácshoz a következő pénzügyi év előirányzott működési kiadásait és munkaprogramját magában foglaló előzetes költségvetési tervezetet. Az igazgató által készített előzetes költségvetési tervezet alapján az igazgatási tanács minden évben előirányzatot készít az Ügynökség következő pénzügyi évre várható bevételeiről és kiadásairól. Ezt a – létszámtervet is magában foglaló – előirányzatot az igazgatási tanács március 31-ig a Bizottság elé terjeszti. Az igazgató által készített tervezet még az előirányzat elfogadása előtt a szabályozási tanács elé kell terjeszteni esetleges indokollással ellátott véleményezésre.

(2) A Bizottság az (1) bekezdésben említett előirányzatot az Európai Közösségek általános költségvetésének előzetes tervezetével együtt eljuttatja az Európai Parlamenthez és a Tanácshoz (a továbbiakban: költségvetési hatóság).

(3) Az előirányzat alapján a Bizottság az Európai Unió általános költségvetésének előzetes tervezetében feltünteteti a létszámtervre való tekintettel szükségesnek ítélt előrejelzéseket, valamint azon támogatás összegét, amely a Szerződés 272. cikkével összhangban az Európai Unió általános költségvetést terheli.

(4) A költségvetési hatóság fogadja el az Ügynökség létszámtervét.

(5) Az Ügynökség költségvetését az igazgatási tanács állítja össze. Az akkor tekintendő véglegesnek, hogy az Európai Unió általános költségvetését véglegesen elfogadják. A költségvetést szükség esetén ennek megfelelően ki kell igazítani.

(6) Az igazgatási tanács haladéktalanul értesíti a költségvetési hatóságot, ha olyan projekt megvalósítása áll szándékában, amely jelentős pénzügyi kihatással van az Ügynökség költségvetésének finanszírozására, különösen pedig akkor, ha ingatlan – például épületek bérbe vagy tulajdonba vételével – kapcsolatos projektről van szó. Az igazgatási tanács szándékáról tájékoztatja a Bizottságot. Ha a költségvetési hatóság bármely egysége véleményt kíván kibocsátani, az projektről szóló tájékoztatás átvételétől számítva két héten belül értesíti az Ügynökséget erről a szándékaról. Válasz hiányában az Ügynökség lebonyolíthatja a tervezett projektet.

24. cikk

A költségvetés végrehajtása és ellenőrzése

(1) Az igazgató ellátja az engedélyezésre jogosult tisztviselő feladatait, és végrehajtja az Ügynökség költségvetését.

(2) Az Ügynökség számvitelért felelős tisztviselője minden pénzügyi év lezárulta után március 1-jéig megküldi a Bizottság számvitelért felelős tisztviselőjének és a Számvevőszéknek az előzetes beszámolót, valamint az adott pénzügyi év költségvetési és pénzügyi gazdálkodásáról szóló jelentést. Az Ügynökség számvitelért felelős tisztviselője a következő év március 31-ig az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak is megküldi a költségvetési és a pénzügyi gazdálkodásról szóló jelentést. A Bizottság számvitelért felelős tisztviselője ezután az Európai Közösségek általános költségvetésére alkalmazandó költségvetési rendeletről szóló, 2002. június 25-i 1605/2002/EK, Euratom tanácsi rendelet ⁽¹⁾ (a továbbiakban: a költségvetési rendelet), 128. cikkével összhangban konszolidálja az intézmények és a decentralizált szervezetek előzetes beszámolóját.

(3) A Bizottság számvitelért felelős tisztviselője minden pénzügyi év lezárulta után március 31-ig megküldi a Számvevőszéknek az Ügynökség előzetes beszámolóját, valamint az adott pénzügyi év költségvetési és pénzügyi gazdálkodásáról szóló jelentést. A pénzügyi év költségvetési és pénzügyi gazdálkodására vonatkozó jelentést az Európai Parlamenthez és a Tanácshoz is el kell juttatni.

(4) Az igazgató, miután beérkeztek hozzá az Ügynökség előzetes beszámolójára vonatkozó, a Számvevőszék által a költségvetési rendelet 129. cikkében foglaltakkal összhangban tett észrevételek, saját hatáskörében összeállítja, majd véleményezésre az igazgatási tanács elé terjeszti az Ügynökség végleges beszámolóját.

(5) Az igazgatási tanács véleményt nyilvánít az Ügynökség végleges beszámolójáról.

(6) Az igazgató a végleges beszámolót, valamint az igazgatási tanács véleményét a pénzügyi év lezárultát követő július 1-jéig eljuttatja az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, a Bizottságnak és a Számvevőszéknek.

(7) A végleges beszámolót közzé kell tenni.

⁽¹⁾ HL L 248., 2002.9.16., 1. o.

(8) Az igazgató október 15-ig választ küld a Számvevőszéknek annak észrevételeire. E válaszról másolatot küld az igazgatási tanácsnak és a Bizottságnak.

(9) Az igazgató az Európai Parlamentnek – ez utóbbi kérésére, összhangban a költségvetési rendelet 146. cikkének (3) bekezdésében foglaltakkal – minden olyan tájékoztatást megad, amely szükséges a szóban forgó pénzügyi évre vonatkozó mentesítési eljárás zavartalan alkalmazásához.

(10) Az Európai Parlament – a Tanács minősített többséggel hozott ajánlása alapján – legkésőbb az N + 2-ik év május 15-ig mentesíti az igazgatót az N-ik pénzügyi év költségvetésének végrehajtására vonatkozóan.

25. cikk

Pénzügyi szabályok

Az Ügynökségre vonatkozó pénzügyi szabályokat a Bizottsággal folytatott konzultációt követően az igazgatási tanács fogadja el. A szóban forgó szabályok eltérhetnek a 2343/2002/EK, Euratom rendeletről, ha az Ügynökség sajátos működési igényei úgy kívánják, ehhez azonban a Bizottság előzetes hozzájárulására van szükség.

26. cikk

Csalás elleni intézkedések

(1) Az Európai Csalás Elleni Hivatal (OLAF) által lefolytatott vizsgálatokról szóló, 1999. május 25-i 1073/1999/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet ⁽¹⁾ előírásai megszorítás nélkül alkalmazandók az Ügynökségre csalás, vesztegetés és egyéb jogellenes tevékenységek elleni fellépés céljából.

(2) Az Ügynökség köteles csatlakozni az Európai Csalás Elleni Hivatal (OLAF) belső vizsgálatairól szóló, az Európai Parlament, az Európai Unió Tanácsa és az Európai Községek Bizottsága között létrejött, 1999. május 25-i intézményközi megállapodáshoz ⁽²⁾, és haladéktalanul meghozni az Ügynökség egész személyzetére vonatkozó megfelelő rendelkezéseket.

(3) A finanszírozási határozatokban és a megállapodásokban, valamint az azokhoz kapcsolódó végrehajtási aktusokban kifejezetten ki kell kötni, hogy a Számvevőszék és az OLAF szükség esetén helyszíni ellenőrzésnek vetheti alá az Ügynökség által kifizetett pénzüsszegek kedvezményezettjeit, valamint a személyzet azon tagjait, akik az említett pénzüsszegek elosztásáért felelnek.

V. FEJEZET

ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

27. cikk

Kiváltságok és mentességek

Az Ügynökségre alkalmazni kell az Európai Községek kiváltságairól és mentességeiről szóló jegyzőkönyvet.

⁽¹⁾ HL L 136., 1999.5.31., 1. o.

⁽²⁾ HL L 136., 1999.5.31., 15. o.

28. cikk

Személyzet

(1) Az Ügynökség személyzetére – ideértve annak igazgatóját is – a személyzeti szabályzat, az alkalmazási feltételek, valamint az Európai Községek intézményei által az említett szabályzat, illetve feltételek alkalmazása céljából közösen elfogadott szabályok alkalmazandók.

(2) Az igazgatási tanács – a Bizottsággal egyetértésben, a személyzeti szabályzat 110. cikkében foglaltaknak megfelelően – elfogadja a szükséges végrehajtási szabályokat.

(3) Személyzete tekintetében az Ügynökség gyakorolja a személyzeti szabályzat által a kinevezésre jogosult hatóságra ruházott hatáskört, valamint az alkalmazási feltételek által a szerződéskötésre jogosult hatóságra ruházott hatáskört.

(4) Az igazgatási tanács elfogadhat olyan rendelkezéseket, amelyek lehetővé teszik, hogy az Ügynökségnél kirendelt tagállami szakértőket alkalmazzanak.

29. cikk

Az Ügynökség felelőssége

(1) Szerződésen kívüli felelősség alapján az Ügynökség – a tagállamok jogában meglévő közös, általános jogelveknek megfelelően – megtéríti az általa okozott, illetve az alkalmazottai által feladataik ellátása során okozott valamennyi kárt. Az ilyen károk megtérítésével kapcsolatos jogviták az Európai Községek Bíróságának joghatósága alá tartoznak.

(2) Az Ügynökség személyzetének az Ügynökséggel szembeni személyes pénzügyi és fegyelmi felelőssége tekintetében az Ügynökség személyzetére alkalmazandó, vonatkozó rendelkezések az irányadók.

30. cikk

A dokumentumokhoz való hozzáférés

(1) Az Ügynökségnél tárolt dokumentumokra az Európai Parlament, a Tanács és a Bizottság dokumentumaihoz való nyilvános hozzáférésről szóló, 2001. május 30-i 1049/2001/EK európai parlamenti és tanácsi rendeletet ⁽³⁾ kell alkalmazni.

(2) Az igazgatási tanács 2010. március 3-ig gyakorlati intézkedéseket fogad el az 1049/2001/EK rendelet alkalmazására.

(3) Az Ügynökség által az 1049/2001/EK rendelet 8. cikke értelmében hozott határozatok tárgyában panasz nyújtható be az ombudsmanhoz vagy eljárás indítható a Bíróság előtt, a Szerződés 195., illetve 230. cikkében megállapított feltételekkel összhangban.

⁽³⁾ HL L 145., 2001.5.31., 43. o.

31. cikk

Harmadik országok részvétele

(1) Az Ügynökség készen áll az olyan harmadik országokkal való együttműködésre, amelyek olyan megállapodásokat kötöttek a Közösséggel, amelyek révén a közösségi jogot elfogadták és alkalmazzák az energia, valamint adott esetben a környezetvédelem és a verseny területén.

(2) E megállapodások vonatkozó rendelkezései alapján az adott országra nézve rögzíteni kell különösen az Ügynökség munkájában való részvétel jellegét, tárgyát és eljárási vonatkozásait, kitérve a pénzügyi hozzájárulásokat és a személyzetet érintő kérdésekre is.

32. cikk

A bizottság

(1) A Bizottság munkáját egy bizottság segíti.

(2) Az e bekezdésre történő hivatkozáskor az 1999/468/EK határozat 5a. cikkének (1)–(4) bekezdését és 7. cikkét kell alkalmazni, figyelemmel a 8. cikkének rendelkezéseire is.

33. cikk

A nyelvhasználat szabályozása

(1) Az Ügynökségre alkalmazni kell az Európai Gazdasági Közösség által használt nyelvek meghatározásáról szóló, 1958. április 15-i 1. tanácsi rendelet ⁽¹⁾ rendelkezéseit.

(2) Az Ügynökség belső nyelvhasználati szabályairól az igazgatási tanács határoz.

(3) Az Ügynökség működéséhez szükséges fordítási szolgáltatásokat az Európai Unió Szerveinek Fordítóközpontja teljesíti.

Ez a rendelet teljes egészében kötelező és közvetlenül alkalmazandó valamennyi tagállamban.

Kelt Brüsszelben, 2009. július 13-án.

az Európai Parlament részéről
az elnök
H.-G. PÖTTERING

VI. FEJEZET

ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

34. cikk

Értékelés

(1) A Bizottság független külső szakértő segítségével értékeli az Ügynökség tevékenységét. Az értékelés az Ügynökség eredményeire és munkamódszereire terjed ki, az e rendeletben és az éves munkaprogramokban meghatározott célkitűzéseivel, megbízatásával és feladataival összehasonlításban. Az értékelés a 10. cikkel összhangban lévő, kiterjedt konzultáción alapul.

(2) A Bizottság az (1) bekezdésben említett értékelést benyújtja az Ügynökségen belül a szabályozók tanácsának. A szabályozók tanácsa javaslatokat tesz az e rendeletre, az Ügynökségre és annak munkagyakorlatára vonatkozó módosításokkal kapcsolatban a Bizottság részére, amely a javaslatokat saját véleményével és a megfelelő javaslatokkal együtt továbbíthatja az Európai Parlamenthez és a Tanácshoz.

(3) A Bizottság az első igazgató hivatalba lépésétől számítva három éven belül az Európai Parlament és a Tanács elé terjeszti első értékelő jelentését. A Bizottság ezután legalább négyévente újabb értékelő jelentést terjeszt elő.

35. cikk

Hatálybalépés és átmeneti intézkedések

(1) Ez a rendelet az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő huszadik napon lép hatályba.

(2) Az 5–11. cikket 2011. március 3-tól kell alkalmazni.

a Tanács részéről
az elnök
E. ERLANDSSON

⁽¹⁾ HL 17., 1958.10.6., 385. o.

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS 714/2009/EK RENDELETE

(2009. július 13.)

a villamos energia határokon keresztül történő kereskedelme esetén alkalmazandó hálózati hozzáférési feltételekről és az 1228/2003/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről

(EGT-vonatkozású szöveg)

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Közösséget létrehozó szerződésre és különösen annak 95. cikkére,

tekintettel a Bizottság javaslatára,

tekintettel az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményére ⁽¹⁾,

tekintettel a Régiók Bizottságának véleményére ⁽²⁾,

a Szerződés 251. cikkében megállapított eljárásnak megfelelően ⁽³⁾,

mivel:

- (1) Az 1999 óta fokozatosan megvalósuló belső villamosenergia-piac célja, hogy a Közösség valamennyi fogyasztója, azaz a lakosság és a vállalkozások számára valós választási lehetőséget teremtsen, új üzleti lehetőségeket nyisson és bővítse a határokon átnyúló kereskedelmet, és ezáltal hatékonyságjavulást, versenypiaci árakat és magasabb szintű szolgáltatásokat teremtsen, továbbá hogy hozzájáruljon az ellátás biztonságához és fenntarthatóságához.
- (2) A villamos energia belső piacára vonatkozó közös szabályokról szóló, 2003. június 26-i 2003/54/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv ⁽⁴⁾ és a villamos energia határokon keresztül történő kereskedelme esetén alkalmazandó hálózati hozzáférési feltételekről szóló, 2003. június 26-i 1228/2003/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet ⁽⁵⁾ jelentős mértékben hozzájárult a villamos energia belső piacának kialakításához.
- (3) Jelenleg azonban a Közösségben a villamos energia egyenlő feltételekkel és megkülönböztetés vagy hátrányok nélkül történő értékesítése akadályokba ütközik. Különösen a hálózathoz való megkülönböztetésmentes hozzáférés és az egységesen eredményes hatósági felügyelet hiánya jelent több tagállamban is problémát, és továbbra is léteznek elszigetelt piacok.

⁽¹⁾ HL C 211., 2008.8.19., 23. o.

⁽²⁾ HL C 172., 2008.7.5., 55. o.

⁽³⁾ Az Európai Parlament 2008. június 18-i közös álláspontja (a Hivatalos Lapban még nem tették közzé), a Tanács 2009. január 9-i közös álláspontja (HL C 75. E, 2009.3.31., 16. o.) és az Európai Parlament 2009. április 22-i álláspontja (a Hivatalos Lapban még nem tették közzé). A Tanács 2009. június 25-i határozata.

⁽⁴⁾ HL L 176., 2003.7.15., 37. o.

⁽⁵⁾ HL L 176., 2003.7.15., 1. o.

- (4) A Bizottság 2007. január 10-i „Európai energiapolitika” című közleménye kiemelte a villamos energia belső piaca kiterjesztésének fontosságát, és rámutatott arra, hogy a villamosenergia-ágazatban a Közösségen belül valamennyi vállalkozás számára egyenlő versenyfeltételeket kell biztosítani. A Bizottság 2007. január 10-i „A földgáz és a villamos energia belső piacának jövőbeni lehetőségeiről” című, és a „Vizsgálat az 1/2003/EK rendelet 17. cikke értelmében az európai gáz- és villamosenergia-ágazatról (zárójelentés)” című közleményei kimutatták, hogy a jelenleg hatályos szabályok és intézkedések nem szolgáltatnak megfelelő keretet és nem gondoskodnak a jól működő, tényleges és nyitott belső piac célkitűzésének eléréséhez szükséges rendszerösszekötő kapacitások kialakításáról sem.

- (5) A jelenlegi szabályozási keret szigorú végrehajtásán túlmenően a villamos energia belső piacára vonatkozó, az 1228/2003/EK rendeletben foglalt szabályozási keretet e közleménnyel összhangban ki kell igazítani.

- (6) Meg kell erősíteni különösen az átvitelirendszer-üzemeltetők közötti együttműködést és koordinációt a határokon átnyúló átviteli hálózatokhoz való tényleges és átlátható hozzáférés biztosítására és fenntartására vonatkozó üzemi és kereskedelmi szabályzatok létrehozása céljából, valamint hogy a környezet szempontjainak megfelelő figyelembevétele mellett biztosítva legyen a közösségi átviteli rendszer összehangolt és kellőképpen előretérő tervezése és folyamatos műszaki fejlődése, beleértve a rendszerösszekötő kapacitások kialakítását is. Ezeknek az üzemi és kereskedelmi szabályzatoknak összhangban kell lenniük a természetüknek fogva kötelező erővel nem rendelkező és az Energiaszabályozók Együttműködési Ügynöksége létrehozásáról szóló, 2009. július 13-i 713/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendelettel ⁽⁶⁾ létrehozott Energiaszabályozók Együttműködési Ügynöksége (az Ügynökség) által kidolgozott keret jellegű iránymutatásokkal (keret jellegű iránymutatások). Az Ügynökségnek részt kell vennie az üzemi és kereskedelmi szabályzatok tervezetének tényeken alapuló felülvizsgálatában – beleértve azoknak a keret jellegű iránymutatásoknak való megfelelését –, és javasolhatja a szabályzatok Bizottság általi elfogadását. Az Ügynökségnek célszerű megvizsgálnia az üzemi és kereskedelmi szabályzatok javasolt módosításait, és jogosult kell legyen azok Bizottság általi elfogadásának javasolására. Az átvitelirendszer-üzemeltetőknek ezeknek az üzemi és kereskedelmi szabályzatoknak megfelelően kell működtetniük hálózataikat.

- (7) A villamosenergia-átviteli hálózat optimális üzemeltetésének biztosítása érdekében, valamint abból a célból, hogy a Közösségen belül lehetővé váljon a határokon

⁽⁶⁾ Lásd e Hivatalos Lap 1. oldalát.

- átnyúló villamosenergia-kereskedelem és -ellátás, létre kell hozni a Villamosenergia-piaci Átvitelrendszer-üzemeltetők Európai Hálózatát (villamosenergia-piaci ENTSO). A villamosenergia-piaci ENTSO feladatait a közösségi versenyjogi szabályokkal összhangban végzi, amelyeket továbbra is alkalmazni kell a villamosenergia-piaci ENTSO határozataira. Feladatainak jól meghatározottak, és munkamódszereinek olyannak kell lenniük, hogy a hatékonyságot, az átláthatóságot és a villamosenergia-piaci ENTSO reprezentativitását biztosítsák. A villamosenergia-piaci ENTSO által elkészített üzemi és kereskedelmi szabályzatoknak nem célja, hogy a határokon nem átnyúló hálózatok tekintetében szükséges nemzeti üzemi és kereskedelmi szabályzatok helyébe lépjenek. Minthogy regionális szintű megközelítéssel hatékonyabban lehet eredményeket elérni, az átvitelrendszer-üzemeltetőknek az átfogó együttműködési struktúrában belül regionális struktúrákat kellene létrehozniuk, miközben gondoskodnak arról, hogy a regionális szintű tevékenység eredményei összhangban legyenek a közösségi szintű üzemi és kereskedelmi szabályzatokkal és a nem kötelező érvényű tízéves hálózatfejlesztési tervekkel. A tagállamoknak regionális szinten támogatniuk kell az együttműködést, és figyelemmel kell kísérniük a hálózat hatékonyságát. A regionális szintű együttműködésnek összeegyeztethetőnek kell lennie a versenyképes és hatékony belső villamosenergia-piac irányába tett lépésekkel.
- (8) Valamennyi piaci szereplőnek érdeke fűződik a villamosenergia-piaci ENTSO jövőbeli tevékenységéhez. Ezért a hatékony konzultáció alapvető fontosságú, és a konzultációs folyamat elősegítésére és ésszerűsítésére létrehozott meglévő struktúráknak, úgymint a Villamosenergia-átviteli Koordinációs Uniónak, a nemzeti szabályozóknak vagy az Ügynökségnek fontos szerepet kellene betölteniük.
- (9) A teljes közösségi villamosenergia-átviteli hálózat nagyobb átláthatóságának biztosítása érdekében a villamosenergia-piaci ENTSO-nak nem kötelező érvényű, a Közösség egészére kiterjedő, tízéves hálózatfejlesztési tervet (a Közösség egészére kiterjedő hálózatfejlesztési terv) kell készítenie és kiadnia, továbbá azt rendszeresen frissítenie kell. E hálózatfejlesztési tervbe bele kell foglalni a kereskedelmi vagy ellátásbiztonsági szempontból releváns megvalósítható villamosenergia-átviteli-hálózatokat és a szükséges regionális rendszerösszekötőket.
- (10) E rendeletnek a díjszabásra és a kapacitásfelosztásra vonatkozó alapelveket kell megállapítania, ugyanakkor biztosítva a további, idevágó elveket és módszereket részletező iránymutatások elfogadását annak érdekében, hogy lehetővé tegye a gyors alkalmazkodást a megváltozott körülményekhez.
- (11) Nyitott versenypiacon a hálózatukon határkeresztesző villamosenergia-áramlásokat befogadó átvitelrendszer-üzemeltetőknek a felmerülő költségeikért megfelelő ellentételezést kell kapniuk azon átvitelrendszer-üzemeltetőktől, akiknek hálózatából a határkeresztesző villamosenergia-áramlás ered, illetve akiknek hálózatában végződik.
- (12) Az átvitelrendszer-üzemeltetők közötti ellentételezésből eredő ki- és befizetéseket az országos hálózati díjak kialakításakor figyelembe kell venni.
- (13) A határkeresztesző hálózati hozzáféréstért fizetendő tényleges összeg számottevően változhat, az érintett átvitelrendszer-üzemeltetőtől függően, valamint a tagállamokban alkalmazott díjszabási rendszer struktúrájában meglévő különbségek eredményeként. Ezért a kereskedelem torzulásának elkerülése érdekében szükséges bizonyos fokú harmonizáció.
- (14) Megfelelő, hosszú távú területi jelzések rendszerére van szükség, amely azon elvre épül, hogy a hálózati hozzáférési díjak szintjeinek tükrözniük kell az érintett régió termelésének és fogyasztásának egyensúlyát, a termelők és/vagy fogyasztók hálózati hozzáférési díjai közötti különbségtétel alapján.
- (15) Nem lenne helyénvaló távolságfüggő díjakat vagy – feltéve, hogy vannak megfelelő területi jelzések – különleges díjakat alkalmazni, amelyeket csak az exportőrök vagy importőrök fizetnének a belföldi hálózat általános hozzáférési díján felül.
- (16) A villamos energia belső piacán kialakuló valódi verseny előfeltétele a megkülönböztetéstől mentes és átlátható hálózathasználati díj, beleértve az átviteli hálózat rendszerösszekötő távvezetékeinek használatát is. E távvezetékek rendelkezésre álló kapacitását a biztonságos hálózatüzemeltetés biztonsági szabványainak megfelelő legmagasabb szintben kell meghatározni.
- (17) Fontos kiküszöbölni a verseny azon torzulásait, amelyek a tagállamokban az átvitelrendszer-üzemeltetők által alkalmazott biztonsági, üzemeltetési és tervezési szabványok különbözőségéből fakadnak. Ezenkívül szükséges, hogy a piaci szereplők számára legyenek átláthatóak a rendelkezésre álló átviteli kapacitásokra vonatkozó információk, valamint azon biztonsági, üzemeltetési és tervezési szabványok, amelyek befolyásolják a rendelkezésre álló átviteli kapacitásokat.
- (18) A nemzeti szabályozó hatóságok és a Bizottság által az elmúlt években végzett piaci figyelemmel kísérés során világossá vált, hogy a jelenleg hatályos átláthatósági követelmények és infrastruktúra-hozzáférési szabályok elégtelenek a valódi, jól működő, nyílt és hatékony belső villamosenergia-piac biztosításához.
- (19) Ahhoz, hogy a piaci résztvevők felmérhessék a mindenkori keresletet és kínálatot, és megérthessék a nagykereskedelmi ár mozgásának okait, az szükséges, hogy egyenlő mértékben hozzáférjenek a rendszer fizikai állapotára és hatékonyságára vonatkozó információkhoz. Pontosabb információkhoz kell jutniuk különösen a villamos energia termelésére, kínálatára és keresletére – többek között az előrejelzésekre –, a hálózat és a rendszerösszekötők kapacitására, a hálózaton keresztül megvalósuló villamosenergia-forgalomra, a hálózat-karbantartásra, a kiegyenlítésre és a tartalékkapacitásra vonatkozóan.

- (20) A piacba vetett bizalom megerősítése érdekében a piac résztvevőit biztosítani kell afelől, hogy a visszaélésszerű magatartások hatékony, arányos és visszatartó erejű szankciókat vonnak maguk után. A hatáskörrel rendelkező hatóságokat olyan hatáskörökkel kell felruházni, amelyek révén hatékonyan ki tudják vizsgálni a vélt piaci visszaéléseket. Ezért szükséges, hogy a hatáskörrel rendelkező hatóságok hozzáférjenek azokhoz az adatokhoz, amelyekből megismerhetik az ellátóvállalkozások operatív döntéseit. A villamosenergia-piacon számos fontos döntést a termelők hoznak meg; kívánatos, hogy a termelők a hatáskörrel rendelkező hatóságok számára egy meghatározott ideig biztosítsák az ezzel összefüggő információk hozzáférhetőségét és könnyű elérését. Ezenfelül a hatáskörrel rendelkező hatóságoknak rendszeresen nyomon kell követniük, hogy az átvitelrendszer-üzemeltetők betartják-e a szabályokat. Azokat a kis kapacitású termelőket, amelyek esetében kizárható a piac torzításának képessége, mentesíteni kell e kötelezettség alól.
- (21) Szabályokat kell alkotni a szűk keresztmetszeteket kezelő eljárásokból származó bevételek felhasználásáról, hacsak a rendszerösszekötő különleges jellege nem indokolja a mentességet e szabályok alól.
- (22) A szűk keresztmetszet által jelentett problémák kezelése során pontos gazdasági jelzéseket kell adni az átvitelrendszer-üzemeltetők és a piaci szereplők számára, és a problémakezelésnek piaci mechanizmusokon kell alapulnia.
- (23) Az új, jelentős infrastruktúra létrehozására irányuló beruházásokat erőteljesen ösztönözni kell, miközben azonban gondoskodni kell a villamos energia belső piacának megfelelő működéséről is. Annak érdekében, hogy a mentességet élvező egyenáramú rendszerösszekötők erőteljesebb pozitív hatást gyakoroljanak a versenyre és az ellátás biztonságára, már a projekttervezés során vizsgálni kell a piaci érdeklődést, és szabályokat kell elfogadni a szűk keresztmetszetek kezelésére vonatkozóan. Amennyiben az egyenáramú rendszerösszekötő több tagállam területén helyezkedik el, a határokon átnyúló következmények jobb figyelembevétele és az ügyvitel megkönnyítése érdekében a mentesség iránti kérelmet végső esetben az Ügynökségnek kell kezelnie. Ezen túlmenően a jelentősebb mentesített infrastruktúra-projektek kivitelezésének a szokásostól eltérő kockázati profilja miatt az ellátási és termelési érdekeltiségekkel rendelkező vállalkozások ideiglenes eltérésben kell, hogy részesüljenek a teljes szétválasztás szabályaitól a szóban forgó projektek tekintetében. Az 1228/2003/EK rendelet értelmében adott mentességek a mentesség megadásáról szóló határozatban szereplő lejárat dátumig alkalmazandók.
- (24) A villamos energia belső piacának zavartalan működése érdekében olyan eljárások kidolgozásáról kell rendelkezni, amelyek lehetővé teszik, hogy a Bizottság többek között a díjszabásra és a kapacitásfelosztásra vonatkozó határozatokat és iránymutatásokat fogadjon el, biztosítva egyúttal a tagállamok szabályozó hatóságainak bevonását e folyamatba, adott esetben európai szövetségükön keresztül. A szabályozó hatóságok – a tagállamok más érintett hatóságaival együtt – fontos szerepet játszanak a villamos energia belső piacának megfelelő működése elősegítésében.
- (25) A nemzeti szabályozó hatóságoknak gondoskodniuk kell az e rendeletben szereplő szabályok és az e rendelet alapján elfogadott iránymutatások betartásáról.
- (26) A tagállamok és a hatáskörrel rendelkező nemzeti hatóságok számára elő kell írni, hogy a Bizottságnak a tárgyhoz tartozó információkat szolgáltatassanak. Ezen információkat a Bizottság bizalmasan kezeli. Amennyiben szükséges, a Bizottság a vonatkozó információkat kérheti közvetlenül az érintett vállalkozásoktól is, feltéve, hogy a hatáskörrel rendelkező nemzeti hatóságokat erről tájékoztatja.
- (27) A tagállamoknak szabályokat kell megállapítaniuk az e rendelet rendelkezéseinek megsértése esetén alkalmazandó szankciókról, és biztosítaniuk kell ezek végrehajtását. E szankcióknak hatékonynak, arányosnak és visszatartó erejűnek kell lenniük.
- (28) Az e rendelet végrehajtásához szükséges intézkedéseket a Bizottságra ruházott végrehajtási hatáskörök gyakorlására vonatkozó eljárások megállapításáról szóló, 1999. június 28-i 1999/468/EK tanácsi határozattal ⁽¹⁾ összhangban kell elfogadni.
- (29) A Bizottságot fel kell hatalmazni különösen arra, hogy az e rendelet céljainak eléréséhez szükséges minimális mértékű harmonizáció biztosítása érdekében iránymutatásokat dolgozzon ki, illetve fogadjon el. Mivel ezek az intézkedések általános hatályúak és e rendelet nem alapvető fontosságú elemeinek új, nem alapvető fontosságú elemekkel történő kiegészítésére irányulnak, azokat az 1999/468/EK határozat 5a. cikkében meghatározott ellenőrzéssel történő szabályozási bizottsági eljárással összhangban kell elfogadni.
- (30) Mivel e rendelet célját – nevezetesen a villamos energia határokon keresztül történő kereskedelmére vonatkozó összehangolt keretrendszer létrehozását – a tagállamok nem tudják kielégítően megvalósítani, és ezért az közösségi szinten jobban megvalósítható, a Közösség intézkedéseket hozhat a Szerződés 5. cikkében foglalt szubszidiaritás elvének megfelelően. Az említett cikkben foglalt arányosság elvének megfelelően ez a rendelet nem lépi túl az e cél eléréséhez szükséges mértéket.
- (31) Tekintve az 1228/2003/EK rendelethez az e jogszabályban tett módosítások mértékét, az átláthatóság és észszerűség érdekében kívánatos az érintett rendelkezéseket egy új rendeletben egységes szövegbe foglalni,

ELFOGADTA EZT A RENDELETET:

1. cikk

Tárgy és hatály

E rendelet célja, hogy:

- a) méltányos szabályokat állapítson meg a villamos energia határokon keresztül történő kereskedelmére vonatkozóan, elősegítve ezzel a versenyt a villamos energia belső piacán,

⁽¹⁾ HL L 184., 1999.7.17., 23. o.

figyelembe véve a nemzeti és a regionális piac sajátos jellegzetességeit is. Ebből következik, hogy a határokon átnyúló villamosenergia-forgalomra alkalmazható ellentételezési mechanizmust kell létrehozni, valamint összehangolt elveket kell kialakítani a határkeresztező átviteli díjaira és a nemzeti átviteli hálózatok közötti rendszerösszekötők kapacitásának felosztására vonatkozóan;

- b) elősegítse egy jól működő, átlátható nagykereskedelmi piac kialakulását, amelyet a villamosenergia-ellátás nagyfokú biztonsága jellemez. A rendelet a villamos energia határokon keresztül történő kereskedelmére vonatkozó szabályok összehangolását célzó mechanizmusokról is rendelkezik.

2. cikk

Fogalommeghatározások

(1) E rendelet alkalmazásában a villamos energia belső piacára vonatkozó közös szabályokról szóló, 2009. július 13-i 2009/72/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv ⁽¹⁾ 2. cikkében található fogalommeghatározásokat kell alkalmazni a „rendszerösszekötő” meghatározásának kivételével, amely helyébe a következő meghatározás lép:

- a „rendszerösszekötő” azon átviteli vezetékét jelenti, amely tagállamok közötti határt keresztez, vagy ilyen határon ível át, és a tagállamok nemzeti átviteli hálózatait köti össze.
- (2) A következő meghatározásokat kell alkalmazni:
 - a) a „szabályozó hatóságok” a 2009/72/EK irányelv 35. cikke (1) bekezdésében említett szabályozó hatóságokat jelentik;
 - b) a „határkeresztező áramlás” a villamos energia olyan fizikai áramlása egy tagállam átviteli hálózatán, amely a tagállam határain túli energiatermelők és/vagy -fogyasztók tevékenységének a tagállam átviteli hálózatára gyakorolt hatásának eredményeként jön létre;
 - c) a „szűk keresztmetszet” olyan helyzetet jelent, amikor a nemzeti átviteli hálózatok közötti rendszerösszekötő nem képes továbbítani a piaci szereplők által igényelt nemzetközi kereskedelemről fakadó teljes fizikai áramlást a rendszerösszekötők és/vagy az érintett nemzeti átviteli hálózatok kapacitáshiánya miatt;
 - d) „bejelentett kivitel” az egyik tagállamból a villamos energia szerződéses megegyezésen alapuló olyan elszállítása, amelyhez egyidejűleg egy másik tagállamban vagy harmadik országban megfelelő vételezés (bejelentett behozatal) kapcsolódik;
 - e) „bejelentett tranzit” a bejelentett kivitel kapcsán előálló körülmény, amikor az ügylet számára kijelölt szállítási útvonal érint egy országot, ahol nem kerül sor az ügylettel összefüggésben sem villamos energia elszállítására, sem megfelelő egyidejű vételezésre;

- f) „bejelentett behozatal” egy tagállamban vagy harmadik országban olyan villamosenergia-vételezés, amely egy időben történik a villamos energia másik tagállamból való elszállításával (bejelentett kivittel);
- g) az „új rendszerösszekötő” olyan rendszerösszekötő, amely 2003. július 4-ig még nem készült el.

Kizárólag a 13. cikkben említett, átvitelrendszer-üzemeltetők közötti ellentételezési mechanizmus céljából, ha két vagy több tagállam átviteli hálózata részben vagy egészben egy közös szabályozási zóna részét képezi, a szabályozási zóna egészét az egyik érintett tagállam átviteli hálózata részének kell tekinteni annak érdekében, hogy az egy szabályozási zónán belüli áramlást ne lehessen ezen bekezdés első albekezdésének b) pontja szerinti határkeresztező áramlásnak tekinteni, és ne alapozza meg a 13. cikk szerinti ellentételező kifizetést. Az érintett tagállamok szabályozó hatóságai dönthetnek el, hogy a szabályozási zóna egészét melyik érintett tagállamhoz tartozónak tekintik.

3. cikk

Az átvitelrendszer-üzemeltetők tanúsítása

- (1) A Bizottság a 2009/72/EK irányelv 10. cikkének (6) bekezdésében foglaltaknak megfelelően az átvitelrendszer-üzemeltető tanúsításáról szóló határozatra vonatkozó minden bejelentést annak kézhezvétele után haladéktalanul megvizsgál. A Bizottság az ilyen bejelentés kézhezvételének napját követő két hónapon belül véleményt nyilvánít az érintett nemzeti szabályozó hatóság részére arról, hogy az megfelel-e a 2009/72/EK irányelv 10. cikke (2) bekezdésének vagy 11. cikkének és 9. cikkének.

Az első albekezdésben említett vélemény kidolgozásakor a Bizottság felkérheti az Ügynökséget a nemzeti szabályozó hatóság határozatának véleményezésére. Ilyen esetben az abban az albekezdésben említett két hónapos időszakot további két hónappal meg kell hosszabbítani.

Ha a Bizottság az első és a második albekezdésben említett időszakon belül nem nyilvánít véleményt, akkor úgy kell tekinteni, hogy a Bizottság nem emel kifogást a szabályozó hatóság határozatával szemben.

- (2) A Bizottság véleményének kézhezvételétől számított két hónapon belül a nemzeti szabályozó hatóság – a legnagyobb mértékben figyelembe véve ezt a véleményt – végső határozatot fogad el az átvitelrendszer-üzemeltető tanúsításáról. A szabályozó hatóság határozatát és a Bizottság véleményét együtt kell közzétenni.

(3) A szabályozó hatóságok és/vagy a Bizottság az eljárás során bármikor kérheti az átvitelrendszer-üzemeltetőt és/vagy a termelési vagy ellátási feladatot betöltő vállalkozástól, hogy adja meg az e cikk szerinti feladataik ellátása szempontjából lényeges információkat.

- (4) A szabályozó hatóságok és a Bizottság megőrzi az üzleti szempontból érzékeny információk titkosságát.

⁽¹⁾ Lásd e Hivatalos Lap 55. oldalát.

(5) A Bizottság iránymutatásokat fogadhat el, amelyek részletekben meghatározzák az e cikk (1) és (2) bekezdésének alkalmazásában követendő eljárásokat. Az e rendelet nem alapvető fontosságú elemeinek kiegészítéssel történő módosítására irányuló ezen intézkedéseket, a 23. cikk (2) bekezdésében előírt ellenőrzéssel történő szabályozási eljárással összhangban kell elfogadni.

(6) Ha a Bizottság a 2009/72/EK irányelv 9. cikkének (10) bekezdése szerinti bejelentést kapott egy szállítási rendszer-üzemeltető tanúsításáról, a Bizottság a tanúsításra vonatkozó határozatot hoz. A szabályozási hatóság a Bizottság határozatának megfelelően jár el.

4. cikk

A villamosenergia-piaci átvitelrendszer-üzemeltetők európai hálózata

A villamos energia belső piaca és a határokon átnyúló kereskedelem megteremtésének és működésének elősegítése és az európai villamosenergia-átviteli hálózat optimális irányítása, összehangolt üzemeltetése és folyamatos műszaki fejlődése érdekében az átvitelrendszer-üzemeltetőknek közösségi szintű együttműködést kell kialakítaniuk a villamosenergia-piaci ENTSO révén.

5. cikk

A villamosenergia-piaci ENTSO létrehozása

(1) A villamosenergia-piaci átvitelrendszer-üzemeltetők 2011. március 3-ig benyújtják a Bizottságnak és az Ügynökségnek a létrehozandó villamosenergia-piaci ENTSO alapszabály tervezetét, tagjegyzékét és a többi érdekelttel folytatandó konzultáció eljárási szabályait is tartalmazó eljárási szabályzatának tervezetét.

(2) Az ügynökség valamennyi érdekelt, különösen a rendszerhasználók és a felhasználók képviselői szervezeteivel folytatott hivatalos konzultációt követően az alapszabály tervezetéről, a tagjegyzékről és az eljárási szabályzat tervezetéről e dokumentumok átvételétől számított két hónapon belül véleményt terjeszt a Bizottság elé.

(3) A Bizottság az alapszabály tervezetéről, a tagjegyzékről és az eljárási szabályzat tervezetéről az Ügynökség (2) bekezdésében előírt véleményét figyelembe véve, illetve annak kézhezvételének napjától számított három hónapon belül véleményt nyilvánít.

(4) A villamosenergia-piaci átvitelrendszer-üzemeltetők a Bizottság véleményének kézhezvételének napjától számított három hónapon belül létrehozzák a villamosenergia-piaci ENTSO-t, valamint elfogadják és közzéteszik alapszabályát és eljárási szabályzatát.

6. cikk

Üzemi és kereskedelmi szabályzatok kidolgozása

(1) A Bizottság az Ügynökséggel, a villamosenergia-piaci ENTSO-val és az egyéb érintett érdekeltekkel folytatott konzultációt követően éves prioritási listát állít fel, amelyben megállapítja a 8. cikk (6) bekezdésében meghatározott azon területeket, amelyekre ki kell terjednie az üzemi és kereskedelmi szabályzatok kidolgozásának.

(2) A Bizottság felkéri az Ügynökséget arra, hogy hat hónapot meg nem haladó, ésszerű határidőn belül nyújtson be nem kötelező érvényű, keret jellegű iránymutatást (a továbbiakban: keret

jellegű iránymutatás), amelyben a 8. cikk (7) bekezdésével összhangban meghatározza a prioritási listán meghatározott területekkel kapcsolatos egyes üzemi és kereskedelmi szabályzatok kialakítására vonatkozó egyértelmű és objektív elveket. Valamennyi keret jellegű iránymutatás hozzájárul a megkülönböztetésmentességhez, a tényleges versenyhez és a piac hatékony működéséhez. Az Ügynökség indokolt kérésére ezt az időszakot a Bizottság meghosszabbíthatja.

(3) Az Ügynökség a keret jellegű iránymutatásokra vonatkozóan legalább két hónapos időszakon keresztül nyílt és átlátható módon hivatalos konzultációt folytat a villamosenergia-piaci ENTSO-val és az egyéb érintett érdekeltekkel.

(4) Ha a Bizottság úgy ítéli meg, hogy a keret jellegű iránymutatás nem járul hozzá a megkülönböztetésmentességhez, a tényleges versenyhez és a piac hatékony működéséhez, felkérheti az Ügynökséget, hogy ésszerű határidőn belül vizsgálja felül a keret jellegű iránymutatást, és nyújtsa be újra a Bizottságnak.

(5) Ha az Ügynökség a Bizottság által a (2) vagy (4) bekezdés alapján megállapított időszakon belül nem nyújtja be vagy nem nyújtja be újra a keret jellegű iránymutatást, azt a Bizottság dolgozza ki.

(6) A Bizottság felkéri a villamosenergia-piaci ENTSO-t, hogy tizenkét hónapot meg nem haladó, ésszerű határidőn belül nyújtson be olyan üzemi és kereskedelmi szabályzatot az Ügynökségnek, amely összhangban van a vonatkozó keret jellegű iránymutatással.

(7) Az üzemi és kereskedelmi szabályzat kézhezvételétől számított három hónapon belül – amely alatt az Ügynökség hivatalosan konzultálhat az érdekelt felekkel – az Ügynökség az üzemi és kereskedelmi szabályzatról indoklással ellátott véleményt nyújt be a villamosenergia-piaci ENTSO-nak.

(8) A villamosenergia-piaci ENTSO az Ügynökség véleménye alapján módosíthatja az üzemi és kereskedelmi szabályzatot, és újra benyújthatja azt az Ügynökségnek.

(9) Amint az Ügynökség meggyőződött arról, hogy az üzemi és kereskedelmi szabályzat összhangban van a vonatkozó kötelező erővel nem rendelkező, keret jellegű iránymutatásokkal, az Ügynökség benyújtja azt a Bizottságnak, és javasolhatja annak ésszerű határidőn belül történő elfogadását. Amennyiben a Bizottság nem fogadja el a szabályzatot, ezt meg kell indokolnia.

(10) Amennyiben a villamosenergia-piaci ENTSO nem dolgozott ki üzemi és kereskedelmi szabályzatot a Bizottság által a (6) bekezdés alapján megállapított időszakon belül, akkor a Bizottság felkérheti az Ügynökséget, hogy a vonatkozó keret jellegű iránymutatás alapján készítse el az üzemi és kereskedelmi szabályzat tervezetét. Az Ügynökség további konzultációt kezdeményezhet az üzemi és kereskedelmi szabályzat tervezetének e bekezdés alapján történő elkészítése során. Az Ügynökség benyújtja az üzemi és kereskedelmi szabályzat e bekezdés alapján készített tervezetét a Bizottságnak, és javasolhatja annak elfogadását.

(11) A Bizottság saját kezdeményezésére – ha a villamosenergia-piaci ENTSO nem dolgozott ki üzemi és kereskedelmi szabályzatot, vagy ha az Ügynökség nem dolgozta ki az üzemi és kereskedelmi szabályzat tervezetét az e cikk (10) bekezdésében említettek szerint – vagy az Ügynökség az e cikk (9) bekezdése szerinti javaslatára egy vagy több üzemi és kereskedelmi szabályzatot fogadhat el a 8. cikk (6) bekezdésében felsorolt területeken.

Ha a Bizottság saját kezdeményezésére javasolja egy üzemi és kereskedelmi szabályzat elfogadását, akkor az üzemi és kereskedelmi szabályzat tervezetéről legalább két hónapon keresztül konzultál az Ügynökséggel, a villamosenergia-piaci ENTSO-val és valamennyi érdekelttel. Az e rendelet nem alapvető fontosságú elemeinek kiegészítéssel történő módosítására irányuló ezen intézkedéseket, a 23. cikk (2) bekezdésében előírt ellenőrzéssel történő szabályozási eljárással összhangban kell elfogadni.

(12) Ez a cikk nem sérti a Bizottság azon jogát, hogy a 18. cikkel összhangban iránymutatásokat fogadjon el, illetve módosítson.

7. cikk

Az üzemi és kereskedelmi szabályzatok módosítása

(1) A 6. cikk szerint elfogadott valamely üzemi és kereskedelmi szabályzat módosításának tervezetét az adott üzemi és kereskedelmi szabályzat által valószínűleg érintett személyek – beleértve a villamosenergia-piaci ENTSO-t, az átvitelrendszer-üzemeltetőket, a rendszerhasználókat és a fogyasztókat – javaslatot tehetnek az Ügynökségnek. Az Ügynökség saját kezdeményezésére is javasolhat módosításokat.

(2) Az Ügynökség a 713/2009/EK rendelet 10. cikkével összhangban konzultál minden érdekelttel. Ezt az eljárást követően az Ügynökség indokolással ellátott módosítási javaslatokat tehet a Bizottságnak, amelyekben kifejti, hogy az ilyen javaslat milyen módon van összhangban az üzemi és kereskedelmi szabályzatok 6. cikk (2) bekezdésében meghatározott célkitűzéseivel.

(3) A Bizottság, figyelembe véve az Ügynökség véleményét, módosításokat fogadhat el bármely, a 6. cikk értelmében elfogadott üzemi és kereskedelmi szabályzatra vonatkozóan. Az e rendelet nem alapvető fontosságú elemeinek kiegészítéssel történő módosítására irányuló ezen intézkedéseket, a 23. cikk (2) bekezdésében előírt ellenőrzéssel történő szabályozási eljárással összhangban kell elfogadni.

(4) A 23. cikk (2) bekezdésében meghatározott eljárás szerint javasolt módosítások vizsgálata a javasolt módosítással kapcsolatos kérdések vizsgálatára korlátozódik. E javasolt módosítások nem érintik a Bizottság által esetleg javasolt egyéb módosításokat.

8. cikk

A villamosenergia-piaci ENTSO feladatai

(1) A villamosenergia-piaci ENTSO a Bizottság által a 6. cikk (6) bekezdése szerint hozzá intézett felkérésre üzemi és kereskedelmi szabályzatokat dolgoz ki az e cikk (6) bekezdésben említett területeken.

(2) A 4. cikkben megállapított célkitűzések elérésének céljából a villamosenergia-piaci ENTSO kidolgozhat üzemi és kereskedelmi szabályzatokat a (6) bekezdésben említett területeken; ezek nem kapcsolódnak olyan területekhez, amelyekre a Bizottság által hozzá intézett felkérés kiterjed. Ezeket az üzemi és kereskedelmi szabályzatokat véleményezésre be kell nyújtani az Ügynökséghez. E véleményt a villamosenergia-piaci ENTSO-nak kellő mértékben figyelembe kell vennie.

(3) A villamosenergia-piaci ENTSO elfogadja:

- a) a hálózat normál és rendkívüli körülmények közötti üzemeltetésének koordinálását biztosító közös hálózatüzemeltetési eszközöket – beleértve a zavarokra vonatkozóan készített közös osztályozási skálát is – és a kutatási terveket;
- b) kétévente egy nem kötelező érvényű, a Közösség egészére kiterjedő, a termelés megfelelőségére vonatkozó európai előrejelzést is tartalmazó tízéves hálózatfejlesztési tervet (a Közösség egészére kiterjedő hálózatfejlesztési terv);
- c) ajánlásokat a közösségi átvitelrendszer-üzemeltetők és harmadik országok átvitelrendszer-üzemeltetői közötti műszaki együttműködés koordinációjáról;
- d) az éves munkaprogramot;
- e) az éves jelentést;
- f) az évente nyári és téli előrejelzést a termelés megfelelőségéről.

(4) A termelés megfelelőségére vonatkozó, a (3) bekezdés b) pontjában említett európai előrejelzésben az szerepel, hogy a villamosenergia-rendszer általában véve mennyire képes megfelelni a jelenlegi, illetve a következő öt éves időszakra, valamint az előrejelzés időpontjától számított 5 és 15 év közötti időszakra előre jelzett villamosenergia-igény ellátásának. A termelés megfelelőségére vonatkozó európai előrejelzés az egyes átvitelrendszer-üzemeltetők által a termelés megfelelőségére vonatkozóan készített nemzeti előrejelzéseken alapszik.

(5) A (3) bekezdés d) pontjában említett éves munkaprogramban – indikatív időütemezés kíséretében – fel kell sorolni és ismertetni kell az adott évben elkészítendő üzemi és kereskedelmi szabályzatokat, illetőleg a hálózatüzemeltetés és az adott évben megvalósítandó kutatási és fejlesztési tevékenység összehangolására vonatkozó tervet.

(6) Az (1) és (2) bekezdésben említett üzemi és kereskedelmi szabályzatok – adott esetben a regionális sajátosságok figyelembevétele mellett – a következő területekre terjednek ki:

- a) hálózatbiztonsági és megbízhatósági szabályok, beleértve az operatív hálózatbiztonságot szolgáló technikai átviteli tartálékkapacitásra vonatkozó szabályokat is;
- b) a hálózatra kapcsolódás szabályai;
- c) a harmadik felekre vonatkozó hozzáférési szabályok;
- d) adatcsere- és elszámolási szabályok;
- e) az interoperabilitás szabályai;
- f) szükséghelyzeti operatív eljárások;
- g) a kapacitásallokáció és a szűk keresztmetszetek kezelésének szabályai;
- h) hálózat-hozzáférési szolgáltatások műszaki és operatív biztosításával és a kiegyenlítő szabályozással kapcsolatos kereskedelmi szabályok;

- i) átláthatósági szabályok;
- j) a kiegyenlítés szabályai, ideértve a hálózattal kapcsolatos tartalék energiára vonatkozó szabályokat is;
- k) az átviteli díjak összehangolt rendszerével kapcsolatos szabályok, ideértve a területi jelzéseket és az átvitelirendszer-üzemeltetők közötti ellentételezés szabályait is; továbbá
- l) a villamosenergia-hálózatok energiahatékonysága.

(7) Az üzemi és kereskedelmi szabályzatokat a határokon átnyúló hálózatokkal kapcsolatos és a piaci integrációval kapcsolatos kérdések esetében kell kidolgozni, és azok nem érintik a tagállamok azon jogát, hogy a határokon átnyúló kereskedelmet nem befolyásoló nemzeti szabályzatokat hozzanak létre.

(8) A villamosenergia-piaci ENTSO figyelemmel kíséri és elemzi az üzemi és kereskedelmi szabályzatok és a Bizottság által a 6. cikk (11) bekezdése szerint elfogadott iránymutatások végrehajtását, valamint az alkalmazandó szabályoknak a piaci integráció elősegítését célzó összehangolására gyakorolt hatásukat. A villamosenergia-piaci ENTSO megállapításairól jelentést tesz az Ügynökségnek, és az elemzés eredményeit az e cikk (3) bekezdés d) pontjában említett éves jelentésbe is belefoglalja.

(9) A villamosenergia-piaci ENTSO rendelkezésre bocsát minden olyan információt, amelyre az Ügynökségnek a 9. cikk (1) bekezdése szerinti feladatai teljesítéséhez van szüksége.

(10) A villamosenergia-piaci ENTSO két évente a Közösség egészére kiterjedő hálózatfejlesztési tervet fogad el és tesz közzé. A Közösség egészére kiterjedő hálózatfejlesztési tervben ismertetni kell az integrált hálózat modelljét, forgatókönyveket kell kidolgozni, a termelés megfelelőségére vonatkozó európai előrejelzést kell adni, és fel kell mérni a rendszer rugalmasságát.

A Közösség egészére kiterjedő hálózatfejlesztési tervben különösen:

- a) alapul kell venni a nemzeti beruházási terveket, figyelembe véve a 12. cikk(1) bekezdésében említett regionális beruházási terveket, valamint adott esetben a hálózati tervezés közösségi vonatkozásait, beleértve az 1364/2006/EK európai parlamenti és tanácsi határozattal⁽¹⁾ összhangban a transzeurópai energiahálózatokra vonatkozóan megállapított iránymutatásokat;
- b) a határokon átnyúló rendszerösszekötteteket illetően továbbá alapul kell venni a különböző rendszerhasználók ésszerű igényeit, és a tervbe bele kell foglalni a 2009/72/EK irányelv 8., 13. és 22. cikkében említett beruházók hosszú távú kötelezettségvállalásait is; és
- c) a határokon átnyúló kapacitás tekintetében különösen meg kell jelölni a beruházási hiányterületeket.

A második albekezdés c) pontja vonatkozásban a Közösség egészére kiterjedő hálózatfejlesztési tervhez mellékelni lehet a határkeresztező kapacitásbővítés azon akadályainak áttekintését, amelyek pl. az eltérő jóváhagyási eljárásokból vagy gyakorlatokból adódnak.

⁽¹⁾ HL L 262., 2006.9.22., 1. o.

(11) Az Ügynökség véleményt készít a nemzeti tízéves hálózatfejlesztési tervekről, értékelve, hogy azok összhangban állnak-e a Közösség egészére kiterjedő hálózatfejlesztési tervvel. Ha az Ügynökség azt állapítja meg, hogy a nemzeti tízéves hálózatfejlesztési terv nem áll összhangban a Közösség egészére kiterjedő hálózati fejlesztési tervvel, szükség szerint ajánlást tesz a nemzeti hálózatfejlesztési terv vagy a Közösség egészére kiterjedő hálózatfejlesztési terv módosítására. Ha az ilyen tízéves hálózatfejlesztési tervet a 2009/72/EK irányelv 22. cikkével összhangban készítik el, az Ügynökség ajánlást tesz a hatáskörrel rendelkező nemzeti szabályozó hatóságnak a tekintetben, hogy a nemzeti tízéves hálózatfejlesztési tervet módosítsa ezen irányelv 22. cikkének (7) bekezdésével összhangban és erről tájékoztassa a Bizottságot.

(12) A Bizottság kérésére a villamosenergia-piaci ENTSO a 18. cikkben előírt iránymutatások elfogadását véleményezi a Bizottság részére.

9. cikk

Az Ügynökség figyelemmel kísérési tevékenysége

(1) Az Ügynökség figyelemmel kíséri a villamosenergia-piaci ENTSO számára a 8. cikk (1), (2) és (3) bekezdésben említett feladatok ellátását, és arról beszámol a Bizottságnak.

Az Ügynökség figyelemmel kíséri a 8. cikk (2) bekezdése szerint kidolgozott üzemi és kereskedelmi szabályzatok, valamint a 6. cikk (1)–(10) bekezdésének megfelelően kidolgozott, de a Bizottság által a 6. cikk (11) bekezdése szerint nem elfogadott üzemi és kereskedelmi szabályzatok villamosenergia-piaci ENTSO általi végrehajtását. Amennyiben a villamosenergia-piaci ENTSO elmulasztotta ezen üzemi és kereskedelmi szabályzatok végrehajtását, az Ügynökség felkéri a villamosenergia-piaci ENTSO-t, hogy nyújtson be megfelelő indokolással ellátott magyarázatot a tekintetben, hogy miért mulasztotta ezt el. Az Ügynökség tájékoztatja a Bizottságot erről a magyarázatról és véleményt nyilvánít róla.

Az Ügynökség figyelemmel kíséri és elemzi a szabályzatok és a Bizottság által a 6. cikk (11) bekezdése szerint elfogadott iránymutatások végrehajtását, valamint az alkalmazandó szabályoknak a piaci integráció elősegítését célzó összehangolására, továbbá a megkülönböztetésmentességre, a tényleges versenyre és a piac hatékony működésére gyakorolt hatásukat, és arról beszámol a Bizottságnak.

(2) A villamosenergia-piaci ENTSO véleményezésre megküldi az Ügynökségnek a Közösség egészére kiterjedő hálózatfejlesztési terv tervezetét, a konzultációs folyamatra vonatkozó információkat is tartalmazó éves munkaprogram tervezetét, és a 8. cikk (3) bekezdésében említett egyéb dokumentumokat.

Az Ügynökség az ezek kézhezvételének napjától számított két hónapos időszakon belül a Bizottság és a villamosenergia-piaci ENTSO részére kellő indokolással ellátott véleményt, valamint ajánlásokat nyújt be, ha úgy véli, hogy a villamosenergia-piaci ENTSO által benyújtott éves munkaprogram tervezete vagy a Közösség egészére kiterjedő hálózatfejlesztési terv tervezete nem segíti elő a megkülönböztetésmentességet, a tényleges versenyt, a piac hatékony működését, illetve a harmadik felek részére is hozzáférést biztosító, határokon átnyúló rendszer-összeköttetés kellő szintjét.

10. cikk

Konzultációk

(1) Az üzemi és kereskedelmi szabályzatok, a Közösség egészére kiterjedő hálózatfejlesztési terv tervezete, valamint a 8. cikk (1), (2) és (3) bekezdésében említett éves munkaprogram kidolgozása során a villamosenergia-piaci ENTSO széles körben, kellő időben, nyitott és átlátható módon, az 5. cikk (1) bekezdésében említett eljárási szabályzatnak megfelelően a piac valamennyi érintett szereplője és különösen valamennyi érdekelt képviselői szervezetbevonásával konzultációs eljárást folytat. E konzultációnak ki kell terjednie a nemzeti szabályozó hatóságokra és más nemzeti hatóságokra, az ellátó- és a termelővállalkozásokra, a rendszerhasználókra, beleértve a felhasználókat is és az elosztórendszer-üzemeltetőkre, ideértve az érintett ágazati szövetségeket, műszaki testületeket és az érdekelteteket tömörítő platformokat is. A konzultáció célja a döntéshozatali folyamatban érintett valamennyi érdekelt fél véleményének és javaslatának felmérése.

(2) Az (1) bekezdésben felsorolt konzultációkkal kapcsolatos valamennyi dokumentumot és az ülések jegyzőkönyveit nyilvánosan hozzáférhetővé kell tenni.

(3) A 8. cikk (1), (2) és (3) bekezdésében előírt éves munkaprogram, illetőleg üzemi és kereskedelmi szabályzatok elfogadását megelőzően a villamosenergia-piaci ENTSO beszámol a konzultáció során hozzá beérkezett észrevételek figyelembevételének módjáról, valamint arról, hogy ezeket az észrevételeket hogyan vette figyelembe. Ha az észrevételeket nem vette figyelembe, azt köteles megindokolni.

11. cikk

Költségek

A villamosenergia-piaci ENTSO-nál a 4–12. cikkben említett tevékenységek elvégzésével összefüggésben felmerülő költségeket az átvitelrendszer-üzemeltetők viselik, és ezeket a költségeket a díjak kiszámítása során figyelembe kell venni. Ezeket a költségeket a szabályozó hatóságok csak abban az esetben hagyják jóvá, ha azok ésszerűek és arányosak.

12. cikk

Az átvitelrendszer-üzemeltetők regionális együttműködése

(1) Az átvitelrendszer-üzemeltetők a villamosenergia-piaci ENTSO-n belül, a 8. cikk (1), (2) és (3) bekezdésében előírt feladatokhoz való hozzájárulás céljából regionális együttműködést alakítanak ki. Ennek keretében két évente regionális beruházási tervet tesznek közzé, és e regionális beruházási terv alapján beruházási döntéseket hozhatnak.

(2) Az átvitelrendszer-üzemeltetők a hálózat optimális üzemeltetése érdekében elősegítik operatív megegyezések létrehozását, továbbá elősegítik az energiatőzsdék kialakítását, a határkeresztesző kapacitás megkülönböztetéstől mentes, piaci alapú megoldások révén történő, koordinált felosztását – kellő figyelemmel az implicit aukciós eljárások konkrét érdemeire rövid távú felosztás esetén – valamint a kiegyenlítő és a tartalék energiával összefüggő mechanizmusok integrálását.

(3) Az e cikk (1) és (2) bekezdésében megállapított célok elérése érdekében a Bizottság a meglévő regionális együttműködési struktúrák figyelembevételével meghatározhatja az egyes együttműködési struktúrák tevékenységének földrajzi területét. Minden tagállam számára meg kell engedni, hogy az együttműködést egy-nél több földrajzi területen is ösztönözze. Az első mondatban említett, e rendelet nem alapvető fontosságú elemeinek kiegészítéssel történő módosítására irányuló intézkedést a 23. cikk (2) bekezdésében említett ellenőrzéssel történő szabályozási eljárással kell elfogadni.

A Bizottság ebből a célból konzultál az Ügynökséggel és a villamosenergia-piaci ENTSO-val.

13. cikk

Az átvitelrendszer-üzemeltetők közötti ellentételezési mechanizmus

(1) Az átvitelrendszer-üzemeltetők ellentételezésben részesülnek az átviteli hálózaton befogadott határkeresztesző villamosenergia-áramlás kapcsán felmerülő költségekért.

(2) Az (1) bekezdésben említett ellentételezést azon nemzeti átvitelrendszer-üzemeltetők fizetik, ahonnan a határkeresztesző áramlások erednek, illetve ahol az áramlások végződnek.

(3) Az ellentételező kifizetéseket szabályos időközönként teljesítik egy adott múltbeli időszak tekintetében. Adott esetben a kifizetett ellentételezés utólagos módosítására akkor kerül sor, ha az a ténylegesen felmerült költségek kimutatása végett szükséges.

Az első olyan időszakot, amely után ellentételezés fizetendő, a 18. cikkben említett iránymutatásokban határozzák meg.

(4) Az ellentételezésként fizetendő összegekről a Bizottság dönt. Az e rendelet nem alapvető fontosságú elemeinek kiegészítéssel történő módosítására irányuló ezen intézkedést a 23. cikk (2) bekezdésében említett ellenőrzéssel történő szabályozási bizottsági eljárással összhangban kell elfogadni.

(5) A befogadott határkeresztesző áramlások nagyságát és azon határkeresztesző áramlások nagyságát, amelyeket úgy minősítenek, hogy országos átviteli hálózatokból erednek és/vagy ott végződnek, egy adott időszakban ténylegesen mért villamos energia fizikai áramlása alapján kell meghatározni.

(6) A határkeresztesző áramlás befogadásából eredő költségeket a hosszú távú, előretétként átlagos költségnövekmény alapján kell megállapítani, figyelembe véve a veszteségeket, az új infrastruktúrával kapcsolatos beruházásokat, a meglévő infrastruktúra költségeinek megfelelő arányos részét, amennyiben az infrastruktúrát a határkeresztesző áramlás átvitelére használják, különös figyelemmel az ellátás biztonságának garantálására. A felmerült költségek megállapításához ismert költségszámítási módszereket kell alkalmazni. Azon előnyöket, amelyek abból származnak, hogy a hálózat határkeresztesző áramlást fogad be, figyelembe kell venni a kapott ellentételezés csökkentése végett.

14. cikk

Hálózat-hozzáférési díjak

(1) A hálózati rendszerüzemeltetők által a hálózati hozzáférés tekintetében alkalmazott díjaknak átláthatóknak kell lenniük, figyelembe kell venniük a hálózatbiztonsági követelményeket, és tükrözniük kell a ténylegesen felmerült költségeket, amennyiben azok megfelelnek egy hatékonyan működő és szerkezetileg hasonló hálózati rendszerüzemeltető díjainak, és megkülönböztetéstől mentesen kell alkalmazni őket. A díjak nem lehetnek távolságfüggőek.

(2) Adott esetben a termelőkre és/vagy fogyasztókra alkalmazott díjak szintjének közösségi szintű jelzéseket kell szolgáltatnia, és figyelembe kell vennie a hálózati veszteségeket és az okozott szűk keresztmetszetet, továbbá az infrastrukturális beruházási költségeket.

(3) A hálózat-hozzáférési díjak meghatározásakor figyelembe kell venni:

- a) az átvitelrendszer-üzemeltetők közötti ellentételezési mechanizmus ki- és befizetéseit;
- b) a ténylegesen teljesített ki- és befizetéseket, csakúgy, mint az előző időszakok adatai alapján a jövőbeni időszakokra becsült kifizetéseket.

(4) A hálózat-hozzáférési díjak meghatározása e cikk alapján nem érinti a 16. cikkben említett szűk keresztmetszet kezeléséből származó bejelentett kivételre és behozatalra vonatkozó díjakat.

(5) A villamos energia bejelentett tranzitjára vonatkozó egyedi ügyletekre nem szabad külön hálózati díjakat alkalmazni.

15. cikk

Információs szolgáltatás

(1) Az átvitelrendszer-üzemeltetőknek koordinációs és információcserére vonatkozó eljárásokat kell létrehozniuk, hogy biztosítsák a hálózatok biztonságát a szűk keresztmetszet kezelése szempontjából.

(2) Az átvitelrendszer-üzemeltetők által alkalmazott biztonsági, üzemeltetési és tervezési szabványokat nyilvánosságra kell hozni. A nyilvánosságra hozott információk tartalmazzák a teljes átviteli kapacitás és az átviteli megbízhatósági tartalék számításához használt – a hálózat elektromos és fizikai tulajdonságai alapján meghatározott – általános módszert. E számítási módokat a szabályozó hatóságoknak jóvá kell hagyniuk.

(3) Az átvitelrendszer-üzemeltetőknek közzé kell tenniük a rendelkezésre álló átviteli kapacitásokra vonatkozó becsléseket minden napra vonatkozóan, feltüntetve a már lefoglalt rendelkezésre álló kapacitásokat is. Ezen információkat meghatározott időközönként kell közzétenni a szállítás napja előtt, és mindenképpen tartalmazniuk kell heti és havi előzetes becsléseket, valamint a rendelkezésre álló kapacitás várható megbízhatóságának mennyiségi megjelölését.

(4) Az átvitelrendszer-üzemeltetők kötelesek releváns adatokat közzétenni az összesített előrejelzésről és a tényleges keresletről, a termelési és terhelési kapacitás rendelkezésre állásáról és tényleges kihasználtságáról, a hálózatok és a rendszerösszekötők rendelkezésre állásáról és kihasználtságáról, valamint a kiegyenlítő energiáról és a tartalékkapacitásról. A kis teljesítményű termelő- és terhelési egységek rendelkezésre állása és tényleges kihasználtsága tekintetében felhasználhatók az összesített becslült adatok.

(5) Az érintett piaci résztvevők kötelesek a megfelelő adatokat az átvitelrendszer-üzemeltetők rendelkezésére bocsátani.

(6) Azok a termelővállalkozások, amelyek – akár tulajdonosként, akár üzemeltetőként – legalább egy olyan termelési eszközzel rendelkeznek, amelynek beépített teljesítménye legalább 250 MW, üzemenkénti és óránkénti bontásban öt évre visszamenőleg állandó jelleggel hozzáférhetővé teszik a nemzeti szabályozó hatóság, a nemzeti versenyhatóság és a Bizottság számára azokat az adatokat, amelyek alapján ellenőrizhető a teherelosztásra vonatkozó valamennyi operatív döntésük, valamint az áramtözsdéken, a rendszerösszekötő kapacitásra vonatkozóan lefolytatott aukciókon, a tartalékpiacon és a tőzsdén kívüli ügyletek piacán tanúsított ajánlattételi viselkedésük. Az üzemenkénti és óránkénti bontásban tárolandó információknak tartalmazniuk kell legalább egyrészről az ajánlattétel időpontjára, másrészről a villamos energia előállításának időpontjára vonatkozóan a rendelkezésre álló termelési kapacitásra és a lekötött tartalékokra vonatkozó adatokat, ideértve a lekötött tartalékok üzemenkénti felosztását is.

16. cikk

A szűk keresztmetszet kezelésének általános elvei

(1) A szűk hálózati keresztmetszet problémáira megkülönböztetéstől mentes, piaci alapú megoldásokat kell alkalmazni, amelyek hatékony gazdasági jelzéseket szolgáltatnak a piaci szereplőknek és az érintett átvitelrendszer-üzemeltetőknek. A hálózati szűk keresztmetszet problémáit lehetőleg ügyletektől független módszerekkel kell megoldani, azaz olyan módszerekkel, amelyek nem az egyes piaci szereplők szerződési közötti különbségtételen alapulnak.

(2) Az ügyletek csökkentésével járó eljárásokat csak vészhelyzet esetén szabad alkalmazni, amikor az átvitelrendszer-üzemeltetőnek gyorsan és hatékonyan kell cselekednie, és a teherújrelosztás vagy ellenkereskedelem alkalmazása nem lehetséges. Minden ilyen eljárást megkülönböztetéstől mentesen kell alkalmazni.

Azon piaci szereplőket, akik számára kapacitást osztottak fel, minden csökkentésért ellentételezni kell, a *vis maior* esetek kivételével.

(3) A rendszerösszekötők és/vagy a határkeresztező áramlásokra érintő átviteli hálózatok maximális kapacitását – a hálózati üzembiztonságra vonatkozó biztonsági szabványok betartása mellett – a piaci szereplők számára hozzáférhetővé kell tenni.

(4) A piaci szereplők a szóban forgó üzemeltetési időszakot megelőzően kellő időben tájékoztatják az érintett átvitelrendszer-üzemeltetőket arról, hogy fel kívánják-e használni a lekötött kapacitásokat. Minden lekötött, de fel nem használt kapacitást nyílt, átlátható és megkülönböztetéstől mentes módon újra vissza kell juttatni a piacra.

(5) Az átvitelirendszer-üzemeltetőknél – amennyire ez műszakilag lehetséges – nettósítaniuk kell a szűk keresztmetszetű rendszerösszekötő vezetékeken ellenkező irányban zajló energiaáramlás kapacitási igényét annak érdekében, hogy ezt a vezetéket a legnagyobb kapacitáson lehessen használni. A hálózat biztonságának legteljesebb figyelembevétele mellett a szűk keresztmetszeten enyhítő ügyleteket soha nem szabad elutasítani.

(6) A rendszerösszekötő-kapacitás felosztásából származó bevételeket a következő célokra kell felhasználni:

- a) a lekötött kapacitás tényleges rendelkezésre állásának biztosítása; és/vagy
- b) a rendszerösszekötő kapacitásoknak különösen új rendszerösszekötők révén történő fenntartása vagy növelésére fordított hálózati beruházások.

Ha nincs mód a bevételeknek az első albekezdés a) és/vagy b) pontjában meghatározott célokra történő hatékony felhasználására, akkor azok – az érintett tagállamok szabályozó hatóságainak jóváhagyásától függően – az ezen szabályozó hatóságok által meghatározott maximális összegben felhasználhatók olyan bevételként, amelyet a szabályozó hatóságoknak figyelembe kell venniük a hálózati díjak számítási módszereinek jóváhagyásakor és/vagy a hálózati díjak meghatározásakor.

A bevételek fennmaradó részét külön belső számlán kell elhelyezni mindaddig, amíg az felhasználhatóvá nem válik az első albekezdés a) és/vagy b) pontjában meghatározott célokra. Az Ügynökség tájékoztatást kap a második albekezdésben említett szabályozó hatóság jóváhagyásáról.

17. cikk

Új rendszerösszekötők

(1) Az új egyenáramú rendszerösszekötők kérelemre, korlátozott időtartamra mentesíthetők az e rendelet 16. cikkének (6) bekezdésében, valamint a 2009/72/EK irányelv 9., 32. cikkében és 37. cikkének (6) és (10) bekezdésében foglalt rendelkezések alól, a következő feltételek mellett:

- a) a beruházásnak fokoznia kell a versenyt a villamosenergia-ellátás terén;
- b) a beruházás kockázatának akkorának kell lennie, hogy a beruházás nem valósulna meg a mentesség nélkül;
- c) a rendszerösszekötőnek olyan természetes vagy jogi személy tulajdonában kell állnia, aki vagy amely legalább jogi formájában független azoktól a rendszerüzemeltetőktől, amelyek hálózataiban a rendszerösszekötő meg fog épülni;
- d) a rendszerösszekötő használóira díjat kell kiróni;

e) a villamos energia belső piacára vonatkozó közös szabályokról szóló, 1996. december 19-i 96/92/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv ⁽¹⁾ 19. cikkében említett részleges piacnyitás óta a rendszerösszekötő tőke- vagy üzemeltetési költségének semmilyen része sem térülhetett meg a rendszerösszekötő által összekapcsolt átviteli vagy elosztóhálózatok használati díjainak egyetlen eleméből sem;

f) a mentesség nem károsíthatja a versenyt és a villamos energia belső piacának hatékony működését, sem azon szabályozott rendszer hatékony működését, amelyhez a rendszerösszekötő kapcsolódik.

(2) Kivételes esetekben az (1) bekezdést váltóáramú rendszerösszekötőkre is alkalmazni kell, feltéve, hogy a szóban forgó beruházás költsége és kockázata különösen magas, összehasonlítva a két szomszédos országos átviteli hálózatot összekötő váltóáramú rendszerösszekötők esetében általában felmerülő költségekkel és kockázatokkal.

(3) Az (1) bekezdést meglévő rendszerösszekötők kapacitásának jelentős növelése esetén is alkalmazni kell.

(4) Az (1), (2) és (3) bekezdés szerinti mentességről szóló határozatot az érintett tagállamok szabályozó hatóságai eseti alapon hozzák meg. A mentesség vonatkozhat az új rendszerösszekötő vagy a meglévő, jelentősen megnövelt kapacitású rendszerösszekötő teljes kapacitására vagy annak egy részére.

Az Ügynökség a mentességre irányuló kérelemnek az utolsó érintett szabályozó hatóság általi kézhezvételének időpontjától számított két hónapon belül tanácsadói véleményt nyújthat be ezen szabályozó hatóságoknak, amely határozatuk alapjául szolgálhat.

A mentesség megadásával kapcsolatos döntés meghozatalakor eseti alapon meg kell fontolni, hogy a mentesség időtartamát és a rendszerösszekötőhöz való megkülönböztetésmentes hozzáférést nem szükséges-e feltételekhez kötni. Az ezekre a feltételekre vonatkozó döntések meghozatalakor figyelembe kell venni különösen a kiépítendő új kapacitást vagy a meglévő kapacitás módosítását, a projektre vonatkozó időkereteket és a nemzeti sajátosságokat.

A mentesség megadása előtt az érintett tagállamok szabályozó hatóságai döntenek a kapacitással való gazdálkodás és a kapacitásfelosztás szabályairól és mechanizmusairól. A szűk keresztmetszet kezelésére vonatkozó szabályok kötelezővé teszik a kihasználatlan kapacitás piacra vitelét, továbbá a létesítmény használói jogosultak a részükre lekötött kapacitással a másodlagos piacon kereskedni. Az (1) bekezdés a), b) és f) pontjában foglalt feltételek értékelése során figyelembe kell venni a kapacitásfelosztási eljárás eredményeit.

Amennyiben az érintett szabályozó hatóságok hat hónapon belül megállapodásra jutottak a mentességről szóló határozatról, e határozatról tájékoztatják az Ügynökséget.

⁽¹⁾ HL L 27., 1997.1.30., 20. o.

A mentesség megadásáról szóló határozatot – ideértve az e bekezdés második albekezdésben említett feltételek esetleges alkalmazását is – kellően meg kell indokolni, és közzé kell tenni.

(5) A (4) bekezdésben említett határozatot az Ügynökség az alábbi esetekben hozhatja meg:

- a) ha nem tudott az érintett szabályozó hatóságok mindegyike megállapodásra jutni attól az időponttól számított hat hónapon belül, amikor a mentességre vonatkozó kérelmet az említett szabályozó hatóságok közül az utolsóhoz benyújtották; vagy
- b) az érintett szabályozó hatóságok közös kérésére.

Az Ügynökség döntésének meghozatala előtt konzultál az érintett szabályozó hatóságokkal és a kérelmezőkkel.

(6) A (4) és az (5) bekezdéstől eltérően a tagállamok rendelkezhetnek úgy, hogy a szabályozó hatóság vagy adott esetben az Ügynökség hivatalos határozat céljából terjessze a mentességi kérelemről alkotott véleményét a tagállam hatáskörrel rendelkező testülete elé. E véleményt a határozattal együtt teszik közzé.

(7) A szabályozó hatóságok tájékoztatásul minden egyes mentességi kérelem egy példányát a beérkezést követően haladéktalanul eljuttatják az Ügynökségnek és a Bizottságnak. A határozatról a helyzettől függően az érintett szabályozó hatóságok vagy az Ügynökség (értesítő szervek) haladéktalanul értesítik a Bizottságot, és megküldenek minden, a határozat szempontjából lényeges információt. Ez az információ összesítve is megküldhető a Bizottságnak oly módon, hogy a Bizottság kellően megalapozott határozatot hozhasson. Ez az információ kiterjed különösen:

- a) azokra a részletes indokokra, amelyek alapján a mentességet megadták vagy megtagadták, ideértve a mentesség szükségességét megalapozó pénzügyi információkat is;
- b) a mentesség megadásának a versenyre és a villamos energia belső piacának tényleges működésére kifejtett hatásáról elkészített elemzésre;
- c) a mentesség időtartamának indoklására, valamint annak okaira, hogy a mentesség miért a kérdéses rendszerösszekötő teljes kapacitásának adott hányadára vonatkozik;
- d) az érintett szabályozó hatóságokkal lefolytatott konzultáció eredményére.

(8) A (7) bekezdés szerinti értesítés kézhezvételét követő naptól számított két hónapon belül a Bizottság dönthet úgy, hogy felkéri az értesítő szerveket a mentességet megadó határozat módosítására vagy visszavonására. A két hónapos időszak további két hónappal meghosszabbítható, ha a Bizottság további információt kér. Ez a további időszak a hiánytalan információk kézhezvételét követő napon kezdődik. A kezdeti két hónapos időszak a Bizottság és az értesítő szervek együttes hozzájárulásával is meghosszabbítható.

Ha a kért információkat a felkérésben kitűzött határidőn belül nem küldik meg, akkor úgy kell tekinteni, hogy az értesítést visszavonták, kivéve, ha a lejárat előtt a határidőt a Bizottság és az értesítő szervek együttes hozzájárulásával meghosszabbították, vagy ha az értesítő szervek kellő indokollással ellátott nyilatkozatban akként tájékoztatták a Bizottságot, hogy álláspontjuk szerint az értesítés teljes volt.

A mentességet megadó határozat módosítására vagy visszavonására felszólító bizottsági határozatnak az értesítő szervek kötelesek egy hónapon belül eleget tenni, és erről tájékoztatni a Bizottságot.

A Bizottság köteles megőrizni az üzleti szempontból érzékeny információk titkosságát.

A mentességet megadó határozat bizottsági jóváhagyása az elfogadást követően két év elteltével hatályát veszti abban az esetben, ha a rendszerösszekötő megépítése eddig az időpontig nem kezdődött meg, és az elfogadást követően öt év elteltével hatályát veszti, ha a rendszerösszekötő eddig az időpontig nem állt üzembe, kivéve, ha a Bizottság úgy határoz, hogy a késedelem a mentességet kapó személyen kívül álló jelentős akadályok miatt következett be.

(9) A Bizottság az e cikk (1) bekezdésében lefektetett feltételek alkalmazásáról, valamint az e cikk (4), (7) és (8) bekezdése alkalmazása céljából követendő eljárásról iránymutatásokat fogadhat el. Az e rendelet nem alapvető fontosságú elemeinek kiegészítéssel történő módosítására irányuló ezen intézkedéseket, a 23. cikk (2) bekezdésében előírt ellenőrzéssel történő szabályozási eljárással összhangban kell elfogadni.

18. cikk

Iránymutatások

(1) Ha szükséges, a 13. és a 14. cikkben előírt elvekkel összhangban az átvitelirendszer-üzemeltetők közötti ellentételezések mechanizmusára vonatkozó iránymutatásokban rendelkezni kell:

- a) a határkeresztező áramlásért ellentételezés fizetésére kötelezett átvitelirendszer-üzemeltetők megállapítására szolgáló eljárás részleteiről, ideértve a határkeresztező áramlás kiinduló, illetve célországainak átvitelirendszer-üzemeltetői közötti megosztás szabályait is, összhangban a 13. cikk (2) bekezdésével;
- b) a követendő fizetési eljárás részleteiről, ideértve annak meghatározását is, hogy mely időszakra vonatkozóan kell először ellentételezést fizetni, összhangban a 13. cikk (3) bekezdésének második albekezdésével;
- c) a 13. cikk alapján ellentételezésre jogosító fogadott határkeresztező áramlás mennyiségének kiszámítására és jellegének meghatározására szolgáló módszertanok részletei, valamint az egyes tagállamok átviteli hálózataiból eredő és/vagy ott végződő áramlás nagyságának meghatározására szolgáló módszertan részletes meghatározásáról, összhangban a 13. cikk (5) bekezdésével;

- d) a határkeresztező áramlás fogadásához kapcsolódó költség és haszon kiszámítására szolgáló módszertan részletes meghatározásáról, összhangban a 13. cikk (6) bekezdésével;
- e) az átvitelrendszer-üzemeltetők közötti ellentételezés mechanizmusa vonatkozásában az Európai Gazdasági Térségen kívüli országokból eredő, illetve ott végződő villamosenergia-áramlások kezelésének módjáról; és
- f) az egyenáramú rendszerösszekötővel összekapcsolt országos rendszerek részvételéről, összhangban a 13. cikkel.

(2) Az iránymutatásokban olyan szabályok is megállapíthatók, amelyek az országos díjszabások alapján a termelőkre és a fogyasztókra rótt díjak (terhelés) megállapítására alkalmazott alapelvek fokozatos összehangolását eredményezik, ideértve az átvitelrendszer-üzemeltetők közötti ellentételezés mechanizmusának a nemzeti hálózati díjakban történő megjelenítését, valamint a megfelelő és hatékony területi jelzéseket is, összhangban a 14. cikkben megállapított elvekkel.

Az iránymutatásokban rendelkezni kell közösségi szintű, megfelelő és hatékony, összehangolt területi jelzésekről.

Semmiféle, e téren végzett harmonizáció nem akadályozza meg a tagállamokat abban, hogy olyan mechanizmusokat alkalmazzanak, amelyek biztosítják, hogy a fogyasztók által viselt hozzájárulási díjak (terhelés) egész területükön összehasonlíthatóak legyenek.

(3) Amennyiben szükséges, az e rendelet céljainak eléréséhez szükséges harmonizáció minimális szintjének biztosítása érdekében, a szükségesnek ítélt körben a következő kérdésekről is iránymutatásokat kell kiadni:

- a) a 15. cikkben előírt elvekkel összhangban az információszolgáltatás részletes szabályaira vonatkozóan;
- b) a villamos energia kereskedelmére vonatkozó részletes szabályokról;
- c) a rendszerösszekötő kapacitására – ideértve a területi jelzéseket is – vonatkozó beruházásösztönzés részletes szabályairól;
- d) a 8. cikk (6) bekezdésében felsorolt területek részletes szabályairól.

A Bizottság ebből a célból konzultál az Ügynökséggel és a villamosenergia-piaci ENTSO-val.

(4) Az országos rendszerek közötti rendszerösszekötők rendelkezésre álló átviteli kapacitásának felosztására és kezelésére vonatkozó iránymutatásokat az I. melléklet állapítja meg.

(5) A Bizottság iránymutatásokat fogadhat el az e cikk (1), (2) és (3) bekezdésében felsorolt kérdéskörökben. A 15. és a 16. cikkben előírt elvekkel összhangban módosíthatja az e cikk (4) bekezdésében említett iránymutatásokat különösen azzal a céllal, hogy részletes iránymutatásokat fogalmazzon meg a gyakorlatban alkalmazott valamennyi kapacitásfelosztási módszerre vonatkozóan, illetőleg gondoskodjon arról, hogy a szűk keresztmetszetek kezelésére alkalmazott mechanizmusok a belső piac célkitűzéseivel összhangban fejlődjenek. Az ilyen módosítások alkalmával – amennyiben szükséges – közös szabályokat kell megállapítani a hálózat használata és üzemeltetése során a

15. cikk (2) bekezdése értelmében alkalmazandó biztonsági és üzemviteli minimumszabványokra vonatkozóan. Az e rendelet nem alapvető fontosságú elemeinek kiegészítéssel történő módosítására irányuló ezen intézkedéseket, a 23. cikk (2) bekezdésében előírt ellenőrzéssel történő szabályozási eljárással összhangban kell elfogadni.

Az iránymutatások elfogadása, illetve módosítása alkalmával a Bizottság

- a) gondoskodik arról, hogy az iránymutatások biztosítsák, de ne lépjenek túl az e rendelet célkitűzéseinek megvalósításához legalább szükséges mértékű harmonizációt; és
- b) az iránymutatások elfogadása, illetve módosítása alkalmával jelzi, hogy milyen lépéseket tett a szóban forgó iránymutatások olyan harmadik országok előírásaival való összehangolása érdekében, amelyek szintén a közösségi villamosenergia-rendszerhez tartoznak.

Ezen iránymutatások első elfogadásakor a Bizottság gondoskodik arról, hogy azok egységes intézkedéstervezet formájában legalább az (1) bekezdés a) és d) pontjában, valamint a (2) bekezdésben említett kérdésekre kiterjedjenek.

19. cikk

Szabályozó hatóságok

Feladataik végrehajtásakor a szabályozó hatóságok biztosítják e rendelet és a 18. cikk szerint elfogadott iránymutatások betartását. Feladataik végrehajtásakor a szabályozó hatóságok biztosítják e rendelet és a 18. cikk szerint elfogadott iránymutatások betartását. Adott esetben, ha ez a rendelet céljainak elérése érdekében szükséges, együttműködnek egymással, a Bizottsággal és a 2009/72/EK irányelv IX. fejezetével összhangban az Ügynökséggel.

20. cikk

Információ szolgáltatása és titoktartás

(1) A tagállamok és a szabályozó hatóságok kérelemre a Bizottság rendelkezésére bocsátanak minden olyan információt, amely a 13. cikk (4) bekezdése, valamint a 18. cikk céljaihoz szükséges.

Különösen a 13. cikk (4) és (6) bekezdésének alkalmazásában, a szabályozó hatóságok rendszeresen információt szolgáltatnak a nemzeti átvitelrendszer-üzemeltetők ténylegesen felmerült költségeiről, továbbá az átviteli hálózaton végbemenő fizikai áramlással és a hálózati költséggel kapcsolatos adatokat és minden egyéb lényeges információt.

A szükséges információk összetettségének és az információszolgáltatás sürgősségének figyelembevételével a Bizottság ésszerű határidőt tűz ki, amelyen belül az információt meg kell adni.

(2) Ha az érintett tagállam vagy szabályozó hatóság nem adja meg a kért információt az e cikk (1) bekezdésben említett határidőn belül, a Bizottság az érintett vállalkozásoktól közvetlenül is kérheti a 13. cikk (4) bekezdésében, valamint a 18. cikkben meghatározott célokhoz szükséges összes információt.

Amikor egy vállalkozást a Bizottság adatszolgáltatásra kér, a kérelem másolatát egyidejűleg megküldi azon tagállam szabályozó hatóságai részére is, amelynek területén a vállalkozás székhelye található.

(3) A Bizottság az (1) bekezdés szerinti adatszolgáltatásra vonatkozó kérelemben meghatározza a kérelem jogalapját, az információ megküldésének határidejét, a kérelem célját, továbbá a 22. cikk (2) bekezdésében előírt azon szankciókat, amelyeket pontatlan, hiányos vagy félrevezető információk szolgáltatása esetén alkalmaznak. A Bizottság az információk szolgáltatására ésszerű határidőt állapít meg, figyelembe véve az igényelt információk összetettségét, és azt, hogy azokra milyen sürgősen van szükség.

(4) A vállalkozások tulajdonosai vagy azok képviselői, valamint jogi személyek esetén a jog szerint vagy az alapító okirat alapján azok képviselőire jogosult személyek adják meg a kért információkat. Kellően felhatalmazott ügyvédek megbízóik nevében eljárva szintén megadhatják a szóban forgó információkat, ez esetben teljes mértékben a megbízó felel azért, ha a szolgáltatott információ hiányos, pontatlan vagy félrevezető.

(5) Ha egy vállalkozás nem adja meg a kért információt a Bizottság által meghatározott határidőn belül, vagy hiányos információt szolgáltat, a Bizottság határozat útján kérheti az információ megadását. A határozat megállapítja, hogy milyen információkat kell megadni, és erre megfelelő határidőt határoz meg. Megjelöli a 22. cikk (2) bekezdésében előírt szankciókat. Jelzi azon jogot is, hogy kérni lehet a határozat felülvizsgálatát az Európai Közösségek Bíróságától.

A Bizottság ezzel egyidejűleg a határozat másolatát elküldi azon tagállam szabályozó hatóságainak, amelynek területén az illető személy lakóhelye, illetve a vállalkozás székhelye található.

(6) E cikk (1) és (2) bekezdésében említett információt csak a 13. cikk (4) bekezdésében, illetve a 18. cikkben megjelölt célokra szabad felhasználni.

A Bizottság nem fedheti fel az e rendelet értelmében szerzett azon információkat, amelyekre szakmai titoktartási kötelezettség vonatkozik.

21. cikk

A tagállamok joga további részletes intézkedésekről történő rendelkezésre

E rendelet nem sérti a tagállamok azon jogát, hogy fenntartsanak vagy bevezessenek olyan intézkedéseket, amelyek e rendelet vagy a 18. cikkben említett iránymutatások rendelkezéseinél részletesebb rendelkezéseket tartalmaznak.

22. cikk

Szankciók

(1) A (2) bekezdés sérelme nélkül a tagállamok meghatározzák az e rendelet rendelkezéseinek megsértése esetén alkalmazandó szankciókra vonatkozó szabályokat, és meghoznak

minden intézkedést, amely e rendelkezések végrehajtásának biztosításához szükséges. A szankcióknak hatékonyaknak, arányosaknak és visszatartó erejűeknek kell lenniük. A tagállamok 2004. július 1-jéig értesítik az 1228/2003/EK rendeletben meghatározott rendelkezéseknek megfelelő szabályokról a Bizottságot, és haladéktalanul bejelentenek a Bizottságnak valamennyi későbbi, ezeket érintő módosítást. A tagállamok 2011. március 3-ig értesítik az 1228/2003/EK rendeletben meghatározott rendelkezéseknek nem megfelelő szabályokról a Bizottságot, és haladéktalanul bejelentik a Bizottságnak valamennyi későbbi, ezeket érintő módosítást.

(2) A Bizottság határozat útján a megelőző üzleti év teljes forgalmának 1 %-át meg nem haladó pénzbírságot róhat ki azon vállalkozásokra, amelyek szándékosan vagy gondatlanságból pontatlan, hiányos vagy félrevezető információt szolgáltatnak a 20. cikk (3) bekezdése szerinti kérelemre, vagy nem adják meg a kért információt a 20. cikk (5) bekezdésének első albekezdése alapján hozott határozatban megállapított határidőn belül.

A pénzbírság összegének megállapításakor a Bizottságnak figyelembe kell vennie, hogy az első albekezdés követelményeit milyen mértékben nem tartották be.

(3) Az (1) bekezdés értelmében meghatározott szankciók, valamint a (2) bekezdés értelmében hozott határozatok nem büntetőjogi természetűek.

23. cikk

A bizottsági eljárás

(1) A Bizottság munkáját a 2009/72/EK irányelv 46. cikkével létrehozott bizottság segíti.

(2) Az e bekezdésre történő hivatkozáskor az 1999/468/EK határozat 5a. cikkének (1)–(4) bekezdését és 7. cikkét kell alkalmazni, 8. cikkének rendelkezéseire is figyelemmel.

24. cikk

A Bizottság jelentése

A Bizottság figyelemmel kíséri e rendelet végrehajtását. A Bizottság a 2009/72/EK irányelv 47. cikke (6) bekezdése szerinti jelentésben beszámol az e rendelet alkalmazása során nyert tapasztalatokról is. A jelentés különösen azt vizsgálja, hogy e rendelet mennyire volt eredményes a villamos energia határokon keresztül történő kereskedelme vonatkozásában a megkülönböztetéstől mentes, költségeket tükröző hálózati hozzáférés feltételeinek biztosítása terén, annak érdekében, hogy hozzájáruljon a felhasználók választási lehetőségeihez a villamos energia egy jól működő belső piacán, valamint a hosszú távú ellátásbiztonsághoz, továbbá azt is vizsgálja, hogy milyen mértékben állnak rendelkezésre hatékony területi jelzések. Amennyiben szükséges, a jelentéshez megfelelő javaslatokat és/vagy ajánlásokat kell mellékelni.

25. cikk

Hatályon kívül helyezés

Az 1228/2003/EK rendelet 2011. március 3-tól hatályát veszti. A hatályon kívül helyezett rendeletre történő hivatkozásokat e rendeletre való hivatkozásként kell értelmezni, a II. mellékletben található megfelelési táblázattal összhangban.

26. cikk

Hatálybalépés

Ez a rendelet az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő huszadik napon lép hatályba.

Ezt a rendeletet 2011. március 3-tól kell alkalmazni.

Ez a rendelet teljes egészében kötelező és közvetlenül alkalmazandó valamennyi tagállamban.

Kelt Brüsszelben, 2009. július 13-án.

az Európai Parlament részéről
az elnök
H.-G. PÖTTERING

a Tanács részéről
az elnök
E. ERLANDSSON

I. MELLÉKLET

IRÁNYMUTATÁSOK A NEMZETI HÁLÓZATOK KÖZÖTTI RENDSZERÖSSZEKÖTŐK RENDELKEZÉSRE ÁLLÓ ÁTVITELI KAPACITÁSÁNAK KEZELÉSÉRE ÉS FELOSZTÁSÁRA VONATKOZÓAN**1. Általános rendelkezések**

- 1.1. Az átvitelirendszer-üzemeltetőknek törekedniük kell minden kereskedelmi ügylet elfogadására, beleértve a határon keresztül történő kereskedelmet magukban foglaló ügyleteket.
- 1.2. Amennyiben nincs szűk keresztmetszet, nem szabad korlátozni a rendszerösszekötőhöz való hozzáférést. Ott, ahol rendszerint ez az eset áll fenn, nincs szükség a határkeresztező átviteli szolgáltatáshoz való hozzáféréshez állandó általános felosztási eljárásra.
- 1.3. Amennyiben a bejelentett menetrend alapú kereskedelmi ügyletek nem egyeztethetők össze a biztonságos hálózati-üzemeltetéssel, az átvitelirendszer-üzemeltetőknek a hálózatüzemeltetési biztonság követelményeivel összhangban csökkenteniük kell a szűk keresztmetszetet, miközben törekednek annak biztosítására, hogy a kapcsolódó költségek gazdasági szempontból hatékony szinten maradjanak. Enyhítő célú újra-teherelosztást vagy ellenkereskedelmet abban az esetben kell előírni, ha az alacsonyabb költségű intézkedések nem alkalmazhatók.
- 1.4. Ha a hálózati szűk keresztmetszet állandó jellegű, az átvitelirendszer-üzemeltetőknek azonnal alkalmazniuk kell a szűk keresztmetszet kezelésére vonatkozó, előre meghatározott és közös megállapodással elfogadott megfelelő módszereket és intézkedéseket. A szűk keresztmetszet-kezelési módszereknek biztosítaniuk kell, hogy az összes kiosztott átviteli kapacitással összefüggő fizikai energiaáramlás megfeleljen a hálózat biztonsági előírásainak.
- 1.5. A szűk keresztmetszet kezelésére elfogadott módszereknek hatékony gazdasági jelzéseket kell nyújtaniuk a piaci résztvevők és az átvitelirendszer-üzemeltetők számára, ösztönözniük kell a versenyt és alkalmasnak kell lenniük regionális és közösségi szintű alkalmazásra.
- 1.6. Nem szabad a szűk keresztmetszetek kezelésében ügyletalapú megkülönböztetést alkalmazni. Átviteli szolgáltatás iránti kérelmet csak akkor lehet visszautasítani, ha a következők feltételek egyidejűleg teljesülnek:
 - a) az e kérelem elfogadásából eredő növekvő fizikai energiaáramlások miatt a villamosenergia-rendszer biztonságos üzemeltetése nem biztosítható; és
 - b) a szűk keresztmetszet-kezelési eljárásban a kérelemhez kapcsolódó pénzügyi érték kisebb, mint az ugyanarra a szolgáltatásra irányuló, ugyanolyan feltételek melletti elfogadásra szánt összes többi kérelemhez kapcsolódó érték.
- 1.7. A megfelelő hálózati területek meghatározásakor, amelyeken belül és amelyek között a szűk keresztmetszet kezelése alkalmazandó, az átvitelirendszer-üzemeltetőknek a költséghatékonyság és a villamos energia belső piacát érő kedvezőtlen hatások minimalizálásának elvét kell követniük. Konkrétabban az átvitelirendszer-üzemeltetők nem korlátozhatják a rendszerösszekötő kapacitást azért, hogy saját szabályozási területükön belül feloldják a hálózati szűk keresztmetszetet, kivéve a fenti okok vagy üzemeltetésbiztonsági okok ⁽¹⁾ fennállása esetén. Amennyiben ilyen helyzet felmerül, azt az átvitelirendszer-üzemeltetőknek le kell írniuk és átláthatóan be kell mutatniuk minden rendszerhasználó számára. Egy ilyen helyzet csak addig tűrhető, amíg hosszú távú megoldás nem születik. A hosszú távú megoldás elérésének módszertanát és projektjeit az átvitelirendszer-üzemeltetők leírják és átláthatóan bemutatják minden rendszerhasználó számára.
- 1.8. A hálózat szabályozási területen belüli, operatív intézkedésekkel és újra-teherelosztással történő kiegyenlítésekor az átvitelirendszer-üzemeltetőknek figyelembe kell vennie az intézkedések szomszédos szabályozási területekre gyakorolt hatását.
- 1.9. 2008. január 1-jéig, összehangoltan és biztonságos üzemeltetési feltételek mellett be kell vezetni a rendszerösszekötő kapacitások napon belüli szűk keresztmetszet-kezelési mechanizmusait, a kereskedelmi lehetőségek maximális kihasználása és a határkeresztező mennyiségek kiegyenlítettégének biztosítása érdekében.

⁽¹⁾ Az üzemeltetési biztonság: „az átviteli rendszer meghatározott biztonsági határértékeken belül tartása”.

- 1.10. A nemzeti szabályozó hatóságok rendszeresen értékelik a szűkkeresztmetszet-kezelési módszereket, különös figyelmet fordítva az e rendeletben és ezen iránymutatásokban megállapított elveknek és szabályoknak, valamint az ezen elvek és szabályok szerint a szabályozó hatóságok által meghatározott feltételeknek és kikötéseknek való megfelelésre. Az ilyen értékelések során konzultálni kell az összes piaci szereplővel és szaktanulmányokat kell készíteni.

2. A szűk keresztmetszet kezelési módszerei

- 2.1. A szűk keresztmetszet kezelési módszereinek piaci alapúaknak kell lenniük a határokon keresztül történő hatékony kereskedelem megkönnyítése érdekében. E célból a kapacitást csak explicit (kapacitás) vagy implicit (kapacitás és energia) aukciók keretében lehet felosztani. A két módszer együtt is alkalmazható ugyanazon rendszerösszekötőn. Egy napon belüli ügyleteknél folytonos kereskedelem is alkalmazható.
- 2.2. A versenyfeltételektől függően a szűk keresztmetszet-kezelési mechanizmusoknak esetlegesen biztosítaniuk kell hosszú és rövid távú átviteli kapacitás-felosztást is.
- 2.3. Minden egyes kapacitásfelosztási eljárás során a rendelkezésre álló rendszerösszekötő kapacitás egy előre meghatározott hányadát, ezenfelül pedig az előző felosztások során fennmaradt és az előző felosztások során kiosztott kapacitások jogosultjai által felszabadított kapacitásokat kell elosztani.
- 2.4. Az átviteli rendszer-üzemeltetőknek optimalizálniuk kell a garantált kapacitások mértékét, figyelembe véve az érintett átviteli rendszer-üzemeltetők és a piaci résztvevők kötelezettségeit és jogait, az eredményes és hatékony verseny megkönnyítése érdekében. A kapacitás elfogadható hányadát kisebb megbízhatósági fokon is fel lehet ajánlani a piacon, de a piaci szereplőket mindig tájékoztatni kell a határkeresztvezető vezetéseken történő szállítási pontos feltételeiről.
- 2.5. A hosszú és középtávú felosztások hozzáférési jogainak garantált átviteli kapacitási jogoknak kell lenniük. E jogokra a nominálás során a „használd, vagy elveszíted” vagy a „használd, vagy add el” elvek érvényesek.
- 2.6. Az átviteli rendszer-üzemeltetőknek megfelelő struktúrát kell meghatározniuk a különböző időtartamokra vonatkozó kapacitáskiosztáshoz. Ez magában foglalhatja a rendszerösszekötő kapacitás egy minimumszázalékának a napi vagy napon belüli felosztás számára való tartalékolásának lehetőségét. Az ilyen felosztási struktúrát a megfelelő szabályozó hatóság felülvizsgálja. Javaslatok megfogalmazásakor az átviteli rendszer-üzemeltetők figyelembe veszik:
- a) a piacok sajátosságait;
 - b) az üzemeltetési feltételeket, úgymint az elfogadott menetrendekből eredő ellentétes irányú áramlások egymást kioltó hatásának (nettósítás) következményeit;
 - c) a fennálló különböző kapacitásfelosztási mechanizmusokra elfogadott százalékok és időtartamok összehangolásának szintjét.
- 2.7. A kapacitásfelosztás során nem alkalmazható megkülönböztetés a piac azon résztvevői között, akik gyakorolni kívánják kétoldalú ellátási szerződések kihasználására vagy áramtözsdéken ajánlatok tételére való jogukat. Adott időtartamra vonatkozóan a legmagasabb értékű ajánlat nyer, függetlenül attól, hogy implicit vagy explicit.
- 2.8. Azokban a régiókban, ahol a határidős pénzügyi villamosenergia-piacok fejlettek és hatékonyak, a teljes rendszerösszekötő kapacitás felosztható implicit aukcióval.
- 2.9. Az 1228/2003/EK rendelet 7. cikke vagy e rendelet 17. cikke szerint mentességet élvező új rendszerösszekötők esetén kívül tilos a kapacitásfelosztási módszereknél lekötési díjat megállapítani.
- 2.10. Elvben minden potenciális piaci résztvevő számára korlátozás nélkül engedélyezni kell a részvételt a felosztási eljárásban. Valamely piaci szereplő erőfölényének esetleges kihasználásából adódó problémák felmerülésének vagy súlyosbodásának elkerülése érdekében az érintett szabályozó és/vagy versenyhatóságok szükség szerint korlátozókat vezethetnek be általánosságban vagy egyetlen vállalkozást érintően piaci erőfölény miatt.
- 2.11. A piac résztvevőinek minden egyes időtartamra, adott határidőn belül pontosan nominálniuk kell kapacitáshasználatukat az átviteli rendszer-üzemeltető felé. A határidőt úgy kell meghatározni, hogy az átviteli rendszer-üzemeltetők újra feloszthassák a felhasználatlan kapacitást a következő releváns időtartamban – beleértve a napon belüli eljárásokat is.

- 2.12. A kapacitással szabadon lehet kereskedni másodlagos alapon, ha az átvitelrendszer-üzemeltető időben előre tájékoztatták. Ha az átvitelrendszer-üzemeltető egy másodlagos kereskedelmet (ügyletet) elutasít, ezt egyértelműen és átláthatóan közölnie kell az összes piaci résztvevővel és döntéséről magyarázatot kell adnia, valamint értesítenie kell a szabályozó hatóságot.
- 2.13. A kapacitás felosztásával járó kötelezettségek teljesítésének elmulasztásából adódó pénzügyi következmények a mulasztásért felelősöket terhelik. Ha a piaci résztvevők elmulasztják a kapacitás felhasználását, amelynek felhasználására kötelezték magukat, vagy explicit aukcióval felosztott kapacitás esetén elmulasztják a másodlagos alapú értékesítést vagy nem adják vissza a kapacitást időben, elvesztik a kapacitáshoz való jogukat és a költségeket tükröző díjat fizetnek. A kapacitás fel nem használása miatt fizetendő, a költségeket tükröző díjaknak indokoltak és arányosnak kell lenniük. Ugyanígy, ha egy átvitelrendszer-üzemeltető nem teljesíti köteleességét, a piaci résztvevő kompenzálására kötelezhető a kapacitási jogok elvesztése miatt. E célból nem vehetők figyelembe az ebből következő további veszteségek. A pénzügyi következmények tekintetében a köteleességek teljesítésének elmulasztásából eredő kötelezettségek meghatározásának kulcsfontosságú elveit és módszereit előre meg kell határozni, majd az érintett nemzeti szabályozó hatóság vagy hatóságok általi felülvizsgálatnak kell alávetni.

3. Koordináció

- 3.1. Az egy rendszerösszekötőre vonatkozó kapacitásfelosztást az érintett átvitelrendszer-üzemeltetők koordinálják és közös felosztási eljárások alkalmazásával hajtják végre. Azokban az esetekben, amikor két ország (átvitelrendszer-üzemeltető) közötti kereskedelem várhatóan jelentősen befolyásolja egy harmadik országban (átvitelrendszer-üzemeltetőnél) a fizikai áramlási feltételeit, az ily módon érintett átvitelrendszer-üzemeltetők közös szűkkesztmetszet-kezelési eljárás útján koordinálják a szűkkesztmetszet-kezelési módszereket. A nemzeti szabályozó hatóságoknak és az átvitelrendszer-üzemeltetőknek biztosítaniuk kell, hogy ne alakulhasson ki olyan egyoldalú szűkkesztmetszet-kezelési eljárás, amelynek jelentős hatása van más hálózatok fizikai villamosenergia-áramlására.
- 3.2. A következő régiók országai között 2007. január 1-jéig a kapacitás felosztására legalább éves, havi és napi közös, koordinált szűkkesztmetszet-kezelési módszert és eljárást alkalmaznak:
- a) Észak-Európa (azaz Dánia, Svédország, Finnország, Németország és Lengyelország);
 - b) Északnyugat-Európa (azaz a Benelux államok, Németország és Franciaország);
 - c) Olaszország (azaz Olaszország, Franciaország, Németország, Ausztria, Szlovénia és Görögország);
 - d) Kelet-Közép-Európa (azaz Németország, Lengyelország, a Cseh Köztársaság, Szlovákia, Magyarország, Ausztria és Szlovénia);
 - e) Délnyugat-Európa (azaz Spanyolország, Portugália és Franciaország);
 - f) az Egyesült Királyság, Írország és Franciaország;
 - g) a balti államok (azaz Észtország, Lettország és Litvánia).

Az egyszerre több régióhoz tartozó országokat érintő rendszerösszekötő esetében alkalmazható más szűkkesztmetszet-kezelési módszer is a többi olyan régióban alkalmazott módszerrel való összeegyeztethetőség biztosítása érdekében, amely régióhoz ezen országok tartoznak. Ebben az esetben az érintett átvitelrendszer-üzemeltetőknek kell a módszert javasolniuk, amelyet majd az érintett szabályozó hatóságoknak felül kell vizsgálniuk.

- 3.3. A 2.8. pontban említett régiók a teljes rendszerösszekötő kapacitást feloszthatják következő napra vonatkozó felosztással.
- 3.4. Egymással összeegyeztethető szűkkesztmetszet-kezelési eljárásokat kell meghatározni e hét régió mindegyikében egy valóban integrált belső villamosenergia-piac kialakítása céljából. A piaci szereplők nem szembesülhetnek egymással nem összeegyeztethető regionális rendszerekkel.
- 3.5. A tisztességes és hatékony verseny és a határkeresztező kereskedelem ösztönzése érdekében a 3.2. pontban felsorolt régiókon belüli átvitelrendszer-üzemeltetők közti koordináció magában foglalja az összes lépcsőfokot a kapacitás kiszámításától és a felosztás optimalizálásától a hálózat biztonságos üzemeltetéséig, a felelőségek egyértelmű kijelölésével. A koordináció elsősorban a következőket foglalja magában:
- a) közös átviteli modell alkalmazása, amely hatékonyan kezeli az egymással összefüggő fizikai hurokáramlásokat és figyelembe veszi a fizikai és kereskedelmi áramlások közötti eltéréseket;

- b) kapacitás felosztása és nominálása az egymással összefüggő fizikai hurokáramlások kezelésére;
 - c) a kapacitás használatára jogosultak azonos információszolgáltatási kötelessége a kapacitásfelhasználási szándékukról, azaz a kapacitás nominálása tekintetében (explicit aukciónál);
 - d) azonos időtartamok és zárási idők;
 - e) azonos struktúra a különböző időtartamok közötti kapacitásfelosztás (például 1 nap, 3 óra, 1 hét stb.) és az eladott kapacitásegységek (az energia mennyisége MW-ban, MWh-ban stb.) tekintetében;
 - f) egységes szerződéses keret a piaci résztvevőkkel;
 - g) az áramlások ellenőrzése az üzemeltetési tervezésre és a valós idejű üzemeltetésre vonatkozó hálózatbiztonsági követelmények betartása érdekében;
 - h) a szűk keresztmetszet-kezelési tevékenységek elszámolása és kiegyenlítése.
- 3.6. A koordináció az átvitelrendszer-üzemeltetők közötti információcserét is tartalmazza. Az információcsere természetének, idejének és gyakoriságának összeegyeztethetőnek kell lennie a 3.5. pontban meghatározott tevékenységekkel és a villamosenergia-piacok működésével. Ennek az információcserének lehetővé kell tennie az átvitelrendszer-üzemeltetők számára a globális hálózati helyzet lehető legjobb előrejelzését, annak érdekében, hogy fel tudják mérni saját hálózatukban az áramlásokat és a rendelkezésre álló rendszerösszekötő kapacitásokat. A más átvitelrendszer-üzemeltetők nevében információt gyűjtő átvitelrendszer-üzemeltetőnek vissza kell juttatnia az adatgyűjtés eredményét a részt vevő átvitelrendszer-üzemeltetőkhez.

4. Piaci műveletek ütemterve

- 4.1. A rendelkezésre álló átviteli kapacitást kellő időben, előre fel kell osztani. Minden egyes felosztást megelőzően az érintett átvitelrendszer-üzemeltetők együtt közlést tesznek a felosztandó kapacitást, adott esetben figyelembe véve a garantált átviteli jogok alól felszabadult kapacitást, és ahol lehetséges, a kapcsolódó nettósított nominálásokat, azonos időszakokkal együtt, amelyek alatt kevés a kapacitás vagy nem hozzáférhető (például karbantartás miatt).
- 4.2. A hálózat biztonságára való tekintettel az átviteli jogok nominálásának kellő időben, előre kell megtörténnie, az érintett szervezett piacok következő napra vonatkozó ügyleteit megelőzően és a következő napra vonatkozó vagy egy napon belüli felosztási mechanizmusok szerint felosztandó kapacitás közzététele előtt. Az ellenkező irányú átviteli jogok nominálását nettósítani kell a rendszerösszekötő hatékony használata érdekében.
- 4.3. A rendelkezésre álló átviteli kapacitásnak az egymást követő, egy napon belüli felosztása a D napra vonatkozóan a D1 és a D napon történik, az előrejelzett vagy a tényleges, a következő napra vonatkozó termelői menetrend közzététele után.
- 4.4. A következő napra vonatkozó hálózatüzemeltetés előkészítésekor az átvitelrendszer-üzemeltetők információt cserélnek a szomszédos átvitelrendszer-üzemeltetőkkel, beleértve a hálózati topológiát, a termelőegységek rendelkezésre állását és ezek előrejelzett termelését, valamint az energiaáramlásokat, hogy operatív intézkedésekkel lehessen optimalizálni a teljes hálózat használatát, a biztonságos hálózatüzemeltetés szabályainak megfelelően.

5. Átláthatóság

- 5.1. Az átvitelrendszer-üzemeltetőknek közzé kell tenniük a hálózat rendelkezésre állására, a hálózathoz való hozzáférésre és a hálózat használatára vonatkozó minden lényeges adatot, beleértve egy jelentést, mely tartalmazza, hogy hol és miért áll fenn hálózati szűk keresztmetszet, hogy milyen módszereket alkalmaznak a szűk keresztmetszet kezelésére, és hogy milyen tervek vannak a szűk keresztmetszetek jövőbeni kezelésére.
- 5.2. Az átvitelrendszer-üzemeltetőknek közzé kell tenniük egy általános leírást a különböző körülmények között a piacon elérhető kapacitás maximalizálása érdekében alkalmazott szűk keresztmetszet-kezelési módszerről, valamint egy általános mintát a különböző időtartamokra vonatkozó rendszerösszekötő kapacitás kiszámítására, mely számítás a hálózat villamos és fizikai adottságain alapul. E mintát az érintett tagállamok szabályozó hatóságainak felül kell vizsgálniuk.
- 5.3. Az átvitelrendszer-üzemeltetőknek részletesen le kell írniuk és az összes potenciális hálózathasználó számára átláthatóan hozzáférhetővé kell tenniük az alkalmazott szűk keresztmetszet-kezelési és kapacitásfelosztási eljárásokat a kapacitás iránti kérelmek benyújtásának időpontjaival és eljárásaival együtt, a felkínált termékek leírását, valamint az átvitelrendszer-üzemeltetők és a kapacitást megszerző fél kötelezettségeit és jogait, beleértve a köteleységek teljesítésének elmulasztásából eredő kötelezettségeket.

- 5.4. Az üzemeltetés- és tervezésbiztonsági szabványok szerves részét kell, hogy képezzék az átvitelrendszer-üzemeltetők által nyilvánosan hozzáférhető dokumentumban közzétett információknak. Ezt a dokumentumot a nemzeti szabályozó hatóságoknak szintén felül kell vizsgálniuk.
- 5.5. Az átvitelrendszer-üzemeltetőknek a lehető legjobb előrejelzés alapján közzé kell tenniük a határon keresztüli kereskedelmet érintő lényeges adatokat. Hogy e kötelességüket teljesíteni tudják, az átvitelrendszer-üzemeltetőknek meg kell kapniuk az érintett piaci résztvevőktől a vonatkozó adatokat. A szabályozó hatóságoknak felül kell vizsgálniuk ezen információ közzétételének módját. Az átvitelrendszer-üzemeltetőknek legalább a következőket közzé kell tenniük:
- a) évente: információt az átviteli infrastruktúra hosszú távú fejlődéséről és a határkeresztező átviteli kapacitásra gyakorolt hatásáról;
 - b) havonta: havi és éves előrejelzéseket a piac számára rendelkezésre álló átviteli kapacitásról, figyelembe véve az előrejelzés kiszámításakor az átvitelrendszer-üzemeltető rendelkezésére álló összes releváns információt (például a nyári és a téli időszak hatása a vezetékek kapacitására, a hálózat karbantartása, a termelőegységek rendelkezésre állása stb.);
 - c) hetente: heti előrejelzéseket a piac számára rendelkezésre álló átviteli kapacitásról, figyelembe véve az előrejelzés kiszámításakor az átvitelrendszer-üzemeltetők rendelkezésére álló összes releváns információt (pl. időjárás-előrejelzés, a hálózat tervezett karbantartási munkálatai, termelőegységek rendelkezésre állása stb.);
 - d) naponta: a piac számára piaci időegységenként a következő napra vonatkozó és egy napon belül rendelkezésre álló átviteli kapacitást, figyelembe véve az összes nettósított, következő napra vonatkozó nominálást és a más-napi termelői menetrendeket, igény-előrejelzéseket és a hálózat tervezett karbantartási munkálatait;
 - e) piaci időegységenként a már felosztott teljes kapacitást, és az összes vonatkozó feltételt, amelyek mellett ez a kapacitás felhasználható (például aukciós elszámolóár, a kapacitás használati módjára vonatkozó kötelezettségek stb.), a fennmaradó kapacitás megállapítása érdekében;
 - f) a felosztott kapacitást minden egyes felosztás után a lehető leghamarabb, valamint ezen kapacitások elszámolóárainak megjelölését;
 - g) piaci időegységenként a teljes felhasznált kapacitást, közvetlenül a nominálás után;
 - h) a valós időhöz a lehető legközelebb: aggregált tényleges kereskedelmi és fizikai áramlásokat piaci időegységenként, beleértve az átvitelrendszer-üzemeltetők által hálózati vagy rendszerproblémák megoldása érdekében végrehajtott esetleges kiegészítő intézkedések (pl. csökkentés) hatásának leírását;
 - i) előzetes információt a tervezett üzemzsinetekről és utólagos információt a 100 MW-nál nagyobb termelőegységek előző napi tervezett vagy nem tervezett üzemzsinetéről.
- 5.6. Minden lényeges információt az ügyletek megtárgyalása előtt kellő időben a piac rendelkezésére kell bocsátani (mint például az ipari felhasználók számára az éves szállítási szerződések tárgyalásának időpontja vagy az az időpont, amikor az ajánlatokat el kell küldeni a szervezett piacokra).
- 5.7. Az átvitelrendszer-üzemeltetőnek közzé kell tennie az igény- és a termelés-előrejelzésre vonatkozó lényeges információkat az 5.5. és 5.6. pontban említett időtartamoknak megfelelően. Az átvitelrendszer-üzemeltetőnek közzé kell tennie a határkeresztező kiegyenlítő energiapiachoz szükséges releváns információkat is.
- 5.8. Az előrejelzések közzétételekor az előrejelzett információra vonatkozóan az utólag ténylegesen megvalósult értéket is közzé kell tenni az előrejelzés időszakát követő időszakban, de legkésőbb a következő napon ($D + 1$).
- 5.9. Az átvitelrendszer-üzemeltetők által közzétett minden információnak könnyen elérhető formában szabadon hozzáférhetőnek kell lennie. Ezenkívül minden adatnak elérhetőnek kell lennie az információcsera megfelelő és szabványosított útján, amelyet a piaci szereplőkkel szoros együttműködésben kell meghatározni. Az adatoknak információt kell tartalmazniuk az elmúlt időszakokról legalább két évre visszamenőleg, hogy az új piaci belépők szintén hozzáférhessenek az ilyen adatokhoz.
- 5.10. Az átvitelrendszer-üzemeltetőknek rendszeresen kielégítően pontos adatokat kell kicserélniük a hálózatról és az energiaáramlásról, lehetővé téve az egyes átvitelrendszer-üzemeltetők számára energiaáramlási számítások elvégzését saját érintett területükön. Ugyanezen adathalmazt kérésre a szabályozó hatóságok és a Bizottság rendelkezésére kell bocsátani. A szabályozó hatóságok és a Bizottság gondoskodnak arról, hogy ők maguk vagy bármely tanácsadó, aki számukra végez ezen adatok alapján elemzéseket, bizalmasan kezeljék az említett adathalmazt.

6. A szűk keresztmetszetből származó bevétel felhasználása

- 6.1. Az előre meghatározott időtartammal összefüggő szűk keresztmetszet-kezelési eljárások csak az adott időtartamra létrejövő szűk keresztmetszet esetén eredményezhetnek bevételt, kivéve az 1228/2003/EK rendelet 7. cikke vagy e rendelet 17. cikke alapján mentességet élvező új rendszerösszekötők esetében. E bevételek elosztásának eljárását a szabályozó hatóságoknak felül kell vizsgálniuk; az eljárás nem torzíthatja a felosztási eljárást valamely kapacitást vagy energiát igénylő fél javára, és nem képezhet visszatartó erőt a szűk keresztmetszet csökkentése tekintetében.
- 6.2. A nemzeti szabályozó hatóságoknak átláthatónak kell lenniük a rendszerösszekötő kapacitás felosztásából származó bevételek felhasználása tekintetében.
- 6.3. A szűk keresztmetszetből származó bevételt el kell osztani az érintett átvitelrendszer-üzemeltetők között, az érintett rendszerüzemeltetők között egyeztetett és a megfelelő szabályozó hatóságok által felülvizsgált kritériumokkal összhangban.
- 6.4. Az átvitelrendszer-üzemeltetőknek egyértelműen, előre meg kell határozniuk, hogy mire használják fel az esetlegesen megszerzett, szűk keresztmetszetből származó bevételt és jelentést kell tenniük a bevétel tényleges felhasználásáról. A szabályozó hatóságoknak ellenőrizniük kell, hogy ez a felhasználás megfelel-e ezen rendeletnek és ezen iránymutatásoknak, és hogy a rendszerösszekötő kapacitás felosztásából eredő szűk keresztmetszetből származó bevétel teljes összegét az e rendelet 16. cikkének (6) bekezdésében meghatározott három cél közül egyre vagy többre fordítják-e.
- 6.5. Éves rendszerességgel és minden év július 31-ig a szabályozó hatóságoknak közzé kell tenniük egy jelentést, amely bemutatja az ugyanazon év június 30-áig tartó 12 hónapos időszakra a gyűjtött bevétel összegét és a szóban forgó bevétel felhasználását, valamint tartalmazza annak felülvizsgálását, hogy ez a felhasználás megfelel-e ezen rendeletnek és ezen iránymutatásoknak, és hogy a szűk keresztmetszetből származó bevétel teljes összegét a fent említett három cél közül egyre vagy többre fordítják-e.
- 6.6. A szűk keresztmetszetből származó bevételnek rendszerösszekötő kapacitás fenntartására vagy növelésére irányuló beruházásra való felhasználását elsősorban olyan előre meghatározott projektekhez kell rendelni, amelyek hozzájárulnak a meglévő szűk keresztmetszet enyhítéséhez és amelyeket, különös tekintettel az engedélyezési eljárásra, ésszerű időn belül végre lehet hajtani.

II. MELLÉKLET

MEGFELELÉSI TÁBLÁZAT

Az 1228/2003/EK rendelet	Ez a rendelet
1. cikk	1. cikk
2. cikk	2. cikk
—	3. cikk
—	4. cikk
—	5. cikk
—	6. cikk
—	7. cikk
—	8. cikk
—	9. cikk
—	10. cikk
—	11. cikk
—	12. cikk
3. cikk	13. cikk
4. cikk	14. cikk
5. cikk	15. cikk
6. cikk	16. cikk
7. cikk	17. cikk
8. cikk	18. cikk
9. cikk	19. cikk
10. cikk	20. cikk
11. cikk	21. cikk
12. cikk	22. cikk
13. cikk	23. cikk
14. cikk	24. cikk
—	25. cikk
15. cikk	26. cikk
Melléklet	I. melléklet

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS 715/2009/EK RENDELETE

(2009. július 13.)

a földgázszállító hálózatokhoz való hozzáférés feltételeiről és az 1775/2005/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről

(EGT-vonatkozású szöveg)

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Közösséget létrehozó szerződésre, és különösen annak 95. cikkére,

tekintettel a Bizottság javaslatára,

tekintettel az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményére ⁽¹⁾,

tekintettel a Régiók Bizottságának véleményére ⁽²⁾,

a Szerződés 251. cikkében megállapított eljárásnak megfelelően ⁽³⁾,

mivel:

- (1) Az 1999 óta fokozatosan megvalósuló belső földgázpiac célja, hogy a Közösség valamennyi fogyasztója, azaz a lakosság és a vállalkozások számára valós választási lehetőséget teremtsen, új üzleti lehetőségeket nyisson és bővítse a határokon átnyúló kereskedelmet, és ezáltal hatékonyságjavulást, versenypiaci árakat és magasabb szintű szolgáltatásokat teremtsen, továbbá hogy hozzájáruljon az ellátás biztonságához és fenntarthatóságához.
- (2) A földgáz belső piacára vonatkozó közös szabályokról szóló, 2003. június 26-i 2003/55/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv ⁽⁴⁾ és a földgázszállító hálózatokhoz való hozzáférés feltételeiről szóló, 2005. szeptember 28-i 1775/2005/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet ⁽⁵⁾ jelentős mértékben hozzájárult a földgáz belső piacának létrehozásához.
- (3) Az Európai Gázszabályozási Fórum (Madridi Fórum) által 2002-ben elfogadott „A helyes gyakorlatra vonatkozó iránymutatások” első csoportjának végrehajtása és nyomon követése során szerzett tapasztalatok azt mutatják, hogy az említett iránymutatásokban megállapított szabályok valamennyi tagállamban történő maradéktalan végrehajtása, illetve a gyakorlatban az egyenlő piacra jutási feltételek minimális biztosítékainak megteremtése érdekében szükséges, hogy ezek a szabályok végrehajthatók legyenek.

- (4) A közös szabályok második csoportját „A helyes gyakorlatra vonatkozó második iránymutatások” címmel a Madridi Fórum 2003. szeptember 24 - én és 25-én tartott ülésén fogadták el, és e rendelet célja, hogy az említett iránymutatások alapján meghatározza a hálózati hozzáférésre és a harmadik fél hozzáféréssel kapcsolatos szolgáltatásokra, a szűkületek kezelésére vonatkozó eljárásokra, az átláthatóságra, valamint az egyensúlyozásra és a kapacitási jogok kereskedelmére vonatkozó alapelveket és szabályokat.
- (5) A földgáz belső piacára vonatkozó közös szabályokról szóló, 2009. július 13-i 2009/73/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv ⁽⁶⁾ lehetővé teszi a kombinált szállítói és elosztói rendszerüzemeltetést. Ennek következtében e rendelet nem írja elő azoknak a nemzeti szállító- és elosztói rendszereknek az átalakítását, amelyek összhangban vannak az említett irányelv vonatkozó rendelkezéseivel.
- (6) E rendelet hatálya kiterjed azokra a magasnyomású vezetékekre, amelyek a helyi elosztó vezetékeket összekötik a földgázhálózattal, és amelyeket elsődlegesen nem a helyi elosztás során használnak.
- (7) Meg kell határozni azokat a kritériumokat, amelyek alapján a hálózati hozzáférés díjait megállapítják; e kritériumoknak maradéktalanul meg kell felelniük a megkülönböztetésmentesség elvének, a jól működő belső piac szükségleteinek, maradéktalanul figyelembe kell venniük a rendszeregyensúly szükségleteit, tükrözniük kell a felmerült tényleges költségeket, amennyiben az ilyen költségek megfelelnek egy hatékony és szerkezetileg összehasonlítható rendszerüzemeltető költségeinek, illetve átláthatóak, és egyidejűleg biztosítaniuk kell a befektetések megfelelő megtérülését, valamint amennyiben szükséges, figyelembe kell venniük a díjszabások szabályozó hatáságok által történő összehasonlítását.
- (8) A hálózati hozzáférés díjának kiszámításánál lényeges figyelembe venni a felmerült tényleges költségeket – amennyiben az ilyen költségek megfelelnek egy hatékony és szerkezetileg összehasonlítható rendszerüzemeltető költségeinek, illetve átláthatóak – valamint a befektetések megfelelő megtérülésének szükségességét, illetve az új infrastruktúra kialakítását célzó ösztönzők – köztük a 2009/73/EK irányelvben az új beruházások számára biztosított, különleges szabályozás – szükségességét. E tekintetben, különösen, ha a vezetékek között valódi verseny van, a díjszabások szabályozó hatóságok által történő összehasonlításait mint releváns módszert kell figyelembe venni.
- (9) A díjak meghatározását célzó piaci alapú intézkedések, úgymint aukciók, alkalmazásának összeegyeztethetőnek kell lenniük a 2009/73/EK irányelvben meghatározott rendelkezésekkel.

⁽¹⁾ HL C 211., 2008.8.19., 23. o.

⁽²⁾ HL C 172., 2008.7.5., 55. o.

⁽³⁾ Az Európai Parlament 2008. július 9-i véleménye (a Hivatalos Lapban még nem tették közzé), a Tanács 2009. január 9-i közös álláspontja (HL C 75. E, 2009.3.31., 38. o.) és az Európai Parlament 2009. április 22-i álláspontja (a Hivatalos Lapban még nem tették közzé). A Tanács 2009. június 25-i határozata.

⁽⁴⁾ HL C 176., 2003.7.15., 57. o.

⁽⁵⁾ HL C 289., 2005.11.3., 1. o.

⁽⁶⁾ Lásd e Hivatalos Lap 94. oldalát.

- (10) Szükséges, hogy a harmadik fél hozzáféréseivel kapcsolatos szolgáltatások közös minimumszabályai a gyakorlatban is biztosítsák a Közösség egész területén a hozzáférés egységes minimális szintjét, és biztosítsák, hogy a harmadik fél hozzáféréseivel kapcsolatos szolgáltatások kellőképp összeegyeztethetők, valamint a jól működő belső földgázpiacból származó előnyök kiaknázhatók legyenek.
- (11) Jelenleg azonban a Közösségben a gáz egyenlő feltételekkel és megkülönböztetés vagy hátrányok nélkül történő értékesítése akadályokba ütközik. Különösen a hálózathoz való megkülönböztetésmentes hozzáférés és az egységesen eredményes hatósági felügyelet hiánya jelent több tagállamban is problémát, és továbbra is léteznek elszigetelt piacok.
- (12) A földgáz belső piacának kiteljesítése érdekében el kell érni a határokon átnyúló rendszerösszekötő kapacitások elégséges szintjét és ösztönözni kell a piaci integrációt.
- (13) A Bizottság 2007. január 10-i „Európai energiapolitika” című közleménye kiemelte a földgáz belső piaca kiteljesítésének fontosságát, és rámutatott arra, hogy a földgázágazatban a Közösségen belül valamennyi vállalkozás számára egyenlő versenyfeltételeket kell biztosítani. A Bizottság 2007. január 10-i „A földgáz és a villamos energia belső piacának jövőbeni lehetőségeiről” című, és a „Vizsgálat az 1/2003/EK rendelet 17. cikke értelmében az európai gáz- és villamosenergia-ágazatról (zárvélemény)” című közleményei kimutatták, hogy a jelenleg hatályos szabályok és intézkedések nem szolgáltatnak megfelelő keretet és nem gondoskodnak a jól működő, tényleges és átlátható belső piac célkitűzésének eléréséhez szükséges rendszerösszekötő kapacitások kialakításáról sem.
- (14) A jelenlegi szabályozási keret szigorú végrehajtásán túlmenően a földgáz belső piacára vonatkozó, az 1775/2005/EK rendeletben foglalt szabályozási keretet ezen közleményekkel összhangban ki kell igazítani.
- (15) Meg kell erősíteni különösen a szállítási rendszerüzemeltetők közötti együttműködést és koordinációt a határokon átnyúló átviteli hálózatokhoz való tényleges és átlátható hozzáférés biztosítására és fenntartására vonatkozó üzemi és kereskedelmi szabályzatok létrehozása céljából, valamint hogy a környezet szempontjainak megfelelő figyelembevétel mellett biztosítva legyen a közösségi átviteli rendszer összehangolt és kellőképpen előretekintő tervezése és folyamatos műszaki fejlődése, beleértve a rendszerösszekötő kapacitások kialakítását is. Az üzemi és kereskedelmi szabályzatoknak összhangban kell lenniük a természetüknél fogva kötelező erővel nem rendelkező, az Energiaszabályozók Együttműködési Ügynöksége létrehozásáról szóló, 2009. július 13-i 713/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendelettel⁽¹⁾ létrehozott Energiaszabályozók Együttműködési Ügynöksége (az Ügynökség) által kidolgozott, keret jellegű iránymutatásokkal (keret jellegű iránymutatások). Az Ügynökségnek részt kell vennie az üzemi és kereskedelmi szabályzatok tervezetének tényeken alapuló felülvizsgálatában – beleértve azoknak a keret jellegű iránymutatásoknak való megfelelést –, és javasolhatja a szabályzatok Bizottság általi elfogadását. Az Ügynökségnek célszerű megvizsgálnia az üzemi és kereskedelmi szabályzatok javasolt módosításait, és jogosult kell legyen azok Bizottság általi elfogadásának javasolására. A szállítási rendszerüzemeltetőknek ezeknek az üzemi és kereskedelmi szabályzatoknak megfelelően kell működtetniük hálózataikat.
- (16) A Közösségen belüli földgázszállító hálózat optimális üzemeltetésének biztosítása érdekében létre kell hozni a Földgázpiaci Szállítási rendszerüzemeltetők Európai Hálózatát (földgázpiaci ENTSO). A földgázpiaci ENTSO feladatait a közösségi versenyjogi szabályokkal összhangban végzi, amelyeket továbbra is alkalmazni kell a földgázpiaci ENTSO határozataira. A földgázpiaci ENTSO feladatainak jól meghatározottnak, és munkamódszereinek olyannak kell lenniük, hogy a hatékonyságot, az átláthatóságot és a földgázpiaci ENTSO reprezentativitását biztosítsák. A földgázpiaci ENTSO által kidolgozott üzemi és kereskedelmi szabályzatoknak nem célja, hogy a határokon nem átnyúló hálózatok tekintetében szükséges nemzeti üzemi és kereskedelmi szabályzatok helyébe lépjenek. Minthogy regionális szintű megközelítéssel hatékonyabban lehet eredményeket elérni, az szállítási rendszerüzemeltetőknek az átfogó együttműködési struktúrában belül regionális struktúrákat kellene létrehozniuk, miközben gondoskodnak arról, hogy a regionális szintű tevékenység eredményei összhangban legyenek a közösségi szintű üzemi és kereskedelmi szabályzatokkal és a nem kötelező érvényű tízéves hálózatfejlesztési tervekkel. Az ilyen regionális struktúrák keretében folytatott együttműködésnek előfeltétele a hálózati tevékenységek tényleges leválasztása a termelési és az ellátási tevékenységekről. Ilyen szétválasztás hiányában a szállítási rendszerüzemeltetők regionális szintű együttműködése a versenyellenes magatartás kockázatát hordozza magában. A tagállamoknak regionális szinten támogatniuk kell az együttműködést, és figyelemmel kell kísérniük a hálózat működésének hatékonyságát. A regionális szintű együttműködésnek összeegyeztethetőnek kell lennie a versenyképes és hatékony belső gázpiaci irányába tett lépésekkel.
- (17) Valamennyi piaci szereplőnek érdeke fűződik a földgázpiaci ENTSO jövőbeni tevékenységéhez. Ezért lesz a hatékony konzultáció alapvető fontosságú, és a konzultációs folyamat elősegítésére és ésszerűsítésére létrehozott meglévő struktúráknak, úgy mint az energiakereskedelem egyszerűsítésére létrehozott európai ágazati szövetségnek, valamint a nemzeti szabályozó hatóságoknak vagy az Ügynökségnek fontos szerepet kell betölteniük.
- (18) A Közösségen belüli földgázszállító hálózat létrehozása nagyobb átláthatóságának biztosítása érdekében a földgázpiaci ENTSO-nak nem kötelező érvényű, a Közösség egészére kiterjedő tízéves hálózatfejlesztési tervet (a továbbiakban: a Közösség egészére kiterjedő hálózatfejlesztési terv) kell készítenie és kiadnia, továbbá azt rendszeresen frissítenie kell. E hálózatfejlesztési tervbe bele kell foglalni a kereskedelmi vagy ellátásbiztonsági szempontból releváns megvalósítható földgázszállító-hálózatokat és a szükséges regionális rendszerösszekötőket.

(1) Lásd e Hivatalos Lap 1. oldalát.

- (19) A versenynek a likvid nagykereskedelmi földgázpiacok kialakításán keresztül történő felélénkítése szempontjából létfontosságú, hogy a földgázkereskedés független legyen attól, hogy az ügylet tárgyát képező gázmennyiség a rendszerben hol helyezkedik el. Ez egyedül akkor lehetséges, ha a hálózat használói szabadon, egymástól függetlenül jegyezhetnek elő betáplálási és kiadási kapacitást, azaz a földgázszállítás zónákon keresztül, nem pedig szerződésben rögzített útvonalakon valósul meg. Már a 2002. október 30-án és 31.31-én tartott 6. Madridi Fórum legtöbb résztvevője is kifejezte, hogy a verseny fejlesztésének elősegítéséhez a betáplálási–kiadási rendszereket részesíti előnyben. A díjak nem függhetnek a szállítási útvonaltól. Az egy vagy több betáplálási pont tekintetében meghatározott díj ezért nem kapcsolódhat az egy vagy több kiadási pont tekintetében meghatározott díjhoz, és fordítva.
- (20) A szállításirendszer-üzemeltetők hálózatahoz történő, megkülönböztetésmentes hozzáférésre vonatkozó harmonizált szállítási szerződésekre vonatkozó hivatkozások nem jelentik azt, hogy egy bizonyos rendszerüzemeltető szállítási szerződésébe foglalt szerződési feltételeknek meg kell egyezniük az ugyanazon tagállam vagy egy másik tagállam másik szállításirendszer-üzemeltetőjének szállítási szerződésébe foglalt szerződési feltételekkel, kivéve amennyiben minimumkövetelményeket állapítanak meg, amely minimumkövetelményeknek valamennyi szállítási szerződésnek meg kell felelnie.
- (21) A földgázhálózatokban jelentős mértékben vannak jelen szerződéses szűkületek. Ezért az új vagy újratárgyalt szerződések teljesíthetősége érdekében a szűkületek kiküszöbölése és a kapacitásallokáció a kihasználatlan kapacitás felszabadítását igényli, ez pedig úgy valósítható meg, ha a hálózat használói jogosultak a szerződés alapján őket megillető fel nem használt kapacitást alhaszonbérbe adni vagy viszonteladásra bocsátani, a szállításirendszer-üzemeltetők pedig kötelesek a fel nem használt kapacitást – legalább a következő napra, megszakítható szolgáltatásként – a piacon felkínálni. A meglévő szerződések nagy részaránya, valamint az új és a meglévő kapacitás használói közötti egyenlő versenyfeltételek megteremtésének szükségessége miatt ezeket az elveket valamennyi szerződésben leköötött kapacitás tekintetében, így a már meglévő szerződésekben leköötött kapacitás tekintetében is alkalmazni kell.
- (22) Bár a hálózatok fizikai keresztmetszete jelenleg ritkán okoz gondokat a Közösségben, ez a jövőben előfordulhat. Ezért szükséges a szűkületek kapacitásallokációs alapelveit ilyen körülményekre vonatkozóan meghatározni.
- (23) A nemzeti szabályozó hatóságok és a Bizottság által az elmúlt években végzett piaci figyelemmel kísérés során világossá vált, hogy a jelenleg hatályos átláthatósági követelmények és infrastruktúra-hozzáférési szabályok elégtelenek a valódi, jól működő, nyílt és hatékony belső gázpiac biztosításához.
- (24) Ahhoz, hogy a piaci résztvevők felmérhessék a mindenkor keresletet és kínálatot, és megérthessék a nagykereskedelmi ár mozgásának okait, az szükséges, hogy egyenlő mértékben hozzáférjenek a rendszer fizikai állapotára és hatékonyságára vonatkozó információkhoz. Pontosabb információkhoz kell jutniuk különösen a kínálatra és a keresletre, a hálózat kapacitására, a hálózaton keresztül megvalósuló földgázforgalomra, a hálózat-karbantartásra, az egyensúlyozásra, valamint a tárolókapacitás rendelkezésre állására és kihasználtságára vonatkozóan. Mivel a piac működése szempontjából rendkívül fontos információkról van szó, oldani kell azon meglévő korlátozásokat, amelyek titoktartási megfontolások alapján eddig határt szabtak közzétételüknek.
- (25) Az üzleti szempontból érzékeny információkra vonatkozó titoktartási követelmények mindazonáltal különösen relevánsak abban az esetben, ha a vállalat számára kereskedelmi stratégiai jellegű adatokról van szó, amennyiben egy földgáz tárolónak csak egyetlen használója van, vagy ha egy rendszeren vagy alrendszeren belüli olyan kilépési pontokra vonatkozó adatokról van szó, melyek nem kapcsolódnak másik átviteli- vagy elosztórendszerhez, hanem egyetlen ipari végső felhasználóhoz, ha az ilyen adatok nyilvánosságra hozatala ezen felhasználó gyártási folyamataira vonatkozó titkos információt fedne fel.
- (26) A piacba vetett bizalom megerősítése érdekében a piac résztvevőit biztosítani kell afelől, hogy a visszaélésszerű magatartások hatékony, arányos és visszatartó erejű sankciókat vonnak maguk után. A hatáskörrel rendelkező hatóságokat olyan jogokkal kell felruházni, amelyek révén hatékonyan vizsgálhatják ki a vélt piaci visszaéléseket. A hatáskörrel rendelkező hatóságoknak ezért hozzá kell férniük azokhoz az adatokhoz, amelyekből megismerhetik az ellátó vállalkozások operatív döntéseit. A földgázpiacon a rendszerüzemeltetők – kapacitásfoglalás, nominálás és a rendszerbe ténylegesen belépő és az onnan ténylegesen kilépő mennyiségek formájában – valamennyi ilyen döntésről értesítést kapnak. A rendszerüzemeltetőknek ezt az információt egy meghatározott ideig a hatáskörrel rendelkező hatóságok rendelkezésére kell bocsátaniuk és biztosítaniuk kell e hatóságok egyszerű hozzáférését. Ezen felül a hatáskörrel rendelkező hatóságoknak rendszeresen nyomon kell követniük, hogy a szállításirendszer-üzemeltetők betartják-e a szabályokat.
- (27) A földgáz tárolók és a cseppfolyósított földgáz (liquified natural gas, LNG) létesítmények hozzáférhetősége egyes tagállamokban elégtelen, és ezért a meglévő szabályozás végrehajtását javítani kell. A villamosenergia- és földgázpiaci szabályozó hatóságok európai csoportja figyelemmel kísérsi tevékenysége során arra a következtetésre jutott, hogy a tárolásirendszer-üzemeltetők által harmadik felek részére biztosítandó hozzáférési szolgáltatások helyes gyakorlatáról a Madridi Fórumon valamennyi érdekelt egyetértésével elfogadott önkéntes iránymutatások alkalmazása nem kielégítő, ezért az abban foglaltakat kötelezővé kell tenni.
- (28) A szállításirendszer-üzemeltetők által működtetett, megkülönböztetésmentes és átlátható földgáz-egyensúlyozási rendszerek lényeges mechanizmust jelentenek, különösen az újonnan piacra lépők esetében, akik számára teljes értékesítési portfóliójuk egyensúlyban tartása fokozottabb nehézséget jelenthet, mint azon társaságok számára, akik az adott piacon már régóta jelen vannak. Ezért meg kell határozni azokat a szabályokat, amelyek biztosítják, hogy a szállításirendszer-üzemeltetők ezeket a mechanizmusokat a hálózathoz való hozzáférés megkülönböztetésmentes, átlátható és hatékony feltételeinek megfelelő módon működtessék.
- (29) Az elsődleges kapacitási jogok kereskedelme a versenyző piac fejlesztésének és a likviditás megteremtésének fontos része. Ezért az ilyen kereskedelemre vonatkozóan e rendelkezésnek meg kell határozni az alapszabályokat.

- (30) A nemzeti szabályozó hatóságok biztosítják az e rendeletben meghatározott szabályoknak, valamint az e rendelet értelmében elfogadott iránymutatásoknak való megfelelést.
- (31) Az e rendelethez csatolt iránymutatások tartalmazzák a fent említett, helyes gyakorlatokra vonatkozó második iránymutatások alapján meghatározott különös részletes végrehajtási szabályokat. Adott esetben ezek a szabályok idővel változni fognak, figyelembe véve a nemzeti földgáz-rendszerek különbözőségeit.
- (32) Az e rendelethez mellékletként csatolt iránymutatások módosítására irányuló javaslatát megelőzően a Bizottságnak a Madridi Fórum keretén belül előzetes konzultációt kell folytatnia a szakmai szervezetek által képviselt és az iránymutatások által érintett valamennyi érdekelt féllel, valamint a tagállamokkal.
- (33) A tagállamoknak és a hatáskörrel rendelkező nemzeti hatóságoknak meg kell adniuk a megfelelő információt a Bizottság számára. Ezeket az információkat a Bizottság bizalmasan kezeli.
- (34) E rendelet és az e rendelettel összhangban elfogadott iránymutatások nem érintik a közösségi versenyszabályok alkalmazását.
- (35) Az e rendelet végrehajtásához szükséges intézkedéseket a Bizottságra ruházott végrehajtási hatáskörök gyakorlására vonatkozó eljárások megállapításáról szóló, 1999. június 28-i 1999/468/EK tanácsi határozattal ⁽¹⁾ összhangban kell elfogadni.
- (36) A Bizottságot fel kell hatalmazni különösen arra, hogy az e rendelet céljának eléréséhez szükséges minimális mértékű harmonizáció biztosítása érdekében iránymutatásokat dolgozzon ki, illetve fogadjon el. Mivel az említett intézkedések általános hatályúak és e rendelet nem alapvető fontosságú elemeinek többek között új, nem alapvető fontosságú elemekkel történő kiegészítésére irányulnak, azokat az 1999/468/EK határozat 5a. cikkében meghatározott, ellenőrzéssel történő szabályozási bizottsági eljárással összhangban kell elfogadni.
- (37) Mivel e rendelet célját – nevezetesen a földgázszállító hálózatokhoz, földgáztárolókhoz és LNG-létesítményekhez való hozzáférés feltételeire vonatkozó tisztességes szabályok kialakítását – a tagállamok nem tudják kielégítően megvalósítani, és ezért az közösségi szinten jobban megvalósítható, a Közösség intézkedéseket hozhat a Szerződés 5. cikkében foglalt szubszidiaritás elvének megfelelően. Az említett cikkben foglalt arányosság elvének megfelelően ez a rendelet nem lépi túl az e cél eléréséhez szükséges mértéket.
- (38) Tekintve az 1775/2005/EK rendelethez az ezen rendeletben tett módosítások mértékét, az átláthatóság és észszerűség érdekében kívánatos az érintett rendelkezéseket egy új rendeletben egységes szövegbe foglalni,

ELFOGADTA EZT A RENDELETET:

1. cikk

Tárgy és hatály

E rendelet célja, hogy:

- a nemzeti és a regionális piacok sajátos jellegzetességei figyelembevételével megkülönböztetésmentes szabályokat állapítson meg a földgázszállító rendszerekhez való hozzáférés feltételeire vonatkozóan, a földgáz belső piacának megfelelő működése érdekében;
- a nemzeti és a regionális piacok sajátos jellegzetességei figyelembevételével megkülönböztetésmentes szabályokat állapítson meg az LNG-létesítményekhez és a földgáztárolókhoz való hozzáférés feltételeire vonatkozóan; valamint
- elősegítse egy jól működő és átlátható nagykereskedelmi piac kialakulását, amelyet a gázellátás nagyfokú biztonsága jellemez, valamint gondoskodjon a földgáz határokon keresztül történő kereskedelmére vonatkozó hálózat-hozzáférési szabályok összehangolását célzó mechanizmusokról.

Az e cikk első albekezdésében említett célok magukban foglalják a hálózat-hozzáférési díjak – kivéve azonban a földgáztárolókhoz való hozzáférés díjának – megállapítására, illetőleg az e díjak kiszámításának módszereire alkalmazandó harmonizált elvek megállapítását, a harmadik felek részére nyújtandó hozzáférési szolgáltatások létrehozását, a kapacitásallokációra és a szűkületek kezelésére alkalmazandó harmonizált elvek kialakítását, az átláthatósági követelmények, az egyensúlyozásra vonatkozó szabályok és az egyensúlyozási díjak meghatározását, valamint a kapacitáskereskedelem elősegítését.

A 19. cikk (4) bekezdésében foglalt rendelkezés kivételével ez a rendelet csak a 2009/73/EK irányelv 33. cikke (3) és (4) bekezdésének hatálya alá tartozó földgáztárolókra alkalmazandó.

A tagállamok létrehozhatnak a 2009/73/EK irányelvvel összhangban felállított és e rendelet követelményeinek megfelelő szervezetet vagy testületet egy vagy több olyan feladat ellátása céljából, amely feladat általában a szállítási rendszer-üzemeltetőké. E szervezetre vagy testületre vonatkozik az e rendelet 3. cikke szerinti tanúsítás, valamint a 2009/73/EK irányelv 10. cikke szerinti kijelölés.

2. cikk

Fogalom-meghatározások

- (1) E rendelet alkalmazásában:

- „szállítás”: a földgáz hálózaton, túlnyomórészt nagynyomású csővezetéken, de nem termelési csővezeték-hálózaton és nem az elsődlegesen a helyi földgázelosztás keretében használt nagynyomású vezetékeken történő szállítása a felhasználókhoz történő eljuttatás céljából, kivéve a gázszolgáltatást;

⁽¹⁾ HL L 184., 1999.7.17., 23. o.

2. „szállítási szerződés”: a szállításirendszer-üzemeltető által a rendszerhasználóval, a szállítás tárgyában kötött szerződés;
 3. „kapacitás”: normál köbméter/időegységben vagy energiaegység/időegységben kifejezett maximális szállított mennyiség, amelyre a rendszerhasználó a szállítási szerződés előírásainak megfelelően jogosult;
 4. „fel nem használt kapacitás”: az a nem megszakítható kapacitás, amelyet a rendszerhasználó a szállítási szerződés keretében ugyan megszerzett, de a szerződésben meghatározott határidő lejártára nem nominált;
 5. „szűkületkezelés”: a szállításirendszer-üzemeltető kapacitás portfóliójának olyan kezelését jelenti, amely a műszaki kapacitás optimális és maximális használatát és a jövőbeni szűkületi és telítődési pontok kellő időben való észrevételét célozza meg;
 6. „másodlagos piac”: az elsődleges piacon kívül értékesített kapacitás piaca;
 7. „nominálás”: a rendszerhasználónak a szállításirendszer-üzemeltető részére adott értesítése arról, hogy a rendszerhasználó mennyi gázt kíván a rendszerbe betáplálni vagy onnan vételezni;
 8. „újránominálás”: egy későbbi értesítés a nominálás korrigálásáról;
 9. „rendszeregyensúly”: a szállítási hálózat minden olyan állapota, amikor a földgáz nyomása és minősége azok között a minimum és maximum határok között marad, melyeket a szállításirendszer-üzemeltető határozott meg abból a célból, hogy a földgáz szállítása műszaki szempontból garantált legyen;
 10. „egyensúlyozási időszak”: azon időszak, amelynek során egy energiaegységben kifejezett földgáz mennyiség kivétele minden rendszerhasználó által ellentételezendő ugyanazon földgáz mennyiség bevitelével a szállítóhálózatba, a szállítási szerződéssel vagy az üzemi és kereskedelmi szabályzattal összhangban;
 11. „a rendszerhasználó”: egy szállításirendszer-üzemeltető felhasználója vagy potenciális felhasználója, valamint maguk a szállításirendszer-üzemeltetők is, amennyiben a szállításhoz kapcsolódóan feladatuk ellátásához az szükséges;
 12. „megszakítható szolgáltatások”: a szállításirendszer-üzemeltető által kínált, a megszakítható kapacitásra vonatkozó szolgáltatások;
 13. „megszakítható kapacitás”: olyan gázszállítási kapacitás, amelyet a szállításirendszer-üzemeltető a szállítási szerződésben meghatározott feltételekkel összhangban megszakíthat;
 14. „hosszú távú szolgáltatások”: a szállításirendszer-üzemeltető által kínált egyéves vagy annál hosszabb időre szóló szolgáltatások;
 15. „rövid távú szolgáltatások”: a szállításirendszer-üzemeltető által kínált egy évnél rövidebb időre szóló szolgáltatás;
 16. „nem megszakítható kapacitás”: az a gázszállítási kapacitás, amelynek megszakításmentességét a szállításirendszer-üzemeltető szerződésben garantálja;
 17. „nem megszakítható szolgáltatások”: a szállításirendszer-üzemeltető által kínált, a nem megszakítható kapacitásra vonatkozó szolgáltatások;
 18. „műszaki kapacitás”: az a maximális nem megszakítható kapacitás, amelyet a szállításirendszer-üzemeltető kínálhat a rendszerhasználóknak, figyelembe véve a szállítóhálózatra vonatkozó rendszeregyensúlyt és üzemeltetési követelményeket;
 19. „szerződéses kapacitás”: az a kapacitás, amelyet a szállításirendszer-üzemeltető szállítási szerződés keretében oszt ki a rendszerhasználónak;
 20. „szabadkapacitás”: a műszaki kapacitásnak az a része, amelyet nem osztottak ki, de a rendszerben egy adott időpontban rendelkezésre áll;
 21. „szűkület”: az a helyzet, amikor a nem megszakítható kapacitás iránti kereslet szintje meghaladja a műszaki kapacitást;
 22. „elsődleges piac”: közvetlenül a szállításirendszer-üzemeltető által értékesített kapacitás piaca;
 23. „fizikai szűkület”: az a helyzet, amikor a tényleges szállítások iránti kereslet szintje egy adott időpontban meghaladja a műszaki kapacitást.
 24. „LNG-létesítménybeli kapacitás”: az LNG-terminálon belül a földgáz cseppfolyósítására vagy az LNG behozatalára, átfejtésére, ideiglenes tárolására, újragázosítására, illetve az LNG-vel kapcsolatos kiegészítő műveletekre rendelkezésre álló kapacitás;
 25. „mobilgáz”: az a gáztérfogat, amelyet a földgáztároló használója jogosult földgáztárolásra felhasználni;
 26. „kitárolási kapacitás”: az a térfogatáram, amellyel a földgáztároló használója jogosult a tárolóból földgázt lefejtetni;
 27. „betárolási kapacitás”: az a térfogatáram, amellyel a földgáztároló használója jogosult a tárolóba földgázt tölteni;
 28. „tárolókapacitás”: a mobilgáz, a kitárolási kapacitás és a betárolási kapacitás valamely együttese.
- (2) Az e cikk (1) bekezdésében előírt fogalom meghatározások sérelme nélkül a 2009/73/EK irányelv 2. cikkében található, e rendelet alkalmazása szempontjából lényeges fogalom meghatározások is alkalmazandók, kivéve az említett cikk 3. pontjában a „szállítás” fogalmára adott meghatározást.
- Az e cikk (1) bekezdésének 3–23. pontjában a szállítás tekintetében előírt fogalom meghatározások a tárolási- és LNG-létesítmények tekintetében is alkalmazandók.

3. cikk

A szállításirendszer-üzemeltetők tanúsítása

(1) A Bizottság a 2009/73/EK irányelv 10. cikkének (6) bekezdésében foglaltaknak megfelelően a szállításirendszer-üzemeltető tanúsításáról szóló határozatra vonatkozó minden bejelentést annak kézhezvétele után haladéktalanul megvizsgál. A Bizottság az ilyen bejelentés kézhezvételének napját követő két hónapon belül véleményt nyilvánít az érintett nemzeti szabályozó hatóság részére arról, hogy az megfelel-e a 2009/73/EK irányelv 10. cikke (2) bekezdésének vagy 11. cikkének és 9. cikkének.

Az első albekezdésben említett vélemény kidolgozásakor a Bizottság felkérheti az Ügynökséget a nemzeti szabályozó hatóság határozatának véleményezésére. Ilyen esetben az első albekezdésben említett kéthónapos időszakot további két hónappal meg kell hosszabbítani.

Ha a Bizottság az első és a második albekezdésben említett időszakon belül nem nyilvánít véleményt, akkor úgy kell tekinteni, hogy a Bizottság nem emel kifogást a szabályozó hatóság határozatával szemben.

(2) A Bizottság véleményének kézhezvételétől számított két hónapon belül a nemzeti szabályozó hatóság – a legnagyobb mértékben figyelembe véve ezt a véleményt – végső határozatot fogad el a szállításirendszer-üzemeltető tanúsításáról. A szabályozó hatóság határozatát és a Bizottság véleményét együtt kell közzétenni.

(3) A szabályozó hatóságok és/vagy a Bizottság az eljárás során bármikor kérheti a szállításirendszer-üzemeltetőtől és/vagy a termelési vagy ellátási feladatot betöltő vállalkozástól, hogy adja meg az e cikk szerinti feladataik ellátása szempontjából lényeges információkat.

(4) A szabályozó hatóságok és a Bizottság megőrzik az üzleti szempontból érzékeny információk titkosságát.

(5) A Bizottság iránymutatásokat fogadhat el, amelyek részletesen meghatározzák az e cikk (1) és (2) bekezdésének alkalmazásában követendő eljárásokat. Az e rendelet nem alapvető fontosságú elemeinek kiegészítéssel történő módosítására irányuló ezen intézkedéseket a 28. cikk (2) bekezdésében említett, ellenőrzéssel történő szabályozási bizottsági eljárással összhangban kell elfogadni.

(6) Ha a Bizottság a 2009/73/EK irányelv 9. cikkének (10) bekezdése szerinti bejelentést kapott egy szállításirendszer-üzemeltető tanúsításáról, a Bizottság a tanúsításra vonatkozó határozatot hoz. A szabályozó hatóság a Bizottság határozatának megfelelően jár el.

4. cikk

A földgázpiaci szállításirendszer-üzemeltetők európai hálózata

A földgáz belső piaca és a határokon átnyúló kereskedelem megteremtésének és működésének elősegítése és az európai gázszállítási hálózat optimális irányítása, összehangolt üzemeltetése és folyamatos műszaki fejlődése érdekében a szállításirendszer-üzemeltetőknek közösségi szintű együttműködést kell kialakítaniuk a földgázpiaci ENTSO révén.

5. cikk

A földgázpiaci ENTSO létrehozása

(1) A földgázpiaci szállításirendszer-üzemeltetők legkésőbb 2011. március 3-ig benyújtják a Bizottságnak és az Ügynökségnek a létrehozandó földgázpiaci ENTSO alapszabály tervezetét, tagjegyzékét és a többi érdekelttel folytatandó konzultáció eljárási szabályait is tartalmazó eljárási szabályzatának tervezetét.

(2) Az Ügynökség valamennyi érdekelt, különösen a rendszerhasználók és a fogyasztók képviselői szervezeteivel folytatott hivatalos konzultációt követően az alapszabály tervezetéről, a tagjegyzékről és az eljárási szabályzat tervezetéről e dokumentumok kézhezvételének napjától számított két hónapon belül véleményt terjeszt a Bizottság elé.

(3) A Bizottság az alapszabály tervezetéről, a tagjegyzékről és az eljárási szabályzat tervezetéről az Ügynökség (2) bekezdésében előírt véleményét figyelembe véve és annak kézhezvételétől számított három hónapon belül véleményt nyilvánít.

(4) A földgázpiaci szállításirendszer-üzemeltetők a Bizottság véleményének kézhezvételének napjától számított három hónapon belül létrehozzák a földgázpiaci ENTSO-t, valamint elfogadják és közzéteszik alapszabályát és eljárási szabályzatát.

6. cikk

Üzemi és kereskedelmi szabályzatok kidolgozása

(1) A Bizottság az Ügynökséggel, a földgázpiaci ENTSO-val és az egyéb érintett érdekelttel folytatott konzultációt követően éves prioritási listát állít fel, amelyben meghatározza a 8. cikk (6) bekezdésében meghatározott azon területeket, amelyekre ki kell terjednie az üzemi és kereskedelmi szabályzatok kidolgozásának.

(2) A Bizottság felkéri az Ügynökséget arra, hogy hat hónapot meg nem haladó, ésszerű határidőn belül nyújtson be nem kötelező érvényű, keret jellegű iránymutatást (keret jellegű iránymutatás), amelyben a 8. cikk (7) bekezdésével összhangban meghatározza a prioritási listán meghatározott területekkel kapcsolatos egyes üzemi és kereskedelmi szabályzatok kialakítására vonatkozó egyértelmű és objektív elveket. Valamennyi keret jellegű iránymutatásnak elő kell segítenie a megkülönböztetésmentességet, a tényleges versenyt és a piac hatékony működését. Az Ügynökség indokolt kérésére ezt az időszakot a Bizottság meghosszabbíthatja.

(3) Az Ügynökség a keret jellegű iránymutatásokra vonatkozóan legalább két hónapos időszakon keresztül nyílt és átlátható módon hivatalos konzultációt folytat a földgázpiaci ENTSO-val és az egyéb érintett érdekelttel.

(4) Ha a Bizottság úgy ítéli meg, hogy a keret jellegű iránymutatás nem járul hozzá a megkülönböztetésmentességhez, a tényleges versenyhez és a piac hatékony működéséhez, felkérheti az Ügynökséget, hogy azt ésszerű határidőn belül vizsgálja felül a keret jellegű iránymutatást és nyújtsa be újra a Bizottságnak.

(5) Ha az Ügynökség a Bizottság által a (2) vagy (4) bekezdés alapján megállapított időszakon belül nem nyújtja be vagy nem nyújtja be újra a keret jellegű iránymutatást, akkor azt a Bizottság dolgozza ki.

(6) A Bizottság felkéri a földgázpiaci ENTSO-t, hogy tizenkét hónapot meg nem haladó, ésszerű határidőn belül nyújtson be olyan üzemi és kereskedelmi szabályzatot az Ügynökségnek, amely összhangban van a vonatkozó keret jellegű iránymutatással.

(7) Az üzemi és kereskedelmi szabályzat kézhezvételének napjától számított három hónapon belül – amely időszakban az Ügynökség hivatalosan konzultálhat az érdekelt felekkel – az Ügynökség az üzemi és kereskedelmi szabályzatról indoklással ellátott véleményt nyújt be a földgázpiaci ENTSO-nak.

(8) A földgázpiaci ENTSO az Ügynökség véleménye alapján módosíthatja az üzemi és kereskedelmi szabályzatot, és újra benyújthatja azt az Ügynökségnek.

(9) Amint az Ügynökség meggyőződött arról, hogy az üzemi és kereskedelmi szabályzat összhangban van a vonatkozó keret jellegű iránymutatásokkal, az Ügynökség benyújtja azt a Bizottságnak, és javasolhatja annak ésszerű határidőn belül történő elfogadását. Amennyiben a Bizottság nem fogadja el a szabályzatot, ezt meg kell indokolnia.

(10) Ha a földgázpiaci ENTSO nem dolgozott ki üzemi és kereskedelmi szabályzatot a Bizottság által a (6) bekezdés alapján megállapított időszakon belül, akkor a Bizottság felkérheti az Ügynökséget, hogy a vonatkozó keret jellegű iránymutatás alapján készítse el az üzemi és kereskedelmi szabályzat tervezetét. Az Ügynökség további konzultációt kezdeményezhet az üzemi és kereskedelmi szabályzat tervezetének e bekezdés alapján történő elkészítése során. Az Ügynökség benyújtja az üzemi és kereskedelmi szabályzat e bekezdés alapján készített tervezetét a Bizottságnak, és javasolhatja annak elfogadását.

(11) A Bizottság saját kezdeményezésére – ha a földgázpiaci ENTSO nem dolgozott ki üzemi és kereskedelmi szabályzatot vagy ha az Ügynökség nem dolgozta ki az üzemi és kereskedelmi szabályzat tervezetét az e cikk (10) bekezdésben említettek szerint – vagy az Ügynökség az e cikk (9) bekezdése szerinti javaslatára egy vagy több üzemi és kereskedelmi szabályzatot fogadhat el a 8. cikk (6) bekezdésében felsorolt területeken.

Ha a Bizottság saját kezdeményezésére javasolja egy üzemi és kereskedelmi szabályzat elfogadását, akkor az üzemi és kereskedelmi szabályzat tervezetéről legalább két hónapon keresztül konzultál az Ügynökséggel, a földgázpiaci ENTSO-val és valamennyi érintett érdekelttel. Az e rendelet nem alapvető fontosságú elemeinek kiegészítéssel történő módosítására irányuló ezen intézkedéseket a 28. cikk (2) bekezdésében említett, ellenőrzéssel történő szabályozási bizottsági eljárással összhangban kell elfogadni.

(12) Ez a cikk nem érinti a Bizottság jogát arra, hogy a 23. cikkkel összhangban iránymutatásokat fogadjon el, illetve módosítson.

7. cikk

Az üzemi és kereskedelmi szabályzatok módosítása

(1) A 6. cikk szerint elfogadott valamely üzemi és kereskedelmi szabályzat módosításának tervezetére az adott üzemi és kereskedelmi szabályzat által valószínűleg érintett személyek – beleértve a földgázpiaci ENTSO-t, a szállítási rendszer-üzemeltetőket, a rendszerhasználókat és a fogyasztókat – javaslatot tehetnek az Ügynökségnek. Az Ügynökség saját kezdeményezésére is javasolhat módosításokat.

(2) Az Ügynökség [a/az] 713/2009/EK rendelet 10. cikkével összhangban konzultál minden érdekelttel. Ezt az eljárást követően az Ügynökség indoklással ellátott módosítási javaslatokat tehet a Bizottságnak, amelyekben kifejti, hogy az ilyen javaslat milyen módon van összhangban az üzemi és kereskedelmi szabályzatok 6. cikk (2) bekezdésében meghatározott célkitűzéseivel.

(3) A Bizottság, figyelembe véve az Ügynökség véleményét, módosításokat fogadhat el bármely, a 6. cikk értelmében elfogadott üzemi és kereskedelmi szabályzatra vonatkozóan. Mivel ezek az intézkedések e rendelet nem alapvető fontosságú elemeinek kiegészítéssel történő módosítására irányulnak, azokat a 28. cikk (2) bekezdésében meghatározott ellenőrzéssel történő szabályozási bizottsági eljárással összhangban kell elfogadni.

(4) A 28. cikk (2) bekezdésében meghatározott eljárás szerint javasolt módosítások vizsgálata a javasolt módosítással kapcsolatos kérdések vizsgálatára korlátozódik. E javasolt módosítások nem érintik a Bizottság által esetleg javasolt egyéb módosításokat.

8. cikk

A földgázpiaci ENTSO feladatai

(1) A földgázpiaci ENTSO a Bizottság által a 6. cikk (6) bekezdése szerint hozzá intézett felkérésre üzemi és kereskedelmi szabályzatokat dolgoz ki az e cikk (6) bekezdésében említett területeken.

(2) A 4. cikkben megállapított célkitűzések elérésének céljából a földgázpiaci ENTSO üzemi és kereskedelmi szabályzatokat dolgozhat ki a (6) bekezdésben meghatározott területeken, ha ezek nem kapcsolódnak olyan területekhez, amelyekre a Bizottság által hozzá intézett felkérés kiterjed. Ezeket az üzemi és kereskedelmi szabályzatokat véleményezésre be kell nyújtani az Ügynökséghez. E véleményt a földgázpiaci ENTSO-nak kellő mértékben figyelembe kell vennie.

(3) A földgázpiaci ENTSO elfogadja:

- a) a hálózat normál és rendkívüli körülmények közötti üzemeltetésének koordinálását biztosító közös hálózatüzemeltetési eszközöket – beleértve a zavarokra vonatkozóan készített közös osztályozási skálát is – és a kutatási terveket;
- b) két évente, az ellátás megfelelőségére vonatkozó európai előrejelzést is tartalmazó nem kötelező érvényű, a Közösség egészére kiterjedő tízéves hálózatfejlesztési tervet (a Közösség egészére kiterjedő hálózatfejlesztési terv);
- c) ajánlásokat a közösségi szállítási rendszer-üzemeltetők és harmadik országok szállítási rendszer-üzemeltetői közötti műszaki együttműködés koordinációjáról;
- d) az éves munkaprogramot;
- e) az éves jelentést;
- f) évente előrejelzést a nyári és téli ellátásról.

(4) Az ellátásra vonatkozó, a (3) bekezdés b) pontjában említett európai előrejelzésben közölni kell, hogy a földgázrendszer általában véve mennyire képes megfelelni a jelenlegi, illetve a következő ötéves időszakra, valamint az előrejelzés időpontjától számított 5 és 10 év közötti időszakra előre jelzett földgázellátási igénynek. Az ellátás megfelelőségére vonatkozó európai előrejelzés az egyes szállítási rendszer-üzemeltetők által készített nemzeti ellátási előrejelzéseken alapul.

(5) Az (3) bekezdés d) pontjában említett éves munkaprogramban – indikatív időütemezés kíséretében – fel kell sorolni és ismertetni kell az adott évben elkészítendő üzemi és kereskedelmi szabályzatokat, illetőleg a hálózatüzemeltetés és az adott évben megvalósítandó kutatási és fejlesztési tevékenység összehangolására vonatkozó tervet.

(6) Az (1) és (2) bekezdésekben említett üzemi és kereskedelmi szabályzatok – adott esetben a regionális sajátos jellegzetességek figyelembevételével mellett – a következő területekre terjednek ki:

- a) a hálózat biztonságára és megbízhatóságára vonatkozó szabályok;
- b) a hálózatra kapcsolódás szabályai;
- c) a harmadik felekre vonatkozó hozzáférési szabályok;
- d) adatcsere- és elszámolási szabályok;
- e) az interoperabilitás szabályai;
- f) szükséghelyzeti operatív eljárások;
- g) a kapacitásallokáció és a szűkületek kezelésének szabályai;
- h) hálózathozzáférési szolgáltatások műszaki és operatív biztosításával és a rendszeregyensúlyozással kapcsolatos kereskedelmi szabályok;
- i) átláthatósági szabályok;
- j) egyensúlyozási szabályok, ideértve a a hálózatokra vonatkozó nominálási eljárás szabályait, az egyensúlyozási díjak számítására vonatkozó szabályokat és a szállítási rendszer-üzemeltetők rendszerei közötti operatív egyensúlyozás szabályait is;
- k) az összehangolt szállítási tarifaszervezetekkel kapcsolatos szabályok; valamint
- l) a földgázhálózatok energiahatékonysága.

(7) Az üzemi és kereskedelmi szabályzatokat a határkeresztezéssel kapcsolatos hálózati kérdésekre és a piaci integrációt érintő kérdésekre kell kidolgozni, és ez nem érinti a tagállamok azon jogát, hogy olyan nemzeti üzemi és kereskedelmi szabályzatokat hozzanak létre, amelyek nem vonatkoznak a határkeresztező kereskedelemre.

(8) A földgázpiaci ENTISO figyelemmel kíséri és elemzi az üzemi és kereskedelmi szabályzatok és a Bizottság által a 6. cikk (11) bekezdése szerint elfogadott iránymutatások végrehajtását, valamint a vonatkozó szabályoknak a piaci integráció elősegítését célzó összehangolására gyakorolt hatásukat. A földgázpiaci ENTISO megállapításairól jelentést tesz az Ügynökségnek, és az elemzés eredményeit az e cikk (3) bekezdése d) pontjában említett éves jelentésbe is belefoglalja.

(9) A földgázpiaci ENTISO rendelkezésre bocsát minden olyan információt, amelyre az Ügynökségnek a 9. cikk (1) bekezdése szerinti feladatai teljesítéséhez van szüksége.

(10) A földgázpiaci ENTISO két évente a (3) bekezdés b) pontja szerinti, a Közösség egészére kiterjedő hálózatfejlesztési tervet fogad el és tesz közzé. A Közösség egészére kiterjedő hálózatfejlesztési tervben be kell mutatni az integrált hálózat modelljét, az igények alakulását, az európai ellátás megfelelőségére vonatkozó előrejelzést és a rendszer rugalmasságának értékelését.

A Közösség egészére kiterjedő hálózatfejlesztési tervben különösen

- a) a nemzeti beruházási tervekre kell építenie, figyelembe véve a 12. cikk(1) bekezdésében említett regionális beruházási terveket, valamint adott esetben a hálózati tervezés közösségi vonatkozásait, beleértve az 1364/2006/EK európai parlamenti és tanácsi határozattal ⁽¹⁾ összhangban a transzeurópai energiahálózatokra vonatkozóan megállapított iránymutatásokat;
- b) a határkeresztező rendszerösszekötőket illetően, a különféle rendszerhasználók ésszerű igényeire kell építenie, és a tervbe bele kell foglalni a 2009/73/EK irányelv 14. és 22. cikkében említett beruházók hosszú távú kötelezettségvállalásait is;
- c) meg kell határozni, hogy hol nincs beruházási hajlandóság, különösen a határkeresztező kapacitások tekintetében.

A második albekezdés c) pontja vonatkozásában, a Közösség egészére kiterjedő hálózatfejlesztési tervhez mellékelni lehet a határkeresztező kapacitásbővítés azon akadályainak áttekintését, amelyek az eltérő jóváhagyási eljárásokból vagy gyakorlatokból adódnak.

(11) Az Ügynökség felülvizsgálja a nemzeti tízéves hálózatfejlesztési terveket, értékelve, hogy összhangban állnak-e a Közösség egészére kiterjedő hálózatfejlesztési tervvel. Ha az Ügynökség azt állapítja meg, hogy a nemzeti tízéves hálózatfejlesztési terv nem áll összhangban a Közösség egészére kiterjedő hálózatfejlesztési tervvel, szükség szerint ajánlást tesz a nemzeti tízéves hálózatfejlesztési terv vagy a Közösség egészére kiterjedő hálózatfejlesztési terv módosítására. Ha az ilyen nemzeti tízéves hálózatfejlesztési tervet a 2009/73/EK irányelv 22. cikkével összhangban készítik el, az Ügynökség ajánlást tesz a hatáskörrel rendelkező nemzeti szabályozó hatóságnak a tekintetben, hogy a nemzeti tízéves hálózatfejlesztési tervet azon irányelv 22. cikkének (7) bekezdésével összhangban módosítsa, és erről tájékoztassa a Bizottságot.

(12) A Bizottság kérésére a földgázpiaci ENTISO a 23. cikkben előírt iránymutatások elfogadását véleményezi a Bizottság számára.

9. cikk

Az Ügynökség figyelemmel kísérési tevékenysége

(1) Az Ügynökség figyelemmel kíséri a földgázpiaci ENTISO-nak a 8. cikk (1), (2) és (3) bekezdésében említett feladatai végrehajtását, és erről beszámol a Bizottságnak.

⁽¹⁾ HL L 262., 2006.9.22., 1. o.

Az Ügynökség figyelemmel kíséri a 8. cikk (2) bekezdése szerint kidolgozott üzemi és kereskedelmi szabályzatoknak, valamint a 6. cikk (1)–(10) bekezdésének megfelelően létrehozott, de a Bizottság által a 6. cikk (11) bekezdése szerint nem elfogadott üzemi és kereskedelmi szabályzatoknak a földgázpiaci ENTSO általi végrehajtását. Ha a földgázpiaci ENTSO elmulasztotta ezen üzemi és kereskedelmi szabályzatok végrehajtását, az Ügynökség felkéri a földgázpiaci ENTSO-t, hogy nyújtson be megfelelő indokolással ellátott magyarázatot a tekintetben, hogy azt miért mulasztotta el. Az Ügynökség tájékoztatja a Bizottságot erről a magyarázatról, és véleményt nyilvánít róla.

Az Ügynökség figyelemmel kíséri és elemzi az üzemi és kereskedelmi szabályzatok és a Bizottság által a 6. cikk (11) bekezdésében meghatározottak szerint elfogadott iránymutatások végrehajtását, valamint az alkalmazandó szabályoknak a piaci integráció elősegítését célzó összehangolására, továbbá a megkülönböztetésmentesítésre, a tényleges versenyre és a piac hatékony működésére gyakorolt hatásukat, és arról beszámol a Bizottságnak.

(2) A földgázpiaci ENTSO véleményezésre megküldi az Ügynökségnek a Közösség egészére kiterjedő hálózatfejlesztési terv tervezetét, a konzultációs folyamatra vonatkozó információkat is tartalmazó éves munkaprogram tervezetét, valamint a 8. cikk (3) bekezdésében említett egyéb dokumentumokat.

Az Ügynökség az ezek kézhezvételének napjától számított két hónapos időszakon belül a Bizottság és a földgázpiaci ENTSO részére megfelelő indokolással ellátott véleményt, valamint ajánlásokat nyújt be, ha úgy véli, hogy a földgázpiaci ENTSO által benyújtott éves munkaprogram tervezete vagy a Közösség egészére kiterjedő hálózatfejlesztési terv tervezete nem segíti elő a megkülönböztetésmentességet, a tényleges versenyt, a piac hatékony működését, illetve a harmadik felek részére is hozzáférést biztosító, határkeresztesztő rendszer-összeköttetés kellő szintjét.

10. cikk

Konzultációk

(1) Az üzemi és kereskedelmi szabályzatok, a tíz évre szóló, a Közösség egészére kiterjedő hálózatfejlesztési terv tervezete, valamint a 8. cikk (1), (2) és (3) bekezdésében említett éves munkaprogramja kidolgozása során a földgázpiaci ENTSO széles körben, kellő időben, nyitott és átlátható módon, a 5. cikk (1) bekezdésében említett eljárási szabályzatnak megfelelően a piac valamennyi érintett szereplője, és különösen valamennyi érdekelt képviselői szervezet bevonásával konzultációs eljárást folytat. E konzultációnak ki kell terjednie a nemzeti szabályozó hatóságokra és más nemzeti hatóságokra, az ellátó- és a termelővállalkozásokra, a rendszerhasználókra, beleértve a felhasználókat is, valamint az elosztórendszer-üzemeltetőkre, beleértve az érintett ipari szövetségeket, műszaki testületeket és az érdekelteket tömörítő platformokat is. A konzultáció célja minden érintett fél véleményének és javaslatának megismerése a döntéshozatali folyamat során.

(2) Az (1) bekezdésben felsorolt konzultációkkal kapcsolatos valamennyi dokumentumot és az ülések jegyzőkönyveit nyilvánosan hozzáférhetővé kell tenni.

(3) A 8. cikk (1), (2) és (3) bekezdésében előírt éves munkaprogram, illetőleg az üzemi és kereskedelmi szabályzatok elfogadását megelőzően a földgázpiaci ENTSO beszámol arról, hogy a konzultáció során hozzá beérkezett észrevételeket hogyan vette figyelembe. Ha az észrevételeket nem vette figyelembe, azt köteles megindokolni.

11. cikk

Költségek

A földgázpiaci ENTSO-nál a 4–12. cikkben említett tevékenységek elvégzésével összefüggésben felmerülő költségeket a szállítási rendszer-üzemeltetők viselik, és ezeket a költségeket a tarifaszámítás során figyelembe kell venni. Ezeket a költségeket a szabályozó hatóságok csak abban az esetben hagyják jóvá, ha azok ésszerűek és arányosak.

12. cikk

A szállítási rendszer-üzemeltetők regionális együttműködése

(1) A földgázpiaci ENTSO-n belül, a 8. cikk (1), (2) és (3) bekezdésében említett feladatok elvégzése céljából regionális együttműködést alakítanak ki. Ennek keretében kétfévente regionális beruházási tervet tesznek közzé, és e regionális beruházási terv alapján beruházási döntéseket hozhatnak.

(2) A szállítási rendszer-üzemeltetők a hálózat optimális üzemeltetése érdekében elősegítik operatív meg egyezések létrehozását, továbbá elősegítik az energiatőzsdék kialakítását, a határkeresztesztő kapacitásoknak megkülönböztetésmentes, piaci alapú megoldások révén történő, összehangolt felosztását – kellő figyelemmel az implicit aukciós eljárások konkrét előnyeire rövid távú allokáció esetén –, valamint a kiegyensúlyozó mechanizmusok integrálását.

(3) Az (1) és (2) bekezdésben megállapított célok elérése érdekében a Bizottság a meglévő regionális együttműködési struktúrák figyelembevételével meghatározhatja az egyes együttműködési struktúrák tevékenységének földrajzi területét. Minden tagállamnak meg kell engedni, hogy az együttműködést egynél több földrajzi területen is előmozdítsa. Az első mondatban említett intézkedést, mivel e rendelet nem alapvető fontosságú elemeinek kiegészítéssel történő módosítására irányul, a 28. cikk (2) bekezdésében előírt ellenőrzéssel történő szabályozási eljárással összhangban kell elfogadni.

A Bizottság ebből a célból konzultál az Ügynökséggel és a földgázpiaci ENTSO-val.

13. cikk

A hálózati hozzáférés díjai

(1) A szabályozó hatóságok által a 2009/73/EK irányelv 41. cikkének (6) bekezdése alapján jóváhagyott, a szállítási rendszer-üzemeltetők által alkalmazott díjaknak, illetve a számításukhoz használt módszereknek, továbbá az irányelv 32. cikkének (1) bekezdése értelmében közzétett díjaknak átláthatóknak kell lenniük, figyelembe kell venniük a rendszerezgysúlyra és annak fejlesztésére vonatkozó szükségleteket, és a tényleges költségeket kell tükrözniük, amennyiben az ilyen költségek megfelelnek egy hatékony és szerkezetileg összehasonlítható rendszerüzemeltető költségeinek, illetve átláthatóak, és egyidejűleg biztosítaniuk kell a befektetések megfelelő megtérülését, és adott esetben figyelembe kell venniük a díjszabások szabályozó hatóságok által történő összehasonlításait. A díjakat és a számításukhoz használt módszereket megkülönböztetésmentesen kell alkalmazni.

A tagállamok határozhatnak úgy, hogy a díjakat piaci alapú intézkedések, úgymint aukciók révén is meg lehet állapítani, amennyiben ezeket az intézkedéseket és az ebből származó bevételeket a szabályozó hatóság jóváhagyja.

A díjak, illetve a számításukhoz használt módszerek megkönnyítik a hatékony földgázkereskedelmet és a versenyt, miközben elkerülhetővé teszik a rendszerhasználók közötti keresztfinanszírozást, továbbá ösztönzik a befektetéseket, és biztosítják a szállítóhálózatok együttműködő-képességének fenntartását vagy kialakítását.

A rendszerhasználókra kirótt díjak megkülönböztetésmentesek, és ezeket a szállítási rendszer minden egyes betáplálási és kiadási pontjára külön-külön kell meghatározni. A költségelosztási mechanizmusokat és a betáplálási pontokra és a kiadási pontokra vonatkozó díjiszabási módszert a nemzeti szabályozó hatóságok hagyják jóvá. A tagállamok gondoskodnak arról, hogy egy 2011. szeptember 3-ig tartó átmeneti időszakot követően a hálózat használatáért szedett díjakat nem a szerződésben rögzített útvonal alapján határozzák meg.

(2) A hálózati hozzáférés díjai nem korlátozhatják a piac likviditását, és nem torzíthatják a különböző szállítórendszerek határain keresztül történő kereskedelmet. Amennyiben a díjszerkezetekben vagy az egyensúlyozási mechanizmusokban meglévő különbségek akadályoznak a szállítórendszereken keresztül történő kereskedelmet, a 2009/73/EK irányelv 41. cikkének (6) bekezdése ellenére, az egyes szállításirendszer-üzemeltetők – szoros együttműködésben a hatáskörrel rendelkező nemzeti hatóságokkal tevékenyen törekszenek a díjszerkezetek és a díjiszabási elvek, valamint az egyensúlyozás közelítésére.

14. cikk

A szállításirendszer-üzemeltetők által harmadik felek részére nyújtandó hozzáférési szolgáltatások

(1) A szállításirendszer-üzemeltetők:

- biztosítják, hogy valamennyi rendszerhasználó számára megkülönböztetésmentes módon nyújtsanak szolgáltatásokat;
- egyaránt biztosítanak a harmadik fél hozzáféréssel kapcsolatos nem megszakítható és megszakítható szolgáltatásokat. A megszakítható kapacitás ára tükrözi a megszakítás valószínűségét;
- hosszú távú és rövid távú szolgáltatásokat egyaránt nyújtanak a rendszerhasználók számára.

Az első albekezdés a) pontja vonatkozásában, ha a szállításirendszer-üzemeltető különböző ügyfelek számára ugyanazt a szolgáltatást nyújtja, akkor azt azonos szerződési feltételeket alkalmazva, vagy a 2009/73/EK irányelv 41. cikkében meghatározott eljárásnak megfelelően a hatáskörrel rendelkező hatóság által jóváhagyott harmonizált szállítási szerződések vagy közös üzemi és kereskedelmi szabályzat használatával kell tennie.

(2) A nem szabványos kezdőnapal aláírt vagy a szabványos egyéves szállítási szerződéseknél rövidebb időtartamra kötött szállítási szerződések a 13. cikk (1) bekezdésében meghatározott elveknek megfelelően nem eredményezhetnek a szolgáltatás piaci értékét nem tükröző, önkényesen alkalmazott magasabb vagy alacsonyabb díjakat.

(3) Adott esetben a harmadik felek részére nyújtandó hozzáférési szolgáltatás hozzáköthető ahhoz a feltételhez, hogy a rendszerhasználók garanciát adjanak hitelképességükről. Ezek a garanciák nem gátolhatják indokolatlanul a piacra jutást, és megkülönböztetésmenteseknek, átláthatóknak és arányosoknak kell lenniük.

15. cikk

A tárolási és az LNG-létesítmények vonatkozásában harmadik felek részére nyújtandó hozzáférési szolgáltatások

(1) Az LNG-létesítmény és tárolási rendszerüzemeltetők:

- valamennyi, a piaci kereslet kielégítésére törekvő rendszerhasználó számára megkülönböztetésmentes módon nyújtanak szolgáltatásokat; különösen, ha egy LNG-létesítmény rendszerüzemeltetője vagy egy tárolási rendszerüzemeltető ugyanazt a szolgáltatást különböző ügyfeleknek kínálja, akkor ezt egyenlő szerződési feltételek alapján köteles tenni;
- olyan szolgáltatásokat nyújtanak, amelyek az összekapcsolt földgázszállítási rendszerek használatának megfelelnek, továbbá elősegítik a hozzáférést a szállításirendszer-üzemeltetőkkel folytatott együttműködés révén; valamint
- az LNG-létesítmények és a földgáztárolók használóinak ésszerű kereskedelmi igényeivel összeegyeztethető időkeretben közzéteszik az érdeklődésre számot tartó információkat, így különösen a szolgáltatások igénybevétele és elérhetőségével kapcsolatos adatokat, feltéve, hogy e közzétételt a nemzeti szabályozó hatóság figyelemmel kíséri.

(2) Minden tárolási rendszerüzemeltető:

- egyaránt biztosítja a harmadik fél hozzáféréssel kapcsolatos nem megszakítható és megszakítható szolgáltatásokat; a megszakítható kapacitás ára tükrözi a megszakítás valószínűségét;
- a földgáztárolók használói részére hosszú és rövid távú szolgáltatásokat egyaránt nyújt; és
- a földgáztárolók használói részére mobilgázban, betárolási kapacitásban és kitérési kapacitásban meghatározott, kapcsolatos és egyedi szolgáltatásokat egyaránt nyújt.

(3) Az LNG-létesítmények és a földgáztárolók használatára vonatkozó szerződések nem eredményezhetnek indokolatlanul magas díjakat a következő esetekben:

- ha aláírásuk a földgázpiaci gazdasági éven kívül, a szokásostól eltérő kezdési időponttal történik; vagy
- ha tartamuk rövidebb, mint az éves alapon szokásosan megkötött LNG-létesítmények és a földgáztárolók használatára vonatkozó szerződéseké.

(4) Adott esetben a harmadik felek részére nyújtandó hozzáférési szolgáltatás köthető ahhoz a feltételhez, hogy a rendszerhasználók garanciát adjanak hitelképességükről. Ezek a garanciák nem képezhetik a piacra jutás indokolatlan akadályát, és azoknak megkülönböztetésmenteseknek, átláthatóknak és arányosoknak kell lenniük.

(5) Az LNG-létesítményi kapacitás, és a tárolói kapacitás igény minimális nagyságára vonatkozóan szerződéses korlátozások csak úgy írhatók elő, ha azt műszaki megfontolás indokolja, és ezeknek a korlátozásoknak lehetővé kell tenniük, hogy a tárolók kisebb használoi is hozzájussanak a tárolási szolgáltatásokhoz.

16. cikk

A kapacitásallokációs mechanizmusok és a szűkületkezelésre vonatkozó eljárások elvei a szállításirendszer-üzemeltetők vonatkozásában

(1) A 18. cikk (3) bekezdésében említett valamennyi releváns ponton a rendszeregyensúly és a hatékony hálózatüzemeltetés figyelembevételével megállapított maximális kapacitást a piaci szereplők rendelkezésére kell bocsátani.

(2) A szállításirendszer-üzemeltetők kötelesek olyan megkülönböztetésmentes és átlátható kapacitásallokációs mechanizmusokat alkalmazni és közzétenni, amelyek:

- a) megfelelő gazdasági jelzéseket adnak a műszaki kapacitás hatékony és maximális kihasználása érdekében, és megkönnyítik az új infrastruktúrába való beruházást, valamint a határokon átnyúló földgáz-kereskedelmet.
- b) összeegyeztethetők a piaci mechanizmusokkal – ideértve az azonnali piacokat és a kereskedési pontokat is – ugyanakkor rugalmasak és képesek a változó piaci körülményekhez való alkalmazkodásra;
- c) összeegyeztethetők a tagállamok hálózat-hozzáférési rendszereivel.

(3) A szállításirendszer-üzemeltető köteles olyan megkülönböztetésmentes és átlátható szűkületkezelési eljárásokat alkalmazni és közzétenni, amelyek megkülönböztetésmentes alapon elősegítik a földgáz határon keresztül történő kereskedelmét, és amelyek a következő elveken alapulnak:

- a) szerződéses szűkület esetén a szállításirendszer-üzemeltető a fel nem használt kapacitást legalább a következő napra köteles megszakitható alapon felkínálni az elsődleges piacon;
- b) a rendszerhasználók jogosultak a szerződés alapján őket megillető fel nem használt kapacitást a másodlagos piacon viszonteladásra bocsátani vagy alhaszonbérletbe adni.

Az első albekezdés b) pontja vonatkozásában a tagállam előírhatja, hogy a rendszerhasználók erről értesítsék vagy tájékoztassák a szállításirendszer-üzemeltetőket.

(4) Fizikai szűkület fennállása esetén a szállításirendszer-üzemeltetőnek, vagy adott esetben a szabályozó hatóságoknak megkülönböztetésmentes, átlátható kapacitásallokációs mechanizmusokat kell alkalmaznia.

(5) A szállításirendszer-üzemeltetők kötelesek rendszeres időközönként felmérni az új beruházások iránti piaci igényt. Az új beruházások tervezésekor a szállításirendszer-üzemeltetők kötelesek felmérni a piaci keresletet és figyelembe venni az ellátásbiztonság kritériumait.

17. cikk

A kapacitásallokációs mechanizmusok és a szűkületkezelésre vonatkozó eljárások elvei a földgáztárolók és az LNG-létesítmények vonatkozásában

(1) A rendszeregyensúly és az üzemeltetés szempontjainak figyelembevételével a piaci résztvevők számára hozzáférhetővé kell tenni a maximális földgáztárolói és LNG-létesítményi kapacitást.

(2) Az LNG-létesítmény üzemeltetői és a tárolási rendszerüzemeltetők kötelesek olyan megkülönböztetésmentes és átlátható kapacitásallokációs mechanizmusokat alkalmazni és közzétenni, amelyek:

- a) megfelelő gazdasági jelzéseket adnak a kapacitás hatékony és maximális kihasználása érdekében, és megkönnyítik az új infrastruktúrába való beruházást;
- b) összeegyeztethetők a piaci mechanizmusokkal, ideértve az azonnali piacokat és a kereskedési pontokat is, ugyanakkor rugalmasak és képesek alkalmazkodni a változó piaci körülményekhez;
- c) összeegyeztethetők a kapcsolódó hálózat-hozzáférési rendszerekkel.

(3) Az LNG-létesítmények és a földgáztárolók használatára vonatkozó szerződésekben a következő, szerződéses szűkületek esetében érvényes elvek figyelembevételével gondoskodni kell a kapacitáshalmaz megőrzéséről:

- a) a rendszerüzemeltető köteles a fel nem használt LNG-létesítményi kapacitást és tárolókapacitást – földgáztárolók esetében legalább a következő napra, megszakithatóként – az elsődleges piacon haladéktalanul felkínálni;
- b) az LNG-létesítmények és a földgáztárolók használói szándékuk szerint jogosultak a szerződés alapján őket megillető fel nem használt kapacitást a másodlagos piacon viszonteladásra bocsátani.

18. cikk

A szállításirendszer-üzemeltetőkre vonatkozó átláthatósági követelmények

(1) A szállításirendszer-üzemeltető részletes tájékoztatást tesz közzé az általa nyújtott szolgáltatásokról és a vonatkozó feltételekről, a rendszerhasználók tényleges hálózati hozzáférésehez szükséges műszaki információkkal együtt.

(2) Az átlátható, objektív és megkülönböztetésmentes díjak biztosítása, valamint a földgázhálózat hatékony kihasználásának elősegítése érdekében a szállításirendszer-üzemeltetők vagy a hatáskörrel rendelkező nemzeti hatóságok a díj kialakításáról, annak módszertanáról és struktúrájáról ésszerűen és kellően részletezett tájékoztatást tesznek közzé.

(3) A nyújtott szolgáltatásokhoz minden szállításirendszer-üzemeltető rendszeresen és előregördülően, felhasználóbarát és szabványosított módon információt tesz közzé a műszaki, lekötött és szabad kapacitásról minden lényeges pontra, beleértve a betáplálási és kiadási pontokat is.

(4) A szállítási rendszer lényeges pontjait – amelyekről az információt közzé kell tenni – a rendszerhasználókkal folytatott konzultációt követően a hatáskörrel rendelkező hatóságoknak jóvá kell hagyniuk.

(5) A szállításirendszer-üzemeltető az e rendeletben előírt információkat köteles mindig értelmezhető formában, mennyiségileg kifejezhetően világos és könnyen hozzáférhető, valamint megkülönböztetésmentes módon közzétenni.

(6) A szállításirendszer-üzemeltető előzetesen és utólagosan – a nominálások, az előrejelzések, valamint a rendszerbe ténylegesen belépő és az onnan ténylegesen kilépő mennyiségek alapján – információkat tesz közzé a kínálatra és a keresletre vonatkozóan. A nemzeti szabályozó hatóság biztosítja az ilyen információk közzétételét. A közzétett információk részletességének a szállításirendszer-üzemeltető rendelkezésére álló információkhoz kell igazodnia.

A szállításirendszer-üzemeltető közzéteszi a rendszer kiegyensúlyozása érdekében hozott intézkedéseit, az ezzel kapcsolatban felmerült költségeket és a keletkezett bevételt.

Az érintett piaci résztvevők kötelesek az e cikkben említett adatokat a szállításirendszer-üzemeltető rendelkezésére bocsátani.

19. cikk

A földgáztárolókra és az LNG-létesítményekre vonatkozó átláthatósági követelmények

(1) Az LNG-létesítmény- és a tárolásirendszer-üzemeltetők részletes tájékoztatást tesznek közzé az általuk kínált szolgáltatásokról és az ezekre vonatkozó feltételekről, továbbá közzéteszik azokat a műszaki információkat, amelyek ahhoz szükségesek, hogy az LNG-létesítmények és földgáztárolók használói tényleges hozzáférést nyerjenek az LNG-létesítményekhez és földgáztárolókhoz.

(2) Az általa nyújtott szolgáltatások tekintetében az LNG-létesítmény- és a tárolásirendszer-üzemeltetők – rendszeresen és görgetett adatok formájában, felhasználóbarát, szabványosított módon – számadatokat tesznek közzé a földgáztároló illetve az LNG-létesítmény szerződéssel lekötött és szabad kapacitásáról.

(3) Az LNG-létesítmény- és tárolásirendszer-üzemeltetők az e rendeletben előírt információkat kötelesek minden esetben érhetően, mennyiségileg kifejezhetően világos és jól hozzáférhető módon megkülönböztetésmentesen közzétenni.

(4) Az LNG-létesítmény- és a tárolásirendszer-üzemeltetők közzéteszik az egyes földgáztárolókban, illetve LNG-létesítményekben, vagy – ha a rendszerhasználóknak biztosított hozzáférési módnak ez felel meg – a földgáztárolók csoportjaiban lévő gázmennyiségeket, az azokba belépő és az azokból kilépő mennyiségeket, valamint az azokban rendelkezésre álló szabad kapacitást, ideértve azon létesítmények kapacitásadatait is, amelyek mentességet élveznek a harmadik felek részére nyújtandó hozzáférési szolgáltatások kötelezettsége alól. Ezt az információt át kell adni a szállításirendszer-üzemeltetőnek is, amely köteles azt a rendszer vagy a releváns pontok által meghatározott alrendszer szintjén összesítve közzétenni. Az adatokat legalább naponta frissíteni kell.

Ha egy tárolási rendszer használója a tárolási létesítmény egyedüli használója, a tárolási rendszer használója az első albekezdésben említett adatok bizalmas kezelése iránti, indoklással ellátott kérelmet nyújthat be a nemzeti szabályozó hatóságnál. Ha a nemzeti szabályozó hatóság arra a következtetésre jut, hogy a kérelem megalapozott – figyelembe véve különösen azt, hogy szükséges egyensúlyt teremteni azon üzleti titkok törvényes védelmének érdeke, melyek közzététele negatívan hatna a tárolási rendszer használójának átfogó kereskedelmi stratégiájára, és azon célkitűzés között, mely versenyképes belső gázpiac kialakítására irányul –, engedélyezheti a tárolásirendszer-üzemeltetőnek, hogy az első albekezdésben említett adatokat legfeljebb egy éven keresztül ne hozza nyilvánosságra.

A második albekezdés a szállításirendszer-üzemeltető első albekezdésben említett közlési és közzétételi kötelezettségének sérelme nélkül alkalmazandó, kivéve, ha az összesített adatok megegyeznek azon egyéni tárolásirendszer-adatokkal, melyek bizalmas kezelését a nemzeti szabályozó hatóság jóváhagyta.

(5) Az átlátható, objektív és megkülönböztetésmentes díjak biztosítása, valamint az infrastruktúra hatékony hasznosításának megkönnyítése érdekében az LNG-létesítmények és a földgáztárolók üzemeltetői vagy a hatáskörrel rendelkező szabályozó hatóságok a harmadik felek részére nyújtandó hozzáférésre irányadó szabályok alá tartozó infrastruktúra díjának kialakításáról, annak módszertanáról és struktúrájáról kellően részletezett információt tesznek közzé.

20. cikk

A rendszerüzemeltetők nyilvántartási kötelezettsége

A szállításirendszer-üzemeltetők, a tárolásirendszer-üzemeltetők és az LNG-létesítmények rendszerüzemeltetői öt évre visszamenőleg folyamatosan hozzáférhetővé teszik a nemzeti hatóságok, többek között a nemzeti szabályozó hatóság, a nemzeti versenyhatóság és a Bizottság számára a 18. cikkben, a 19. cikkben és az I. melléklet 3. részében említett valamennyi információt.

21. cikk

Egyensúlyozási szabályok és az egyensúlytól való eltérésért kiszabott díjak

(1) Az egyensúlyozási szabályokat tisztességes, megkülönböztetésmentes és átlátható módon, objektív kritériumok alapján kell kialakítani. Az egyensúlyozási szabályoknak a valós rendszerigényeket kell tükrözniük, figyelembe véve a szállításirendszer-üzemeltető rendelkezésére álló forrásokat. Az egyensúlyozási szabályoknak piaci alapúaknak kell lenniük.

(2) Annak érdekében, hogy a rendszerhasználók kellő időben korrekciós intézkedéseket hajthassanak végre, a szállításirendszer-üzemeltető köteles – kellő időben, online eszközökkel – elegendő mennyiségű megbízható adatot a rendszerhasználók rendelkezésére bocsátani kiegyensúlyozottsági helyzetükről.

A szolgáltatott információ szintjének igazodnia kell egyrészt a szállításirendszer-üzemeltető rendelkezésére álló információ szintjéhez, másrészt az egyensúlyozási díjak kiszámítására alkalmazott referencia-időszakhoz.

Ezért az információsolgáltatásért semmilyen díj nem számítható fel.

(3) Az egyensúlyozási díjaknak a lehetséges mértékben költségorientáltaknak kell lenniük, ugyanakkor megfelelően ösztönözniük kell a rendszerhasználókat, hogy kiegyensúlyozzák az általuk betáplált és kivételezett gáz mennyiségét. A díjak megállapításában kerülni kell a rendszerhasználók közötti keresztfinanszírozást és az új piaci szereplők piacra lépésének akadályozását.

Az egyensúlyozási díj kiszámításának módszertanát és a végleges díjat a hatáskörrel rendelkező hatóságoknak vagy adott esetben a szállításirendszer-üzemeltetőnek kell közzétennie.

(4) A földgáz-kereskedelem megkönnyítése érdekében a tagállamok gondoskodnak arról, hogy a szállításirendszer-üzemeltetők törekedjenek az egyensúlyozási rendszerek harmonizálására, valamint az egyensúlyozási díjak struktúráinak és szintjeinek ésszerűbbé tételére.

22. cikk

A kapacitásjogok kereskedelme

Valamennyi szállítási-, tárolási- és LNG-létesítmény-rendszerüzemeltetője ésszerű mértékben megteszi a szükséges lépéseket a kapacitásjogokkal való szabad kereskedelem lehetővé tételére és átlátható és megkülönböztetésmentes megkönnyítésére. Minden ilyen rendszerüzemeltető olyan harmonizált szállítási, LNG-létesítményi és tárolási szerződéseket és eljárásokat dolgoz ki az elsődleges piacra, amelyek elősegítik a kapacitás másodlagos kereskedelmét és elismeri az elsődleges kapacitásjogok átruházását, ha arról a rendszerhasználóktól értesítést kap.

A szállítás, az LNG-létesítmények és a földgáztárolók igénybevételére vonatkozó harmonizált szerződésekről és eljárásokról értesíteni kell a szabályozó hatóságot.

23. cikk

Iránymutatások

(1) Az e rendelet céljainak eléréséhez szükséges mértékű harmonizáció minimális szintjének biztosítása érdekében, a szükségesnek ítélt körben a következőkről kell iránymutatásokat kiadni:

- a harmadik felek részére biztosított hozzáférési szolgáltatások részletes meghatározásáról, ideértve e szolgáltatások jellegét, időtartamát és a velük szemben támasztott egyéb követelményeket is, összhangban a 14. és 15. cikkel;
- a kapacitásallokációs mechanizmusok és a szerződéses szűkület esetén alkalmazandó szűkületkezelési eljárások elveinek részletes meghatározásáról, összhangban az 16. és 17. cikkel;
- az információszolgáltatás részletes meghatározásáról, azon műszaki információk pontos körülírásáról, amelyek ahhoz szükségesek, hogy a rendszerhasználók tényleges hozzáférést nyerjenek a rendszerhez, valamint az átláthatósági követelmények teljesítése szempontjából releváns valamennyi pont meghatározásáról, ideértve az egyes releváns pontokban közzéteendő információ és ezen információ közzététele időütemezésének meghatározását is, összhangban a 18. és 19. cikkel;
- a földgáz határokon keresztül történő kereskedelmével kapcsolatos részletes díjszámítási módszertanról, összhangban a 13. cikkel;

- a 8. cikk (6) bekezdésében felsorolt területekre vonatkozó részletes szabályokról.

A Bizottság ebből a célból konzultál az Ügynökséggel és a földgázpiaci ENTSO-val.

(2) Az (1) bekezdés a), b) és c) pontjában felsorolt kérdésekre vonatkozó iránymutatásokat a szállításirendszer-üzemeltetők tekintetében az I. melléklet határozza meg.

A Bizottság iránymutatásokat fogadhat el az e cikk (1) bekezdésében felsorolt kérdésekben és módosíthatja az annak a), b) és c) pontjában említett iránymutatásokat. Az e rendelet nem alapvető fontosságú elemeinek többek között kiegészítéssel történő módosítására irányuló intézkedéseket a 28. cikk (2) bekezdésében említett ellenőrzéssel történő szabályozási eljárással összhangban kell elfogadni.

(3) Az e rendelet értelmében elfogadott iránymutatások alkalmazásának és módosításának tükröznie kell a nemzeti gázrendszerek közötti különbségeket, ezért az közösségi szinten nem teszi szükségessé a harmadik felek hozzáféréseivel kapcsolatos szolgáltatásokra vonatkozó egységes, részletes feltételek megállapítását. Az iránymutatások ugyanakkor a földgáz belső piacához szükséges, megkülönböztetésmentes és átlátható hálózati hozzáférési feltételek elérése érdekében betartandó minimumkövetelményeket határozhatnak meg, amelyeket azután a nemzeti földgázhálózatok közötti különbségek figyelembevételével lehet alkalmazni.

24. cikk

Szabályozó hatóságok

A szabályozó hatóságok az e rendeletben meghatározott feladataik ellátása során biztosítják e rendelet, valamint a 23. cikk alapján elfogadott iránymutatások betartását.

Adott esetben ezek a hatóságok együttműködnek egymással, a Bizottsággal és a 2009/73/EK irányelv VIII. fejezetével összhangban az Ügynökséggel.

25. cikk

Tájékoztatás nyújtása

A tagállamok és a szabályozó hatóságok a Bizottság kérésére megadják a 23. cikk alkalmazásához szükséges valamennyi információt.

A szükséges információk összetettségének és az információszolgáltatás sürgősségének figyelembevételével a Bizottság ésszerű határidőt tűz ki, amelyen belül az információt meg kell adni.

26. cikk

A tagállamok joga még részletesebb intézkedésekről történő rendelkezésre

Ez a rendelet nem érinti a tagállamok azon jogát, hogy az e rendeletben, valamint a 23. cikkben említett iránymutatásokban meghatározott rendelkezéseknél részletesebb rendelkezéseket tartalmazó intézkedéseket tartsanak fenn vagy vezessenek be.

27. cikk

Szankciók

(1) A tagállamok meghatározzák az e rendelet rendelkezéseinek megsértése esetén alkalmazandó szankciókra vonatkozó szabályokat, és megteszik az e rendelkezések végrehajtásához szükséges valamennyi intézkedést. A szankcióknak hatékonyaknak, arányosaknak és visszatartó erejűeknek kell lenniük. A tagállamok legkésőbb 2006. július 1-ig értesítik az 1775/2005/EK rendeletben meghatározott rendelkezéseknek megfelelő szabályokról a Bizottságot, és haladéktalanul bejelentenek a Bizottságnak valamennyi későbbi, ezeket érintő módosítást. A tagállamok 2009. szeptember 3-ig értesítik az 1775/2005/EK rendeletben meghatározott rendelkezéseknek megfelelő szabályokról a Bizottságot, és haladéktalanul bejelentenek a Bizottságnak valamennyi későbbi, ezeket érintő módosítást.

(2) Az (1) bekezdés értelmében meghatározott szankciók nem büntetőjogi jellegűek.

28. cikk

A bizottság eljárása

(1) A Bizottság munkáját a 2009/73/EK irányelv 51. cikke által létrehozott bizottság segíti.

(2) Az e bekezdésre történő hivatkozáskor az 1999/468/EK határozat 5a. cikkének (1)–(4) bekezdését és 7. cikkét kell alkalmazni, 8. cikke rendelkezéseire is figyelemmel.

29. cikk

A Bizottság jelentése

A Bizottság figyelemmel kíséri e rendelet végrehajtását. A 2009/73/EK irányelv 52. cikkének (6) bekezdése szerint elkészített jelentésében a Bizottság az e rendelet alkalmazása során szerzett tapasztalatokra is kitér. A jelentés különösen vizsgálja, hogy a rendelet milyen mértékben biztosította sikeresen a megkülönböztetésmentes és költségalapú hálózati hozzáférési feltételeket a földgázszállító-hálózatokhoz, annak érdekében, hogy elősegítse a felhasználók szabad választását egy jól működő belső piacon, valamint az ellátás hosszú távú biztonságát. Amennyiben szükséges, a jelentéshez megfelelő javaslatokat és/vagy ajánlásokat kell mellékelni.

Ez a rendelet teljes egészében kötelező és közvetlenül alkalmazandó valamennyi tagállamban.

Kelt Brüsszelben, 2009. július 13-án.

az Európai Parlament részéről
az elnök
H.-G. PÖTTERING

30. cikk

Eltérések és mentességek

Ez a rendelet nem alkalmazandó az alábbiakra:

- a tagállamok földgázszállító rendszerei, a 2009/73/EK irányelv 49. cikke alapján adott eltérések időtartama alatt;
- a jelentős új infrastruktúra, azaz a rendszerösszekötők, LNG-élektromények és földgáztárolók, és a meglévő infrastruktúrán végrehajtott jelentős mértékű kapacitásbővítések, valamint azon infrastruktúra-módosítások, amelyek a 2009/73/EK irányelv 36. cikkének (1) és (2) bekezdése értelmében új gázellátási források bevonását teszik lehetővé, amennyiben az említett irányelv 9., 14., 32., 33., 34. cikkében vagy 41. cikkének (6), (8) és (10) bekezdésében foglalt rendelkezések alól mentességet élveznek mindaddig, amíg az ezen albekezdésben felsorolt rendelkezések alól mentességet élveznek, kivéve e rendelet 19. cikkének (4) bekezdését; vagy
- azon földgázszállító-rendszerek, amelyek részére a 2009/73/EK irányelv 48. cikke alapján eltérést engedélyeztek.

Az első albekezdés a) pontja vonatkozásában azok a tagállamok, amelyek részére a 2009/73/EK irányelv 49. cikke alapján eltérést engedélyeztek, kérhetik a Bizottságtól az e pontban említett eltérés lejártának időpontjától számított legfeljebb két évig terjedő átmeneti eltérést e rendeletről.

31. cikk

Hatályon kívül helyezés

Az 1775/2005/EK rendelet 2011. március 3-tól hatályát veszti. A hatályon kívül helyezett rendeletre való hivatkozásokat erre a rendeletre való hivatkozásként kell értelmezni, a II. mellékletben szereplő megfelelési táblázattal összhangban.

32. cikk

Hatálybalépés

Ez a rendelet az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő huszadik napon lép hatályba.

Ezt a rendeletet 2009. szeptember 3-tól kell alkalmazni.

a Tanács részéről
az elnök
E. ERLANDSSON

I. MELLÉKLET

IRÁNYMUTATÁSOK

1. A szállításirendszer-üzemeltetők által harmadik felek részére nyújtandó hozzáférési szolgáltatásokról

- (1) A szállításirendszer-üzemeltetők nem megszakítható és megszakítható szolgáltatásokat nyújtanak legalább egynapos időtartamra.
- (2) A harmonizált szállítási szerződéseket és az egységes üzemi és kereskedelmi szabályzatot olyan módon kell kialakítani, hogy az megkönnyítse a rendszerhasználók által szerződésben lekötött kapacitás kereskedelmét és újrafelhasználását, anélkül hogy ez a kapacitások felszabadítását akadályozná.
- (3) A szállításirendszer-üzemeltetők a rendszerhasználókkal való megfelelő konzultációt követően üzemi és kereskedelmi szabályzatokat, valamint harmonizált szerződéseket dolgoznak ki.
- (4) A szállításirendszer-üzemeltetők szabványosított nominálási és újránominálási eljárásokat vezetnek be. Információs rendszereket és elektronikus kommunikációs megoldásokat dolgoznak ki, hogy megfelelő adatokkal lássák el a rendszerhasználókat és egyszerűsítsék a tranzakciókat, úgymint a nominálásokat, a kapacításra vonatkozó szerződéskötést és a rendszerhasználók között a kapacitásjogok átadását.
- (5) A visszaigazolási idők minimalizálása érdekében a szállításirendszer-üzemeltetők az iparág legjobb gyakorlata szerint harmonizálják a hivatalos kérelmezési eljárásokat és a visszaigazolási időket. A releváns rendszerhasználókkal folytatott konzultációt követően legkésőbb 2006. július 1-jétől biztosítaniuk kell az online képernyős kapacitásfoglaló és -visszaigazoló rendszereket, és a nominálási és újránominálási eljárásokat.
- (6) A szállításirendszer-üzemeltetők a rendszerhasználóknak nem számítanak fel külön díjat a szállítási szerződéseikkel kapcsolatos, az általános szabályok és eljárások szerint intézett tájékoztatási kérelmekért és tranzakciókért.
- (7) Az olyan tájékoztatási kérelmekért, amelyek rendkívüli vagy túlzott költségekkel járnak – azaz például a megvalósíthatósági tanulmányokért – külön díjakat lehet felszámítani, feltéve, hogy a díjak kellően indokolhatóak.
- (8) A szállításirendszer-üzemeltetők együttműködnek más szállításirendszer-üzemeltetőkkel saját hálózataik karbantartásának összehangolása tekintetében, annak érdekében, hogy minimalizálják a rendszerhasználóknak és más területek szállításirendszer-üzemeltetőinek nyújtott szállítási szolgáltatások megszakadását, valamint, hogy azonos előnyöket biztosíthassanak az ellátás biztonsága tekintetében, beleértve a tranzitszállítást is.
- (9) A szállításirendszer-üzemeltetők évente legalább egyszer, előre meghatározott határidőre – megfelelő időben eszközölt előzetes értesítéssel – közzéteszik az összes olyan tervezett karbantartási időszakot, amely érintheti a rendszerhasználóknak a szállítási szerződésekből eredő jogait, valamint az ilyen vonatkozású üzemeltetési információkat. Ez magában foglalja a tervezett karbantartási időszakok bármilyen változásának gyors és megkülönböztetésmentes nyilvánosságra hozatalát, továbbá a nem tervezett karbantartásokról szóló értesítést is, amint ezen információ a szállításirendszer-üzemeltető számára rendelkezésre áll. A karbantartási időszakok alatt a szállításirendszer-üzemeltetők rendszeresen frissített információkat tesznek közzé a karbantartás részleteiről, várható időtartamáról és hatásáról.
- (10) A szállításirendszer-üzemeltetők napi bontásban nyilvántartást vezetnek a folyó karbantartásokról és a forgalommegszakításokról, és azt kérésre a hatáskörrel rendelkező hatóság rendelkezésére bocsátják. Az információkat kérésre a megszakítás által érintetteknek is rendelkezésre kell bocsátani.

2. A kapacitásallokációs mechanizmusok és a szűkületek kezelésére vonatkozóan a szállításirendszer-üzemeltetők által követendő eljárások alapelveiről és szerződéses szűkület esetén történő alkalmazásáról**2.1. A kapacitásallokációs mechanizmusok és a szűkületek kezelésére vonatkozóan a szállításirendszer-üzemeltetők által követendő eljárások alapelveiről**

- (1) A kapacitásallokációs mechanizmusoknak és a szűkületek kezelésére vonatkozó eljárásoknak elő kell segíteniük a verseny kialakulását és a kapacitás likvid kereskedelmét, és összeegyeztethetőeknek kell lenniük a piaci mechanizmusokkal – többek között az azonnali piacokkal és a kereskedési pontokkal. Rugalmasaknak kell lenniük és tudniuk kell alkalmazkodni a változó piaci körülményekhez.
- (2) Ezeknek a mechanizmusoknak és eljárásoknak figyelembe kell venniük az érintett rendszer egyensúlyát, valamint az ellátás biztonságát.

- (3) Ezek a mechanizmusok és eljárások nem akadályozhatják új piaci szereplők piacra lépését, és nem támaszthatnak indokolatlan akadályokat a piaca lépéssel szemben. Nem akadályozhatják meg a piaci résztvevőket – beleértve az újonnan piacra lépőket és a kis piaci részesedéssel rendelkező cégeket is – abban, hogy hatékonyan versenyezzenek.
- (4) Ezeknek a mechanizmusoknak és eljárásoknak megfelelő gazdasági jelzéseket kell nyújtaniuk a műszaki kapacitás gazdaságos és maximális kihasználásához, valamint meg kell könnyíteniük az új infrastruktúrába történő beruházást.
- (5) A rendszerhasználókat tájékoztatni kell arról, hogy milyen típusú körülmények érinthetik a szerződésben lekötött kapacitás rendelkezésre állását. A megszakításról szóló tájékoztatásnak tükröznie kell, hogy a szállítási rendszer-üzemeltetőnek milyen szintű információk állnak rendelkezésére.
- (6) Amennyiben rendszerezysúlyi okok miatt a szerződéses szállítási kötelezettségek teljesítésében nehézségek mutatkoznak, a szállítási rendszer-üzemeltetők értesítik a rendszerhasználókat, és késedelem nélkül megkülönböztetésmentes megoldást keresnek.

A szállítási rendszer-üzemeltetők az eljárásokról – még azok bevezetése előtt – konzultálnak a rendszerhasználókkal, és egyeztetik azokat a szabályozó hatósággal.

2.2. Szűkületek kezelésére vonatkozó eljárások szerződéses szűkület esetén

- (1) Amennyiben a szerződéses kapacitás kihasználatlan, a szállítási rendszer-üzemeltetők ezt a kapacitást különböző időtartamú szerződések formájában megszakítható szolgáltatásként rendelkezésre bocsátják az elsődleges piacon, feltéve, hogy ezt a kapacitást az érintett rendszerhasználó nem ajánlja fel méltányos áron a másodlagos piacon.
- (2) A felszabadult megszakítható kapacitásból származó bevételeket a hatáskörrel rendelkező szabályozó hatóság által megállapított vagy jóváhagyott szabályok szerint kell felosztani. E szabályoknak összeegyeztethetőeknek kell lenniük a rendszer hatékony és gazdaságos kihasználásának követelményével.
- (3) A felszabadult megszakítható kapacitás méltányos árát a hatáskörrel rendelkező szabályozó hatóság állapíthatja meg, figyelembe véve az adott konkrét körülményeket.
- (4) Adott esetben, a szállítási rendszer-üzemeltetők tőlük elvárható mértékben erőfeszítést tesznek a felhasználatlan kapacitás legalább egyes részeinek a piacon nem megszakítható kapacitásként történő értékesítésére.

3. A rendszerhasználók számára a rendszerhez való tényleges hozzáféréshez szükséges műszaki információk meghatározása, az átláthatóság követelményei szempontjából releváns pontok meghatározása, valamint az összes releváns pontnál közzéteendő információk és ezen információk közzétételének ütemezése

3.1. A Rendszerhasználók számára a rendszerhez való tényleges hozzáféréshez szükséges műszaki információk meghatározása

A szállítási rendszer-üzemeltetők legalább a következő információkat közzéteszik rendszereikről és szolgáltatásaikról:

- a) az általuk nyújtott különböző szolgáltatásoknak és azok díjainak részletes és átfogó leírása;
- b) Az ezen szolgáltatásokhoz rendelkezésre álló szállítási szerződések különböző típusai, és – adott esetben – az üzemi és kereskedelmi szabályzat és/vagy a valamennyi rendszerhasználóra vonatkozó jogokat és kötelezettségeket leíró általános feltételek, beleértve a harmonizált szállítási szerződéseket és egyéb vonatkozó dokumentumokat;
- c) a szállítórendszer használatakor alkalmazott harmonizált eljárások, beleértve a legfontosabb szakkifejezések meghatározásait is;
- d) a kapacitásallokációra, a szűkületek kezelésére, továbbá a felhalmozás megelőzésére és az újra-felhasználásra vonatkozó eljárásokat meghatározó rendelkezések;
- e) a kapacitásoknak a másodlagos piacon, a szállítási rendszer-üzemeltető viszonylatában folytatott kereskedelmére vonatkozó szabályok;
- f) adott esetben a szállítási és egyéb szolgáltatásokban külön díjazás nélkül szereplő rugalmassági és toleranciaszintek, valamint az ezen túlmenően nyújtott esetleges rugalmassági lehetőségek és az azoknak megfelelő díjak;

- g) a szállításirendszer-üzemeltető gázrendszerének részletes leírása, amely feltüntet minden olyan releváns pontot, amely összekapcsolja rendszerét más szállításirendszer-üzemeltetőkével és/vagy gáz-infrastruktúrákkal – például cseppfolyósított földgázzal (LNG) –, valamint a 2009/73/EK irányelv 2. cikkének 14. pontjában meghatározott rendszerszintű szolgáltatások nyújtásához szükséges infrastruktúrával;
- h) a gáz minőségével és a nyomáskövetelményekkel kapcsolatos információk;
- i) a szállításirendszer-üzemeltető által üzemeltetett rendszerhez való kapcsolódásra vonatkozó szabályok;
- j) kellő időben nyújtott bármely információ a szolgáltatások vagy a feltételek javasolt és/vagy tényleges változásáról, beleértve az a)–i) pontokban felsorolt tételeket.

3.2. Az átláthatósági követelmények szempontjából releváns pontok meghatározása

Releváns pontnak minősülnek legalább a következők:

- a) a szállításirendszer-üzemeltető által üzemeltetett hálózathoz tartozó összes betáplálási pont;
- b) a legfontosabb kiadási pontok és kiadási zónák, amelyek egy adott szállításirendszer-üzemeltető hálózati kiadási összkapacitásának legalább 50 %-át lefedik, beleértve minden olyan kiadási pontot és kiadási zónát, amely a hálózat kiadási összkapacitásának több mint 2 %-át fedi le;
- c) a szállításirendszer-üzemeltetők különböző hálózatait összekötő valamennyi pont;
- d) egy szállításirendszer-üzemeltető hálózatát LNG-terminállal összekötő valamennyi pont;
- e) minden lényeges pont egy adott szállításirendszer-üzemeltető hálózatán belül, beleértve a gázkereskedési pontokhoz való kapcsolódási pontokat is. Minden olyan pontot lényegesnek kell tekinteni, ahol a tapasztalatok alapján fizikai szűkület fellépése valószínűsíthető;
- f) minden olyan pont, amely egy adott szállításirendszer-üzemeltető hálózatát a 2009/73/EK irányelv 2. cikkének (14) bekezdésében meghatározott kiegészítő szolgáltatások nyújtásához szükséges infrastruktúrához kapcsolja.

3.3. Az összes releváns ponton közzéteendő információk és ezen információk közzétételének időbeli ütemezése

- (1) A szállításirendszer-üzemeltetők valamennyi releváns ponton közzéteszik a kapacitási helyzetre vonatkozó, napokra lebontott, következő információkat az interneten rendszeresen/görgetett formában, valamint szabványosított, felhasználóbarát módon:
 - (a) mindkét áramlási irány maximális műszaki kapacitását
 - (b) az összes szerződésben lekötött és megszakítható kapacitást,
 - (c) a szabadkapacitást.
- (2) A szállításirendszer-üzemeltetők a szabadkapacitásokat valamennyi releváns pont tekintetében legalább 18 hónapos időszakra előre közzé teszik, és ezt az információt legalább havonta vagy, ha új információ áll rendelkezésre, gyakrabban frissítik.
- (3) A szállításirendszer-üzemeltetők közzé teszik a rövid távú szolgáltatások (egy napra, egy hétre előre) rendelkezésre állásának napi frissítését, ami többek között a nominálásokon alapul, az uralkodó szerződéses kötelezettségeket és a szabad kapacitások rendszeres hosszú távú előrejelzését éves alapon egészen tíz évre, minden releváns pontra.
- (4) A szállításirendszer-üzemeltetők közzéteszik a múltbéli maximális és minimális havi kapacitás-kihasználtsági arányt és az éves átlagos gázáramot minden releváns pontra az előző három évre vonatkozóan, görgetett formában.
- (5) A szállításirendszer-üzemeltetők legalább három hónap tényleges összesített gázforgalmáról napi bontásban naplót vezetnek.
- (6) A szállításirendszer-üzemeltetők valamennyi kapacitáslekötési szerződésről és minden egyéb, a szabadkapacitások kiszámításával és az azokhoz való hozzáféréssel kapcsolatos lényeges olyan információról tényleges nyilvántartást vezetnek, amelyhez a hatáskörrel rendelkező nemzeti hatóságoknak feladataik ellátása érdekében hozzáféréssel kell rendelkezniük.

- (7) A szállítási rendszer-üzemeltetők a rendelkezésre álló szolgáltatások díjának számítására, valamint a szabad kapacitás online ellenőrzésére felhasználóbarát eszközöket biztosítanak.
 - (8) Amennyiben a szállítási rendszer-üzemeltetők nem tudják biztosítani az (1), (3) és (7) bekezdés szerinti nyilvános tájékoztatást, konzultálnak a hatáskörrel rendelkező nemzeti hatóságokkal és a lehető leghamarabb – de legkésőbb 2006. december 31-ig – végrehajtási cselekvési tervet állítanak össze.
-

II. MELLÉKLET

MEGFELELÉSI TÁBLÁZAT

1775/2005/EK rendelet	E rendelet
1. cikk	1. cikk
2. cikk	2. cikk
—	3. cikk
—	4. cikk
—	5. cikk
—	6. cikk
—	7. cikk
—	8. cikk
—	9. cikk
—	10. cikk
—	11. cikk
—	12. cikk
3. cikk	13. cikk
4. cikk	14. cikk
—	15. cikk
5. cikk	16. cikk
—	17. cikk
6. cikk	18. cikk
—	19. cikk
—	20. cikk
7. cikk	21. cikk
8. cikk	22. cikk
9. cikk	23. cikk
10. cikk	24. cikk
11. cikk	25. cikk
12. cikk	26. cikk
13. cikk	27. cikk
14. cikk	28. cikk
15. cikk	29. cikk
16. cikk	30. cikk
—	31. cikk
17. cikk	32. cikk
Melléklet	I. melléklet

IRÁNYELVEK

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS 2009/72/EK IRÁNYELVE

(2009. július 13.)

a villamos energia belső piacára vonatkozó közös szabályokról és a 2003/54/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről

(EGT-vonatkozású szöveg)

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Közösséget létrehozó szerződésre és különösen annak 47. cikke (2) bekezdésére, valamint 55. és 95. cikkére,

tekintettel a Bizottság javaslatára,

tekintettel az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményére ⁽¹⁾,

tekintettel a Régiók Bizottságának véleményére ⁽²⁾,

a Szerződés 251. cikkében megállapított eljárásnak megfelelően ⁽³⁾,

mivel:

- (1) A Közösségben 1999 óta gyorsuló ütemben fejlődő belső villamosenergia-piac célja, hogy az Európai Unió valamennyi fogyasztója, azaz a lakosság és a vállalkozások számára valós választási lehetőséget teremtsen, új üzleti lehetőségeket nyisson és bővítse a határokon keresztül történő kereskedelmet, és ezáltal hatékonyságjavulást, versenyképes árakat és magasabb szintű szolgáltatásokat teremtsen, továbbá hogy hozzájáruljon az ellátás biztonságához és fenntarthatóságához.
- (2) A villamos energia belső piacára vonatkozó közös szabályokról szóló, 2003. június 26-i 2003/54/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv ⁽⁴⁾ jelentős mértékben hozzájárult a villamos energia belső piacának kialakításához.
- (3) Az uniós polgárok számára a Szerződésben biztosított alapvető szabadságok – többek között az áruk szabad

mozgása, a letelepedés szabadsága és a szolgáltatások nyújtásának szabadsága – csak teljesen nyitott piacon valósulhatnak meg, amely minden fogyasztó számára lehetővé teszi a kereskedők szabad megválasztását, és a kereskedők számára is biztosítja fogyasztóik szabad ellátásának lehetőségét.

- (4) Jelenleg azonban a Közösségben a villamos energia egyenlő feltételekkel és megkülönböztetés vagy hátrányok nélkül történő értékesítése akadályokba ütközik. Különösen a hálózathoz való megkülönböztetésmentes hozzáférés és az egységesen hatékony szabályozói felügyelet hiánya az, amely nem létezik minden tagállamban.
- (5) A biztonságos villamosenergia-ellátás alapvető fontosságú az európai társadalom fejlődése, a fenntartható éghajlatváltozási politika, valamint a belső piaci versenyképesség támogatása szempontjából. Ebből a célból tovább kell fejleszteni a határkeresztező rendszer-összeköttetéseket, annak érdekében, hogy a Közösségen belül a fogyasztók és az ipar valamennyi energiaforráshoz a lehető legversenyképesebb áron jussanak hozzá.
- (6) A villamos energia jól működő belső piacának megfelelő ösztönzőket kell biztosítani a termelők számára új energiatermelési lehetőségekbe történő beruházásokhoz, ideértve a megújuló energiaforrásokból származó villamos energiát is, különös figyelmet fordítva a Közösség energiapiacának legelszigeteltebb országaira és régióira. A jól működő piacnak a fogyasztók érdekében is megfelelő intézkedéseket kell hoznia az energia hatékonyabb felhasználásának előmozdítására, aminek előfeltétele a biztonságos energiaellátás.
- (7) A Bizottság 2007. január 10-i „Európai energiapolitika” című közleménye kiemelte annak fontosságát, hogy megvalósuljon a villamos energia belső piaca, és hogy a Közösségben letelepedett valamennyi villamosenergia-ipari vállalkozás számára egyenlő feltételeket teremtsenek. A Bizottság 2007. január 10-i „A földgáz és a villamos energia belső piacának jövőbeni lehetőségeiről” című és a „Vizsgálat az 1/2003/EK rendelet 17. cikke értelmében az európai gáz- és villamosenergia-ágazatról (zárójelentés)” című közleményei kimutatták, hogy a jelenlegi szabályok és intézkedések nem biztosítják a szükséges keretet a jól működő belső piac megvalósításának.

⁽¹⁾ HL C 211., 2008.8.19., 23. o.

⁽²⁾ HL C 172., 2008.7.5., 55. o.

⁽³⁾ Az Európai Parlament 2008. június 18-i véleménye (a Hivatalos Lapban még nem tették közzé), a Tanács 2009. január 9-i közös álláspontja (HL C 70. E., 2009.3.24., 1. o.) és az Európai Parlament 2009. április 22-i véleménye (a Hivatalos Lapban még nem tették közzé). A Tanács 2009. június 25-i határozata.

⁽⁴⁾ HL L 176., 2003.7.15., 37. o.

- (8) A verseny és a lehető legversenyképesebb áron történő villamosenergia-ellátás biztosítása érdekében a tagállamoknak és a nemzeti szabályozó hatóságoknak lehetővé kell tenniük a különféle energiaforrásokból származó villamos energiát nyújtó új kereskedők és az új energiatermelők számára a határon átnyúló piaci hozzáférést.
- (9) Ha a hálózatok nem különülnek el ténylegesen a termelési és ellátási tevékenységektől (a tényleges szétválasztás), ez nemcsak a hálózat üzemeltetésében jár a hátrányos megkülönböztetés kockázatával, hanem a vertikálisan integrált vállalkozásoknak saját hálózataikba történő megfelelő szintű beruházásra való ösztönzése terén is.
- (10) A 2003/54/EK rendeletben előírt, jelenleg hatályos jogi és funkcionális szétválasztási szabályok azonban nem vezetnek az átvitelrendszer-üzemeltetők tényleges szétválasztásához. Az Európai Tanács 2007. március 8-án és 9-én tartott brüsszeli ülésén ezért felkérte a Bizottságot, hogy dolgozzon ki jogalkotási javaslatokat „az ellátási és termelési tevékenységeknek a hálózatüzemeltetéstől való tényleges elkülönítéséről”.
- (11) Tényleges szétválasztás csak úgy érhető el, ha megszűnik a vertikálisan integrált vállalkozások törekvése a versenytársak hálózati hozzáféréssel és beruházásokkal kapcsolatos megkülönböztetésére. A belső érdekellentét feloldására és az ellátás biztonságának megvalósítására egyértelműen eredményes és biztos módszer a tulajdonjog szétválasztása, amelynek során a hálózat tulajdonosát jelölik ki rendszerüzemeltetőnek és függetlenné teszik az ellátási és termelési érdekektől. Ezért az Európai Parlament a földgáz és a villamos energia belső piacának jövőbeli lehetőségeiről szóló, 2007. július 10-i állásfoglalásában ⁽¹⁾ az átviteli szinten megvalósított tulajdonjogi szétválasztást nevezte az arra legalkalmasabb eszköznek, hogy az infrastrukturális beruházásokat megkülönböztetéstől mentesen ösztönözzék, az új belépőknek tisztességes hálózati hozzáférést biztosítsanak és a piacot átláthatóvá tegyék. A tulajdonjogi szétválasztás értelmében tehát a tagállamoktól meg kell követelni, hogy biztosítsák, hogy ugyanazon személy vagy személyek ne legyenek jogosultak egy termelési vagy ellátási vállalkozás irányításában való részvételre, és ezzel egy időben átvitelrendszer-üzemeltető vagy átviteli rendszer irányítására vagy azokra vonatkozó bármely jog gyakorlására. Fordított viszonylatban is, az átviteli rendszer vagy az átvitelrendszer-üzemeltető irányításában való részvételnek eleve ki kell zárnia a termelési vagy ellátási vállalkozás irányításának vagy az azokra vonatkozó joggyakorlásnak a lehetőségét. Ezekon a korlátokon belül a termelési vagy ellátási vállalkozás részére lehetővé kell tenni, hogy kisebbségi részesedéssel rendelkezzen egy átvitelrendszer-üzemeltetőben vagy az átviteli rendszerben.
- (12) A szétválasztásra irányuló rendszereknek hatékonyan meg kell szüntetniük az érdekellentéteket a termelők, a kereskedők és az átvitelrendszer-üzemeltetők között annak érdekében, hogy ösztönzőket hozzanak létre a szükséges beruházásokhoz és biztosítsák a piacra lépő új szereplők hozzáféréseit egy átlátható és hatékony szabályozási rendszer keretében, valamint nem hozhatnak létre túlságosan nehézkes szabályozási rendszert a nemzeti szabályozó hatóságok számára.
- (13) Az „irányítás” kifejezés fogalom meghatározása a vállalkozások közötti összefonódások ellenőrzéséről szóló, 2004. január 20-i 139/2004/EK tanácsi rendeletből (az EK összefonódás-ellenőrzési rendelete) ⁽²⁾ származik.
- (14) Mivel a tulajdonjogi szétválasztáshoz egyes esetekben a vállalkozások szerkezetátalakítása szükséges, a vonatkozó rendelkezések alkalmazására többletidőt kell engedélyezni azon tagállamok részére, amelyek a tulajdonjogi szétválasztás végrehajtása mellett döntenek. A villamosenergia- és a gázszektor közötti vertikális kapcsolatok miatt a szétválasztási rendelkezéseket mind a két szektorban alkalmazni kell.
- (15) A tulajdonjogi szétválasztás értelmében a hálózatüzemeltetés ellátási és termelési érdekektől való teljes függetlenségének biztosítása, valamint a bizalmas információk átadásának megakadályozása érdekében ugyanazon személy nem lehet tag átvitelrendszer-üzemeltető vagy átviteli rendszer és termelési vagy ellátási feladatot betöltő vállalkozás ügyvezető testületében is. Ugyanezen okból ugyanazon személy nem lehet egyszerre jogosult átvitelrendszer-üzemeltető vagy átviteli rendszer ügyvezető testülete tagjainak kinevezésére és egyúttal termelési vagy ellátási vállalkozás irányításában való részvételre vagy az azokra vonatkozó bármilyen jog gyakorlására.
- (16) Az ellátási és termelési érdekektől független rendszer- vagy átvitelrendszer-üzemeltetők létrehozásának lehetővé kell tennie, hogy a vertikálisan integrált vállalkozások az érdekek tényleges elkülönítése mellett megtarthassák a hálózati vagyoni fennálló tulajdonjogukat, miközben biztosítja azt, hogy az ilyen független rendszerüzemeltető vagy az ilyen független átvitelrendszer-üzemeltető ellát minden rendszerüzemeltetői feladatot és működése részletes szabályoknak, valamint széles körű szabályozói ellenőrzési mechanizmusoknak van alávetve.
- (17) Ha 2009. szeptember 3-án az átviteli rendszerben tulajdonnal rendelkező vállalkozás vertikálisan integrált vállalkozás része, a tagállamoknak ezért lehetőséget kell adni a tulajdonjogi szétválasztás, valamint az ellátási és termelési érdekektől független rendszerüzemeltető vagy átvitelrendszer-üzemeltető létrehozása közötti választásra.
- (18) A vertikálisan integrált vállalkozások részvényeseinek teljes körű érdekvédelme céljából a tagállamok választására kell bízni, hogy a tulajdonjogi szétválasztást közvetlen elidegenítéssel vagy az integrált vállalkozás részvényeinek a hálózati vállalkozás részvényeire és a fennmaradó ellátási és termelési vállalkozás részvényeire való bontással valósítsák-e meg, feltéve hogy teljesülnek a tulajdonjogi szétválasztásból eredő követelmények.

⁽¹⁾ HL C 175. E, 2008.7.10., 206. o.⁽²⁾ HL L 24., 2004.1.29., 1. o.

- (19) A független rendszerüzemeltetői vagy független átvitelrendszer-üzemeltetői megoldások teljes körű eredményességét meghatározott kiegészítő szabályokkal kell biztosítani. A független átvitelrendszer-üzemeltetőikkel kapcsolatos szabályok megfelelő szabályozási keretet nyújtanak a tisztességes verseny, az elégséges beruházások, az új piaci szereplők hozzáféréseinek és a villamosenergia-piacok integrációjának biztosításához. A független átvitelrendszer-üzemeltetőkről szóló rendelkezések révén történő tényleges szétválasztás egyrészt egy, szervezési intézkedésekből és az átvitelrendszer-üzemeltetők irányításával kapcsolatos intézkedésekből álló pilléren, másrészt egy olyan beruházási intézkedésekből álló pilléren nyugszik, amelyek az új termelési kapacitásokat regionális együttműködés útján kötik a hálózati és piaci integrációhoz. Az átvitelrendszer-üzemeltető függetlenségét többek között ún. türelmi időszak révén is biztosítani kell, amelynek során a vertikálisan integrált vállalkozásban nem gyakorolnak olyan vezetői vagy más hasonló tevékenységet, amelynek keretében ugyanahhoz az információhoz lehet hozzájutni, mint amelyekhez a vezetői beosztásokban lehetett volna. A tényleges szétválasztás független átvitelrendszer-üzemeltetőkn alapuló modellje összhangban van az Európai Tanács 2007. március 8–9-én tartott ülésén megállapított követelményekkel.
- (20) A verseny előmozdítása érdekében a villamos energia belső piacán a nem háztartási nagyfogyasztók számára lehetővé kell tenni a kereskedő megválasztását, valamint azt hogy villamosenergia-szükségleteik fedezésére több kereskedővel is szerződést kössenek. Az ilyen fogyasztókat meg kell védeni a szerződések kizárólagosságot biztosító záradékával szemben, amelyek kizárják a versenyképes vagy kiegészítő ajánlatokat.
- (21) A tagállamoknak jogukban áll területükön a teljes tulajdonjogi szétválasztás mellett dönteni. Amennyiben a tagállam élt ezzel a joggal, a vállalkozásoknak nem áll jogában független rendszer üzemeltetést vagy független átvitelrendszer-üzemeltetést létrehozni. Ezenkívül a termelési vagy ellátási tevékenységet folytató vállalkozások nem gyakorolhatnak sem közvetve, sem közvetlenül irányítást vagy bármilyen jogot azon tagállamok átvitelrendszer-üzemeltetői fölött, amelyek a teljes tulajdonjogi szétválasztás mellett döntöttek.
- (22) Ezen irányelv alapján a piacszervezés különböző típusai fognak létezni a villamos energia belső piacán. Azoknak az intézkedéseknek, amelyeket a tagállamok az egyenlő versenyfeltételek megteremtése érdekében hozhatnak meg, alapvető közérdekű követelményeken kell alapulniuk. Az intézkedéseknek a Szerződéssel és a közösségi joggal való összeegyeztethetőségéről konzultációt kell folytatni a Bizottsággal.
- (23) A tényleges szétválasztás végrehajtása során be kell tartani a köz- és a magánszektor közötti megkülönböztetés tilalmának elvét. E célból ugyanazon személy – sem magában, sem mással közösen – nem gyakorolhat a tulajdonjogi szétválasztás szabályaival, a független rendszerüzemeltetői megoldással ellentétes irányítást vagy bármilyen jogot az átvitelrendszer-üzemeltetők vagy átviteli rendszerek, és a termelési vagy ellátási vállalkozások összetétele, szavazása vagy döntése felett. A tulajdonjogi szétválasztás és a független rendszerüzemeltetői megoldás tekintetében, amennyiben az adott tagállam bizonyítani tudja e követelmény betartását, úgy két különálló állami szerv végezheti egyfelől a termelési és ellátási tevékenységeket, másfelől az átviteli tevékenységek ellenőrzését.
- (24) A hálózati tevékenységeknek az ellátási és termelési tevékenységektől való teljes mértékű tényleges elkülönítését a Közösség egészében meg kell valósítani, a közösségi és nem közösségi vállalkozások vonatkozásában egyaránt. Annak biztosítására, hogy a hálózati tevékenységek, valamint az ellátási és termelési tevékenységek a Közösség egészében egymástól függetlenek maradjanak, a szabályozó hatóságokat fel kell jogosítani arra, hogy megtagadják a szétválasztási szabályokat be nem tartó átvitelrendszer-üzemeltetők tanúsítását. E szabályoknak a Közösség egészében való következetes alkalmazásának biztosítása érdekében a szabályozó hatóságoknak a legmesszebbmenőbbben figyelembe kell venniük a Bizottság véleményét a tanúsításra vonatkozó döntéseik meghozatalakor. Emellett a Közösségi nemzetközi kötelezettségei betartásának biztosítása és a Közösségen belüli szolidaritás és energiabiztonság érdekében emellett a Bizottságnak jogot kell biztosítani arra, hogy harmadik országból vagy országokból származó személy vagy személyek irányítása alatt álló átvitelrendszer-tulajdonos vagy átvitelrendszer-üzemeltető vonatkozásában a tanúsításokat véleményezze.
- (25) Az energiaellátás biztonsága a közbiztonság alapvető eleme, ezért elválaszthatatlanul kötődik a belső villamosenergia-piac hatékony működéséhez és a tagállamok elszigetelt piacainak integrációjához. A villamos energia csak a hálózaton keresztül juthat el az Unió polgáraihoz. A működő villamosenergia-piacok, főként a hálózatok és a villamosenergia-ellátáshoz kapcsolódó egyéb eszközök, elengedhetetlenek a közbiztonság, a gazdaság versenyképessége és az Unió polgárainak jóléte szempontjából. Harmadik országokból származó személyek számára ezért csak akkor lehet engedélyezni valamely átviteli rendszer vagy átvitelrendszer-üzemeltető irányítását, ha megfelelnek a tényleges elkülönítés Közösségen belül alkalmazandó követelményeinek. A Közösség nemzetközi kötelezettségeinek sérelme nélkül, a Közösség úgy ítéli meg, hogy a villamosenergia-átviteli rendszerek ágazata igen fontos a Közösség számára, és ezért a közösségi energiaellátás biztonságának megőrzése tekintetében kiegészítő biztosítékokra van szükség a Közösségben a közrend és közbiztonság, valamint az Unió polgárainak jóléte elleni fenyegetések elkerülése érdekében. A Közösség energiaellátásának biztonságához értékelni kell mindenekelőtt a hálózat működésének függetlenségét, a Közösségnek és az egyes tagállamoknak a harmadik országokból származó

energiaellátástól való függésének mértékét, valamint egy adott harmadik országban a belföldi és nemzetközi energiakereskedelem és energiaügyi beruházások kezelését. Az ellátás biztonságát ezért minden egyes eset tényleges körülményei, valamint a nemzetközi jogból – különösen a Közösség és az érintett harmadik ország közötti nemzetközi megállapodásokból – eredő jogok és kötelezettségek alapján kell értékelni. A Bizottság adott esetben nyújtson be ajánlásokat a Közösség energiaellátásának biztonságával foglalkozó, harmadik országokkal kötendő megállapodásokról szóló tárgyalásokra vagy a megtárgyalandó kérdéseknek az ezen harmadik államokkal folytatott más tárgyalások keretében történő megvitatására.

- (26) Az elosztóhálózathoz való megkülönböztetésmentes hozzáférés meghatározza a fogyasztók kiskereskedelmi szintű hozzáférését. A harmadik felek hozzáférése és az azzal kapcsolatos beruházásaikra vonatkozó megkülönböztetés lehetősége az elosztói szinten azonban nem annyira jelentős, mint átviteli szinten, mivel a szűk keresztmetszetek és a termelési vagy ellátási érdekek általában kisebb hatásúak, mint elosztói szinten. Ezenkívül az elosztórendszer-üzemeltetők jogi és funkcionális szétválasztása az 2003/54/EK irányelvvel összhangban csak 2007. július 1-jétől vált kötelezővé, és annak a villamos energia belső piacára gyakorolt hatásait még értékelni kell. A hatályos jogi és funkcionális szétválasztási szabályok egyértelműbb megfogalmazás, helyes végrehajtás és szoros felügyelet mellett elvezethetnek a tényleges szétválasztás megvalósításához. A lakossági piaci egyenlő feltételek megteremtése érdekében az elosztórendszer-üzemeltetők tevékenységét úgy kell felügyelni, hogy azok vertikális integráció révén ne juthassanak piaci versenyelőnyhöz, különös tekintettel a háztartási fogyasztókra és a nem háztartási, kis fogyasztókra.
- (27) A tagállamok például intelligens hálózatok létrehozása révén ösztönzik az elosztóhálózatok korszerűsítését, amit úgy kell megvalósítani, hogy ösztönözze a decentralizált villamosenergia-termelést, és biztosítsa az energiahatékonyságot.
- (28) Kis rendszerek esetében szükséges lehet, hogy a kiegészítő szolgáltatásokat a kis rendszerekkel összekapcsolt átviteli-rendszer-üzemeltetők nyújtsák.
- (29) Annak elkerülése érdekében, hogy a kis elosztórendszer-üzemeltetők aránytalan pénzügyi és közigazgatási terheket rójanak, a tagállamok szükség esetén felmenthetik az érintett vállalkozásokat az elosztásra vonatkozó jogi szétválasztási kötelezettségek alól.
- (30) Abban az esetben, ha egy zárt elosztó rendszert egy sajátos üzemeltetési normákat igénylő integrált energiaellátás optimális hatékonyságának biztosítására használnak vagy ha egy zárt elosztó rendszert elsősorban a rendszer tulajdonosa általi felhasználásra tartanak fenn, lehetővé kell

tenni, hogy az elosztórendszer-üzemeltető mentesülhessen a szükségtelen adminisztrációs terheket jelentő kötelezettségek alól, az elosztórendszer-üzemeltető és a rendszer fogyasztói közötti kapcsolat sajátos jellegére tekintettel. Az ipari, kereskedelmi vagy megosztott szolgáltatási helyszínek – például vasútállomások épületei, repülőterek, kórházak, integrált létesítményekkel rendelkező nagy kempingek vagy vegyipari telephelyek – üzemeltetésük speciális jellege miatt rendelkezhetnek zárt elosztó rendszerrel.

- (31) Az engedélyezési eljárások nem róhatnak a villamosenergia-termelőknek azok méretéhez és lehetséges hatásához képest aránytalan közigazgatási terheket. Az indokolatlanul hosszú engedélyezési eljárások akadályozhatják az új piaci szereplők piaci hozzáférését.
- (32) További intézkedéseket kell tenni a hálózati hozzáférés átlátható és megkülönböztetésmentes tarifáinak biztosítása érdekében. Ezek a tarifák minden rendszerhasználóra megkülönböztetésmentesen alkalmazandók.
- (33) A 2003/54/EK irányelv a tagállamok számára előírta, hogy hozzanak létre különös hatáskörű szabályozókat. A gyakorlat azonban azt mutatta, hogy az eredményes szabályozást gyakran hátráltatja a szabályozók kormányzattól való függése, valamint a kellő hatáskör és a mérlegelési jog hiánya. Az Európai Tanács ezért 2007. március 8–9-i ülésén felkérte a Bizottságot, hogy dolgozzon ki jogalkotási javaslatokat a nemzeti energiaszabályozók hatáskörének további harmonizációjáról és függetlenségének növeléséről. Lehetővé kell tenni, hogy ezen nemzeti szabályozó hatóságok hatásköre kiterjedjen mind a villamos energia-, mind a gázágazatra.
- (34) A villamosenergia belső piacának megfelelő működése céljából az energiaszabályozóknak képesnek kell lenniük a döntéshozatalra minden lényeges szabályozási kérdésben, továbbá függetlennek kell lenniük minden más köz- vagy magánérdektől. Ez nem zárja ki sem a tagállamok alkotmányjoga alapján történő bírósági felülvizsgálatot sem a parlament általi felügyeletet. Ezen kívül, a szabályozó költségvetésének a nemzeti jogalkotó általi jóváhagyása nem minősül a költségvetési önállóság akadályozásának. A szabályozó hatóságoknak az előirányzott költségvetés végrehajtásában való önállóságukra vonatkozó rendelkezéseket a nemzeti költségvetési törvények és szabályok által meghatározott keretekben kell megvalósítaniuk. A tagállamok, miközben megfelelő rotációs rendszer révén hozzájárulnak a nemzeti szabályozó hatóság bármely politikai vagy gazdasági érdektől való függetlenségéhez, lehetővé kell tenni, hogy a rendelkezésre álló emberi erőforrásokat vagy az irányító testület méretét is kellően figyelembe vegyék.
- (35) Minden piaci szereplő, köztük az új belépők eredményes piacra lépésének biztosítása érdekében megkülönböztetésmentes, költségalapú kiegyenlítő mechanizmusokra

van szükség. Amint a villamosenergia-piac kellő likviditási szintet ér el, ezt a kiegyenlítési szükségletek keretén belül a villamosenergia-ellátásra és -beszerzésre vonatkozó átlátható, piaci alapú mechanizmusok felállításával kell elérni. Likvid piac hiányában a nemzeti szabályozó hatóságoknak aktív szerepet kell játszaniuk abban, hogy a kiegyenlítő tarifák megkülönböztetéstől mentesek és költségalapúak legyenek. Ugyanakkor megfelelő ösztönzőkre van szükség azért, hogy egyensúly álljon fenn a betáplált és a vételezett villamos energia mennyisége között, és hogy a rendszer működése ne kerüljön veszélybe. Az átviteli rendszerüzemeltetők elősegítik a végső fogyasztók és a végső fogyasztók csoportosulásai számára a részvételt a tartalékpiacokon és a kiegyenlítő piacokon.

(36) A szabályozó hatóságok számára lehetőséget kell biztosítani a tarifák vagy a tarifák számításához alkalmazandó módszerek meghatározására, illetve jóváhagyására az átviteli- vagy az elosztórendszer-üzemeltető(k) javaslata, illetve a rendszerüzemeltető(k) és a hálózat használói által kölcsönösen jóváhagyott javaslat alapján. Ezeknek a feladatoknak a megvalósítása során a nemzeti szabályozó hatóságok biztosítják, hogy az átviteli és elosztási tarifák megkülönböztetéstől mentesek és költségalapúak legyenek, figyelembe véve a elosztott villamosenergia-termelésnek, valamint a keresletoldali szabályozási intézkedéseknek köszönhetően elkerült, hosszú távú, hálózati határkötségeket is.

(37) Az energiaszabályozóknak hatáskörrel kell rendelkezniük a villamosenergia-ipari vállalkozásokra vonatkozó kötelező határozatok kibocsátására, valamint a kötelezettségeiket nem teljesítő villamosenergia-ipari vállalkozásokkal szembeni eredményes, arányos és visszatartó szankciók kiszabására, vagy arra, hogy az illetékes bíróságoknak ilyen szankciók kiszabását javasolják. Az energiaszabályozókat hatáskörrel kell felruházni a tekintetben is, hogy a versenyszabályok alkalmazásától függetlenül a villamos energia belső piacának megfelelő működése szempontjából szükséges tényleges verseny ösztönzése révén a fogyasztók javát szolgáló célszerű intézkedéseket hozhassanak. A virtuális erőművek létrehozása – vagyis azok a villamosenergia-felszabadítási programok, amelyek keretében a villamos energiát termelő vállalkozások kötelesek értékesíteni vagy rendelkezésre bocsátani bizonyos mennyiségű villamos energiát, vagy termelői kapacitásuk egy részéhez kötelesek bizonyos időtartamra az érdekelt kereskedők számára hozzáférést biztosítani – az egyik olyan lehetséges intézkedés, amely a hatékony verseny előmozdítására és a piac megfelelő működésének biztosítására szolgál. Az energiaszabályozókat fel kell továbbá ruházni az ahhoz szükséges hatáskörrel, hogy a piacnyitással összhangban hozzájárulhassanak az egyetemes és közszolgáltatások magas színvonalának, a védelemre szoruló fogyasztók védelmének, továbbá a fogyasztóvédelmi intézkedések teljes körű eredményességének biztosításához. E rendelkezések nem sérthetik sem a Bizottságnak a versenyszabályok alkalmazására vonatkozó hatáskörét – beleértve a közösségi szintű összefonódások vizsgálatát –, sem a belső piacra vonatkozó szabályokat, például a tőke szabad mozgását. Az a független szerv, amelyhez a

nemzeti szabályozó döntése által hátrányosan érintett fél jogorvoslatért fordulhat, bíróság vagy más, jogi felülvizsgálat végzésére hatáskörrel rendelkező törvényszék lehet.

(38) A nemzeti szabályozó hatóságok hatásköreinek bármilyen harmonizációja olyan hatáskörökre is ki kell, hogy terjedjen, mint a lehetséges ösztönzők nyújtása villamosenergia-ipari vállalkozások számára, valamint a villamosenergia-ipari vállalkozásokkal szemben hatékony, arányos és visszatartó erejű szankciók kiszabása, illetve javaslatétel ilyen szankciók kiszabására az illetékes bíróságok felé. Ezen túlmenően a szabályozó hatóságoknak megfelelő hatáskörrel kell rendelkezniük a releváns információk villamosenergia-ipari vállalkozásoktól való megszerzésére, a megfelelő és elegendő vizsgálat elvégzésére, valamint a vitarendezésre.

(39) A villamos energia belső piaca a likviditás és az átláthatóság hiányában szenved, ami gátolja az erőforrások hatékony elosztását, a kockázatok fedezését és a piacra lépést. A versenyt és az ellátási biztonságot fokozni szükséges az új erőműveknek valamennyi tagállamban a villamos energia hálózatba való integrálásának elősegítése révén, különösen az új piaci szereplők ösztönzésével. Növelni kell a piac iránti bizalmat, a piaci likviditást és a piaci szereplők számát, ennélfogva növelni kell a villamosenergia-ellátásban tevékenykedő vállalkozások feletti szabályozói felügyeletet. Az ilyen célú követelmények nem sérthetik a pénzügyi piacokra vonatkozó hatályos közösségi jogszabályokat, azokkal összhangban kell lenniük. Az energiaszabályozóknak és a pénzügyi szabályozóknak együtt kell működniük, hogy lehetővé tegyék egymásnak a szoban forgó piacok áttekintését.

(40) Mielőtt a Bizottság elfogadná a nyilvántartási követelményeket részletező iránymutatásokat, az Energiaszabályozók Együttműködési Ügynökségének létrehozásáról szóló, 2009. július 13-i 713/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendelettel ⁽¹⁾ létrehozott Energiaszabályozók Együttműködési Ügynökségének (az Ügynökség) és a 2009/77/EK bizottsági határozattal ⁽²⁾ létrehozott Európai Értékpapír-piaci Szabályozók Bizottságának (CESR) azok tartalmával kapcsolatban tárgyalnia kellene a Bizottsággal és arra vonatkozóan a Bizottságnak tanácsot kellene adnia. Az Ügynökségnek és a CESR-nek a célból is együtt kell működnie, hogy további kutatásokat folytassanak és további tanácsokat adjanak a tekintetben, hogy a villamosenergia-ellátási szerződésekre és a villamosenergia-derivatívákra vonatkozó ügyleteket alá kell-e vetni kereskedés előtti és/vagy utáni átláthatósági követelményeknek, és ha igen, mi legyen ezen követelmények tartalma.

(41) A tagállamoknak vagy – amennyiben a tagállam úgy rendelkezett, a szabályozó hatóságnak – ösztönözniük kell a megszakítható ellátási szerződések fejlesztését.

(42) A Közösségben az ipar és kereskedelem egésze, ideértve a kis- és közép vállalkozásokat is, valamint minden uniós

⁽¹⁾ Lásd e Hivatalos Lap 1. oldalát.

⁽²⁾ HL L 25., 2009.1.29., 18. o.

állampolgár, akik a belső piac gazdasági előnyeit élvezik, magas szintű fogyasztóvédelemben is kell, hogy részesüljenek és különösen a háztartási fogyasztók, és ahol a tagállamok azt helyénvalónak tartják, a kisvállalkozásoknak is közszolgáltatási garanciákat kell kapniuk, különös tekintettel az ellátás biztonságára és a tisztességes tarifákra, a tisztességesség, a versenyképesség és közvetetten a munkahelyteremtés céljából. A fogyasztó számára biztosítani kell a választás, a tisztességesség, a képviselő és a vitarendezési mechanizmusokhoz való hozzáférés lehetőségét.

(43) Csaknem minden tagállam az átlátható engedélyezési eljárásokon alapuló verseny biztosítását választotta a villamosenergia-termelés piacán. A tagállamoknak azonban gondoskodniuk kell annak lehetőségéről, hogy az ellátás biztonságát versenytárgyalási eljárással vagy azzal egyenértékű eljárással segítsék elő abban az esetben, ha az engedélyezési eljárás alapján nem létesül elegendő villamosenergia-termelői kapacitás. A környezetvédelem és az új, még kiforratlan technológiák támogatása érdekében a tagállamok lehetőséget kapnak arra, hogy az új kapacitások létesítésére versenytárgyalási eljárásokat írjanak ki nyilvánosan kihirdetett követelmények alapján. Az új kapacitások magukban foglalják többek között a megújuló energiaforrásokat és a kapcsolt hő- és villamos energiát is.

(44) Az ellátás biztonsága érdekében a kínálat/kereslet egyensúlyát az egyes tagállamokban folyamatosan ellenőrizni kell, és ennek eredményeként közösségi szintű, az ellátás biztonságára vonatkozó helyzetjelentést kell készíteni, amelyben figyelembe kell venni a területek közötti rendszerösszekötő kapacitásokat is. Az ellenőrzést kellő időben kell elvégezni, hogy megfelelő intézkedéseket lehessen hozni, amennyiben az ellátás biztonsága veszélybe kerülne. A szükséges hálózati infrastruktúra – a rendszerösszekötő kapacitásokat is beleértve – kiépítésével és karbantartásával elő kell segíteni a stabil villamosenergia-ellátást. A rendszerösszekötő kapacitásokat és az elosztott villamosenergia-termelést is magában foglaló, szükséges hálózati infrastruktúra kiépítése és karbantartása a stabil villamosenergia-ellátás biztosításának fontos eleme.

(45) A tagállamok gondoskodnak arról, hogy a háztartási fogyasztóknak és – amennyiben a tagállamok szükségesnek tartják – a kisvállalkozásoknak is joguk legyen a meghatározott minőségű villamos energiával való ellátáshoz könnyen összehasonlítható, átlátható és tisztességes árakon. A Közösségben a magas szintű közszolgáltatások érdekében a tagállamoknak minden, az ezen irányelv célkitűzéseinek megvalósítása céljából hozott intézkedést rendszeresen jelenteniük kell a Bizottság felé. A Bizottság rendszeresen közzétesz egy jelentést, amelyben elemzi a nemzeti szinten, a közszolgáltatási célok elérése érdekében hozott intézkedéseket, és összehasonlíja azok eredményességét annak érdekében, hogy ajánlásokat lehessen megfogalmazni a magas szintű közszolgáltatás megvalósítására hozandó, nemzeti szintű intézkedésekre vonatkozóan. A tagállamok megteszik a megfelelő intézkedéseket

a védelemre szoruló fogyasztók védelmére a villamos energia belső piacának vonatkozásában. Ezek az intézkedések különbözőek lehetnek a kérdéses tagállamokban fennálló sajátos körülményeknek megfelelően, és tartalmazhatnak a villamosenergia-számlák fizetési feltételeire vonatkozó sajátos intézkedéseket, vagy a szociális biztonsági rendszeren keresztül meghozott általánosabb intézkedéseket. Ha a kisvállalkozásoknak is nyújtanak egyetemes szolgáltatást, az ilyen egyetemes szolgáltatással kapcsolatos intézkedések különbözőek lehetnek attól függően, hogy azok a háztartási fogyasztókra vagy a kisvállalkozásokra vonatkoznak.

(46) A közszolgáltatási kötelezettségek tiszteletben tartása ennek az irányelvnek az egyik alapvető követelménye, és fontos, hogy ez az irányelv megállapítsa azokat a minden tagállam által tiszteletben tartandó közös minimális normákat, amelyek tekintetbe veszik a fogyasztóvédelmi célokat, az ellátás biztonságát, a környezetvédelmet és a verseny azonos szintjét minden tagállamban. Fontos, hogy a közszolgáltatási kötelezettségeket nemzeti szinten lehessen értelmezni az adott országokra jellemző körülmények és a közösségi jog tekintetbevételével.

(47) A tagállamok kijelölhetnek egy végső menedékes kereskedőt. Ez a kereskedő lehet egy vertikálisan integrált vállalkozás elosztási feladatokat is ellátó értékesítési részlege is, amennyiben az megfelel ezen irányelv szétválasztási követelményeinek.

(48) A tagállamoknak a társadalmi és gazdasági kohézió célkitűzéseinek elérése érdekében tett intézkedései közé tartozhatnak különösképpen a megfelelő gazdasági ösztönzők, amelyek adott esetben minden meglévő, nemzeti és közösségi eszközt felhasználhatnak. Az ilyen eszközök tartalmazhatnak felelősségre vonatkozó előírásokat a szükséges befektetések garانتálása érdekében.

(49) Amennyiben a tagállamok által a közszolgáltatási kötelezettségek teljesítése érdekében alkalmazott intézkedések a Szerződés 87. cikkének (1) bekezdése szerinti állami támogatásnak minősülnek, a Szerződés 88. cikkének (3) bekezdése szerint erről a Bizottságot értesíteni kell.

(50) A közszolgáltatási követelményeket, ideértve az univerzális szolgáltatással kapcsolatos követelményeket is, és a belőlük eredő közös minimális normákat tovább kell szilárdítani, hogy minden fogyasztó – különösen a védelemre szoruló – biztosan részesüljön a verseny előnyeiből és a tisztességes árakból. A közszolgáltatási követelményeket nemzeti alapon kell meghatározni, a nemzeti körülmények figyelembevételével; ugyanakkor a tagállamoknak tiszteletben kell tartaniuk a közösségi jogot. Az uniós polgárok és – amennyiben a tagállamok ezt szükségesnek tartják – a kisvállalkozások számára közszolgáltatási garanciákat kell nyújtani, különösen az ellátás biztonsága és az ésszerű

díjak tekintetében. A fogyasztók ellátásában alapvető fontosságú az objektív és átlátható fogyasztási adatokhoz való hozzáférés. Ennek megfelelően a fogyasztók számára biztosítani kell a fogyasztási adataikhoz, a kapcsolódó árakhoz és szolgáltatási költségekhez való hozzáférést annak érdekében, hogy ezen adatok alapján a versengő vállalkozásoktól ajánlatot kérhessenek. A fogyasztóknak jogot kell biztosítani arra is, hogy energiafogyasztásukról kellően tájékozódhassanak. Az előrefizetésnek tükröznie kell a várható villamosenergia-fogyasztást, és a különféle fizetési rendszereknek megkülönböztetésmentesnek kell lenniük. Az energiaköltségekről adott kellő gyakoriságú tájékoztatás energiamegtakarításra ösztönöz, mivel a fogyasztók ezáltal közvetlen visszacsatolást kapnak az energiahatékonysági beruházások hatásairól és a fogyasztási magatartás változásáról. E tekintetben az energiatárolás hatékonyságáról és az energetikai szolgáltatásokról szóló, 2006. április 5-i 2006/32/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv⁽¹⁾ teljes végrehajtása segíti majd csökkenteni a fogyasztók energiaköltségeit.

(51) Az irányelv középpontjában a fogyasztók érdekeinek kell állniuk, a szolgáltatás minőségének pedig a villamosenergia-vállalatok feladatainak központi elemét kell képeznie. A fogyasztók már meglévő jogait erősíteni és garantálni kell, és e jogoknak a jobb átláthatóságra is ki kell terjedniük. A fogyasztóvédelemnek biztosítani kell, hogy a szélesebb értelemben vett európai hatáskörbe tartozó valamennyi fogyasztó számára kedvezzen a versenyen alapuló piac. A fogyasztók jogait a tagállamoknak vagy – amennyiben a tagállam így rendelkezett – a szabályozó hatóságoknak kell betartatniuk.

(52) A fogyasztóknak világos és érthető információkkal kell rendelkezniük az energiaágazattal kapcsolatos jogaikról. Az érintett felekkel, köztük a tagállamokkal, a nemzeti szabályozó hatóságokkal, a fogyasztói szervezetekkel és a villamosenergia-ipari vállalkozásokkal folytatott konzultációt követően a Bizottságnak létre kell hoznia egy közérthető, fogyasztóbarát energiafogyasztói ellenőrzőlistát, amely gyakorlati tájékoztatást nyújt a fogyasztóknak a jogaikról. Az energiafogyasztói ellenőrzőlistát valamennyi fogyasztóhoz el kell juttatni és a nyilvánosság számára elérhetővé kell tenni.

(53) Az energiaháány növekvő probléma a Közösségen belül. A jelenség által érintett tagállamoknak ezért, amennyiben ezt még nem tették meg, nemzeti cselekvési terveket vagy egyéb e célra alkalmas keretet kell kidolgozniuk az energiaháány megelőzésére abból a célból, hogy minél kevesebb ember kerüljön ilyen helyzetbe. A tagállamoknak minden esetben biztosítaniuk kell a védelemre szoruló fogyasztók szükséges energiaellátását. Ennek során – például a szociálpolitika keretében – integrált megközelítést kell alkalmazni, amelynek szociálpolitikai vagy a háztartásokra

vonatkozó energiahatékonysági intézkedéseket kell tartalmaznia. Ezen irányelvnek legalább a védelemre szoruló fogyasztók kedvezményezését célzó nemzeti szintű politikák folytatását meg kell engednie.

(54) Az erősebb fogyasztóvédelmet a valamennyi fogyasztó számára hozzáférhető hatékony vitarendezési mechanizmusok biztosítják. A tagállamoknak a panaszok gyors és hatékony rendezését biztosító eljárásokat kell bevezetniük.

(55) Lehetővé kell tenni, hogy az intelligens mérési rendszerek bevezetése gazdasági értékelésen alapuljon. Amennyiben az értékelés következtetése szerint az ilyen mérési rendszerek bevezetése csak bizonyos mennyiségű villamosenergiát fogyasztók számára gazdaságilag ésszerű és költséghatékony, akkor a tagállamok az intelligens mérési rendszerek bevezetésekor ezt figyelembe vehetik.

(56) A piaci áraknak megfelelő ösztönzőket kell biztosítaniuk a hálózatfejlesztésre és új energiatermelési lehetőségekbe való beruházásra.

(57) Annak érdekében, hogy a fogyasztók teljes mértékben kihasználhassák a villamos energia liberalizált belső piacában rejlő lehetőségeket, a tagállamoknak alapvető jelentőséget kell tulajdonítaniuk annak, hogy a különböző kereskedők közötti tisztességes versenyt és a piachoz való könnyű hozzáférést, illetve új villamosenergia-termelési kapacitást biztosítsanak.

(58) A villamos energia belső piacának kialakítása céljából a tagállamoknak nemzeti piacaik integrációjára, valamint a rendszerüzemeltetők közösségi és regionális szintű együttműködésére kell törekedniük, amely kiterjed a Közösségen jelenleg is létező villamosenergia-szigetekre is.

(59) Ezen irányelv egyik fő célja a villamosenergia valódi belső piacának egy összekapcsolt közösségi hálózat révén történő létrehozása, ennél fogva – adott esetben az Ügynökséggel szorosan együttműködve – a szabályozó hatóságok legfontosabb feladatai közé tartoznak a határkeresztesző rendszer-összeköttetésekkel és a regionális piacokkal kapcsolatos szabályozási kérdések.

(60) Ezen irányelvnek a valódi belső piac közös szabályainak biztosítását és a mindenki számára elérhető, széles körű villamosenergia-ellátás biztosítását is fő célul kell kitűznie. Ennek érdekében a torzulásmentes piaci árak ösztönöznek a határkeresztesző rendszer-összeköttetések kialakítását, és az új villamosenergia-termelési lehetőségekre irányuló beruházásokat, amely hosszú távon egyúttal árkonvergenciát is eredményez.

(61) A szabályozó hatóságoknak abból a célból is tájékoztatniuk kell a piacot, hogy lehetővé tegyék a Bizottság számára az villamos energia belső piaccal és annak rövid, közép- és

⁽¹⁾ HL L 114., 2006.4.27., 64. o.

hosszú távú fejlődésével kapcsolatos megfigyelő és figyelemmel kísérő szerep betöltését, többek között a termelőkapacitást, a villamos energia termelés különböző lehetőségeit, az átviteli és elosztási infrastruktúrát, a szolgáltatás minőségét, a határokon keresztül történő kereskedelmet, a szűk keresztmetszetek kezelését, a beruházásokat, a nagykereskedelmi és fogyasztói árakat, a piaci likviditást, valamint a környezetvédelem és a hatékonyság javítását illetően. A nemzeti szabályozó hatóságok tájékoztatják a versenyhivatalokat és a Bizottságot arról, hogy az árak mely tagállamokban akadályozzák a piaci versenyt és a piac megfelelő működését.

(62) Mivel ezen irányelv célját, nevezetesen egy egészében működő belső villamosenergia-piac megteremtését maguk a tagállamok nem tudják kielégítően megvalósítani, és ezért az közösségi szinten jobban megvalósítható, a Közösség a Szerződés 5. cikkében foglalt szubszidiaritás elvének megfelelően intézkedéseket hozhat. Az említett cikkben foglalt arányosság elvének megfelelően ez az irányelv nem lépi túl az e cél eléréséhez szükséges mértéket.

(63) A villamos energia határokon keresztül történő kereskedelme esetén alkalmazandó hálózati hozzáférési feltételekről szóló, 2009. július 13-i 714/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet ⁽¹⁾ értelmében a Bizottság iránymutatásokat fogadhat el a szükséges fokú harmonizáció elérése céljából. Az ilyen iránymutatások, amelyek ezen irányelv bizonyos rendelkezései tekintetében is – kötelező végrehajtási intézkedések, olyan hasznos eszközök, amelyeket szükség esetén gyorsan módosítani lehet.

(64) Ennek az irányelvnek a végrehajtásához szükséges intézkedéseket a Bizottságra ruházott végrehajtási hatáskörök gyakorlására vonatkozó eljárások megállapításáról szóló, 1999. június 28-i 1999/468/EK tanácsi határozattal ⁽²⁾ összhangban kell elfogadni.

(65) A Bizottságot fel kell ruházni különösen arra, hogy elfogadja az ezen irányelv céljának eléréséhez megkívánt minimális szintű harmonizáció biztosításához szükséges iránymutatásokat. Mivel ezek az intézkedések általános hatályúak, és ezen irányelv nem alapvető fontosságú elemeinek módosítására irányulnak új, nem alapvető fontosságú elemekkel történő kiegészítése által, azokat az 1999/468/EK határozat 5a. cikkében meghatározott ellenőrzéssel történő szabályozási bizottsági eljárással összhangban kell elfogadni.

(66) A jogalkotás minőségének javításáról szóló intézményközi megállapodás ⁽³⁾ 34. pontjával összhangban a tagállamokat ösztönzik arra, hogy – a maguk számára, illetve a Közösség érdekében – készítsék el saját táblázataikat, amelyekben a lehető legpontosabban bemutatják az irányelv és az azt átültető intézkedések közötti megfelelést, és hogy e táblázatokat tegyék közzé.

(67) A 2003/54/EK irányelvhez ezen irányelvben tett módosítások mértékére tekintettel, az átláthatóság és ésszerűség érdekében kívánatos az érintett rendelkezéseket egy új irányelvben történő egységes szövegbe foglalással átdolgozni.

(68) Ez az irányelv tiszteletben tartja az alapvető jogokat, és betartja különösen az Európai Unió alapjogi chartájában elismert elveket,

ELFOGADTA EZT AZ IRÁNYELVET:

I. FEJEZET

TÁRGY, HATÁLY ÉS FOGALOMMEGHATÁROZÁSOK

1. cikk

Tárgy és hatály

Ez az irányelv közös szabályokat állapít meg a villamos energia termelésére, átvitelére, elosztására, a villamosenergia-ellátásra, valamint a fogyasztóvédelmi szabályokra vonatkozóan, annak érdekében, hogy a Közösségen belül fejlessze és integrálja a versenyképes villamosenergia-piacokat. Ez az irányelv meghatározza a villamosenergia-ágazat szervezetével és működésével, a szabad piaci hozzáféréssel, a versenytárgyalási eljárásoknál alkalmazandó feltételekkel és eljárásokkal, valamint az engedélyek kiadásával és a rendszerek működésével összefüggő szabályokat. Meghatározza továbbá az egyetemes szolgáltatási kötelezettségeket és az áramfogyasztók jogait, valamint egyértelművé teszi a versenyre vonatkozó kötelezettségeket.

2. cikk

Fogalom-meghatározások

Ezen irányelv alkalmazásában következő fogalommeghatározások alkalmazandók:

1. „termelés”: a villamos energia előállítása;
2. „termelő”: villamos energiát termelő, természetes vagy jogi személy;
3. „átvitel” villamos energia szállítása igen nagy feszültségű és nagyfeszültségű, összekapcsolt rendszereken a végső fogyasztókhoz vagy az elosztókhoz való eljuttatás céljából, nem beleértve az ellátást;
4. „átvitelrendszer-üzemeltető”: az a természetes vagy jogi személy, aki/amely felelős egy adott terület átviteli hálózatainak üzemeltetéséért, karbantartásáért, valamint szükség esetén annak fejlesztéséért, és adott esetben annak más rendszerekkel való összekapcsolásáért, felelős továbbá azért, hogy a rendszer hosszú távon alkalmas legyen a villamos energia átvitelével kapcsolatos, ésszerű igények kielégítésére;
5. „elosztás”: a villamos energia szállítása nagyfeszültségű, középfeszültségű és kisméretű elosztórendszereken a fogyasztóhoz való eljuttatás céljából, ide nem értve az ellátást;

⁽¹⁾ Lásd e Hivatalos Lap 15. oldalát.

⁽²⁾ HL L 184., 1999.7.17., 23. o.

⁽³⁾ HL C 321., 2003.12.31., 1. o.

6. „elosztórendszer-üzemeltető”: az a természetes vagy jogi személy, aki/amely felelős egy adott terület elosztórendszerének üzemeltetéséért, karbantartásáért, valamint szükség esetén annak fejlesztéséért, illetve adott esetben annak más rendszerekkel való összekapcsolásáért; felelős továbbá azért, hogy a rendszer hosszú távon alkalmas legyen a villamos energia elosztásával kapcsolatos, indokolt igények kielégítésére;
7. „fogyasztók”: a villamos energia nagykereskedelmi és végső fogyasztói;
8. „nagykereskedelmi fogyasztók”: az a természetes vagy jogi személy, aki/amely villamos energiát vásárol a letelepedésük helye szerinti rendszeren belül vagy azon kívül történő viszonteladás céljából;
9. „végső fogyasztó”: az a fogyasztó, aki saját felhasználásra vásárol villamos energiát;
10. „háztartási fogyasztó”: az a fogyasztó, aki saját háztartása fogyasztása céljára vásárol villamos energiát, ide nem értve a kereskedelmi vagy szakmai tevékenységeket;
11. „nem háztartási fogyasztó”: az a természetes vagy jogi személy, aki/amely nem saját háztartása fogyasztása céljára vásárol villamos energiát, ide értve a termelőket és a nagykereskedelmi fogyasztókat is;
12. „feljogosított fogyasztó”: az a fogyasztó, aki szabadon, saját választása szerinti kereskedőtől vásárolhat villamos energiát a 33. cikk értelmében;
13. „rendszerösszekötő/rendszerösszekötés”: az a berendezés, amelyet villamosenergia-rendszerek összekapcsolására használnak;
14. „összekapcsolt rendszer”: több, egy vagy több rendszerösszekötő segítségével összekötött átviteli és elosztórendszer;
15. „közvetlen vezeték”: vagy egy elszigetelt termelési helyet elszigetelt fogyasztóval összekötő villamosenergia-vezeték vagy egy villamosenergia-termelő és egy villamosenergia-ellátási vállalkozást összekötő villamosenergia-vezeték, közvetlenül a saját létesítményeik, leányvállalataik és feljogosított fogyasztóik ellátása céljából;
16. „gazdasági elsőbbség”: a villamosenergia-ellátás forrásainak gazdasági szempontok szerinti rangsorolása;
17. „kiegészítő szolgáltatás”: minden olyan szolgáltatás, amely egy átviteli vagy egy elosztórendszer üzemeltetéséhez szükséges;
18. „rendszerhasználó”: az a természetes vagy jogi személy, aki/amely villamos energiával lát el egy átviteli vagy elosztórendszert, illetve akit/amelyet egy átviteli vagy elosztórendszerből látnak el villamos energiával;
19. „ellátás”: a fogyasztók részére történő villamosenergia-értékesítés, ideértve a viszonteladást;
20. „integrált villamosenergia-ipari vállalkozás”: vertikálisan vagy horizontálisan integrált vállalkozás;
21. „vertikálisan integrált vállalkozás”: olyan villamosenergia-ipari vállalkozás vagy olyan villamosenergia-ipari vállalkozások csoportja, amelyek ellenőrzésére közvetlenül vagy közvetve ugyanazon személy vagy személyek jogosultak, és ahol a vállalkozás vagy vállalkozáscsoport az átvitel és az elosztás közül legalább az egyik feladatot, és a villamosenergia-termelés vagy -ellátás közül is legalább az egyik feladatot ellátja;
22. „kapcsolt vállalkozás”: a Szerződés 44. cikke (2) bekezdésének g) pontja alapján az összevont (konszolidált) éves beszámolóról szóló, 1983. június 13-i 83/349/EGK hetedik tanácsi irányelv ⁽¹⁾ 41. cikke ^(*) szerinti kapcsolt vállalkozás és/vagy ugyanazon irányelv 33. cikke (1) bekezdése szerinti társult vállalkozás, és/vagy olyan vállalkozások, amelyek ugyanazon részvényesekhez tartoznak;
23. „horizontálisan integrált vállalkozás”: olyan vállalkozás, amely a kereskedelmi célú villamosenergia-termelés, vagy -átvitel, vagy -elosztás vagy -ellátás közül legalább egy feladatot ellát, valamint egyéb, nem a villamosenergia-iparhoz kötődő tevékenységet is folytat;
24. „versenytárgyalási eljárás”: olyan eljárás, amellyel a tervezett többletigény és a kiváltandó kapacitások új vagy meglévő termelőkapacitással történő fedezését biztosítják;
25. „hosszú távú tervezés”: a termelői, átviteli és elosztási kapacitások beruházásiigényének hosszú távú tervezése, a rendszer villamosenergia-igényének kielégítésének és a fogyasztók ellátása biztosításának céljából;
26. „kis, szigetüzemben működő rendszer”: olyan rendszer, amelynek villamosenergia-fogyasztása 1996-ban kevesebb volt, mint 3 000 GWh, és ahol az éves fogyasztásnak kevesebb, mint 5 százaléka származik más rendszerekkel való összekapcsolásból;
27. „szigetüzemben működő mikrorendszer”: olyan rendszer, amelynek villamosenergia-fogyasztása 1996-ban kevesebb volt, mint 500 GWh, és amely nem áll összeköttetésben más rendszerekkel;
28. „biztonság”: egyrészt a villamosenergia-ellátás és -szolgáltatás biztonsága, másrészt a műszaki biztonság;
29. „energiahatékonysági/keresletoldali szabályozás”: olyan átfogó vagy integrált megközelítés, amelynek célja a villamosenergia-fogyasztás időbeli és mennyiségbeli befolyásolása annak érdekében, hogy csökkentse a primer energia felhasználását és a terhelési csúcsokat olyan módon, hogy elsőbbséget ad az energiahatékonyságot szolgáló beruházásoknak és más intézkedéseknek, mint például a megszakítható ellátási szerződéseknek, szemben a termelői kapacitás növelését szolgáló beruházásokkal, ha az előbbiek hatékonyabb és gazdaságosabb megoldást adnak, tekintetbe véve a csökkentett energiafogyasztás pozitív környezeti hatását, valamint ezzel összefüggésben az ellátás biztonságát és az elosztás költség szempontjait is;

⁽¹⁾ HL L 193., 1983.7.18., 1. o..

^(*) A 83/349/EGK irányelv címe az Amszterdami Szerződés 12. cikkével összhangban az Európai Közösséget létrehozó szerződés cikkei átszámolásának figyelembevételével módosult; az eredeti hivatkozás az 54. cikk (3) bekezdésének g) pontja volt.

30. „megújuló energiaforrások” a megújuló, nem fosszilis energiaforrások (szél, nap, geotermikus, hullám, árapály, víz és biomassza, hulladéklerakó-helyeken és szennyvíztisztító telepeken keletkező gáz és biogázok);
31. „elosztott termelés”: az-elosztórendszerhez kapcsolt termelőlétesítmények.
32. „villamosenergia-ellátási szerződés”: villamos energia ellátására vonatkozó szerződés, amely nem foglal magában villamosenergia-derivatívákat;
33. „villamosenergia-derivatíva”: a pénzügyi eszközök piacairól szóló, 2004. április 21-i 2004/39/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv⁽¹⁾ I. melléklete C. részének 5., 6., vagy 7. pontja szerinti pénzügyi eszköz, amennyiben az eszköz villamos energiával kapcsolatos;
34. „irányítás”: jogok, szerződések vagy más eszközök, amelyek akár külön-külön, akár együttesen és a kapcsolódó jogi és ténybeli megfontolásokra tekintettel lehetőséget adnak egy vállalkozás feletti meghatározó befolyás gyakorlására, különösen:
- a) a tulajdonjog vagy a vállalkozás vagyonának egészének vagy részének használatára kiterjedő jog révén;
 - b) olyan jogok vagy szerződések révén, amelyek meghatározó befolyást biztosítanak egy vállalkozás összetétele, szavazása vagy döntései felett;
35. „villamosenergia-ipari vállalkozás” az a természetes vagy jogi személy, aki/amely az alábbi funkciók közül legalább egyet ellát: a villamosenergia-termelés, átvitelének, -elosztás, -ellátás vagy -vásárlás, és felelős az ezekhez a funkciókhoz kapcsolódó kereskedelmi, műszaki és/vagy karbantartási feladatok ellátásáért, de nem tartoznak ide a végső fogyasztók.

II. FEJEZET

AZ ÁGAZAT SZERVEZÉSÉRE VONATKOZÓ ÁLTALÁNOS SZABÁLYOK

3. cikk

Közszolgáltatási kötelezettségek és fogyasztóvédelem

(1) A tagállamok intézményi szervezetükre építve és a szubszidiaritás elvét figyelembe véve gondoskodnak arról, hogy a villamosenergia-ipari vállalkozásokat ennek az irányelvnek az elvei szerint működtessék a (2) bekezdés sérelme nélkül, azzal a céllal, hogy versenyző, biztonságos és környezeti szempontból fenntartható villamosenergia-piac alakuljon ki, továbbá nem alkalmaznak megkülönböztetést ezekkel a vállalkozásokkal szemben sem a jogok, sem a kötelezettségek tekintetében.

⁽¹⁾ HL L 145., 2004.4.30., 1. o.

(2) A Szerződés vonatkozó rendelkezéseinek – különös tekintettel annak 86. cikkére – teljes tiszteletben tartásával a tagállamok a villamosenergia-ágazatban működő vállalkozások számára általános gazdasági érdekből előírhatnak olyan közszolgáltatási kötelezettségeket, amelyek a biztonságra – az ellátás biztonságát is beleértve –, az ellátás folyamatosságára, minőségére és árára, valamint a környezetvédelemre – beleértve az energiahatékonyságot, a megújuló forrásokból származó energiákat és az éghajlat védelmét – vonatkoznak. Ezeket a kötelezettségeket világosan meg kell határozni, azoknak átláthatónak, megkülönböztetéstől mentesnek és ellenőrizhetőnek kell lenniük, továbbá a közösségi villamosenergia-ipari vállalkozások számára garantálniuk kell, hogy a nemzeti fogyasztókhoz egyenlő módon hozzáférjenek. Az ellátás biztonsága, az energiahatékonysági/keresletoldali szabályozás és a környezetvédelmi, valamint a megújuló forrásokból származó energiára irányuló célok teljesítése vonatkozásában – ahogy arra ez a bekezdés is hivatkozik – a tagállamok hosszú távú tervezést vezethetnek be, figyelembe véve annak lehetőségét, hogy harmadik fél is kérhet hozzáférést a rendszerhez.

(3) A tagállamok gondoskodnak arról, hogy minden háztartási fogyasztó, és ahol a tagállamok szükségesnek tartják, a kisvállalkozások is (azaz azok a vállalkozások, amelyek 50 főnél kevesebb személyt foglalkoztatnak, és éves forgalmuk vagy mérlegfőösszegük nem haladja meg a 10 millió eurót) egyetemes szolgáltatásban részesüljenek, azaz a tagállam területén belül joguk legyen a meghatározott minőségű villamos energiával való ellátásra, tisztességes, könnyen és egyértelműen összehasonlítható, átlátható, valamint megkülönböztetéstől mentes áron. Az egyetemes szolgáltatás biztosítása érdekében a tagállamok a fogyasztók ellátására végső menedékes kereskedőt jelölhetnek ki. A tagállamok az elosztóvállalatokat arra kötelezik, hogy fogyasztóikat hálózataukba a 37. cikk (6) bekezdésében meghatározott eljárással összhangban, az ott meghatározott feltételek mellett és tarifák alapján kapcsolják be. Ez az irányelv nem korlátozza a tagállamokat abban, hogy a háztartási, továbbá kis- és közepes méretű fogyasztók piaci pozícióját erősítsék azzal, hogy támogatják az e fogyasztói csoportok önkéntes képviselői csoportosulásainak lehetőségét.

Az első bekezdésében foglaltakat átlátható módon és megkülönböztetéstől mentesen kell megvalósítani oly módon, hogy az ne gátolja a 33. cikkben meghatározott piacnyitást.

(4) A tagállamok biztosítják, hogy minden fogyasztó jogosult legyen villamos energiájának kereskedőtől való beszerzésére, a kereskedő egyetértése mellett, függetlenül attól, hogy a kereskedőt melyik tagállamban vették nyilvántartásba, amennyiben a kereskedő betartja a hatályos kereskedelmi és kiegyenlítési szabályokat. E vonatkozásban a tagállamok megtesznek minden szükséges lépést annak biztosítása érdekében, hogy az adminisztrációs eljárások ne alkalmazzanak hátrányos megkülönböztetést azon ellátási vállalatokkal szemben, amelyeket egy másik tagállamban már nyilvántartásba vettek.

(5) A tagállamok gondoskodnak arról, hogy:

- a) amennyiben egy fogyasztó a szerződésben előírt feltételek betartásával kereskedőt kíván váltani, az érintett üzemeltető három héten belül megvalósítja a váltást; és
- b) a fogyasztóknak jogában álljon valamennyi releváns fogyasztási adatot megkapni.

A tagállamok biztosítják, hogy az a) és a b) pontokban említett jogok valamennyi fogyasztót a költségek, az erőfeszítések és az idő tekintetében megkülönböztetés nélkül illessék meg.

(6) Amennyiben egy tagállam pénzügyi ellentételezést, egyéb ellentételezést és kizárólagos jogokat nyújt a (2) és (3) bekezdésben meghatározott kötelezettségek teljesítéséért, ezt megkülönböztetéstől mentesen és átlátható módon kell tennie.

(7) A tagállamok megfelelő intézkedéseket hoznak a végső fogyasztók védelmére és különösen megfelelő biztosítékokat nyújtanak a védelemre szoruló fogyasztók védelmére. E tekintetben a tagállamok meghatározzák a védelemre szoruló fogyasztó fogalmát, amely az energiaszegénységre és többek között az ellátásból való kizárás kritikus időszak alatti tilalmára vonatkozhat. A tagállamok biztosítják a védelemre szoruló fogyasztókkal kapcsolatos jogok és kötelezettségek érvényesülését. Intézkedéseket hoznak különösen a távoli területeken élő, védelemre szoruló fogyasztók megóvása érdekében. Magas szintű fogyasztóvédelmet biztosítanak, különösen a szerződési feltételek átláthatósága, az általános információk és a vitarendezési eljárások vonatkozásában. A tagállamok biztosítják, hogy a feljogosított fogyasztók számára ténylegesen könnyű legyen a kereskedőváltás. Az említett intézkedések – legalább a háztartási fogyasztók esetében az I. mellékletben megállapított intézkedéseket foglalják magukba.

(8) A tagállamok, a szegénység szélesebb összefüggéseiben vizsgálva, a felismert energiaszegénység kezelése céljából megteszik a szükséges intézkedéseket, például az energiáról szóló nemzeti cselekvési terveket fogadják el, társadalombiztosítási előnyöket nyújtanak a védelemre szoruló fogyasztók szükséges villamosenergia-ellátása érdekében vagy támogatást nyújtanak az energiahatékony fejlesztéseknek. Ezen intézkedések nem gátolhatják a 33. cikkben előírt tényleges piacnyitást és a piac működését, valamint e cikk (15) bekezdésének megfelelően adott esetben ezekről értesítik a Bizottságot. Ez az értesítés magába foglalhat az általános társadalombiztosítási rendszeren belül hozott intézkedéseket is.

(9) A tagállamok biztosítják, hogy a villamosenergia-kereskedők a számlán vagy a számlához mellékelve, valamint a végső fogyasztók számára készített reklámanyagokban megadják a következőket:

- a) közérthető és nemzeti szinten egyértelműen összehasonlítható módon minden egyes energiaforrás részarányát a kereskedő által a megelőző évben felhasznált, összes energia-hordozó összetételében;
- b) legalább hivatkozást olyan meglévő információforrásokra, például honlapokra, ahol a kereskedő által a megelőző évben felhasznált, összes energiahordozó összetételének környezeti hatásai, de legalább a szén-dioxid-kibocsátás és a keletkezett radioaktív hulladék mennyisége nyilvánosan hozzáférhető;
- c) tájékoztatást a jogairól és jogvita esetén a rendelkezésükre álló vitarendezési mechanizmusokról.

Az első albekezdés a) és b) pontja tekintetében a villamosenergia-tözsden vásárolt vagy Közösségen kívüli vállalkozástól importált villamos energiára vonatkozóan a szóban forgó tözsde vagy vállalkozás előző évi összesített számadatai használhatók.

A szabályozó hatóság vagy más hatáskörrel rendelkező nemzeti hatóság megteszi a szükséges intézkedéseket annak érdekében, hogy a kereskedők által fogyasztóik számára, az e cikk értelmében nyújtott információk megbízhatóak legyenek, és azokat nemzeti szinten, egyértelműen összehasonlítható módon adják meg.

(10) A tagállamok intézkedéseket hoznak a gazdasági és társadalmi kohézió és a környezetvédelem céljainak elérése érdekében, amelyek adott esetben magukba foglalják az energiahatékonsági/keresletoldali szabályozási intézkedéseket, valamint az éghajlatváltozás elleni küzdelem eszközeit és az ellátás biztonságát. Ezek az intézkedések magukban foglalhatják különösen megfelelő gazdasági ösztönzők nyújtását, felhasználva adott esetben az összes létező nemzeti és közösségi eszközt a szükséges hálózati infrastruktúra karbantartása és kiépítése érdekében, beleértve a rendszerösszekötő kapacitást is.

(11) Az energiahatékonság előmozdítása érdekében a tagállamok – vagy amennyiben a tagállam úgy rendelkezett, a szabályozó hatóság – nyomatékosan javasolják a villamosenergia-ipari vállalkozásoknak, hogy optimalizálják a villamosenergia-felhasználást, például energiagazdálkodási szolgáltatások nyújtása, innovatív árképzési formulák kidolgozása vagy intelligens mérési rendszerek, illetve adott esetben intelligens hálózatok bevezetése révén.

(12) A tagállamok saját területükön biztosítják az egyablakos kapcsolattartó pontok létrehozását, amelynek köszönhetően a fogyasztók hozzáférhetnek a jogaikra, a hatályos jogszabályokra és a jogvita esetén rendelkezésükre álló vitarendezési mechanizmusokra vonatkozó összes szükséges információhoz. Ezek a kapcsolattartó pontok az általános ügyfél-tájékoztató pontokon belül is kialakíthatók.

(13) A tagállamok biztosítják, hogy független mechanizmusokat, például energiaügyi ombudsmani hivatalt vagy fogyasztói szervet hoznak létre a panaszok hatékony kezelése és a bíróságon kívüli vitarendezések céljából.

(14) A tagállamok dönthetnek úgy, hogy nem alkalmazzák a 7., 8., 32. és/vagy a 34. cikk rendelkezéseit, amennyiben azok alkalmazása – jogilag vagy ténylegesen – akadályozná a villamosenergia-ipari vállalkozások általános gazdasági érdekből előírt kötelezettségek teljesítését, és amennyiben az a kereskedelem fejlődését nem befolyásolja olyan mértékben, amely a Közösség érdekeivel ellentétes lenne. A Közösség érdekei közé tartozik különösen, hogy ezen irányelvnek és a Szerződés 86. cikkének megfelelően a feljogosított fogyasztók tekintetében verseny alakuljon ki.

(15) A tagállamok – ezen irányelv végrehajtásakor – tájékoztatják a Bizottságot minden olyan intézkedésről, amelyet az egyetemes szolgáltatási és közszolgáltatási kötelezettségek teljesítése érdekében hoztak – beleértve a fogyasztóvédelmet és a környezetvédelmet is –, valamint azok belföldi és nemzetközi versenyre gyakorolt lehetséges hatásairól, függetlenül attól, hogy a szóban forgó intézkedések esetében szükség van-e az ezen irányelv rendelkezéseitől való eltérésre. A tagállamok két évente tájékoztatják a Bizottságot az említett intézkedések változásairól, függetlenül attól, hogy a szóban forgó intézkedések esetében szükség van-e az ezen irányelvtől való eltérésre.

(16) Az érintett felekkel, köztük a tagállamokkal, a nemzeti szabályozó hatóságokkal, a fogyasztói szervezetekkel, a villamosenergia-ipari vállalkozásokkal, illetve az addig elért eredmények alapján a szociális partnerekkel konzultálva a Bizottság egy közérthető és tömör energiafogyasztói ellenőrzőlistát hoz létre, amely gyakorlati tájékoztatást nyújt a fogyasztóknak a jogaikról. A tagállamok biztosítják, hogy a villamosenergia-kereskedők vagy az átvitelrendszer-üzemeltetők a szabályozó hatósággal együttműködve megtegyék a szükséges lépéseket ahhoz, hogy az energiafogyasztói ellenőrzőlista egy példánya valamennyi fogyasztóhoz eljusson, valamint biztosítsák, hogy az nyilvánosan hozzáférhető legyen.

4. cikk

Az ellátás biztonságának figyelemmel kísérése

A tagállamok biztosítják az ellátás biztonságával kapcsolatos kérdések felügyeletét. Ahol a tagállamok ezt szükségesnek tartják, ezt a feladatot a 35. cikkben említett szabályozó hatóságokra átruházhatják. Az ilyen felügyelet kiterjed különösen a belföldi piac kínálat/kereslet egyensúlyára, a várható jövőbeli kereslet szintjére és a tervezett, vagy építés alatt álló többletkapacitásokra, a hálózatok karbantartásának minőségére és szintjére, valamint a csúcsigények kielégítésére hozott intézkedésekre, továbbá egy vagy több kereskedő esetleges üzemkiesésének kezelésére. A hatáskörrel rendelkező hatóságok kétfévente, július 31-ig közzéteszik ezen kérdések figyelemmel kísérése eredményeképpen tett megállapításokat, és az azoknak megfelelően meghozott vagy tervezett intézkedéseket körvonalazó jelentésüket, majd ezt a jelentést haldéktalanul továbbítják a Bizottságnak.

5. cikk

Műszaki szabályok

Amennyiben a tagállamok úgy rendelkeztek, a szabályozó hatóságok vagy a tagállamok biztosítják, hogy műszaki biztonsági követelményeket állapítsanak meg, valamint kidolgozzák, és közzéteszik azokat a műszaki szabályokat, amelyek előírják a termelőlétesítmények, elosztórendszereknek, közvetlenül csatlakozó fogyasztói berendezéseknek, rendszerösszekötőknek és közvetlen vezetékeknek a rendszerhez kapcsolhatóságának kivitelezési és üzemeltetési minimumkövetelményeit. Ezek az objektív és megkülönböztetéstől mentes műszaki szabályok biztosítják a rendszerek közötti együttműködést. Az Ügynökség adott esetben megfelelő ajánlásokat tehet e szabályok összeegyeztetése érdekében. Ezekről a szabályokról a műszaki szabványok és szabályok terén történő információszolgáltatási eljárás és az információs társadalom szolgáltatásaira vonatkozó szabályok megállapításáról szóló, 1998. június 22-i 98/34/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv⁽¹⁾ 8. cikkének megfelelően értesítik a Bizottságot.

6. cikk

A regionális együttműködés előmozdítása

(1) A tagállamok és a szabályozó hatóságok együttműködnek nemzeti piacaik egy vagy több regionális szinten történő integrálása céljából, ami a teljesen liberalizált belső piac kialakítása felé vezető első lépés. A villamos energia versenyképes belső piacának kialakítása érdekében – amennyiben a tagállamok úgy rendelkeztek – a szabályozó hatóságok vagy a tagállamok különösen

elősegítik és megkönnyítik az átvitelrendszer-üzemeltetők regionális együttműködését, ideértve a határokon átnyúló ügyeket is, továbbá összehangolják jogi és szabályozói keretrendszereiket, valamint előmozdítják a Közösségen belül továbbra is villamosenergia-szigeteket képező, szigetüzemben működő rendszerek integrációját. Az e regionális együttműködéssel lefedett földrajzi térség magában foglalja a 714/2009/EK rendelet 12. cikkének (3) bekezdése szerinti földrajzi térségekben folyó együttműködést. Ez az együttműködés egyéb földrajzi térségeket is magában foglalhat.

(2) Az Ügynökség együttműködik a nemzeti szabályozó hatóságokkal és az átvitelrendszer-üzemeltetőkkel a régiók közötti, a szabályozási keretek kompatibilitásának biztosítása érdekében, a villamosenergia versenyképes belső piaca létrehozásának céljával. Amennyiben az Ügynökség úgy véli, hogy az ilyen együttműködéshez kötelező erejű szabályokra van szükség, megteszi a megfelelő ajánlásokat.

(3) A tagállamok ezen irányelv végrehajtásán keresztül biztosítják, hogy az átvitelrendszer-üzemeltetők regionális szinten egy vagy több integrált rendszerrel rendelkezzenek, a kapacitáselosztás és a hálózat biztonságának ellenőrzése tekintetében kettő vagy több tagállamot lefedve.

(4) Amennyiben vertikálisan integrált átvitelrendszer-üzemeltetők vesznek részt az ilyen együttműködés végrehajtására létrehozott közös vállalkozásban, akkor a közös vállalkozás megfélelőségi programot dolgoz ki és hajt végre, amely meghatározza a megkülönböztető és versenyellenes magatartás kizárását szolgáló intézkedéseket. Ez a megfélelőségi program meghatározza az alkalmazottaknak a megkülönböztető és versenyellenes magatartás kizárására vonatkozó célkitűzés megvalósításához szükséges kötelezettségeit. A programot az Ügynökségnek jóvá kell hagyania. A programnak való megfelelés független figyelemmel kísérést a vertikálisan integrált átvitelrendszer-üzemeltető megfélemlésért felelős tisztviselői végzik.

III. FEJEZET

TERMELÉS

7. cikk

Új kapacitások létesítésének engedélyezési eljárása

(1) Új termelői kapacitások létesítésére vonatkozóan a tagállamok engedélyezési eljárást fogadnak el, amely megfelel az objektivitás, az átláthatóság és megkülönböztetés tilalma követelményeinek.

(2) A tagállamok meghatározzák azokat a követelményeket, amelynek alapján területükön a termelői kapacitások létesítésére vonatkozó engedélyeket adják. A megfelelő követelmények meghatározásakor a tagállamok figyelembe veszik az alábbiakat:

- a) a villamosenergia-hálózat, a létesítmények és a kapcsolódó berendezések biztonságossága és biztonsága;

⁽¹⁾ HL L 204., 1998.7.21., 37. o.

- b) a közegészség és közbiztonság védelme;
- c) a környezetvédelem;
- d) a területhasználat és telephely-kiválasztás;
- e) a közterület használata;
- f) az energiahatékonyság;
- g) a primer energiaforrások jellege;
- h) a kérelmező jellemzői, például műszaki, gazdasági és pénzügyi teljesítőképessége;
- i) a 3. cikk értelmében hozott intézkedéseknek való megfelelés;
- j) a termelési kapacitás hozzájárulása az Európai Parlament és a Tanács 2009. április 23-i, a megújuló forrásokból származó energia használatának előmozdításáról szóló, 2009/28/EK irányelve ⁽¹⁾ 3. cikk (1) bekezdésében említett, 2020-ban a Közösség összesített energiafogyasztásából legalább 20 %-ot kitevő megújulóenergia-arány elérését kitűző átfogó közösségi célhoz;
- k) a termelési kapacitás hozzájárulása a kibocsátáscsökkentéshez.

(3) A tagállamok gondoskodnak arról, hogy a kis méretű, decentralizált és/vagy elosztott termelésre külön engedélyezési eljárás vonatkozzon, amelynek során figyelembe veszik azok méretének és potenciális hatásának korlátozott voltát.

A tagállamok iránymutatásokat fogalmazhatnak meg a külön engedélyezési eljárásra vonatkozóan. A nemzeti szabályozó hatóságok vagy más hatáskörrel rendelkező nemzeti hatóságok, ideértve a tervező hatóságokat is, felülvizsgálhatják az iránymutatásokat, és javaslatokat tehetnek azok módosítására.

A tagállamok, amennyiben a termelési kapacitások terén végrehajtott jelentős infrastrukturális projektek esetében a földhasználatra vonatkozóan külön engedélyezési eljárásokat vezettek be, adott esetben ezen eljárások hatálya alá vonják az új termelési kapacitás létesítését is, illetve kötelesek ezeket az eljárásokat megkülönböztetéstől mentesen és ésszerű határidőn belül lefolytatni.

(4) Az engedélyezési eljárást és követelményeket nyilvánosságra kell hozni. A kérelmezőket az engedély elutasításának okáról tájékoztatni kell. Az okoknak objektívnak, megkülönböztetéstől mentesnek, megalapozottnak és megfelelően indokoltnak kell lenniük. A kérelmezők számára jogorvoslati eljárást kell biztosítani.

8. cikk

Versenytárgyalási eljárás új kapacitások létesítésére

(1) A tagállamok – az ellátás biztonsága érdekében – biztosítják új kapacitások létesítését vagy energiahatékonysági/keresletoldali szabályozási intézkedéseket hoznak, nyilvános követelményeken alapuló versenytárgyalási eljárás vagy a megkülönböztetéstől való

mentesség és az átláthatóság szempontjából azzal egyenértékű, egyéb eljárás keretén belül. Ezek az eljárások azonban csak akkor alkalmazhatók, ha az engedélyezési eljárás során létesült termelői kapacitások vagy a meghozandó energiahatékonysági/keresletoldali szabályozási intézkedések nem elegendőek az ellátás biztonságának biztosításához.

(2) A tagállamok lehetőséget biztosíthatnak – környezetvédelmi célokból, illetve az új, még alacsony fejlettségi szinten álló technológiák támogatása érdekében – nyilvános követelményeken alapuló, új kapacitások létesítésére szolgáló versenytárgyalási eljárások lefolytatására. Az ilyen versenytárgyalási eljárások új termelői kapacitások létesítésére vagy energiahatékonysági/keresletoldali szabályozási intézkedésre vonatkozhatnak. A versenytárgyalási eljárás azonban csak akkor alkalmazható, ha az engedélyezési eljárás során létesült kapacitások vagy a meghozandó intézkedések nem elegendőek a szóban forgó célok eléréséhez.

(3) A termelői kapacitás létesítésére és az energiahatékonysági/keresletoldali szabályozási intézkedésekre kiírt versenytárgyalási eljárás részleteit az Európai Unió Hivatalos Lapjában kell közzétenni, legalább hat hónappal az ajánlattétel benyújtásának határidejét megelőzően.

A versenytárgyalásra vonatkozó dokumentációt a tagállam területén székhellyel rendelkező, valamennyi érdekelt vállalkozás számára hozzáférhetővé kell tenni olyan módon, hogy azoknak elegendő idő álljon a rendelkezésére az ajánlattételre.

Az átláthatóság biztosítása és a megkülönböztetések kiküszöbölése érdekében a versenytárgyalási dokumentációnak részletes leírást kell adnia a szerződés feltételeiről, a kérelmezők által követendő eljárásról, továbbá teljes listát azokról a kritériumokról, amelyek alapján a pályázókat kiválasztják és a szerződéseket odaítélik, beleértve azokat az ösztönzőket (például támogatásokat) is, amelyekre a versenytárgyalás kiterjed. Ezek a leírások vonatkozhatnak a 7. cikk (2) bekezdésében említett területekre is.

(4) A szükséges termelőkapacitásra irányuló pályázati felhívások esetében figyelembe kell venni a már meglévő termelőegységek hosszú távú garanciákat tartalmazó villamosenergia-ellátási ajánlatait is, amennyiben így további igényeket lehet kielégíteni.

(5) A tagállamok egy hatóságot, állami testületet vagy a villamosenergia-termeléstől, -átviteltől, -elosztástól és -ellátástól független magántestületet – jelölnek ki, amely a 35. cikk (1) bekezdésében említett szabályozó hatóság is lehet –, és amely felelős lesz az (1)–(4) bekezdésben említett versenytárgyalási eljárás szervezéséért, figyelemmel kíséréseért és ellenőrzéséért. Ahol az átviteli rendszer-üzemeltető tulajdonosi értelemben teljes mértékben független az egyéb, nem az átviteli rendszerrel kapcsolatos tevékenységektől, ott az átviteli rendszer-üzemeltetőt is kijelölhetik a versenytárgyalási eljárás szervezéséért, figyelemmel kíséréseért és ellenőrzéséért felelős testületnek. Ez a hatóság vagy testület minden szükséges lépést megtesz annak érdekében, hogy a versenytárgyalással kapcsolatos információkat bizalmasan kezeljék.

⁽¹⁾ HL L 140., 2009.6.5., 16. o.

IV. FEJEZET

AZ ÁTVITELI RENDSZER ÜZEMELTETÉSE

9. cikk

Az átviteli rendszerek és az átvitelrendszer-üzemeltetők szétválasztása

(1) A tagállamok 2012. március 3-tól gondoskodnak arról, hogy:

- a) minden olyan vállalkozás, amelynek tulajdonában az átviteli rendszer van átvitelrendszer-üzemeltetőként működjön;
- b) ugyanazon személy vagy személyek ne legyenek jogosultak:
 - i. közvetlenül vagy közvetve irányítást gyakorolni egy termelési vagy ellátási feladatot betöltő vállalkozás felett, és közvetlenül vagy közvetve irányítást vagy bármely jogot gyakorolni egy átvitelrendszer-üzemeltető vagy átviteli rendszer felett; vagy
 - ii. közvetlenül vagy közvetve irányítást gyakorolni egy átvitelrendszer-üzemeltető vagy egy átviteli rendszer felett, és közvetlenül vagy közvetve irányítást vagy bármely jogot gyakorolni egy termelési vagy ellátási feladatot betöltő vállalkozás felett;
- c) ugyanazon személy vagy személyek ne legyenek jogosultak kinevezni egy átvitelrendszer-üzemeltető vagy átviteli rendszer felügyelőbizottsága, igazgatási testülete vagy a vállalkozást jogilag képviselő testület tagjait, és közvetlenül vagy közvetve irányítást vagy bármely jogot gyakorolni egy termelési vagy ellátási feladatot betöltő vállalkozás felett; valamint
- d) ugyanazon személy ne lehessen tag egyfelől egy termelési vagy ellátási feladatot betöltő vállalkozásnak, és másfelől egy átvitelrendszer-üzemeltetőben vagy átviteli rendszerben tulajdonnal rendelkező társaságnak is a felügyelőbizottságában, igazgatási testületében vagy a vállalkozást jogilag képviselő testületében.

(2) Az (1) bekezdés b) és c) pontjában említett jogok közé tartozik különösen:

- a) a szavazati jogok gyakorlására vonatkozó jogkör; vagy
- b) a felügyelőbizottság, az igazgatási testület vagy a vállalkozást jogilag képviselő testület tagjainak kinevezésére vonatkozó jogkör; vagy
- c) többségi részesedéssel való rendelkezés.

(3) Az (1) bekezdés b) pontja alkalmazásában a „termelési vagy ellátási feladatot betöltő vállalkozás” kifejezés magában foglalja a földgáz belső piacára vonatkozó közös szabályokról szóló, 2009.

július 13-i 2009/73/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv⁽¹⁾ szerinti „kitermelési vagy ellátási feladatot betöltő vállalkozás”, továbbá az „átvitelrendszer-üzemeltető” és az „átviteli rendszer” kifejezés magában foglalja az említett irányelv szerinti „szállítási rendszer-üzemeltető” és „szállítási rendszer” fogalmakat.

(4) A tagállamok 2013. március 3-ig eltérést engedélyezhetnek az (1) bekezdés b) és c) pontjától, feltéve hogy az átvitelrendszer-üzemeltetők nem tagjai egy vertikálisan integrált vállalkozásnak.

(5) Az (1) bekezdés a) pontjában meghatározott kötelezettség teljesül abban az esetben, ha kettő vagy több, átviteli rendszerben tulajdonnal rendelkező vállalkozás olyan közös vállalatot alapít, amely az érintett átviteli rendszerek tekintetében kettő vagy több tagállamban átvitelrendszer-üzemeltetőként tevékenykedik. A közös vállalatnak más vállalkozás nem lehet része, kivéve ha a 13. cikk értelmében független rendszerüzemeltetőként vagy az V. fejezet céljaira független átvitelrendszer-üzemeltetőként engedélyezték.

(6) E cikk végrehajtása céljából ha az (1) bekezdés b), c) és d) pontjában említett személy a tagállam vagy egy másik állami testület, az egyrészt az átvitelrendszer-üzemeltető vagy az átviteli rendszer felett, másrészt a termelési vagy ellátási feladatot betöltő vállalkozás felett felügyeletet gyakorló két külön állami testület nem tekinthető azonos személynek vagy személyeknek.

(7) A tagállamok gondoskodnak arról, hogy sem az a 16. cikkben említett üzleti szempontból érzékeny információ, amellyel egy korábban vertikálisan integrált vállalkozás részét képező átvitelrendszer-üzemeltető rendelkezik, sem pedig az ilyen átvitelrendszer-üzemeltető személyzetére vonatkozó információ, nem jut termelési vagy ellátási feladatot betöltő vállalkozás tudomására.

(8) Amennyiben 2009. szeptember 3-án az átviteli rendszer egy vertikálisan integrált vállalkozás része, a tagállam dönthet úgy, hogy nem alkalmazza az (1) bekezdést.

Ilyen esetben az érintett tagállamok:

- a) a 13. cikkel összhangban független rendszerüzemeltetőt jelölnek ki; vagy
- b) megfelelnek az V. fejezetben foglalt rendelkezéseknek.

(9) Amennyiben 2009. szeptember 3-án az átviteli rendszer vertikálisan integrált vállalkozás része, és olyan szabályok vannak életben, amelyek az V. fejezet rendelkezéseinél nagyobb tényleges függetlenséget biztosítanak az átvitelrendszer-üzemeltető számára, a tagállamok dönthetnek úgy, hogy nem alkalmazzák az (1) bekezdést.

(10) Mielőtt valamely vállalkozást az e cikk (9) bekezdése szerint átvitelrendszer-üzemeltetőként jóváhagynak és jelölnek ki, az ezen irányelv 10. cikkének (4), (5) és (6) bekezdésében és a/az 714/2009/EK rendelet 3. cikkében megállapított eljárásnak megfelelően tanúsítani kell, majd ezt követően a Bizottság ellenőrzi, hogy a hatályos szabályok az V. fejezet rendelkezéseinél egyértelműen nagyobb tényleges függetlenséget biztosítanak-e az átvitelrendszer-üzemeltető számára.

⁽¹⁾ Lásd e Hivatalos Lap 94 oldalát.

(11) Semmilyen esetben nem szabad meggátolni, hogy az átviteli rendszert rendszerben tulajdonnal rendelkező, vertikálisan integrált vállalkozások lépéseket tegyenek az (1) bekezdésnek való megfelelés érdekében.

(12) Az (1) bekezdést alkalmazó tagállamokban a termelési vagy ellátó tevékenységet folytató vállalkozások semmilyen esetben sem lehetnek abban a helyzetben, hogy a szétválasztott átvitelirendszer-üzemeltetők fölött akár közvetve, akár közvetlenül átvegyék az ellenőrzést, vagy felettük bármilyen jogot gyakoroljanak.

10. cikk

Az átvitelirendszer-üzemeltetők kijelölése

(1) A vállalkozásokat jóváhagyásukat és átvitelirendszer-üzemeltetővé való kijelölésüket megelőzően az e cikk (4), (5) és (6) bekezdésében és a 714/2009/EK rendelet 3. cikkében megállapított eljárások szerint tanúsítani kell.

(2) A tagállamok jóváhagyják és átvitelirendszer-üzemeltetőnek jelölik ki azokat a vállalkozásokat, amelyek átviteli rendszerben tulajdonnal rendelkezzenek, és amelyekről a nemzeti szabályozó hatóság az alábbi tanúsítási eljárásnak megfelelően tanúsítja, hogy teljesítik a 9. cikk követelményeit. Az átvitelirendszer-üzemeltetők kijelölését be kell jelenteni a Bizottságnak és közzé kell tenni az Európai Unió Hivatalos Lapjában.

(3) Az átvitelirendszer-üzemeltetők minden olyan tervezett ügyletet bejelentenek a szabályozó hatóságnak, amely miatt szükségessé válhat a 9. cikk követelményeinek való megfelelésük újraértékelése.

(4) A szabályozó hatóságok figyelemmel kísérik, hogy az átvitelirendszer-üzemeltetők folyamatosan megfelelnek-e a 9. cikk követelményeinek. A megfelelés biztosítása érdekében tanúsítási eljárást indítanak:

- a) az átvitelirendszer-üzemeltető (3) bekezdés szerinti bejelentésére;
- b) saját kezdeményezésükre, amennyiben tudomásukra jut, hogy az átviteli rendszer-tulajdonosok vagy átviteli rendszer-üzemeltetők felett gyakorolt jogok vagy befolyás tervezett változtatása a 9. cikk a megsértéséhez vezethet, vagy amennyiben okuk van feltételezni, hogy ilyen jogsértés előfordulhatott; vagy
- c) a Bizottság indokolt kérésére.

(5) A szabályozó hatóságok az átvitelirendszer-üzemeltető bejelentésének vagy a Bizottság kérésének időpontjától számított négy hónapon belül határozatot hoznak az átvitelirendszer-üzemeltető tanúsításáról. E határidő lejártával a tanúsítást megadottnak kell tekinteni. A szabályozó hatóság kifejezett vagy hallgatóságos határozata csak a (6) bekezdésben meghatározott eljárás befejezését követően lép hatályba.

(6) Az átvitelirendszer-üzemeltető tanúsítására vonatkozó kifejezett vagy hallgatóságos határozatát a szabályozó hatóság haladéktalanul bejelenti a Bizottságnak, minden az arra a határozatra vonatkozó információval együtt. A Bizottság a 714/2009/EK rendelet 3. cikkében meghatározott eljárásnak megfelelően jár el.

(7) A szabályozó hatóságok és a Bizottság kérheti az átvitelirendszer-üzemeltetőktől és a termelési vagy ellátási feladatot betöltő vállalkozásoktól, hogy adják meg az e cikk szerinti feladatok elvégzéséhez szükséges információkat.

(8) A szabályozó hatóságok és a Bizottság megőrzi az üzleti szempontból érzékeny információk titkosságát.

11. cikk

A harmadik országokkal kapcsolatos tanúsítás

(1) Amennyiben olyan átvitelirendszer-tulajdonos vagy átvitelirendszer-üzemeltető kéri a tanúsítást, amely felett harmadik országból vagy harmadik országokból származó személy vagy személyek gyakorolnak irányítást, a szabályozó hatóság értesíti a Bizottságot.

A szabályozó hatóság ugyancsak haladéktalanul értesíti a Bizottságot minden olyan körülményről, amelynek következtében valamely harmadik országból vagy harmadik országokból származó személy vagy személyek irányítást szereznének átviteli rendszer vagy átvitelirendszer-üzemeltető felett.

(2) Az átvitelirendszer-üzemeltető értesíti a szabályozó hatóságot minden olyan körülményről, amelynek következtében valamely harmadik országból vagy harmadik országokból származó személy vagy személyek irányítást szereznének átviteli rendszer vagy átvitelirendszer-üzemeltető felett.

(3) A szabályozó hatóság az átvitelirendszer-üzemeltető bejelentésétől számított négy hónapon belül határozati javaslatot készít elő az átvitelirendszer-üzemeltető tanúsításáról. A szabályozó hatóság megtagadja a tanúsítást, amennyiben nem bizonyították, hogy:

- a) az érintett jogalany megfelel a 9. cikk követelményeinek; valamint
- b) a szabályozó hatóságnak vagy a tagállam által kijelölt más hatáskörrel rendelkező hatóságnak, hogy a tanúsítás megadása nem veszélyezteti a tagállam és a Közösség energiaellátásának biztonságát. A szabályozó hatóság vagy az erre kijelölt más hatáskörrel rendelkező hatóság a kérdés mérlegelésekor az alábbiakat veszi figyelembe:

- i. a Közösségnek a nemzetközi jogból – beleértve azokat az egy vagy több harmadik országgal kötött megállapodásokat, amelyeknek a Közösség részes fele, és amelyek foglalkoznak az ellátásbiztonság kérdéseivel – eredő, az adott harmadik országok tekintetében fennálló jogai és kötelezettségei;

ii. a tagállamnak a harmadik országokkal kötött megállapodásaiból eredő, az adott harmadik országok tekintetében fennálló jogai és kötelezettségei, amennyiben azok összeegyeztethetők a közösségi joggal; valamint

iii. az adott esetre és az érintett harmadik országra vonatkozó egyéb konkrét tények és körülmények.

(4) A szabályozó hatóság a határozatról haladéktalanul értesíti a Bizottságot, az adott határozatra vonatkozó összes információval együtt.

(5) A tagállamok előírják a szabályozó hatóság és/vagy a (3) bekezdés b) pontjában említett, kijelölt hatáskörrel rendelkező hatóság számára, hogy a tanúsításról szóló határozat a szabályozó hatóság általi elfogadását megelőzően véleményt kérjen be a Bizottságtól az alábbiakra vonatkozóan:

a) megfelel-e az érintett jogalany a 9. cikk követelményeinek; és

b) a tanúsítás megadása nem veszélyezteti-e a Közösség energiaellátásának biztonságát.

(6) A Bizottság az (5) bekezdésben említett kérelmet annak kézhezvétele után azonnal megvizsgálja. A kérelem kézhezvételét követő két hónapon belül megküldi a véleményt a nemzeti szabályozó hatóság számára, vagy, amennyiben a kérelmet a kijelölt hatáskörrel rendelkező hatóság nyújtotta be, ez utóbbi hatóság számára.

Véleményének elkészítésekor a Bizottság kikérheti az Ügynökség, az érintett tagállam és az érintett felek véleményét. Ha a Bizottság ilyen véleményt kér, a kéthónapos határidő további két hónappal meghosszabbodik.

Ha a Bizottság az első és a második albekezdésben említett időszakban nem nyilvánít véleményt, akkor úgy kell tekinteni, hogy nem emel kifogást a szabályozó hatóság határozatával szemben.

(7) Annak értékelése során, hogy egy harmadik országból vagy harmadik országokból származó személy vagy személyek általi irányítás veszélyezteti-e a Közösség energiaellátásának biztonságát, a Bizottság az alábbiakat veszi figyelembe:

a) az adott esetre és az érintett harmadik országra vagy harmadik országokra vonatkozó konkrét tények; valamint

b) a Közösségnek a nemzetközi jogból – beleértve azokat az egy vagy több harmadik országgal kötött megállapodásokat, amelyeknek a Közösség részes fele, és amelyek foglalkoznak az ellátásbiztonság kérdéseivel – eredő, az adott harmadik ország vagy harmadik országok tekintetében fennálló jogai és kötelezettségei.

(8) A nemzeti szabályozó hatóság a (6) bekezdésben említett időszak lejártát követő két hónapon belül elfogadja a tanúsításra vonatkozó végleges határozatát. A nemzeti szabályozó hatóság a végleges határozat elfogadásakor a legteljesebb mértékben figyelembe veszi a Bizottság véleményét. A tagállamoknak minden esetre jogukban áll megtagadni a tanúsítást, ha a tanúsítás megadása veszélyezteti a Közösség energiaellátásának biztonságát vagy valamely másik tagállam energia-ellátásának biztonságát. Ha valamely tagállam egy másik hatáskörrel rendelkező hatóságot jelölt ki a (3) bekezdés b) pontja szerinti értékelésre, előírhatja,

hogy a nemzeti szabályozó hatóság e hatáskörrel rendelkező hatóság értékelésével összhangban fogadja el a végleges határozatát. A nemzeti szabályozó hatóság végleges határozatát és a Bizottság véleményét együtt kell közzétenni. Amennyiben a végleges határozat eltér a Bizottság véleményétől, az érintett tagállam a határozattal együtt rendelkezésre bocsátja és nyilvánossá teszi annak indoklását is.

(9) E cikk egyetlen rendelkezése sem érinti a tagállamok azon jogát, hogy a közbiztonsághoz fűződő jogos érdekeik védelmében – a közösségi joggal összhangban – nemzeti törvényességi ellenőrzést gyakoroljanak.

(10) A Bizottság iránymutatásokat fogadhat el, amelyek részletesen meghatározzák az e cikk alkalmazásában követendő eljárásokat. Az ezen irányelv nem alapvető fontosságú elemeinek kiegészítéssel történő módosítására vonatkozó intézkedéseket a 46. cikk (2) bekezdésében említett, ellenőrzéssel történő szabályozási bizottsági eljárással összhangban kell elfogadni.

(11) Ez a cikk, a (3) bekezdés a) pontjának kivételével, azon tagállamokra is vonatkozik, amelyek a 44. cikk szerint eltérést alkalmaznak.

12. cikk

Az átvitelrendszer-üzemeltetők feladatai

Minden átvitelrendszer-üzemeltető a következőkért felelős:

a) biztosítja, hogy a rendszer hosszú távon képes legyen kielégíteni a villamos energia átvitelére vonatkozó ésszerű igényeket, a környezetvédelem kellő figyelembevételével és közgazdasági feltételek mellett biztonságos, megbízható és hatékony átviteli rendszereket üzemeltet, tart karban és fejleszt.

b) megfelelő eszközöket biztosít a szolgáltatási kötelezettségek teljesítése céljából;

c) megfelelő átviteli kapacitásnak és a rendszer megbízhatóságának a biztosításával hozzájárul az ellátás biztonságának fenntartásához;

d) szabályozza a rendszer villamos energia forgalmát, tekintetbe véve az összekapcsolt rendszerekkel folytatott energiacserét is. Ebből a célból az átvitelrendszer-üzemeltető felel a biztonságos, megbízható és hatékony villamosenergia-rendszer biztosításáért, és ezzel összefüggésben minden szükséges kiegészítő szolgáltatás biztosításáért, ideértve az igényekre válaszként nyújtott szolgáltatásokat, amennyiben annak elérhetősége nem függ más olyan átviteli rendszertől, amellyel a rendszer összeköttetésben áll;

e) elegendő információt nyújt azon rendszer rendszerüzemeltetőjének, amellyel rendszere kapcsolatban van, az összekapcsolt rendszerek biztonságos és hatékony üzemeltetésének, összehangolt fejlesztésének és a rendszerek együttműködhetőségének biztosítása céljából;

- f) tartózkodik a rendszerhasználókkal vagy a rendszerhasználók csoportjaival szembeni, különösen a kapcsolt vállalkozások javára történő megkülönböztetéstől;
- g) ellátja a rendszerhasználókat azokkal az információkkal, amelyekre szükségük van a rendszerhez történő hatékony hozzáférés érdekében;
- h) beszedi a túlterhelési díjakat és az átviteli rendszer-üzemeltetők közötti ellentételezési mechanizmus alapján esedékes kifizetéseket, [a/az] 714/2009/EK rendelet 13. cikkével összhangban, engedélyezi és irányítja a harmadik felek hozzáférését – illetve ennek megtagadása esetén erről indokolt magyarázatot ad – amelyet a nemzeti szabályozó hatóságok kísérnek figyelemmel; az e cikk szerinti feladataik ellátásakor az átviteli rendszer-üzemeltetők elsősorban a piac integrációját segítik elő.

13. cikk

Független rendszerüzemeltető

- (1) Amennyiben 2009. szeptember 3-án az átviteli rendszer egy vertikálisan integrált vállalkozás része, a tagállamok dönthetnek úgy, hogy nem alkalmazzák a 9. cikk (1) bekezdését, és az átviteli rendszer-tulajdonos javaslatára független rendszerüzemeltetőt jelölnek ki. Az ilyen kijelölést a Bizottságnak jóvá kell hagynia.
- (2) A tagállamok csak akkor hagyhatnak jóvá és jelölhetnek ki független rendszerüzemeltetőt, ha:
 - a) az üzemeltetőjelölt bizonyítja, hogy megfelel a 9. cikk (1) bekezdése b), c) és d) pontjában foglalt követelményeknek;
 - b) az üzemeltetőjelölt bizonyítja, hogy rendelkezik a 12. cikk szerinti feladatok végrehajtásához szükséges pénzügyi, műszaki, tárgyi és humán erőforrásokkal;
 - c) az üzemeltetőjelölt kötelezettséget vállal arra, hogy megfelel a szabályozó hatóság által figyelemmel kísért, tízéves hálózati fejlesztési tervnek;
 - d) az átviteli rendszer-üzemeltető bizonyítja képességét a (5) bekezdés szerinti kötelezettségei teljesítésére. E célból benyújtja a jelölttel és minden más érintett jogalannyal kötendő szerződéses megállapodások tervezetét;
 - e) az üzemeltetőjelölt bizonyítja képességét a 714/2009/EK rendelet szerinti kötelezettségei teljesítésére, ideértve az átviteli rendszer-üzemeltetők európai és regionális szintű együttműködését is.
- (3) A tagállamok jóváhagyják és független rendszerüzemeltetőnek jelölik ki azokat a vállalkozásokat, amelyekről a szabályozó hatóság tanúsítja, hogy megfelelnek a 11. cikk és a 13. cikk (2) bekezdése követelményeinek. A tanúsítás céljából az ezen irányelv 10. cikkében és a 714/2009/EK rendelet 3. cikkében vagy az ezen irányelv 11. cikkében szereplő eljárás alkalmazandó.

(4) Minden független rendszerüzemeltető felelős a harmadik fél hozzáféréseinek engedélyezéséért és igazgatásáért, beleértve a hozzáférési díjak, a szűk keresztmetszetek kezeléséért felszámított díjak és – a 714/2009/EK rendelet 13. cikkével összhangban – az átviteli rendszer-üzemeltetők közötti ellentételezési mechanizmus szerinti kifizetések beszedését is, továbbá felelős az átviteli rendszer üzemeltetéséért, karbantartásáért és fejlesztéséért, valamint annak biztosításáért, hogy a rendszer a beruházások tervezése révén hosszú távon képes legyen az ésszerű igények kielégítésére. Az átviteli rendszer fejlesztése során a független rendszerüzemeltető felelős az új infrastruktúra tervezéséért (beleértve az engedélyezési eljárást), kiépítéséért és beüzemeléséért. E célból a független rendszerüzemeltető átviteli rendszer-üzemeltetőként jár el e fejezettel összhangban. Az átviteli rendszer-tulajdonos nem felelős sem a harmadik felek hozzáféréseinek engedélyezéséért és igazgatásáért, sem a beruházások megtervezéséért.

(5) Ha a független rendszerüzemeltetőt kijelölték, az átviteli rendszer-tulajdonos:

- a) minden lényeges együttműködést és támogatást megad a független rendszerüzemeltetőnek feladatai végrehajtásához, különös tekintettel minden vonatkozó információra;
- b) finanszírozza a független rendszerüzemeltető által elhatárolt és a szabályozó hatóság által jóváhagyott beruházásokat, vagy beleegyezik annak bármely érdekelt fél – akár a független rendszerüzemeltető – általi finanszírozásába. A vonatkozó pénzügyi megállapodásokhoz a szabályozó hatóság jóváhagyása szükséges. Az ilyen jóváhagyást megelőzően a szabályozó hatóság konzultál az átviteli rendszer-tulajdonossal és a többi érdekelt féllel;
- c) fedezetet biztosít a hálózati vagyonhoz kapcsolódó kötelezettségekre, kivéve a független rendszerüzemeltető feladataihoz kapcsolódó kötelezettségeket; valamint
- d) a hálózatbővítések finanszírozásának megkönnyítése érdekében biztosítékot nyújt, kivéve azon beruházásokat, amelyek esetében a b) ponttal összhangban beleegyezését adta a beruházás bármely érdekelt fél – akár a független rendszerüzemeltető – általi finanszírozásába.

(6) A szabályozó hatósággal szoros együttműködésben az érintett nemzeti versenyhivatalt minden olyan hatáskörrel fel kell ruházni, amely szükséges ahhoz, hogy eredményesen figyelemmel tudja kísérni az átviteli rendszer-tulajdonos (5) bekezdés szerinti kötelezettségeinek teljesítését.

14. cikk

Az átviteli rendszer-tulajdonosok szétválasztása

(1) A vertikálisan integrált vállalkozás részét képező átviteli rendszer-tulajdonosnak – ha független rendszerüzemeltetőt jelöltek ki – legalább társasági formájában, valamint szervezete és döntéshozatala szempontjából függetlennek kell lennie az átvitelhez nem kapcsolódó egyéb tevékenységektől.

(2) Az (1) bekezdésben említett átvitelrendszer-tulajdonosok függetlenségének biztosításához a következő minimumkövetelményeknek kell eleget tenni:

- a) az átvitelrendszer-tulajdonos igazgatásáért felelős személyek nem vehetnek részt az integrált villamosenergia-ipari vállalkozás azon szervezetében, amely a villamosenergia-termelés, -elosztás és -ellátás napi üzemviteléért közvetve vagy közvetlenül felelős;
- b) megfelelő intézkedéseket kell hozni annak érdekében, hogy az átvitelrendszer-tulajdonos igazgatásáért felelős személyek szakmai érdekeit olyan módon vegyék figyelembe, amely biztosítja számukra a független cselekvés lehetőségét; valamint
- c) az átvitelrendszer-tulajdonos megfelelőségi programot állít össze, amely meghatározza az intézkedéseket a megkülönböztető magatartás kizárása érdekében, és biztosítja, hogy a program végrehajtását megfelelő módon kísérik figyelemmel. A megfelelőségi program meghatározza az alkalmazottaknak az e célok megvalósításához szükséges kötelezettségeit. A megfelelőségi program felügyeletéért felelős személy vagy testület a megtett intézkedésekről éves jelentést terjeszt a szabályozó hatóság elé, és ezt a jelentést nyilvánosságra hozza.

(3) A Bizottság iránymutatásokat fogadhat el annak biztosítása érdekében, hogy az átvitelrendszer-tulajdonos teljeskörűen és ténylegesen betartsa e cikk (2) bekezdését. Az ezen irányelv nem alapvető fontosságú elemeinek kiegészítéssel történő módosítására vonatkozó intézkedéseket a 46. cikk (2) bekezdésében említett, ellenőrzéssel történő szabályozási bizottsági eljárással összhangban kell elfogadni.

15. cikk

A kapacitások teherelosztása és kiegyenlítése

(1) A villamosenergia-ellátásra vonatkozó szerződéses kötelezettségek – köztük a versenytárgyalási dokumentációból származó kötelezettségek – sérelme nélkül az átvitelrendszer-üzemeltető – amennyiben ilyen feladatot is ellát – felelős a területén lévő termelőlétesítmények közötti teherelosztásért és a más rendszerekhez kapcsolódó rendszerösszekötők használatáért.

(2) A termelőlétesítmények közötti teherelosztást és a rendszerösszekötők használatát olyan objektív, nyilvánosságra hozott követelményrendszer alapján kell meghatározni, amelyet a nemzeti szabályozó hatóság hagy jóvá, (amennyiben erre hatáskörrel rendelkezik), és amelyet megkülönböztetéstől mentesen alkalmaznak, biztosítva ezzel a belső villamosenergia-piac megfelelő működését. Ez a követelményrendszernek tekintettel kell lennie a rendelkezésre álló termelőlétesítményekből és a rendszerösszekötőkön keresztül történő szállításból nyerhető villamos energia gazdasági elsőbbségére és a rendszer műszaki korlátaira is.

(3) A tagállamok előírják a rendszerüzemeltetők számára, hogy a megújuló energiaforrásokat használó termelőlétesítmények teherelosztása során a 2009/28/EK irányelv 16. cikkének megfelelően járjanak el. Azt is előírhatják a rendszerüzemeltetők számára, hogy a termelőlétesítmények teherelosztása során részesítsék előnyben a kapcsolt hő- és villamos energiát termelő létesítményeket.

(4) Az ellátás biztonságának érdekében egy tagállam elrendelheti, hogy a kapacitás teherelosztása során a belföldi, primer energiahordozót használó termelőlétesítményeknek biztosítsanak elsőbbséget naptári évenként, az érintett tagállamban felhasznált villamos energia előállításához szükséges teljes primer energia 15 %-át meg nem haladó mértékben.

(5) Amennyiben a tagállamok úgy rendelkeztek, a szabályozó hatóságok, vagy a tagállamok megkövetelik, hogy az átvitelrendszer-üzemeltetők megfeleljenek az átviteli rendszer fejlesztésére és karbantartására vonatkozó minimális normáknak, beleértve a rendszerösszekötő kapacitást is.

(6) Az átvitelrendszer-üzemeltetők – amennyiben ezt a feladatot is ellátják – átlátható, megkülönböztetéstől mentes, piaci alapú eljárások alapján szerzik be a hálózatuk veszteségeit fedező energiát és a tartalék kapacitást.

(7) Az átvitelrendszer-üzemeltetők által a villamosenergia-rendszer egyensúlyának fenntartása érdekében elfogadott szabályoknak – beleértve a villamos energia egyensúlytól való eltéréseért a hálózatuk rendszerhasználói által fizetendő díjakra vonatkozó szabályokat is – objektívnek, átláthatónak és megkülönböztetéstől mentesnek kell lenniük. Az átvitelrendszer-üzemeltetők által nyújtott szolgáltatások feltételeit – beleértve a szabályokat és a tarifákat is – a 37. cikk (6) bekezdése értelmében megkülönböztetéstől mentes és a költségeket tükröző módon kell kialakítani, továbbá azokat közzé kell tenni.

16. cikk

Az átvitelrendszer-üzemeltetők és átvitelrendszer-tulajdonosok titoktartási kötelezettsége

(1) Minden átvitelrendszer-üzemeltető és minden átvitelrendszer-tulajdonos a 30. cikk vagy bármely egyéb, az információ közreadására vonatkozó jogi kötelezettség sérelme nélkül megőrzi az olyan, üzleti szempontból érzékeny információ titokosságát, amelyekhez üzleti tevékenysége során jut hozzá, és megakadályozza, hogy a saját tevékenységével kapcsolatos információ, amely üzleti szempontból előnyös lehet, megkülönböztető módon kerüljön nyilvánosságra. Különösen nem ad közre üzleti szempontból érzékeny információkat a vállalkozás más része számára, kivéve ha az üzleti tranzakció végrehajtása miatt szükséges. Az információs szétválasztás szabályainak teljes körű betartatása érdekében a tagállamoknak arról is gondoskodniuk kell, hogy az átvitelrendszer-tulajdonos és a vállalkozás többi része ne használjon közös szolgáltatásokat, például közös jogi szolgáltatásokat, kivéve a kizárólag adminisztratív vagy informatikai jellegű feladatokat.

(2) Az átvitelrendszer-üzemeltető a kapcsolt vállalkozások villamosenergia-értékesítései vagy -vásárlásai során semmilyen módon nem élhetnek vissza a hálózati hozzáférés biztosítása vagy az azokkal kapcsolatos tárgyalás során harmadik felektől szerzett, üzleti szempontból érzékeny információval.

(3) A tényleges versenyhez és a piac hatékony működéséhez szükséges információkat közzé kell tenni. Ez a kötelezettség nem sértheti az üzleti szempontból érzékeny információk bizalmas jellegének megóvását.

V. FEJEZET

FÜGGETLEN ÁTVITELIRENDSZER-ÜZEMELTETŐ

17. cikk

Eszközök, berendezések, személyzet és jogi személyiség

(1) Az átvitelrendszer-üzemeltetőnek rendelkezniük kell minden olyan emberi, műszaki, tárgyi és pénzügyi erőforrással, amely az ezen irányelv szerinti kötelezettségeik teljesítéséhez, valamint a villamosenergia-átviteli tevékenység végzéséhez szükséges, így különösen:

- a) a villamosenergia-átviteli tevékenység végzéséhez szükséges eszközöknek, ideértve az átviteli rendszert is, az átvitelrendszer-üzemeltető tulajdonát kell képezniük;
- b) az átvitelrendszer-üzemeltetőnek kell foglalkoztatnia a villamosenergia-átviteli tevékenység végzéséhez – ideértve a vállalattal kapcsolatos valamennyi feladat ellátását – szükséges személyzetet;
- c) tilos a vertikálisan integrált vállalkozás bármely egyéb részébe vagy részéből munkaerőt kölcsönözni vagy szolgáltatást nyújtani. Az átvitelrendszer-üzemeltető azonban szolgáltatásokat nyújthat a vertikálisan integrált vállalkozásnak, ha:
 - i. ezeknek a szolgáltatásoknak a nyújtása nem jelent hátrányos megkülönböztetést a rendszerhasználók között, az valamennyi rendszerhasználó számára azonos feltételekkel áll rendelkezésre, és a termelés vagy ellátás terén nem korlátozza, torzíja vagy akadályozza a versenyt; valamint
 - ii. az ezeknek a szolgáltatásoknak a nyújtására vonatkozó feltételeket a szabályozó hatóság jóváhagyta;
- d) a 20. cikk szerinti felügyeleti szerv döntéseinek sérelme nélkül a jövőbeli beruházási projektekhez és/vagy a meglévő eszközök lecseréléséhez szükséges pénzügyi forrásokat a vertikálisan integrált vállalkozás az átvitelrendszer-üzemeltető megfelelő kérelmét követően kellő időben rendelkezésre bocsátja.

(2) A villamosenergia-átviteli tevékenység a 12. cikkben felsoroltakon kívül legalább az alábbi feladatokat foglalja magában:

- a) az átvitelrendszer-üzemeltető képvisellete, valamint kapcsolattartás a harmadik felekkel és a szabályozó hatóságokkal;
- b) az átvitelrendszer-üzemeltető képvisellete a villamosenergia-piacon az átvitelrendszer-üzemeltetők európai hálózatán belül („villamosenergia-piaci ENTSO”);
- c) harmadik felek általi, megkülönböztetés-mentes hozzáférés engedélyezése és igazgatása, a rendszerhasználók vagy a rendszerhasználók csoportjai számára;
- d) az átviteli rendszerrel kapcsolatos valamennyi díj beszedése, ideértve a hozzáférési díjakat, a kiegészítő szolgáltatásokért, mint például a szolgáltatások vásárlásáért felszámolt kiegyenlítő díjakat (kiegyenlítő költségek, energiakompenzáció);
- e) biztonságos, hatékony és gazdaságos átviteli rendszer üzemeltetése, karbantartása és fejlesztése.
- f) a rendszernek az ésszerű kereslet kielégítésére való hosszú távú képességét biztosító és az ellátás biztonságát garantáló befektetések tervezése;
- g) megfelelő közös vállalkozások létrehozása, többek között egy vagy több átvitelrendszer-üzemeltetővel, villamosenergia-tőzsdékkel és más megfelelő szereplőkkel regionális piacok kialakításának vagy a liberalizációs folyamat megkönnyítésének céljával; valamint
- h) a vállalattal kapcsolatos valamennyi szolgáltatás, ideértve a jogi, a könyvviteli és az informatikai szolgáltatásokat is.

(3) Az átvitelrendszer-üzemeltetők a 68/151/EKG tanácsi irányelv ⁽¹⁾ 1. cikkében említett társasági formában alakulnak meg.

(4) Az átvitelrendszer-üzemeltető társaság jogi személyiségében, kommunikációjában, márkaépítésében és telephelyei révén nem lehet összetéveszthető a vertikálisan integrált vállalkozás vagy annak valamely része különálló jogi személyisége tekintetében.

(5) Az átvitelrendszer-üzemeltető informatikai rendszereit vagy berendezéseit, fizikai létesítményeit és biztonságos hozzáférési rendszereit nem osztja meg a vertikálisan integrált vállalkozás egyetlen más tagjával sem, továbbá az informatikai rendszerekre vagy berendezésekre és a biztonságos hozzáférési rendszerekre vonatkozóan nem alkalmazhatja ugyanazokat a tanácsadókat vagy külső vállalkozókat.

(6) Az átvitelrendszer-üzemeltető számviteli ellenőrzését a vertikálisan integrált vállalatot vagy annak bármely részét ellenőrzőtől eltérő könyvvizsgáló végzi.

⁽¹⁾ A Tanács első irányelve (1968. március 9.) az egész Közösségre kiterjedő egységes biztosítékok kialakítása érdekében a tagállamok által a társasági tagok és harmadik személyek érdekei védelmében a Szerződés 58. cikkének (2) bekezdése szerinti társaságoknak előírt biztosítékok összehangolásáról (HL L 65., 1968.3.14., 8. o.).

18. cikk

Az átvitelrendszer-üzemeltető függetlensége

(1) A 20. cikk szerinti felügyeleti szerv határozatainak sérelme nélkül az átvitelrendszer-üzemeltetőnek:

- a) az üzemeltetéshez, karbantartáshoz vagy az átviteli rendszer fejlesztéséhez szükséges eszközök tekintetében a vertikálisan integrált vállalkozástól függetlenül, tényleges döntéshozatali jogokkal kell rendelkeznie; valamint
- b) jogában áll, hogy a tőkepiacon – különösen hitelfelvétel és tőkeemelés révén – pénzeszközöket teremtsen.

(2) Az átvitelrendszer-üzemeltető mindenkor köteles úgy eljárni, hogy biztosítsa, hogy az átviteli tevékenység megfelelő és hatékony módon történő végzéséhez és a hatékony, biztonságos és gazdaságos átviteli rendszer létrehozásához és karbantartásához szükséges erőforrások a rendelkezésére álljanak.

(3) A vertikálisan integrált vállalkozás termelési vagy ellátási feladatot végző leányvállalatai sem közvetlen, sem közvetett módon nem rendelkezhetnek részesedéssel az átvitelrendszer-üzemeltetőben. Az átvitelrendszer-üzemeltető sem közvetlen, sem közvetett módon nem rendelkezhet részesedéssel a vertikálisan integrált vállalkozás termelési vagy ellátási feladatot végző leányvállalataiban, és nem részesülhet az e leányvállalatoktól származó osztalékból vagy egyéb pénzügyi előnyből.

(4) Az átvitelrendszer-üzemeltető általános irányítási struktúrája és vállalati alapszabálya biztosítja az átvitelrendszer-üzemeltető e fejezetnek megfelelő tényleges függetlenségét. A vertikálisan integrált vállalkozás sem közvetlenül, sem közvetetten nem határozhatja meg az átviteli rendszer-üzemeltető versenymagatartását az átvitelrendszer-üzemeltető napi tevékenységei és a hálózatkezelés vonatkozásában, vagy a 22. cikk szerint kidolgozott tízéves hálózatfejlesztési terv előkészítéséhez szükséges tevékenységekkel kapcsolatban.

(5) Az átvitelrendszer-üzemeltetők a 12. cikkben és az ezen irányelv 17. cikk (2) bekezdésében említett feladataik, valamint a 714/2009/EK rendelet 14., 15. és 16. cikke szerinti kötelezettségeik teljesítése során nem tehetnek megkülönböztetést a különböző személyek vagy jogalanyok tekintetében, továbbá a termelés és az ellátás terén nem korlátozzák, torzítják vagy akadályozzák a versenyt.

(6) A vertikálisan integrált vállalkozás és az átvitelrendszer-üzemeltető közötti valamennyi kereskedelmi és pénzügyi kapcsolat, ideértve az átvitelrendszer-üzemeltető által a vertikálisan integrált vállalkozás számára nyújtott kölcsönöket is, meg kell felelnie a piaci feltételeknek. Az átvitelrendszer-üzemeltető részletes nyilvántartást vezet e kereskedelmi és pénzügyi kapcsolatokról, és azokat a szabályozó hatóság kérésére rendelkezésre bocsátja.

(7) Az átvitelrendszer-üzemeltető a vertikálisan integrált vállalkozással kötött minden kereskedelmi és pénzügyi megállapodást jóváhagyásra benyújt a szabályozó hatóságnak.

(8) Az átvitelrendszer-üzemeltető tájékoztatja a szabályozó hatóságot a 17. cikk (1) bekezdésének d) pontjában említett, a jövőbeli beruházási projektek és/vagy a meglévő eszközök lecserélése céljára rendelkezésre álló pénzügyi forrásokról.

(9) A vertikálisan integrált vállalkozás tartózkodik minden olyan tevékenységtől, amely az átvitelrendszer-üzemeltetőt akadályozza vagy hátráltatja az e fejezetben említett kötelezettségeinek teljesítésében, továbbá nem követelheti meg az átvitelrendszer-üzemeltetőtől, hogy e kötelezettségek teljesítéséhez a vertikálisan integrált vállalkozástól engedélyt kérjen.

(10) A vállalkozásokat, amelyekkel kapcsolatban a szabályozó hatóság tanúsította, hogy megfelelnek az e fejezetben foglalt követelményeknek, az érintett tagállam engedélyezi és átvitelrendszer-üzemeltetővé jelöli ki. A tanúsítás céljából az ezen irányelv 10. cikkében és a 714/2009/EK rendelet 3. cikkében vagy az ezen irányelv 11. cikkében szereplő eljárás alkalmazandó.

19. cikk

Az átvitelrendszer-üzemeltető személyzetének és ügyvezetésének függetlensége

(1) A kinevezésekkel, meghosszabbításokkal és munkafeltételekkel – ideértve az átvitelrendszer-üzemeltető ügyvezetéséért felelős személyeknek és/vagy igazgatási szervei tagjainak javadalmazását és hivatali idejük megszűnését is – kapcsolatos határozatokat az átvitelrendszer-üzemeltető 20. cikkel összhangban kijelölt felügyeleti szerve hozza meg.

(2) A felügyeleti szerv által az átvitelrendszer-üzemeltető ügyvezetéséért felelős személlyé és/vagy igazgatási szerveinek tagjává való kinevezésre vagy e tisztségben való meghosszabbítására jelölt személyek személyéről, a hivatali idejüket szabályozó feltételekről, hivatali idejük tartamáról és megszűnéséről, valamint a hivatali idejük megszüntetésére vonatkozó bármely javasolt határozat indokairól értesíteni kell a szabályozó hatóságot. Ezek az (1) bekezdésben említett a feltételek és határozatok kizárólag akkor emelkednek kötelező erőre, ha a szabályozó hatóság az arról szóló értesítést követő három héten belül nem emelt ellenük kifogást.

A szabályozó hatóság kifogást emelhet az (1) bekezdésben említett határozatok ellen, ha:

- a) kétségei merülnek fel az ügyvezetéséért felelős személlyé és/vagy az igazgatási szervek tagjává való kinevezésre jelölt személy szakmai függetlenségével kapcsolatban; vagy
- b) a megbízatás idő előtti megszűnése esetén kétség merül fel az idő előtti megszűnés indoklásával kapcsolatban.

(3) Az átvitelrendszer-üzemeltető ügyvezetéséért felelős személyek és/vagy igazgatási szerveinek tagjai esetében, akikre ez a bekezdés vonatkozik, a kinevezést megelőző három éves időszakban az átvitelrendszer-üzemeltetőn kívül sem közvetve, sem közvetlenül semmilyen szakmai beosztással vagy felelősséggel, érdekléllyel vagy üzleti kapcsolattal nem kötődhetnek a vertikálisan integrált vállalkozáshoz vagy annak bármely részéhez vagy annak irányító részvényeseihez.

(4) Az átvitelrendszer-üzemeltető ügyvezetéséért felelős személyeknek és/vagy igazgatási szervei tagjainak, valamint alkalmazottainak sem közvetve, sem közvetlenül semmilyen egyéb szakmai beosztásuk vagy felelősségük, érdekük vagy üzleti kapcsolatuk nem lehet a vertikálisan integrált vállalkozás más részével vagy annak irányító részvényeseivel.

(5) Az átvitelrendszer-üzemeltető ügyvezetéséért felelős személyeknek és/vagy igazgatási szervei tagjainak, valamint alkalmazottainak az átvitelrendszer-üzemeltetőn kívül sem közvetve, sem közvetlenül nem fűződhet érdeke a vertikálisan integrált vállalkozás egyetlen részéhez sem, és attól semmiféle pénzügyi előnyben nem részesülhetnek. Javadalmazásuk nem függhet a vertikálisan integrált vállalkozásnak tevékenységétől vagy eredményeitől, kivéve az átvitelrendszer-üzemeltető tevékenységeit vagy eredményeit.

(6) Az átvitelrendszer-üzemeltető ügyvezetéséért felelős személyek és/vagy igazgatási szervei tagjai által a hivatali idejük lejártá előtti megszűnése miatt benyújtott panaszok tekintetében a szabályozó hatósághoz fordulás biztosítása útján tényleges jogorvoslati jogot kell biztosítani.

(7) Az átvitelrendszer-üzemeltető ügyvezetéséért felelős személyeknek és/vagy igazgatási szervei tagjainak hivatali idejük megszűnését követően legalább négy évig az átvitelrendszer-üzemeltetőt kivéve nem kötődhetnek szakmai beosztással vagy felelősséggel, érdekekkel vagy üzleti kapcsolattal a vertikálisan integrált vállalkozás semmilyen részéhez vagy annak irányító részvényeseihez.

(8) A (3) bekezdés az átvitelrendszer-üzemeltető ügyvezetéséért felelős személyeknek és/vagy igazgatási szervei tagjainak többsége alkalmazandó.

Az átvitelrendszer-üzemeltető ügyvezetéséért felelős személyek és/vagy igazgatási szerveinek azon tagjai, akikre a (3) bekezdés nem vonatkozik, a kinevezésüket megelőző legalább hathónapos időszakban semmilyen ügyvezetési vagy más hasonló tevékenységet nem végezhetnek a vertikálisan integrált vállalkozásban.

E bekezdés első albekezdését és a (4)–(7) bekezdéseket az átvitelrendszer-üzemeltető ügyvezetéséhez tartozó személyekre, és e személyeknek közvetlenül beosztott, a hálózat üzemeltetésével, karbantartásával vagy fejlesztésével kapcsolatos feladatot ellátó valamennyi személyre alkalmazni kell.

20. cikk

Felügyeleti szerv

(1) Az átvitelrendszer-üzemeltető felügyeleti szervvel rendelkezik, amely felel az átvitelrendszer-üzemeltető részvényesei vagyonának értékére esetlegesen jelentős hatást gyakorló határozatok, különösen az éves, valamint a hosszabb távra szóló pénzügyi terv jóváhagyására, az átvitelrendszer-üzemeltető eladósodási szintjére, valamint a részvényeseknek kifizetett osztalék összegére vonatkozó határozatok meghozataláért. Nem tartoznak a felügyeleti szerv hatáskörébe az átvitelrendszer-üzemeltető napi

tevékenységeivel és a hálózatkezeléssel, és a 22. cikk szerint kidolgozott tízéves hálózatfejlesztési terv előkészítéséhez szükséges tevékenységekkel kapcsolatos határozatok.

(2) A felügyeleti szerv a vertikálisan integrált vállalkozást képviselő tagokból, a harmadik személy részvényeseket képviselő tagokból, valamint amennyiben az érintett tagállam jogszabályai úgy rendelkeznek, az egyéb érdekelt feleket, például az átvitelrendszer-üzemeltető alkalmazottait képviselő tagokból áll.

(3) A 19. cikk (2) bekezdésének első albekezdése és a 19. cikk (3)–(7) bekezdése legalább a felügyeleti szerv tagjainak felénél egy fővel kevesebb tagra alkalmazandó.

A 19. cikk (2) bekezdése második albekezdésének b) pontja a felügyeleti szerv valamennyi tagjára alkalmazandó.

21. cikk

Megfelelőségi program és megfelelésért felelős tisztviselő

(1) A tagállamok biztosítják, hogy az átvitelrendszer-üzemeltetők olyan megfeleléségi programot állítsanak össze és hajtsanak végre, amely meghatározza az intézkedéseket a megkülönböztető magatartás kizárása érdekében, és biztosítják a programnak való megfelelés megfelelő figyelemmel kísérését. A megfelelési program meghatározza az alkalmazottaknak az e célok megvalósításához szükséges kötelezettségeit. A programot a szabályozó hatóságnak jóvá kell hagynia. A nemzeti szabályozó hatáskörének sérelme nélkül a programnak való megfelelés független ellenőrzését a megfelelésért felelős tisztviselő végzi.

(2) A megfelelésért felelős tisztviselőt a felügyeleti szerv nevezi ki, a szabályozó hatóság jóváhagyásával. A szabályozó hatóság a megfelelésért felelős tisztviselő kijelölésének jóváhagyását a függetlenség vagy szakképzettség hiánya miatt elutasíthatja. A megfelelésért felelős tisztviselő természetes vagy jogi személy lehet. A megfelelésért felelős tisztviselőre a 19. cikk (2)–(8) bekezdését kell alkalmazni.

(3) A megfelelésért felelős tisztviselő feladatai:

- a megfelelési program végrehajtásának figyelemmel kísérése;
- a megfelelési program végrehajtása érdekében hozott intézkedéseket meghatározó éves jelentés kidolgozása, valamint e jelentés benyújtása a szabályozó hatóságnak;
- jelentéstétel a felügyeleti szerv felé, valamint ajánlások készítése a megfelelési programról és annak végrehajtásáról;
- a szabályozó hatóság értesítése a megfeleléségi program végrehajtása tekintetében tapasztalt jelentős hiányosságokról; valamint
- jelentéstétel a szabályozó hatóság felé a vertikálisan integrált vállalkozás és az átvitelrendszer-üzemeltető közötti mindenféle kereskedelmi és pénzügyi kapcsolatokról.

(4) A megfelelésért felelős tisztviselő a beruházási tervre vagy a hálózatban megvalósítandó egyedi beruházásokra vonatkozó határozati javaslatokat benyújtja a szabályozó hatóságnak. Ezt legkésőbb akkor kell megtennie, amikor az átvitelrendszer-üzemeltető ügyvezető és/vagy hatáskörrel rendelkező igazgatási szerve azokat a felügyeleti szervnek benyújtja.

(5) Amennyiben a vertikálisan integrált vállalkozás a közgyűlésen vagy az általa a felügyelő szervbe kijelölt tagok szavazatán keresztül egy olyan határozat meghozatalát akadályozza meg, amely beruházásokat akadályoz vagy késleltet és amelyet a tízéves hálózati fejlesztési terv értelmében három éven belül kellett volna végrehajtani, a megfelelésért felelős tisztviselő ezt a 22. cikkkel összhangban jelenti a szabályozó hatóságnak.

(6) A megfelelésért felelős tisztviselő megbízásának vagy alkalmazásának feltételeit, beleértve megbízásának időtartamát, a szabályozó hatóságnak jóvá kell hagynia. E feltételeknek biztosítani kell a megfelelésért felelős tisztviselő függetlenségét, többek között a feladatai ellátásához szükséges valamennyi forrás biztosítása révén. A megfelelésért felelős tisztviselőt megbízása alatt sem közvetve, sem közvetlenül semmilyen egyéb szakmai beosztás, felelősség vagy érdek nem kötheti a vertikálisan integrált vállalkozás bármely részéhez vagy annak ellenőrzés gyakorló részvényeseihez.

(7) A megfelelésért felelős tisztviselő rendszeresen, akár írásban, akár szóban, a szabályozó hatóságnak jelentést tesz, és joga van ahhoz, hogy akár írásban, akár szóban rendszeresen jelentést tegyen az átvitelrendszer-üzemeltető felügyeleti szervének.

(8) A megfelelésért felelős tisztviselő részt vehet az átvitelrendszer-üzemeltető ügyvezetői vagy igazgatási szerveinek valamennyi ülésén, valamint a felügyeleti szerv és a közgyűlés ülésén is. A megfelelésért felelős tisztviselő az alábbi témákkal foglalkozó valamennyi ülésen részt vesz:

- a) a hálózathoz való hozzáférés feltételei a 714/2009/EK rendeletben meghatározottaknak megfelelően, különösen a tarifák, a harmadik felek hozzáféréseire vonatkozó szolgáltatások, a kapacitáselosztás és a szűk keresztmetszetek kezelése, az átláthatóság, az egyensúly megteremtése és a másodlagos piacok vonatkozásában;
- b) az átviteli rendszer üzemeltetése, karbantartása és fejlesztése érdekében vállalt projektek, ideértve a rendszerösszekötéssel és csatlakozással kapcsolatos beruházásokat is;
- c) az átviteli rendszer üzemeltetéséhez szükséges energiaszolgáltatás eladás.

(9) A megfelelésért felelős tisztviselő figyelemmel kíséri, hogy az átvitelrendszer-üzemeltető megfelel-e a 16. cikknek.

(10) A megfelelésért felelős tisztviselőnek jogában áll megismerni valamennyi releváns adatot, valamint az átvitelrendszer-üzemeltető irodájába belépni, és a feladata elvégzéséhez szükséges valamennyi egyéb információhoz hozzáférni.

(11) A megfelelésért felelős tisztviselőt a szabályozó hatóság általi előzetes jóváhagyást követően felügyelő testület mentheti fel a. A felügyeleti szerv a szabályozó hatóság kérésére függetlenség vagy a szakmai képességek hiánya miatt a megfelelésért felelős tisztviselőt felmenti.

(12) A megfelelésért felelős tisztviselő előzetes bejelentés nélkül léphez be az átvitelrendszer-üzemeltető irodájába.

22. cikk

Hálózatfejlesztés és hatáskör a beruházási döntések meghozatalára

(1) Az átvitelrendszer-üzemeltető – az érintett felekkel folytatott konzultációt követően – minden évben tízéves hálózatfejlesztési tervet nyújt be a szabályozó hatóságnak, a fennálló és az előre jelzett kínálat és kereslet alapján. A hálózatfejlesztési tervnek hatékony intézkedéseket kell tartalmaznia a rendszer megfelelőségének, valamint az ellátás biztonságának szavatolása érdekében.

(2) A tízéves hálózatfejlesztési terv különösen:

- a) jelzi a piaci résztvevők számára azokat a főbb átviteli infrastruktúrát, amelyeket a következő tízévesben meg kell építeni vagy fejleszteni kell;
- b) tartalmazza az összes olyan beruházást, amelyről már döntés született, és meghatározza azokat az új beruházásokat, amelyeket a következő három évben kell megvalósítani; valamint
- c) időkeretet ír elő valamennyi beruházási projekt tekintetében.

(3) Az átvitelrendszer-üzemeltető a tízéves hálózatfejlesztési terv kidolgozása során ésszerű feltételezéseket tesz a termelés, -ellátás és -fogyasztás, valamint a más országokkal folytatott csere alakulását illetően, figyelembe véve a regionális és a közösségi szintű hálózatokra vonatkozó beruházási terveket.

(4) A szabályozó hatóság a tízéves hálózatfejlesztési tervről nyílt és átlátható módon valamennyi tényleges vagy potenciális rendszerhasználóval konzultál. A magukat potenciális rendszerhasználónak valló személyektől vagy vállalkozásoktól megkövetelhetik ezen állításuk alátámasztását. A szabályozó hatóság közzéteszi a konzultációs folyamat eredményeit, különösen az esetleges beruházási igényeket.

(5) A szabályozó hatóság megvizsgálja, hogy a tízéves hálózatfejlesztési terv felöleli-e a konzultációs folyamat során azonosított valamennyi beruházási igényt, valamint hogy a terv összhangban áll-e a 714/2009/EK rendelet 8. cikkének (3) bekezdésének b) pontjában említett, nem kötelező érvényű a Közösség egészére kiterjedő, tízéves hálózatfejlesztési tervvel (a Közösség egészére kiterjedő hálózatfejlesztési terv). Amennyiben bármilyen kétség merül fel a Közösség egészére kiterjedő hálózatfejlesztési tervvel való összhanggal kapcsolatban, a szabályozó hatóság konzultál az Ügynökséggel. A szabályozó hatóság az átvitelrendszer-üzemeltetőtől megkövetelheti a tízéves hálózatfejlesztési tervének módosítását.

(6) A szabályozó hatóság figyelemmel kíséri és értékeli a tízéves hálózatfejlesztési terv megvalósítását.

(7) Abban az esetben, ha az átvitelrendszer-üzemeltető nem hajt végre egy, a tízéves hálózatfejlesztési terv értelmében a következő három évben megvalósítandó beruházást, a tagállamok kötelesek biztosítani, hogy a szabályozó hatóság – a szóban forgó beruházás megvalósítása érdekében, amennyiben a legutóbbi tízéves hálózatfejlesztési terv alapján az még indokolt – a következő intézkedések közül legalább egyet köteles legyen meghozni, kivéve ha a beruházás végrehajtása az üzemeltetőn kívül álló, kényszerítő okok miatt hiúsul meg:

- a) a szóban forgó beruházások végrehajtásának megkövetelése az átvitelrendszer-üzemeltetőtől;
- b) a szóban forgó beruházás tekintetében bármely beruházó előtt nyitva álló versenytárgyalási eljárás szervezése; vagy
- c) az átvitelrendszer-üzemeltető kötelezése arra, hogy fogadjon el tőkeemlést a szükséges beruházások finanszírozásához, valamint hogy engedélyezze független beruházók részvételét a tőkében.

Ha a szabályozó hatóság élt az első albekezdés b) pontja szerinti hatáskörével, akkor az átvitelrendszer-üzemeltetőt kötelezheti arra, hogy az alábbiak közül egy vagy több intézkedést az elfogadjon:

- a) harmadik fél általi finanszírozás;
- b) harmadik fél általi kivitelezés,
- c) az érintett új eszközök általa történő megépítése;
- d) az érintett új eszközök általa történő üzemeltetése.

Az átvitelrendszer-üzemeltető biztosítja a beruházók számára a beruházás megvalósításához szükséges információkat, az új eszközöket hozzáfűző az átviteli hálózathoz, és – általánosságban – minden tőle telhető erőfeszítést megtesz a beruházási projekt végrehajtásának megkönnyítésére.

A vonatkozó pénzügyi megállapodásokhoz a szabályozó hatóság jóváhagyása szükséges.

(8) Ha a szabályozó hatóság élt a (7) bekezdés első albekezdése szerinti hatáskörével, a szóban forgó beruházások költségeire a releváns tarifaszabályozások vonatkoznak.

23. cikk

Az új erőművek átviteli rendszerhez való csatlakoztatásával kapcsolatos döntéshozatali hatáskörök

(1) Az átvitelrendszer-üzemeltető átlátható és hatékony eljárásokat hoz létre és tesz közzé az új erőművek átviteli rendszerhez való megkülönböztetésmentes csatlakoztatása tekintetében. Ezek az eljárások a nemzeti szabályozó hatóság engedélyéhez kötöttek.

(2) Az átvitelrendszer-üzemeltető nem jogosult arra, hogy a rendelkezésre álló hálózati kapacitások esetleges jövőbeni korlátaira – mint például az átviteli rendszer távoli részében előforduló szűk keresztmetszetre – hivatkozva visszautasítsa egy új erőmű csatlakoztatását. Az átvitelrendszer-üzemeltető köteles a szükséges tájékoztatást megadni.

(3) Az átvitelrendszer-üzemeltető nem jogosult arra, hogy arra hivatkozva utasítson vissza egy új csatlakozási pontot, hogy az új csatlakozás miatt járulékos költségek keletkeznek az új csatlakozási pont közelében lévő rendszerelemek szükséges kapacitásnövelése miatt.

VI. FEJEZET

AZ ELOSZTÓRENDSZER ÜZEMELTETÉSE

24. cikk

Az elosztórendszer-üzemeltetők kijelölése

A tagállamok vagy az általuk erre felkért, elosztórendszerben tulajdonnal rendelkező vagy azokért felelős vállalkozások a hatékonyság és a gazdasági egyensúly figyelembevételével, a tagállam által megállapított időtartamra szólóan egy vagy több elosztórendszer-üzemeltetőt jelölnek ki. A tagállamok gondoskodnak arról, hogy az elosztórendszer-üzemeltetők betartsák a 25., 26. és 27. cikkben foglaltakat.

25. cikk

Az elosztórendszer-üzemeltetők feladatai

(1) Az elosztórendszer-üzemeltető felelős annak biztosításáért, hogy a rendszer hosszú távon képes legyen villamosenergia-elosztás iránti ésszerű igények kielégítésére, továbbá felelős a gazdasági feltételek mellett biztonságos, megbízható és hatékony villamosenergia-elosztó rendszer – a környezetvédelmi szempontok és az energiahatékonyság kellő figyelembevételével mellett történő – üzemeltetéséért, fenntartásáért és fejlesztéséért.

(2) Minden esetben tartózkodik a rendszerhasználókkal vagy azok csoportjaival szemben, különösen a saját kapcsolt vállalkozásai javára történő a megkülönböztető bánásmódtól.

(3) Az elosztórendszer-üzemeltető a rendszerhasználókat megfelelő módon tájékoztatja annak érdekében, hogy azok hatékonyan hozzáférhessenek a rendszerhez és használni tudják azt.

(4) A tagállam megkövetelheti az elosztórendszer-üzemeltetőtől, hogy a termelőlétesítmények teherelosztása során elsőbbséget adjon a megújuló energiaforrást vagy hulladékot használó, esetleg a kapcsolt hő- és villamos energiát termelő termelőlétesítményeknek.

(5) Minden elosztórendszer-üzemeltető – amennyiben ezt a feladatot is ellátja – átlátható, megkülönböztetéstől mentes, piaci alapú eljárások alapján szerzi be a hálózata veszteségeit fedező energiát és a tartalék kapacitást. Ez a követelmény nem sérti a 2002. január 1-je előtt kötött szerződések alapján vásárolt villamos energia felhasználását.

(6) Ahol az elosztórendszer-üzemeltető felel az elosztórendszer egyensúlyáért, az általa az egyensúly fenntartása érdekében alkalmazott szabályoknak – beleértve a villamos energia egyensúlytól való eltéréseért a rendszerhasználók részéről fizetendő díjakra vonatkozó szabályokat is – objektívnek, átláthatónak és megkülönböztetéstől mentesnek kell lenniük. Az elosztórendszer-üzemeltetők által nyújtott szolgáltatások feltételeit – beleértve a szabályokat és a tarifákat is – a 37. cikk (6) bekezdése értelmében megkülönböztetéstől mentes és költségeket tükröző módon kell kialakítani, és azokat közzé kell tenni.

(7) Az elosztórendszer fejlesztésének tervezésekor az elosztórendszer-üzemeltetőnek figyelembe kell vennie a villamosenergia-kapacitás fejlesztésénél vagy kiváltásánál az energiahatékonysági/keresletoldali szabályozási intézkedéseket és/vagy a decentralizált termelőlétesítményeket.

26. cikk

Az elosztórendszer-üzemeltetők szétválasztása

(1) Ha az elosztórendszer-üzemeltető egy vertikálisan integrált vállalkozás része, legalább társasági formájában, szervezete, valamint döntéshozatala szempontjából függetlennek kell lennie a nem az elosztással kapcsolatos, további tevékenységektől. Ezek a szabályok nem keletkeztetnek kötelezettséget arra, hogy az elosztórendszer-üzemeltető eszközeit tulajdonjogi szempontból elválasszák a vertikálisan integrált vállalkozástól.

(2) Az (1) bekezdés szerinti követelményeken túlmenően, ha az elosztórendszer-üzemeltető egy vertikálisan integrált vállalkozás része, szervezeti és döntéshozatali szempontból függetlennek kell lennie a nem az elosztással kapcsolatos további tevékenységektől. Ennek elérése érdekében a következő minimumkövetelményeket kell alkalmazni:

- a) az elosztórendszer-üzemeltető ügyvezetéséért felelős személyek nem vehetnek részt az integrált villamosenergia-ipari vállalkozás olyan szervezeteiben, amely a villamosenergia-termelés, -elosztás vagy -ellátás napi üzemviteléért közvetve vagy közvetlenül felelős;
- b) megfelelő intézkedéseket kell hozni annak érdekében, hogy az elosztórendszer-üzemeltető ügyvezetéséért felelős személyek szakmai érdekeit olyan módon vegyék figyelembe, amely biztosítja számukra a független cselekvés lehetőségét;
- c) az elosztórendszer-üzemeltető tényleges, a vertikálisan integrált villamosenergia-ipari vállalkozástól független döntéshozatali jogkörrel rendelkezik a hálózat üzemeltetéséhez, karbantartásához és fejlesztéséhez szükséges vagyont illetően. E feladatok teljesítése érdekében az elosztórendszer-üzemeltetőnek rendelkeznie kell az ehhez szükséges humán,

műszaki, tárgyi és pénzügyi erőforrásokkal. Ez nem akadályozhatja azon megfelelő koordinációs mechanizmusokat, amelyek az anyavállalat gazdasági és ügyvezetési felügyeleti jogait biztosítják a leányvállalat befektetett eszközei – a 37. cikk (6) bekezdésének megfelelően közvetve szabályozott – megtérülésének védelme érdekében. Az anyavállalat számára lehetővé kell tenni különösen azt, hogy jóváhagyja az elosztórendszer-üzemeltető éves pénzügyi tervét, vagy bármely, ezzel egyenértékű dokumentumot, és hogy általános korlátokat szabjon a leányvállalat eladósodásának mértékére vonatkozóan. Ugyanakkor nem jogosítja fel az anyavállalatot, hogy a napi üzemvitellel kapcsolatban, vagy az elosztóvezetékek építésével, illetve felújításával kapcsolatos egyedi döntésekkel kapcsolatban utasításokat adjon, ha azok nem haladják meg az engedélyezett pénzügyi tervben vagy bármely, azzal egyenértékű dokumentumban megszabott kereteket; valamint

- d) az elosztórendszer-üzemeltető megfelelőségi programot állít össze, amely meghatározza az intézkedéseket a megkülönböztető magatartás kizárása érdekében, és biztosítja, hogy a program végrehajtását megfelelő módon figyelemmel kísérik. A megfelelőségi program meghatározza az alkalmazotknak a célkitűzés megvalósításához szükséges kötelezettségeit. A megfelelőségi program felügyeletéért felelős személy vagy testület, az elosztórendszer-üzemeltető megfelelőiséért felelős tisztviselője éves jelentést készít a megtett intézkedésekről, azt nyilvánosságra hozza, és benyújtja a 35. cikk (1) bekezdésében említett szabályozó hatósághoz. Az elosztórendszer-üzemeltető megfelelőiséért felelős tisztviselője teljesen független, és az elosztórendszer-üzemeltetőnek és kapcsolt vállalkozásainak valamennyi olyan információjához hozzáférhet, amely feladata ellátáshoz szükséges.

(3) Ha az elosztórendszer-üzemeltető egy vertikálisan integrált vállalkozás részét alkotja, a tagállamoknak gondoskodniuk kell arról, hogy tevékenységeit a szabályozó hatóságok vagy más hatáskörrel rendelkező testületek figyelemmel kísérik annak érdekében, hogy az elosztórendszer-üzemeltető a vertikális integrációt ne használhassa a verseny torzítására. A vertikálisan integrált elosztórendszer-üzemeltetők kommunikációjukban és a márkaépítés során nem lehetnek összetéveszthetők a vertikálisan integrált vállalkozás ellátási ágának elkülönült személye tekintetében.

(4) A tagállamok dönthetnek úgy, hogy nem alkalmazzák az (1), (2) és (3) bekezdést azokra az integrált villamosenergia-ipari vállalkozásokra, amelyek 100 000-nél kevesebb rácsatlakozott fogyasztót vagy kis, szigetüzemben működő rendszert látnak el.

27. cikk

Az elosztórendszer-üzemeltetők titoktartási kötelezettsége

A 30. cikk vagy bármely, információ közreadására vonatkozó jogi kötelezettség sérelme nélkül az elosztórendszer-üzemeltető megőrzi azoknak az üzleti szempontból érzékeny információknak a titkosságát, amelyekhez üzleti tevékenysége során jut hozzá, és megakadályozza, hogy a saját tevékenységgel kapcsolatos információ, amely üzleti szempontból előnyös lehet, megkülönböztető módon kerüljön nyilvánosságra.

28. cikk

Zárt elosztó rendszerek

(1) A tagállamok rendelkezhetnek úgy, hogy a nemzeti szabályozó hatóságok vagy más hatáskörrel rendelkező hatóságok zárt elosztó rendszernek minősítsék azokat a rendszereket, amelyek egy földrajzilag behatárolt ipari, kereskedelmi vagy megosztott szolgáltatású helyszínnek számára szolgáltatnak villamos energiát, és amelyek a (4) bekezdés sérelme nélkül nem szolgálnak ki háztartási fogyasztókat, ha

- a) műszaki és biztonsági okokból az ezen rendszert használók tevékenységei vagy termelési folyamatai integráltak, vagy
- b) a rendszer elsősorban a rendszer tulajdonosának vagy üzemeltetőjének, illetve ezek kapcsolt vállalkozásainak szolgáltat villamos energiát.

(2) A tagállamok rendelkezhetnek úgy, hogy a nemzeti szabályozó hatóságok mentessék a zárt elosztó rendszer üzemeltetőjét:

- a) a 25. cikk (5) bekezdésében megállapított kötelezettség alól, amelynek értelmében átlátható, megkülönböztetéstől mentes, piaci alapú eljárások alapján szerzi be a hálózata veszteségeit fedező energiát és a tartalék kapacitást;
- b) a 32. cikk (1) bekezdésében megállapított kötelezettség alól, amelynek értelmében a tarifákat vagy a számításukhoz alkalmazott módszereket a 37. cikkel összhangban történő hatálybalépésüket megelőzően hagyják jóvá.

(3) A (2) bekezdésben hivatkozott mentesség engedélyezése esetén az alkalmazandó tarifákat vagy a számításukhoz alkalmazott módszereket a zárt elosztó rendszer fogyasztójának kérésére felül kell vizsgálni és a 37. cikkel összhangban kell jóváhagyni.

(4) A zárt elosztó rendszer által kiszolgált területen belül elhelyezkedő és az elosztó rendszer tulajdonosa által alkalmazottainak, vagy a vele hasonló kapcsolatban lévők általi eseti használat nem zárja ki a (2) bekezdés szerinti mentességmegadását.

29. cikk

A kombináltrendszer-üzemeltető

A 26. cikk (1) bekezdése nem zárja ki, hogy kombinált átvitelét és elosztási rendszer működhessen, ha ez az üzemeltető megfelel a 9. cikk (1) bekezdése vagy a 13. és a 14. cikk vagy az V. fejezet rendelkezéseinek, vagy a 44. cikk (2) bekezdésének hatálya alá tartozik.

VII. FEJEZET

A SZÁMVITEL SZÉTVÁLASZTÁSA ÉS ÁTLÁTHATÓSÁGA

30. cikk

A számvitelbe való betekintés joga

(1) A tagállamoknak vagy bármely, általuk kijelölt, hatáskörrel rendelkező hatóságnak – beleértve a 35. cikkben említett

szabályozó hatóságokat – a feladatuk ellátásához szükséges mértékben betekintési joguk van a villamosenergia-ipari vállalkozások számvitelébe a 31. cikkben meghatározottak szerint.

(2) A tagállamok vagy bármely, általuk kijelölt, hatáskörrel rendelkező hatóság – beleértve a szabályozó hatóságokat is – kötelesek megőrizni az üzleti szempontból érzékeny információk titkosságát. A tagállamok rejlendelhetik ezeknek az információknak a hozzáférhetővé tételét, ha ez a hatáskörrel rendelkező hatóságok számára feladataik ellátásához szükséges.

31. cikk

Számviteli szétválasztás

(1) A tagállamok meghozzák a szükséges intézkedéseket annak érdekében, hogy a villamosenergia-ipari vállalkozások számvitelüket a (2) és (3) bekezdésnek megfelelően vezessék.

(2) A villamosenergia-ipari vállalkozások tulajdonosi szerkezetüktől és jogi formájuktól függetlenül a Szerződés 44. cikke(2) bekezdésének g) pontja (*) alapján meghatározott társasági formájú társaságok éves beszámolójáról szóló, 1978. július 25-i 78/660/EK negyedik tanácsi irányelv⁽¹⁾ értelmében elfogadott, a korlátolt felelősségű társaságok éves beszámolójával kapcsolatos nemzeti jogszabályoknak megfelelően állítják össze, nyújtják be auditálásra és teszik közzé éves beszámolójukat.

Azok a vállalkozások, amelyeket jogszabály nem kötelez éves beszámolójuk közzétételére, beszámolójuk egy példányát székhelyükön a nyilvánosságra hozzák.

(3) A villamosenergia-ipari vállalkozások, a hátrányos megkülönböztetés, a keresztfinanszírozás és a versenytorzulás elkerülése érdekében, belső számvitelükben külön elszámolást vezetnek az átviteli és elosztási tevékenységük mindegyikéről, úgy, mintha a szóban forgó tevékenységeket különálló vállalkozások végeznék. A vállalkozásoknak elszámolást kell készíteniük – amely lehet összevont is – az átvitelhez vagy elosztáshoz nem kapcsolódó, egyéb villamosenergia-ipari tevékenységeikről is. 2007. július 1-ig külön elszámolást kell vezetniük a feljogosított, illetve a nem feljogosított fogyasztóknak nyújtott ellátási tevékenységről. Az elszámolásokban részletezni kell az átviteli vagy elosztórendszerben fennálló tulajdonból származó bevételeket. Adott esetben összevont elszámolást kell vezetni az egyéb, nem villamosenergia-ipari tevékenységeikről is. A belső számvitelnek tartalmaznia kell minden egyes tevékenység mérlegét és eredménykimutatását.

(4) A (2) bekezdésben említett könyvvizsgálatnak különösen ki kell térnie a (3) bekezdésben említett, a hátrányos megkülönböztetés és keresztfinanszírozás elkerülésének igazolására.

(*) A 78/660/EGK irányelv címe az Amszterdami Szerződés 12. cikkével összhangban az Európai Közösséget létrehozó szerződés cikkei átszámolásának figyelembevételével módosult; az eredeti hivatkozás az 54. cikk (3) bekezdésének g) pontja volt.

(1) HL L 222., 1978.8.14., 11. o.

VIII. FEJEZET

A RENDSZERHEZ VALÓ HOZZÁFÉRÉS SZERVEZÉSE

32. cikk

Harmadik fél hozzáférése

(1) A tagállamok olyan rendszert hoznak létre, amelyben harmadik feleknek az átviteli és elosztórendszerhez való hozzáférése valamennyi feljogosított fogyasztóra vonatkozó, nyilvános tarifákon alapszik, és amelyet objektív módon, a rendszerhasználók közötti megkülönböztetés nélkül alkalmaznak. A tagállamok biztosítják, hogy ezeket a tarifákat, illetve a számításukhoz alkalmazott módszereket a 37. cikknek megfelelően hatálybalépésük előtt jóváhagyják; továbbá, hogy ezeket a tarifákat, illetve – amennyiben csak a módszerek kerültek jóváhagyásra – a módszereket hatálybalépésük előtt közzétegyék.

(2) Az átviteli- vagy az elosztórendszer-üzemeltető megtagadhatja a hozzáférést, ha nem áll rendelkezésre a szükséges kapacitás. A megtagadást, különösen a 3. cikkre való tekintettel, objektív és technikailag, valamint gazdaságilag alátámasztott kritériumokkal kellőképpen megalapozott indokokkal kell alátámasztani. Amennyiben a tagállamok úgy rendelkeztek, a szabályozó hatóságok, vagy a tagállamok biztosítják e kritériumok következetes alkalmazását, valamint azt, hogy vitarendezési eljárást kezdeményezhessenek azok a fogyasztók, akiknek hozzáférést megtagadták. Megtagadás esetén és adott esetben a szabályozó hatóságok gondoskodnak arról is, hogy az átviteli- vagy az elosztórendszer-üzemeltető érdemi információt nyújtson azokról az intézkedésekről, amelyek a hálózat megerősítéséhez szükségesek lennének. Az információt kérő féltől az információnyújtás költségeinek megfelelő, tisztességes díj kérhető.

33. cikk

Piacnyitás és viszonyosság

(1) A tagállamok biztosítják, hogy a feljogosított fogyasztók közé tartozzanak:

a) 2004. július 1-ig a 96/92/EK irányelv 19. cikkének (1)–(3) bekezdésében meghatározott feljogosított fogyasztók. A tagállamok minden év január 31-éig közzéteszik az ezen feljogosított fogyasztók meghatározására vonatkozó szempontokat;

b) 2004. július 1-től minden nem háztartási fogyasztó;

c) 2007. július 1-től minden fogyasztó.

(2) A villamosenergia-piacok megnyitása egyenlőtlenségeinek elkerülése érdekében:

a) nem tiltható meg ellátási szerződés megkötése egy másik tagállam rendszerében lévő feljogosított fogyasztóval, ha a fogyasztó mindkét érintett rendszerben feljogosított fogyasztónak minősül; valamint

b) amikor egy, az a) pontban leírt ügyletet azért utasítanak el, mert a szóban forgó fogyasztó csupán az egyik rendszerben minősül feljogosított fogyasztónak, a Bizottság, a piaci helyzet és a közérdek figyelembevételével kötelezheti a visszautasító felet arra, hogy adja meg a kért ellátást azon tagállam kérésére, amelyekben a feljogosított fogyasztó székhelye található.

34. cikk

Közvetlen vezetékek

(1) A tagállamok megteszik a szükséges intézkedéseket annak érdekében, hogy lehetővé tegyék:

a) a területükön székhellyel rendelkező, összes villamosenergia-termelőnek és villamosenergia-ellátó vállalkozásnak azt, hogy közvetlen vezetéken keresztül lássa el villamos energiával saját létesítményeit, leányvállalatait és feljogosított fogyasztóit;

b) a területükön található feljogosított fogyasztók számára, hogy termelő- vagy ellátóvállalkozások közvetlen vezetéken keresztül láthassák el őket.

(2) A tagállamok meghatározzák azokat a követelményeket, amelyek alapján a területükön a közvetlen vezetékek építésére az engedélyeket megadják. Ezeknek a követelményeknek objektívnek és megkülönböztetéstől mentesnek kell lenniük.

(3) Az e cikk (1) bekezdésében említett módon, közvetlen vezetéken nyújtott villamosenergia-ellátás lehetősége nem befolyásolja a 32. cikkkel összhangban álló villamosenergia-ellátási szerződések megkötésének lehetőségét.

(4) A tagállamok engedélyt adhatnak ki közvetlen vezetékek építésére az esettől függően akár a 32. cikk alapján a rendszerhez való hozzáférés megtagadása esetén, akár a 37. cikk szerinti vitarendezési eljárás megindítása esetén.

(5) A tagállamok megtagadhatják közvetlen vezetékek építésének engedélyezését, ha az engedély megadása a 3. cikk rendelkezéseit sértené. Az engedély megadása csak megfelelően alátámasztott indok alapján tagadható meg.

IX. FEJEZET

NEMZETI SZABÁLYOZÓ HATÓSÁGOK

35. cikk

A szabályozó hatóságok kijelölése és függetlensége

(1) Nemzeti szinten minden tagállam egy nemzeti szabályozó hatóságot jelöl ki.

(2) Az e cikk (1) bekezdése nem érinti más szabályozó hatóságok regionális szinten történő kijelölését egyes tagállamokban, feltéve hogy a 713/2009/EK rendelet 14. cikkének (1) bekezdésével összhangban az Ügynökségen belüli szabályozók tanácsában a közösségi szintű képviselőket és kapcsolattartást az adott tagállam részéről egyetlen rangidős képviselő látja el.

(3) Az e cikk (1) bekezdésétől eltérve a tagállam szabályozó hatóságokat jelölhet ki olyan, földrajzilag elszigetelt régiókban található kisebb rendszerek tekintetében, amelyeknek a 2008. évi fogyasztása kevesebb mint 3 %-át adja azon tagállam fogyasztásának, amelynek a részét képezik. Ez az eltérés nem érinti azt a szabályt, hogy az Ügynökségen belüli szabályozók tanácsába a közösségi szintű képviselet és kapcsolattartás ellátására a 713/2009/EK rendelet 14. cikkének (1) bekezdésével összhangban az adott tagállam részéről egyetlen rangidős képviselő nevezhető ki.

(4) A tagállamok szavatolják a nemzeti szabályozó hatóság függetlenségét, és biztosítják, hogy a hatóság részrehajlás nélkül és átlátható módon gyakorolja hatáskörét. E célból a tagállam biztosítja, hogy az ezen irányelv és a kapcsolódó jogszabályok által ráruházott szabályozói feladat végrehajtása során a szabályozó hatóság:

- a) jogilag elkülönüljön és funkcionálisan független legyen bármely más köz- vagy magánjogi jogalanytól;
- b) garantálja, hogy személyzete és az ügyvezetéséért felelős személyek:
 - i. minden piaci érdektől függetlenül tevékenykedjenek; valamint
 - ii. szabályozói feladataik végrehajtása során ne kérjenek vagy fogadjanak el közvetlen utasítást semmilyen kormánytól vagy egyéb köz- vagy magánjogi jogalanytól. Ez a követelmény nem érinti az adott esetben a többi érintett nemzeti hatósággal folytatott szoros együttműködést, illetve a kormány által kibocsátott általános politikai iránymutatásokat, amennyiben azok nem kapcsolódnak a 37. cikk szerinti szabályozói hatáskörökhöz és feladatokhoz.

(5) A szabályozó hatóság függetlenségének védelme érdekében a tagállamok különösen ügyelnek arra, hogy:

- a) a szabályozó hatóság bármely politikai szervtől függetlenül önálló döntéseket hozhasson, külön költségvetéssel rendelkezzen és azt önállóan hajthassa végre, továbbá megfelelő humán és pénzügyi erőforrások álljanak rendelkezésére feladatai végrehajtásához;
- b) a szabályozó hatóság igazgatótanácsa tagjainak, vagy az igazgatótanács hiányában a szabályozó hatóság felső vezetésének kinevezése ötéves, de hét évet meg nem haladó, egyszer megújítható határozott időtartamra szóljon.

Az első albekezdés b) pontja alkalmazásakor a tagállamok megfelelő rotációs rendszert biztosítanak az igazgatótanács vagy a felső vezetés számára. Az igazgatótanács vagy annak hiányában a szabályozó hatóság felső vezetésének tagjai csak akkor menthetők fel hivatalukból, ha már nem teljesítik az e cikkben meghatározott feltételeket, vagy ha a nemzeti jog szerint köteleességszegést követnek el.

36. cikk

A szabályozó hatóság általános célkitűzései

Az ezen irányelvben meghatározott szabályozói feladatok végrehajtása során a szabályozó hatóság a 37. cikkben megállapított feladatai és hatáskörei keretében minden indokolt lépést megtesz a következő célkitűzések megvalósítása érdekében, intenzív konzultációt folytatva az egyéb érintett, megfelelő nemzeti hatóságokkal, ideértve a versenyhivatalokat is, azok hatáskörének elvonása nélkül:

- a) versenyképes, biztonságos és környezetileg fenntartható belső villamosenergia-piac elősegítése a Közösségen belül, szoros együttműködésben az Ügynökséggel, más tagállamok szabályozó hatóságaival és a Bizottsággal, valamint a Közösség valamennyi fogyasztójára és kereskedőjére kiterjedő tényleges piacnyitás, valamint az energiaellátási hálózatok hatékony és megbízható működéséhez szükséges feltételek biztosítása, a hosszú távú célok szem előtt tartásával;
- b) versenyképes és megfelelően működő regionális piacok kialakítása a Közösségen belül, az a) pontban említett célkitűzés megvalósítása céljából;
- c) a tagállamok közötti villamosenergia-kereskedelemre vonatkozó korlátozások eltörlése, beleértve a megfelelő, határokon átnyúló átviteli kapacitásoknak a kereslet kielégítése és a nemzeti piacok integrációjának fokozása érdekében történő fejlesztését, ami megkönnyítheti a villamos energiának az egész Közösségben való áramlását;
- d) hozzájárulás olyan biztonságos, megbízható, hatékony és megkülönböztetéstől mentes rendszerek leginkább költség-hatékony kiépítéséhez, amelyek fogyasztóorientáltak, elősegítik a rendszer-megfelelőséget, illetve az általános energiapolitikai célkitűzésekkel összhangban előmozdítják az energiahatékonyságot, valamint a megújuló energiaforrásokból származó villamos energia nagy és kis léptékű termelése és a megosztott termelés integrációját az átviteli és az elosztási hálózatokban egyaránt;
- e) az új termelőkapacítások hálózati hozzáféréseinek megkönnyítése, különösen az új piaci szereplők és a megújuló forrásokból származó villamos energia piaci hozzáférést esetlegesen akadályozó tényezők felszámolása;
- f) annak biztosítása, hogy a rendszerüzemeltetők és a rendszerfelhasználók megfelelő – mind rövid, mind hosszú távú – ösztönzőket kapjanak a rendszerteljesítmény hatékonyságának növelésére és a piaci integráció elősegítésére;
- g) fogyasztói hasznok biztosítása a saját nemzeti piac hatékony működése révén, a tényleges verseny elősegítése és a fogyasztóvédelem biztosításának elősegítése;
- h) a villamosenergia-ellátás mint egyetemes szolgáltatás és közszolgáltatás magas színvonalának elősegítése, hozzájárulva a rászoruló fogyasztók védelméhez, valamint az adatcserére vonatkozó eljárások kereskedőváltás esetén szükséges kompatibilitásához.

37. cikk

A szabályozó hatóság feladatai és hatáskörei

(1) A szabályozó hatóság feladatai a következők:

- a) az átviteli és elosztási tarifák vagy az ezekre vonatkozó módszerek átlátható kritériumok alapján történő megállapítása vagy jóváhagyása;
- b) annak biztosítása, hogy az átviteli- és elosztórendszer-üzemeltetők, továbbá adott esetben a rendszertulajdonosok, valamint a villamosenergia-ipari vállalkozások teljesítsék az ezen irányelv és más közösségi jogszabályok szerinti kötelezettségeiket, beleértve a határokon átnyúló ügyekkel kapcsolatos kötelezettségeket is;
- c) a határokon átnyúló ügyekben együttműködnek az érintett tagállamok szabályozó hatóságával vagy szabályozó hatóságával és az Ügynökséggel;
- d) az Ügynökség és a Bizottság minden vonatkozó, jogilag kötelező erejű határozatának betartása és végrehajtása;
- e) éves jelentés készítése a tagállamok érintett hatóságai, az Ügynökség és a Bizottság részére saját tevékenységéről és feladatai végrehajtásáról. Az ilyen jelentéseknek az e cikkben felsorolt minden egyes feladat tekintetében be kell számolniuk a megtett lépésekről és az elért eredményekről;
- f) biztosítja, hogy az átviteli, az elosztási és az ellátási tevékenységek között ne legyen keresztfinszírozás;
- g) az átvitelrendszer-üzemeltetők beruházási terveinek figyelemmel kísérése, és azoknak az éves jelentésében való értékelése, a 714/2009/EK rendelet 8. cikke (3) bekezdésének b) pontjában említett, közösségi hálózatfejlesztési tervnek való megfelelés tekintetében; az értékelés tartalmazhat a beruházási tervek módosítására irányuló ajánlásokat;
- h) a hálózatbiztonsági és megbízhatósági szabályoknak való megfelelés felügyelete, szabványok és követelmények megállapítása vagy jóváhagyása a szolgáltatás minősége tekintetében, valamint e tevékenységek támogatása és elősegítése más hatáskörrel rendelkező hatóságokkal közösen;
- i) az átláthatóság – ideértve a nagykereskedelmi árak átláthatóságát is – szintjének figyelemmel kísérése, és annak biztosítása, hogy a villamosenergia-ipari vállalkozások megfeleljenek az átláthatósági kötelezettségeknek;
- j) nagy- és kiskereskedelmi szinten a piacnyitás szintjének és hatékonyságának, illetve a verseny figyelemmel kísérése – beleértve a villamosenergia-tőzsdét, a háztartási fogyasztókra vonatkozó árakat és előrefizetési rendszereket, a kereskedőváltás díjait, a kikapcsolási díjakat, a karbantartási szolgáltatások díjait és a háztartási fogyasztók panaszait –, valamint a verseny bármely torzulását vagy korlátozását, beleértve a vonatkozó tájékoztatás nyújtását, és a vonatkozó ügyeknek az érintett versenyhatóságok elé tárását;

- k) figyelemmel kíséri a korlátozó jellegű szerződéses gyakorlatok előfordulását, beleértve a kizárólagossági záradékokat, amelyek akadályozhatják vagy korlátozhatják, hogy nem lakossági nagyfogyasztók egyidejűleg több kereskedővel is szerződést kössenek; ahol helyénvaló, az ilyen gyakorlatról tájékoztatja a nemzeti versenyfelügyeleti hatóságokat;
- l) a szerződéses szabadság tiszteletben tartása a megszakítható ellátási szerződések tekintetében, illetve a hosszú távú szerződések tekintetében abban az esetben, ha azok megfelelnek a közösségi jognak és összhangban állnak az EU-politikákkal;
- m) annak figyelemmel kísérése, hogy az átviteli és elosztórendszer-üzemeltetőknek mennyi időbe telik az összekötések kialakítása és a javítások elvégzése;
- n) más hatáskörrel rendelkező hatóságokkal együtt hozzájárulás a fogyasztóvédelmi intézkedések, köztük az I. mellékletben szereplő intézkedések tényleges életbe léptetéséhez és betartatásához;
- o) legalább évente ajánlások közzététele az ellátási árak 3. cikknek való megfelelésével kapcsolatban, és adott esetben ezek továbbítása a versenyhivataloknak;
- p) a fogyasztók fogyasztási adataihoz való hozzáférés biztosítása, a fogyasztási adatokra vonatkozó, országos szinten egységesített – szabadon választhatóan alkalmazható – közérthető formátum és az I. melléklet h) pontja alatti adatokhoz való gyors hozzáférés biztosítása valamennyi fogyasztó számára;
- q) az átvitelrendszer-üzemeltetők, elosztórendszer-üzemeltetők, a kereskedők és fogyasztók, valamint egyéb piaci szereplők szerepével és felelősségével kapcsolatos, a 714/2009/EK rendelet szerinti szabályok végrehajtásának figyelemmel kísérése;
- r) az ellátás biztonságával összefüggésben a termelőkapacitásokba történő beruházások figyelemmel kísérése;
- s) a Közösség és harmadik országbeli átviteli rendszerüzemeltetők közötti műszaki együttműködés figyelemmel kísérése;
- t) a 42. cikkben említett biztonsági intézkedések végrehajtásának figyelemmel kísérése;
- u) hozzájárulás az adatcserére vonatkozó eljárások kompatibilitásához a legfontosabb regionális szintű piaci eljárások tekintetében.

(2) Amennyiben valamely tagállam úgy rendelkezett, az (1) bekezdésben meghatározott figyelemmel kíséresi feladatokat a szabályozó hatóságoktól eltérő, más hatóság is elláthatja. Ez esetben az ilyen figyelemmel kíséresi tevékenységből származó információt a lehető leggyorsabban a szabályozó hatóság rendelkezésére kell bocsátani.

A szabályozó hatóság – függetlenségét megőrizve, saját különös hatáskörének sérelme nélkül és a jobb szabályozás elveivel összhangban – az (1) bekezdésben meghatározott feladatai elvégzésekor szükség esetén konzultálhat az átviteli rendszerek üzemeltetőivel, és adott esetben szorosan együttműködik a többi érintett országos hatósággal.

A szabályozó hatóság vagy az Ügynökség által ezen irányelv értelmében adott jóváhagyások nem érintik a szabályozó hatóság azon jogát, hogy a jövőben kellően indokolt esetekben éljen az e cikk szerinti hatásköreivel, valamint alkalmazza az egyéb érintett hatóságok vagy a Bizottság által kiszabott szankciókat.

(3) Ha a 13. cikk értelmében független rendszerüzemeltetőt jelöltek ki, a szabályozó hatóság az e cikk (1) bekezdése alapján ráruházott feladatok mellett az alábbiakat végzi:

- a) figyelemmel kíséri, hogy az átviteli rendszer tulajdonosa és a független rendszerüzemeltető teljesíti-e az e cikk szerinti kötelezettségeit, kötelezettségszegés esetén pedig a (4) bekezdés d) pontjával összhangban szankciókat szab ki;
- b) figyelemmel kíséri a független rendszerüzemeltető és az átviteli rendszer tulajdonosa közötti kapcsolatokat és kommunikációt annak érdekében, hogy biztosítsa a független rendszerüzemeltető kötelezettségeinek teljesítését és különösen jóváhagyja a szerződéseket, és vitarendező hatósággént jár el a független rendszerüzemeltető és az átviteli rendszer tulajdonosa közötti, a (11) bekezdés értelmében bármelyik fél által benyújtott panasz ügyében;
- c) a 13. cikk (2) bekezdésének c) pontja szerinti eljárás sérelme nélkül, az első tízéves hálózatfejlesztési terv esetében jóváhagyja a független rendszerüzemeltető által évente benyújtandó beruházási tervet és a többéves hálózatfejlesztési tervet;
- d) biztosítja, hogy a független rendszerüzemeltető által beszedett hálózathozzáférési díjak olyan mértékű bevétele tartalmazzanak a hálózattulajdonos vagy hálózattulajdonosok részére, amelyből a hálózati eszközök és az új beruházások megfelelően finanszírozhatók, feltéve hogy erre gazdaságos és hatékony módon kerül sor;
- e) jogosult – akár előzetes bejelentés nélkül is – ellenőrzést végezni az átvitelirendszer-tulajdonos és a független rendszerüzemeltető telephelyein; valamint
- f) felügyeli a szűk keresztmetszetek kezeléséért felszámított díjak független rendszerüzemeltető általi beszedését, a 714/2009/EK rendelet 16. cikkének (6) bekezdésével összhangban.

(4) A tagállamok biztosítják, hogy a szabályozó hatóságok az (1), (3) és (6) bekezdésben említett feladatok gyors és hatékony végrehajtását lehetővé tevő hatáskörrel rendelkezzenek. E célból a szabályozó hatóság hatásköre legalább az alábbiakra terjed ki:

- a) villamosenergia-ipari vállalkozásokat kötelező határozatok kibocsátása;
- b) a villamosenergia-piacok működésével kapcsolatos vizsgálatok elvégzése, továbbá döntés a valóságos verseny elősegítéséhez és a piac megfelelő működéséhez szükséges és arányos intézkedésekről, és azok bevezetése. A versenyjoggal kapcsolatos

vizsgálat lefolytatásakor, szükség esetén, a szabályozó hatóság jogosult a nemzeti versenyhatósággal és pénzügyi szabályozókkal vagy a Bizottsággal együttműködni;

- c) feladataik teljesítéséhez bármilyen szükséges információt megkövetelhetnek a villamosenergia-ipari vállalkozásoktól, beleértve a harmadik fél hozzáféréseinek elutasítására vonatkozó indokokat, valamint a hálózat megerősítéséhez szükséges intézkedésekre vonatkozó bárminemű tájékoztatást;
 - d) hatékony, arányos és visszatartó erejű szankciók kiszabása azokra a villamosenergia-ipari vállalkozásokra, amelyek nem teljesítik az ezen irányelv szerinti kötelezettségeiket vagy a szabályozó hatóság vagy az Ügynökség vonatkozó, jogilag kötelező erejű határozatát, illetve javaslatétel ilyen szankciók kiszabására az illetékes bíróságok felé. Ez magában foglalja a az ezen irányelv szerinti megfelelő kötelezettségeik be nem tartása esetére az átvitelirendszer-üzemeltető vonatkozásában az átvitelirendszer-üzemeltető éves forgalmának legfeljebb 10 %-áig terjedő, vagy adott esetben a vertikálisan integrált vállalkozás vonatkozásában a vertikálisan integrált vállalkozás éves forgalmának legfeljebb 10 %-áig terjedő szankciók kiszabására vonatkozó hatáskört, illetve az ilyen szankció kiszabására irányuló javaslatot; valamint
 - e) megfelelő nyomozási jog és a vonatkozó utasítási hatáskör a (11) és a (12) bekezdés szerinti vitarendezés céljából.
- (5) Ha az V. fejezettel összhangban átvitelirendszer-üzemeltetőt jelöltek ki, a szabályozó hatóság az e cikk (1) és a (4) bekezdése alapján ráruházott feladatok és hatáskörök mellett legalább a következő feladatokat látja el, és hatásköre legalább az alábbiakra terjed ki:
- a) a (4) bekezdés d) pontjával összhangban szankció kiszabása a vertikálisan integrált vállalkozásnak kedvező megkülönböztető magatartás esetén;
 - b) az átvitelirendszer-üzemeltető és a vertikálisan integrált vállalkozás közötti kommunikáció figyelemmel kísérése annak biztosítása érdekében, hogy az átvitelirendszer-üzemeltető teljesítse kötelezettségeit;
 - c) eljárás vitarendező hatósággént a vertikálisan integrált vállalkozás és az átvitelirendszer-üzemeltető között a (11) bekezdés értelmében benyújtott bármely panasz ügyében;
 - d) a vertikálisan integrált vállalkozás és az átvitelirendszer-üzemeltető közötti kereskedelmi és pénzügyi kapcsolatok figyelemmel kísérése, a kölcsönök területét is beleértve;
 - e) a vertikálisan integrált vállalkozás és az átvitelirendszer-üzemeltető közötti valamennyi kereskedelmi és pénzügyi megállapodás jóváhagyása, feltéve hogy ezek megfelelnek a piaci feltételeknek;

- f) a megfelelésért felelős tisztviselő általi, a 21. cikk (4) bekezdésének megfelelő értesítés esetén indokolás kérése a vertikálisan integrált vállalkozástól. Az ilyen indokolásnak különösen arra vonatkozóan kell bizonyítékot tartalmaznia, hogy nem valósult meg a vertikálisan integrált vállalkozásnak kedvező megkülönböztető magatartás;
- g) ellenőrzések – köztük előre be nem jelentett ellenőrzések – végzése a vertikálisan integrált vállalkozás és az átvitelrendszer-üzemeltető telephelyein; valamint
- h) az átvitelrendszer-üzemeltető valamennyi feladatának vagy bizonyos feladatainak átruházása a 13. cikkel összhangban kinevezett független rendszerüzemeltetőre, amennyiben az átvitelrendszer-üzemeltető tartósan nem tesz eleget az ezen irányelv szerinti kötelezettségeinek, különösen akkor, ha ismételt a vertikálisan integrált vállalkozásnak kedvező megkülönböztető magatartást tanúsít.
- (6) A szabályozó hatóságok felelősek legalább a következőkre vonatkozó feltételek kiszámításához vagy meghatározásához használt módszertanoknak – azok hatálybalépése előtt kellő időben történő – megállapításáért vagy jóváhagyásáért:
- a) a nemzeti hálózatokhoz való csatlakozás és hozzáférés feltételei, beleértve az átviteli és elosztási tarifákat, vagy azok módszertanait. Ezeket a tarifákat vagy módszertanokat úgy kell meghatározni, hogy a hálózatok működőképességének biztosításához szükséges beruházásokat el lehessen végezni;
- b) kiegyenlítő szolgáltatások nyújtása, amit a lehető leg gazdaságosabb módon kell végezni, és amelyeknek megfelelő módon ösztönözniük kell a hálózatfelhasználókat arra, hogy kiegyensúlyozzák az általuk betáplált és vételezett mennyiséget. A kiegyenlítő szolgáltatásokat tisztességes és megkülönböztetéstől mentes módon kell nyújtani, és tárgyilagos kritériumokon kell alapulniuk;
- c) a határon átnyúló infrastruktúrához való hozzáférés, ideértve a kapacitásallokálásra és a szűk keresztmetszetek kezelésére vonatkozó eljárásokat is.
- (7) Az alkalmazott módszertanokat vagy a szerződési feltételeket nyilvánosságra kell hozni.
- (8) A tarifák vagy módszertanok és a kiegyenlítő szolgáltatások meghatározásakor vagy jóváhagyásakor a szabályozó hatóságok biztosítják, hogy az átviteli vagy elosztórendszer-üzemeltetők rövid és hosszú távon egyaránt megfelelően ösztönözve legyenek a hatékonyság javítására, a piaci integrációnak és az ellátás biztonságának az elősegítésére valamint a kapcsolódó kutatási tevékenységek támogatására.
- (9) A szabályozó hatóságok felügyelik a szűk keresztmetszetek kezelését a nemzeti villamosenergia-rendszereken és rendszerösszekötőkön belül, valamint a szűk keresztmetszetek kezelésére vonatkozó szabályok betartását. E célból az átvitelrendszer-üzemeltetők vagy piaci szereplők kötelesek benyújtani a nemzeti szabályozó hatóságoknak a szűk keresztmetszetek kezelésére vonatkozó szabályaikat, ideértve a kapacitáselosztási szabályaikat is. A nemzeti szabályozó hatóságok kérhetik e szabályok módosítását.

(10) A szabályozó hatóságok jogosultak szükség esetén megkövetelni az átviteli- és az elosztórendszer-üzemeltetőktől az e cikkben említett feltételek – köztük a tarifák vagy módszerek – módosítását annak biztosítása érdekében, hogy azok arányosak és megkülönböztetéstől mentesen alkalmazhatóak legyenek. Az átviteli és elosztási tarifák megállapításának késedelme esetén a nemzeti szabályozó hatóságok jogosultak ideiglenes átviteli és elosztási tarifákat vagy módszereket megállapítani jóváhagyni, és határozatot hozni a megfelelő kiegyenlítő intézkedésekről, amennyiben a végleges átviteli és elosztási tarifák vagy módszerek az előzetesen megállapított tarifáktól vagy módszerektől eltérnek.

(11) Az átviteli- vagy elosztórendszer-üzemeltetőkkal szemben, az üzemeltetők ezen irányelv szerinti kötelezettségeivel kapcsolatban panasszal élő fél a panaszát a szabályozó hatósághoz nyújthatja be, amely az ügyben vitarendező hatóságként eljárva a panasz beérkezését követő két hónapon belül döntést hoz. Ha a szabályozó hatóságoknak további információra van szükségük, ez az időtartam két hónappal meghosszabbítható. Ez a meghosszabbított határidő a panaszos beleegyezésével ismételtlen meghosszabbítható. A szabályozó hatóság döntése kötelező erővel rendelkezik mindaddig, amíg azt jogorvoslat alapján meg nem változtatják.

(12) Bármely érintett fél, aki vagy amely jogosult panaszt emelni az e cikk szerinti, módszerekre vonatkozó döntéssel szemben, vagy ha a szabályozó hatóságnak a javasolt tarifák vagy módszerekre vonatkozóan konzultációs kötelezettsége van, a döntés vagy a döntési javaslat közzétételét követő két hónapon belül vagy – ha a tagállam úgy rendelkezik, rövidebb időn belül – a döntés felülvizsgálatát kérheti. Az ilyen panasznak nincs halasztó hatálya.

(13) A tagállamok megfelelő és hatékony szabályozási, ellenőrzési és átláthatóságot biztosító mechanizmusokat hoznak létre azért, hogy elkerülhető legyen bármilyen piaci erőfölénnyel való – különösen a fogyasztók sérelmére történő – visszaélés és ellenséges felvásárlásra irányuló magatartás. Ezeknél a mechanizmusoknál figyelembe veszik a Szerződés és különösen annak 82. cikke rendelkezéseit.

(14) A tagállamok gondoskodnak a megfelelő intézkedések meghozataláról – beleértve a nemzeti jog szerint alkalmazandó közigazgatási intézkedéseket és büntetőjogi eljárásokat – azok ellen a felelős természetes vagy jogi személyek ellen, akik vagy amelyek ennek az irányelvnek a bizalmas információk kezelésére vonatkozó rendelkezéseit megsértik.

(15) A (11) és a (12) bekezdésben említett panaszok nem érintik a közösségi és/vagy nemzeti jog szerinti jogorvoslati jogok gyakorlását.

(16) A szabályozó hatóságok által hozott döntéseket a bírósági felülvizsgálat lehetővé tétele érdekében teljeskörűen meg kell indokolni és alá kell támasztani, továbbá a nyilvánosság számára közzé kell tenni az üzleti szempontból érzékeny információk bizalmas jellegének megóvása mellett.

(17) A tagállamok gondoskodnak olyan nemzeti szintű megfelelő mechanizmusok létrehozásáról, amelyek alapján a szabályozó hatóság határozata által érintett fél a felektől és valamennyi kormánytól független testülethez fordulhat jogorvoslatért.

38. cikk

A határokon átnyúló ügyek szabályozása

(1) A szabályozó hatóságok szorosan konzultálnak és együttműködnek egymással, továbbá az ezen irányelv szerinti feladataik teljesítéséhez szükséges valamennyi információval ellátják egymást és az Ügynökséget. Az információcsere tárgyát képező adat tekintetében az adatot átvevő hatóság ugyanolyan szintű titoktartást biztosít, mint amelyet az adatot továbbító hatóságtól megkövetelnek.

(2) A szabályozó hatóságok legalább regionális szinten együttműködnek az alábbiak érdekében:

- a) olyan működési megállapodások létrehozása, amelyek biztosítják a hálózat optimális kezelését, előmozdítják a közös villamosenergia-tőzsdék kialakítását és a határkeresztező kapacitásallokációt, valamint biztosítják a régióon belüli és a régiók közötti tényleges verseny kialakulásához és az ellátás biztonságának fokozásához szükséges megfelelő rendszerösszekötő kapacitás minimális szintjét, többek között új összekapcsolások révén, a különféle tagállamok ellátóvállalkozásai közötti megkülönböztetés nélkül;
- b) az átvitelrendszer-üzemeltetőkre és egyéb piaci szereplőkre vonatkozó valamennyi hálózati szabályzat kidolgozásának koordinálása;
- c) a szűk keresztmetszetek kezelésére vonatkozó szabályok kidolgozásának összehangolása.

(3) A nemzeti szabályozó hatóságok a szabályozói együttműködés elősegítése érdekében egymással együttműködési megállapodást köthetnek.

(4) A (2) bekezdésben említett intézkedéseket szükség esetén az egyéb érintett nemzeti hatóságokkal szoros konzultációt folytatva és azok saját hatáskörének sérelme nélkül kell végrehajtani.

(5) A Bizottság iránymutatásokat fogadhat el a szabályozó hatóságok egymással és az Ügynökséggel való együttműködési kötelezettségének mértékéről. Az ezen irányelv nem alapvető fontosságú elemeinek kiegészítéssel történő módosítására vonatkozó intézkedéseket a 46. cikk (2) bekezdésében említett, ellenőrzéssel történő szabályozási bizottsági eljárással összhangban kell elfogadni.

39. cikk

Megfelelés az iránymutatásoknak

(1) Bármely szabályozó hatóság és a Bizottság is az Ügynökség véleményét kérheti abban az ügyben, hogy egy szabályozó hatóság határozata megfelel-e az ebben az irányelvben vagy a 714/2009/EK rendeletben említett iránymutatásoknak.

(2) Az Ügynökség a kérelem kézhezvételétől számított három hónapon belül megküldi véleményét az azt benyújtó szabályozó hatóságnak, vagy értelemszerűen a Bizottságnak, továbbá a szóban forgó határozatot hozó szabályozó hatóságnak.

(3) Ha a határozatot hozó szabályozó hatóság az e vélemény kézhezvételétől számított négy hónapon belül nem teljesíti az Ügynökség véleményében foglaltakat, az Ügynökség erről tájékoztatja a Bizottságot.

(4) Bármely szabályozó hatóság a kérdéses határozat dátumától számított két hónapon belül tájékoztathatja a Bizottságot, amennyiben úgy véli, hogy egy másik szabályozó hatóságnak a határokon keresztül történő kereskedelemre vonatkozó határozata nem felel meg az ebben az irányelvben vagy a 714/2009/EK rendeletben említett iránymutatásoknak.

(5) Ha a Bizottság, két hónappal azt követően, hogy az Ügynökség a (3) bekezdéssel összhangban vagy egy szabályozó hatóság a (4) bekezdéssel összhangban tájékoztatta – vagy saját kezdeményezésére a határozat dátumától számított három hónapon belül – megállapítja, hogy komoly kételyek merülnek fel azt illetően, hogy a szabályozó hatóság határozata megfelel-e az ebben az irányelvben vagy [a/az] 714/2009/EK rendeletben említett iránymutatásoknak, az ügy további kivizsgálása mellett dönthet. Ebben az esetben felkéri a szabályozó hatóságot és a szabályozási hatóság előtt folyó eljárás feleit, hogy nyújtsák be erre vonatkozó észrevételeiket.

(6) Ha a Bizottság az ügy további vizsgálatáról hoz határozatot, az erre vonatkozó határozat keltétől számított négy hónapon belül végleges határozatot hoz, amelyben:

- a) nem emel kifogást a szabályozó hatóság határozatával szemben; vagy
- b) a szabályozó hatóságot határozatának visszavonására kötelezi azon az alapon, hogy az nem felelt meg az iránymutatásoknak.

(7) Ha a Bizottság nem hoz határozatot az ügy további vizsgálatáról vagy az (5), illetve (6) bekezdésben meghatározott határidőn belül nem hoz végleges határozatot, úgy kell tekinteni, hogy nem emelt kifogást a szabályozó hatóság határozata ellen.

(8) A szabályozó hatóság két hónapon belül végrehajtja a Bizottságnak a határozat visszavonására vonatkozó határozatát, és erről megfelelően tájékoztatja a Bizottságot.

(9) A Bizottság iránymutatásokat fogadhat el, amelyek részletesen meghatározzák az e cikk alkalmazásában követendő eljárásokat. Az ezen irányelv nem alapvető fontosságú elemeinek kiegészítéssel történő módosítására vonatkozó intézkedéseket a 46. cikk (2) bekezdésében említett, ellenőrzéssel történő szabályozási bizottsági eljárással összhangban kell elfogadni.

40. cikk

Nyilvántartás

(1) A tagállamok megkövetelik az ellátó vállalkozásoktól, hogy a nemzeti hatóságok – beleértve a nemzeti szabályozó hatóságot –, a nemzeti versenyhatóságok, valamint a Bizottság rendelkezése, azok feladata teljesítése céljából, legalább öt évig tartsák nyilván valamennyi, a nagykereskedelmi fogyasztókkal és a átvitelrendszer-üzemeltetővel kötött, villamosenergia-ellátási szerződésekkel és villamosenergia-derivatívák kapcsolatos ügyletekre vonatkozó adatokat.

(2) Az adatok közé tartoznak az adott ügyletre jellegére vonatkozó részletek, például az időtartam, az átviteli és elszámolási szabályok, a mennyiség, a végrehajtás napja és ideje, valamint az ügyleti árak és az érintett nagykereskedelmi fogyasztó azonosításának módja, továbbá a nem rendezett villamosenergia-ellátási szerződések és villamosenergia-derivatívák pontos részletei.

(3) A szabályozó hatóság dönthet úgy, hogy ezen információk egyes elemeit hozzáférhetővé teszi a piaci szereplők számára, feltéve hogy konkrét piaci szereplőre vagy konkrét ügyletre vonatkozó, üzleti szempontból érzékeny információt nem közölnek. E bekezdés nem alkalmazandó a 2004/39/EK irányelv hatálya alá tartozó pénzügyi eszközökkel kapcsolatos információkra.

(4) E cikk egységes alkalmazása érdekében a Bizottság iránymutatásokat fogadhat el, amelyek megállapítják a nyilvántartás módszereit és szabályait, valamint a megőrzendő adatok formátumát és tartalmát. Az ezen irányelv nem alapvető fontosságú elemeinek kiegészítéssel történő módosítására vonatkozó intézkedéseket a 46. cikk (2) bekezdésében említett, ellenőrzéssel történő szabályozási bizottsági eljárással összhangban kell elfogadni.

(5) Az ellátó vállalkozásoknak a nagykereskedelmi fogyasztókkal és az átvitelrendszer-üzemeltetővel kötött, villamosenergia-derivatívák kapcsolatos ügyletei tekintetében e cikk csak akkor alkalmazandó, ha a Bizottság elfogadta a (4) bekezdésben említett iránymutatásokat.

(6) E cikk rendelkezései a 2004/39/EK irányelv hatálya alá tartozó jogalanyok számára nem teremtenek újabb, az (1) bekezdésben említett hatóságokkal szembeni kötelezettségeket.

(7) Abban az esetben, ha az (1) bekezdésben említett hatóságoknak szükségük van arra, hogy hozzáférjenek a 2004/39/EK irányelv hatálya alá tartozó hatóság által vezetett nyilvántartáshoz, az említett irányelv szerint felelős hatóságok rendelkezésükre bocsátják a kért adatokat.

X. FEJEZET

KISKERESKEDELMI PIACOK

41. cikk

Kiskereskedelmi piacok

A közösségi szintű, jól működő és átlátható kiskereskedelmi piacok kialakulásának elősegítése érdekében a tagállamok gondoskodnak azon feladat- és felelősségi körök meghatározásáról,

amelyekkel az átvitelrendszer-üzemeltetők, az elosztórendszer-üzemeltetők, az ellátó vállalkozások, a fogyasztók, valamint szükség szerint más piaci résztvevők a szerződéses feltételekkel, a fogyasztókkal szembeni kötelezettségekkel, az adatcseré- és az elszámolási szabályokkal, az adatok tulajdonával és a mérési felelősséggel összefüggésben rendelkeznek.

Ezeket a szabályokat nyilvánosságra kell hozni, kidolgozásuk során a fogyasztók és kereskedők hálózathoz való hozzáféréseinek elősegítésére kell törekedni, és azokat a szabályozó hatóságok vagy más érintett nemzeti hatóságok felülvizsgálhatják.

A nem háztartási nagyfogyasztók egyidejűleg több kereskedővel is szerződhetnek.

XI. FEJEZET

ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

42. cikk

Védintézkedések

Az energiapiacra fellépő hirtelen válság esetén, vagy amikor személyek biztonsága és testi épsége, készülékek, berendezések biztonsága vagy a rendszer integritása kerül veszélybe, a tagállamok ideiglenesen megtehetik a szükséges biztonsági intézkedéseket

Ezek az intézkedések a belső piac működésében csak a lehető legkisebb zavart okozhatják, és nem haladhatják meg a hirtelen felmerült nehézségek orvoslásához feltétlenül szükséges mértéket.

Az érintett tagállam haladéktalanul jelenti a megtett intézkedéseket a többi tagállamnak és a Bizottságnak, amely dönthet úgy, hogy a tagállamnak az ilyen intézkedéseket módosítani kell vagy meg kell szüntetnie, amennyiben azok torzítják a versenyt és kedvezőtlenül, a közérdekkel ellentétes módon befolyásolják a kereskedelmet.

43. cikk

Egyenlő versenyfeltételek

(1) Azoknak az intézkedéseknek, amelyeket a tagállamok az egyenlő versenyfeltételek megteremtése érdekében ezen irányelv alapján hozhatnak, összhangban kell állniuk a Szerződéssel – nevezetesen annak 30. cikkével – és a közösségi joggal.

(2) Az (1) bekezdésben említett intézkedéseknek arányosnak, megkülönböztetéstől mentesnek és átláthatónak kell lenniük. Ezen intézkedések csak a Bizottság értesítése és az attól kapott jóváhagyás után léphetnek életbe.

(3) A Bizottságnak a (2) bekezdésben említett értesítés kézhezvételét követően két hónapon belül kell eljárnia. Ez utóbbi időszak a hiánytalan információk kézhezvételét követő napon kezdődik. Abban az esetben, ha a Bizottság e két hónapon belül nem lép fel, akkor úgy tekintendő, hogy nem emel kifogást a bejelentett intézkedésekkel szemben.

44. cikk

Eltérések

(1) Azok a tagállamok, amelyek ezen irányelv hatálybalépését követően bizonyítani tudják, hogy alapvető problémák vannak kis, szigetüzemben működő rendszereik üzemeltetésével, a IV., VI., VII. és VIII. fejezet vonatkozó rendelkezéseitől, a szigetüzemben működő mikrorendszerek esetében a III. fejezet vonatkozó rendelkezéseitől, amennyiben felújításról, fejlesztésről és a meglévő kapacitás növeléséről van szó, eltérésért folyamodhatnak, amelyet a Bizottság adhat meg számukra. A Bizottság a döntéshozatalt megelőzően tájékoztatja a tagállamokat a kérelmekről, figyelembe véve az információk bizalmas kezelését. Ezt a határozatot az Európai Unió Hivatalos Lapjában ki kell hirdetni.

(2) A 9. cikk nem alkalmazandó Ciprusra, Luxemburgia és/vagy Máltára. Ezen kívül Máltára a 26., 32. és 33. cikkeket sem kell alkalmazni.

A 9. cikk (1) bekezdésének b) pontja alkalmazásában a „termelési vagy ellátási feladatot betöltő vállalkozás” kifejezés nem foglalja magában a villamosenergia-termelés és/vagy -ellátás feladatát betöltő végső fogyasztókat, függetlenül attól, hogy e feladatot közvetlenül vagy az irányítása alatt álló vállalkozásokon keresztül végzik-e, akár egyénileg akár másokkal közösen, feltéve hogy a végső fogyasztók – az irányított vállalkozások által termelt villamos energiából való részesedésüket is beleértve – éves átlagban nettó villamosenergia-fogyasztók, és feltéve, hogy az általuk harmadik felek részére értékesített villamos energia gazdasági értéke egyéb üzleti tevékenységeikhez mérten elenyésző.

45. cikk

Felülvizsgálati eljárás

Abban az esetben, ha az 47. cikk (6) bekezdésében említett jelentés alapján a Bizottság arra a következtetésre jut – tekintettel egy tagállamban a hálózati hozzáférés megvalósításának hatékony módjára, amely teljes mértékben eredményes, megkülönböztetéstől mentes és akadálytalan hálózati hozzáférést tesz lehetővé –, hogy az ezen irányelv alapján a vállalkozások számára előírt bizonyos kötelezettségek (beleértve az elosztórendszer-üzemeltetőkre vonatkozó jogi szétválasztási kötelezettségeket) nem állnak arányban az elérni kívánt céllal, az adott tagállam kérelmet nyújthat be a Bizottsághoz a kérdéses követelmények alól való felmentés érdekében.

A kérelmet a tagállam haladéktalanul benyújtja a Bizottsághoz, mellékelve minden releváns információt annak bizonyítására, hogy a jelentésben megállapított tényleges hálózati hozzáférés a jövőben is megmarad.

Az értesítés kézhezvételét követő három hónapon belül a Bizottság állást foglal a tagállam kérelmét illetően, és adott esetben javaslatot terjeszt be az Európai Parlamenthez és a Tanácshoz az irányelv vonatkozó rendelkezéseinek módosítására. Az ezen irányelv módosítására tett javaslataiban a Bizottság javasolhatja a tagállam felmentését bizonyos követelmények alól, feltéve ha a tagállam adott esetben végrehajtja a szükséges, azonos hatású intézkedéseket.

46. cikk

A bizottság

(1) A Bizottság munkáját egy bizottság segíti.

(2) Az e bekezdésre történő hivatkozás esetén az 1999/468/EK határozat 5a. cikkének (1)–(4) bekezdését és 7. cikkét kell alkalmazni, figyelemmel 8. cikkének rendelkezéseire is.

47. cikk

Jelentések

(1) A Bizottság figyelemmel kíséri és felülvizsgálja ennek az irányelvnek az alkalmazását, és első alkalommal 2004. augusztus 4-ig, majd ezt követően évente átfogó, az elért előrelépésekről szóló jelentést küld az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak. A előrelépésekről szóló jelentésnek különösen az alábbiakra kell kiterjednie:

- a) egy teljes és egészében működő belső villamosenergia-piac létrehozása közben szerzett tapasztalatok és az elért előrelépés, valamint a még meglévő akadályok, beleértve a piaci erőfölényt, a piaci koncentrációt, az ellenséges felvásárlásra irányuló vagy versenyellenes magatartás vonatkozásait és ezeknek a piac torzulásában jelentkező hatását;
- b) milyen mértékben voltak eredményesek az ezen irányelvben foglalt szétválasztási és tarifamegállapítási előírások a Közöség villamosenergia-rendszeréhez való tisztességes és megkülönböztetéstől mentes hozzáférés és az azonos szintű verseny biztosításához, valamint a villamosenergia-piac fogyasztók előtti megnyitásának gazdasági, környezetvédelmi és társadalmi következményei;
- c) a villamosenergia-rendszer kapacitása szintjének és a villamosenergia-ellátás biztonságának vizsgálata a Közöségben belül, különös tekintettel a jelenlegi és várható kínálat és kereslet egyensúlyára, figyelembe véve a területek közötti fennálló reális cserekapacitást;
- d) különös figyelmet kell fordítani a tagállamokban végrehajtott intézkedésekre, amelyekkel a csúcsigényeket és egy vagy több kereskedő kiesését kezelik;
- e) a 26. cikk (4) bekezdésében meghatározott, a küszöbérték esetleges módosítását célzó eltérés alkalmazása;
- f) általános értékelés a villamos energiát termelő, exportáló vagy átvivő harmadik országokkal szembeni, kétoldalú kapcsolatok terén elért előrelépésről, beleértve a piaci integráció terén elért előrelépést, a villamosenergia-kereskedelem társadalmi és környezetvédelmi hatásai és az ilyen harmadik országok hálózataihoz való hozzáférés terén elért előrelépést;

g) az ezen irányelv rendelkezéseihez nem kapcsolódó, esetleges harmonizációs követelmények iránti igény; valamint

h) a tagállamok által a gyakorlatban alkalmazott, az energiának a 3. cikk (9) bekezdésében leírtaknak megfelelő jelölése, valamint hogy ennek során hogyan vették figyelembe a Bizottság vonatkozó ajánlásait.

Adott esetben az előrelépésekről szóló jelentés tartalmazhat ajánlásokat is, különösen ami a jelölési előírások terjedelmét és módzatait illeti, beleértve a meglévő hivatkozási forrásokhoz készített hivatkozások módját, valamint ezen források tartalmát és arról, hogy hogyan lehet legalább a különböző energiaforrások felhasználásával történő villamosenergia-előállítás környezeti hatásaira, legalább a szén-dioxid-kibocsátás és radioaktív hulladékokra vonatkozó információt átlátható, könnyen hozzáférhető és összehasonlítható módon rendelkezésre bocsátani a Közösség egészében, hogy hogyan lehetne egyszerűsíteni azokat az intézkedéseket, amelyeket a tagállamok a kereskedők által nyújtott információk pontosságának ellenőrzése érdekében tesznek, és hogy milyen intézkedések tudnák ellensúlyozni a piaci koncentráció és a piaci erőfölény negatív hatásait.

(2) Minden második évben az (1) bekezdésben említett előrelépésről szóló jelentésnek tartalmaznia kell egy elemzést a tagállamoknak a közszolgáltatási kötelezettségek kielégítése érdekében tett, különböző intézkedéseiről, valamint az ezen intézkedések hatékonyságáról és különösen a villamosenergia-piacon zajló versenyre gyakorolt hatásáról. Adott esetben a jelentés ajánlásokat is tartalmazhat azokra a nemzeti szinten alkalmazható intézkedésekre vonatkozóan, amelyek segítségével magas közszolgáltatási színvonal érhető el, vagy olyan intézkedésekre vonatkozóan, amelyekkel a piac elzárása megakadályozható.

(3) A Bizottság 2013. március 3-ig – az általános felülvizsgálat részeként – részletes, célzott jelentést nyújt be az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak, amelyben bemutatja, hogy az V. fejezet szerinti szétválasztási követelmények milyen mértékben bizonyultak eredményesnek az átvitelirendszer-üzemeltetők teljes körű és valódi függetlenségének biztosítása terén, a hatékony és eredményes szétválasztást használva fel viszonyítási alapként.

(4) A (3) bekezdés szerinti értékeléshez a Bizottság különösen a következő kritériumokat veszi figyelembe: a hálózatokhoz való tisztességes és megkülönböztetéstől mentes hozzáférés, hatékony szabályozás, a piaci igényeket kielégítő hálózatfejlesztés, torzulást nem okozó beruházásösztönzők, a rendszerösszekötő infrastruktúra fejlesztése, valódi verseny a Közösség energiapiacain, valamint az ellátás biztonságának helyzete a Közösségben.

(5) A Bizottság – adott esetben és különösen akkor, ha a (3) bekezdésben említett részletes jelentés megállapítja, hogy a (4) bekezdésben említett feltételek biztosítása a gyakorlatban nem történt meg – javaslatokat terjeszt az Európai Parlament és a Tanács elé az átvitelirendszer-üzemeltetők 2013. március 3-ig megvalósítandó, teljes körű valódi függetlenségének biztosítására vonatkozóan.

(6) A Bizottság 2006. január 1-ig részletes jelentést nyújt be az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak, amelyben bemutatja a belső villamosenergia-piac kialakításában elért előrelépéseket. Ez a jelentés különösen a következőkre terjed ki:

- a megkülönböztetéstől mentes hálózati hozzáférés megléte;
- hatékony szabályozás,
- a rendszerösszekötő infrastruktúra fejlesztése és az ellátás biztonságának helyzete a Közösségben,
- a piacnyitás kisvállalkozásokra és háztartási fogyasztókra gyakorolt előnyeinek mértéke, különös tekintettel a közszolgáltatási és egyetemes szolgáltatási szabványokra,
- a gyakorlatban mennyire nyitottak a piacok a valódi verseny számára, beleértve a piaci erőfölényt, a piaci koncentráció és az ellenséges felvásárlásra irányuló vagy versenyellenes magatartás vonatkozásait,
- a gyakorlatban a fogyasztók milyen mértékben váltanak kereskedőt és tárgyalják újra a tarifákat;
- az árak alakulása, beleértve az eladási árakat is, a piacnyitás mértékének függvényében, valamint
- az ezen irányelv alkalmazása során nyert tapasztalatok, ami a vertikálisan integrált vállalkozásokban a rendszerüzemeltetők tényleges függetlenségét illeti, valamint az, hogy kidolgoztak-e olyan további intézkedéseket a funkcionális függetlenség és a számviteli szétválasztása mellett, amelyek a jogi szétválasztással azonos hatásúak.

Adott esetben a Bizottság javaslatokat terjeszt az Európai Parlament és a Tanács elé, különösen a magas közszolgáltatási színvonal biztosítása érdekében.

Adott esetben a Bizottság javaslatokat terjeszt az Európai Parlament és a Tanács elé, különösen az elosztórendszer-üzemeltetők 2007. július 1. előtti, teljes és valódi függetlenségének biztosítására vonatkozóan. Ahol szükséges, ezek a javaslatok – a versenyjoggal összhangban – a piaci erőfölény, a piac koncentrációja és az ellenséges felvásárlásra irányuló, vagy versenyellenes magatartás kiküszöbölése érdekében végrehajtandó intézkedéseket is tartalmaznak.

48. cikk

Hatályon kívül helyezés

A 2003/54/EK irányelv 2011. március 3-tól hatályát veszti, az említett irányelv átültetésére és alkalmazására vonatkozó határidővel kapcsolatos tagállami kötelezettségek sérelme nélkül. A hatályon kívül helyezett irányelvre történő hivatkozásokat erre az irányelvre történő hivatkozásként kell értelmezni a II. mellékletben szereplő megfelelési táblázattal összhangban.

49. cikk

Átültetés

(1) A tagállamok hatályba léptetik azokat a törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezéseket, amelyek szükségesek ahhoz, hogy ennek az irányelvnek 2011. mácius 3-ig megfeleljenek. Erről haladéktalanul tájékoztatják a Bizottságot.

Ezeket a rendelkezéseket 2011. mácius 3-tól alkalmazzák a 11. cikk kivételével, amelyet a hatálybalépést követően 2013. mácius 3-tól kell alkalmazni.

Amikor a tagállamok elfogadják ezeket az intézkedéseket, azokban hivatkozni kell erre az irányelvre, vagy azokhoz hivatalos kihirdetésük alkalmával ilyen hivatkozást kell fűzni. A hivatkozás módját a tagállamok határozzák meg.

(2) A tagállamok közlik a Bizottsággal nemzeti joguknak azokat a főbb rendelkezéseit, amelyeket az ezen irányelv által szabályozott területen fogadnak el.

50. cikk

Hatálybalépés

Ez az irányelv az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő huszadik napon lép hatályba.

51. cikk

Címzettek

Ennek az irányelvnek a tagállamok a címzettjei.

Kelt Brüsszelben, 2009. július 13-án.

az Európai Parlament részéről
az elnök
H.-G. PÖTTERING

a Tanács részéről
az elnök
E. ERLANDSSON

I. MELLÉKLET

FOGYASZTÓVÉDELMI INTÉZKEDÉSEK

1. A fogyasztóvédelemre vonatkozó közösségi jogszabályok, különösen a távollevők között kötött szerződések esetén a fogyasztók védelméről szóló, 1997. május 20-i 97/7/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv ⁽¹⁾, valamint a fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekről szóló, 1993. április 5-i 93/13/EGK tanácsi irányelv ⁽²⁾ sérelme nélkül a 3. cikkben említett intézkedéseknek biztosítaniuk kell, hogy a fogyasztók(nak):

- a) jogában álljon olyan szerződést kötni a villamosenergia-kereskedőjükkal, amely tartalmazza a következőket:
- a kereskedő nevét és címét,
 - a nyújtott szolgáltatások, azok felajánlott minőségi színvonala, valamint az első csatlakozás időpontja,
 - a kínált karbantartási szolgáltatások fajtái,
 - azok az eszközök és módok, amelyek segítségével az érvényes tarifákra és karbantartási díjakra vonatkozó, aktuális információkhoz hozzá lehet jutni,
 - a szerződés időtartama, a meghosszabbítás feltételei, illetve az szolgáltatások és a szerződés megszüntetésének feltételei, és hogy van-e lehetőség a szerződés ingyenes felmondására,
 - kártérítési vagy visszatérítési előírások, ha a szerződésben vállalt szolgáltatásminőségi színvonala nem megfelelő, ideértve a pontatlan és késedelmes számlázást is,
 - a vitarendezési eljárások kezdeményezésének módja az f) ponttal összhangban,
 - tájékoztatás a fogyasztói jogokról, beleértve a a vitarendezést, és valamennyi e pontban foglalt információt, amelyeket a számlákon vagy a villamosenergia-szolgáltató vállalkozás honlapján egyértelműen közölni kell.

A feltételeknek tisztességesnek és előzetesen megismerhetőnek kell lenniük. Ezeket az információkat minden esetben a szerződés megkötése vagy visszaigazolása előtt kell megadni. Ha a szerződést közvetítőkön keresztül kötik, a az e pontban meghatározott információkat szintén még a szerződés megkötése előtt kell megadni;

- b) megfelelő időben tudomásukra hozzák, ha a szerződési feltételekben módosítás várható, és az értesítéssel együtt felhívják a figyelmüket a felmondási jogra. A kereskedők a fogyasztókat megfelelő időben, áttekinthető és érthető módon, közvetlenül tájékoztatják mindenféle díjemelésről, legkésőbb a díjemelés hatálybalépését követő szokásos számlázási időszak lejártát megelőzően. A tagállamok biztosítják, hogy a fogyasztók felmondhassák a szerződésüket, ha a villamosenergia-szolgáltató által ajánlott új feltételeket nem fogadják el;
- c) áttekinthető információt kapjanak az érvényes árakról és tarifákról, valamint a villamosenergia-ellátáshoz való hozzáférés és használat általános szerződési feltételeiről;
- d) többféle olyan fizetési mód közül választhassanak, amelyek nem tesznek indokolatlanul különbséget a védelemre szoruló fogyasztók között. Az előrefizetési rendszereknek tisztességesnek kell lenniük, és megfelelően kell tükröznük a várható fogyasztást. Az általános szerződési feltételek tekintetében meglévő bármely különbségnek tükröznie kell a kereskedő számára az eltérő fizetési rendszerekből adódóan felmerülő költségeket. Az általános szerződési feltételeknek tisztességesnek és áttekinthetőnek kell lenniük. Megfogalmazásuknak világosnak és érthetőnek kell lennie és nem tartalmazhatnak a fogyasztói jogok gyakorlására vonatkozó nem szerződéses korlátokat, például túlságosan terjedelmes szerződési dokumentációt. A fogyasztókat védeni kell a félrevezető vagy tisztességtelen értékesítési módszerekkel szemben;
- e) ne számítsanak fel díjat a kereskedőváltásért;

⁽¹⁾ HL L 144., 1997.6.4., 19. o.

⁽²⁾ HL L 95., 1993.4.21., 29. o.

- f) panaszait átlátható, egyszerű és olcsó eljárások során intézzék. Nevezetesen, valamennyi fogyasztónak joga van a magas színvonalú szolgáltatáshoz és ahhoz, hogy a saját elektromosáram-szolgáltatója ellen panaszt tegyen. Ezek a bíróságon kívül vitarendezési eljárásoknak lehetővé kell tenni a jogviták tisztességes és gyors – lehetőleg három hónapon belüli – rendezését, és ahol erre a fogyasztó jogosult, visszatérítés és/vagy kártérítés nyújtását. Az eljárásoknak, amennyire lehetséges, összhangban kell állniuk a fogyasztóvédelmi vitákban a bíróságon kívüli vitarendezésért felelős szervezetekre vonatkozó elvekről szóló, 1998. március 30-i 98/257/EK bizottsági ajánlásban ⁽¹⁾ meghatározott elvekkel;
- g) tájékoztatást kapjanak az egyetemes szolgáltatással kapcsolatos jogaikról, amennyiben a tagállamoknak a 3. cikk (3) bekezdésének értelmében hozott rendelkezései alapján ahhoz hozzájutnak;
- h) rendelkezésre álljanak a fogyasztási adataik, továbbá kifejezett megállapodás alapján és díjmentesen lehetőségük legyen arra, hogy bármely nyilvántartásba vett ellátási vállalkozásnak hozzáférést adjanak mérési adataikhoz. Az adatkezelésért felelős fél ezeket az adatokat köteles átadni a vállalkozásnak. A tagállamok meghatározzák azt az adatformátumot és eljárást, amelyek útján a kereskedők és a fogyasztók hozzáférhetnek az adatokhoz. E szolgáltatásért a fogyasztónak nem számolhatók fel további költségek;
- i) megfelelő gyakorisággal tájékoztatást kell kapniuk a tényleges villamosenergia-fogyasztásról és a költségekről ahhoz, hogy szabályozhassák saját villamosenergia-fogyasztásukat. Ezt az információt olyan időkeretre vonatkozóan kell megadni, amely figyelembe veszi a fogyasztó mérőkészülékének képességeit és a kérdéses villamosenergia-ipari terméket. Kellően figyelembe kell venni az intézkedések költséghatékonyságát. E szolgáltatásért a fogyasztónak nem számolhatók fel további költségek;
- j) kereskedőváltás esetén legkésőbb hat héttel a kereskedőváltást követően záró elszámolást kapjanak.
2. A tagállamok biztosítják az intelligens mérési rendszerek bevezetését, amelyek segítséget nyújtanak a fogyasztók villamosenergia-piacon történő aktív részvételéhez. Az ilyen mérési rendszerek bevezetése függhet a piac és az egyéni fogyasztók oldalán felmerülő valamennyi hosszú távú költséggel és előnnyel kapcsolatos gazdasági értékeléstől és attól, hogy az intelligens mérés melyik fajtája gazdaságilag ésszerű és költséghatékony, valamint hogy milyen ütemezés mellett valósítható meg kialakításuk.

Ezt az értékelést 2012. szeptember 3-ig kell elvégezni.

Az értékelés eredményeinek függvényében a tagállamok vagy az általuk kijelölt bármely hatáskörrel rendelkező hatóság elkészíti az intelligens mérési rendszerek megvalósításának legfeljebb tízéves ütemtervét.

Amennyiben az intelligens mérőberendezések üzembe helyezéséről kedvező értékelés születik, 2020-ig legalább a fogyasztók 80 %-át el kell látni intelligens mérési rendszerrel.

A tagállamok vagy az általuk kijelölt hatáskörrel rendelkező hatóság biztosítják a területükön belül kialakítandó, ilyen mérési rendszerek együttműködhetőségét és megfelelő figyelmet fordítanak a megfelelő szabványok és legjobb gyakorlatok alkalmazására, valamint a villamos energia belső piaca fejlesztésének fontosságára.

⁽¹⁾ HL L 115., 1998.4.17., 31. o.

II. MELLÉKLET

MEGFELELÉSI TÁBLÁZAT

A 2003/54/EK irányelv	Ez az irányelv
1. cikk	1. cikk
2. cikk	2. cikk
3. cikk	3. cikk
4. cikk	4. cikk
5. cikk	5. cikk
—	6. cikk
6. cikk	7. cikk
7. cikk	8. cikk
10. cikk	9. cikk
8. cikk	10. cikk
—	11. cikk
9. cikk	12. cikk
—	13. cikk
—	14. cikk
11. cikk	15. cikk
12. cikk	16. cikk
—	17. cikk
—	18. cikk
—	19. cikk
—	20. cikk
—	21. cikk
—	22. cikk
—	23. cikk
13. cikk	24. cikk
14. cikk	25. cikk
15. cikk	26. cikk
16. cikk	27. cikk
17. cikk	29. cikk
18. cikk	30. cikk
19. cikk	31. cikk
20. cikk	32. cikk
21. cikk	33. cikk
22. cikk	34. cikk
23. cikk, (1) bekezdés, első és második mondat	35. cikk
—	36. cikk
23. cikk, fennmaradó rész	37. cikk
—	38. cikk
—	39. cikk
—	40. cikk
—	41. cikk
24. cikk	42. cikk

A 2003/54/EK irányelv	Ez az irányelv
—	43. cikk
25. cikk	—
26. cikk	44. cikk
27. cikk	45. cikk
—	46. cikk
28. cikk	47. cikk
29. cikk	48. cikk
30. cikk	49. cikk
31. cikk	50. cikk
32. cikk	51. cikk
A. melléklet	I. melléklet

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS 2009/73/EK IRÁNYELVE

(2009. július 13.)

a földgáz belső piacára vonatkozó közös szabályokról és a 2003/55/EK irányelv hatályaon kívül helyezéséről

(EGT-vonatkozású szöveg)

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Közösséget létrehozó szerződésre és különösen annak 47. cikke (2) bekezdésére, valamint 55. és 95. cikkére,

tekintettel a Bizottság javaslatára,

tekintettel az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményére ⁽¹⁾,

tekintettel a Régiók Bizottságának véleményére ⁽²⁾,

a Szerződés 251. cikkében ⁽³⁾ megállapított eljárásnak megfelelően,

mivel:

- (1) A Közösségben 1999 óta fokozatosan megvalósuló belső földgázpiac célja, hogy az Európai Unió valamennyi fogyasztója, azaz a lakosság vagy a vállalkozások számára valós választási lehetőséget teremtsen, új üzleti lehetőségeket nyisson és bővítse a határokon keresztül történő kereskedelmet, és ezáltal hatékonyságjavulást, versenyképes árakat és magasabb szintű szolgáltatásokat teremtsen, továbbá hozzájáruljon az ellátás biztonságához és fenntarthatóságához.
- (2) A földgáz belső piacára vonatkozó közös szabályokról szóló, 2003. június 26-i 2003/55/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv ⁽⁴⁾ jelentős mértékben hozzájárult a földgáz belső piacának kialakításához.
- (3) Az uniós polgárok számára a Szerződésben biztosított alapvető szabadságok – többek között az áruk szabad mozgása, a letelepedés szabadsága és a szolgáltatások nyújtásának szabadsága – csak teljesen nyitott piacon valósulhatnak meg, amely minden fogyasztó számára lehetővé teszi a szolgáltatók szabad megválasztását, és a szolgáltatók számára is biztosítja felhasználóik szabad ellátásának lehetőségét.
- (4) Jelenleg azonban a Közösségben a földgáz egyenlő feltételekkel és megkülönböztetés vagy hátrányok nélkül történő értékesítése akadályokba ütközik. Különösen a hálózathoz való megkülönböztetésmentes hozzáférés és az egységesen hatékony szabályozói felügyelet az, amely nem létezik minden egyes tagállamban.

- (5) A Bizottság 2007. január 10-i „Európai energiapolitika” című közleménye kiemelte annak fontosságát, hogy megvalósuljon a földgáz belső piaca, és hogy a Közösségben székhellyel rendelkező valamennyi földgázipari vállalkozás számára egyenlő feltételeket teremtsenek. A Bizottság 2007. január 10-i „A földgáz és a villamos energia belső piacának jövőbeni lehetőségeiről” című, és a „Vizsgálat az 1/2003/EK rendelet 17. cikke értelmében az európai gáz- és villamosenergia-ágazatról (zárójelentés)” című közleményei kimutatták, hogy a jelenlegi szabályok és intézkedések nem biztosítják a szükséges keretet a jól működő belső piac megvalósításának.
- (6) Ha a hálózatok nem különülnek el ténylegesen a termelési és ellátási tevékenységektől (tényleges szétválasztás), az nemcsak a hálózat üzemeltetése terén jár a hátrányos megkülönböztetés kockázatával, hanem a vertikálisan integrált vállalkozásoknak saját hálózataikba történő megfelelő szintű beruházásra való ösztönzése terén is.
- (7) A 2003/55/EK rendeletben előírt, jelenleg hatályos jogi és funkcionális szétválasztási szabályok azonban nem vezetnek a szállítási rendszer-üzemeltetők tényleges szétválasztásához. Az Európai Tanács a 2007. március 8-án és 9-én tartott ülésén ezért felkérte a Bizottságot, hogy dolgozzon ki jogalkotási javaslatokat az „ellátási és termelési tevékenységeknek a hálózatiüzemeltetéstől való tényleges elkülönítéséről”.
- (8) Tényleges szétválasztás csak úgy érhető el, ha megszűnik a vertikálisan integrált vállalkozások törekvése a versenytársak hálózati hozzáféréssel és beruházásokkal kapcsolatos megkülönböztetésére. A belső érdekellentét feloldására és az ellátás biztonságának megvalósítására egyértelműen eredményes és szilárd módszer a tulajdonjog szétválasztása, amelynek során a hálózat tulajdonosát jelölik ki ellátási és termelési érdekektől független rendszerüzemeltetőnek. Ezért az Európai Parlament a földgáz és a villamos energia belső piacának jövőbeli lehetőségeiről szóló, 2007. július 10-i állásfoglalásában a szállítási szinten megvalósított tulajdonjogi szétválasztást nevezte a legalkalmasabb eszköznek arra, hogy az infrastrukturális beruházásokat megkülönböztetéstől mentesen ösztönözzék, az új belépőknek tisztességes hálózati hozzáférést biztosítsanak és a piacot átláthatóvá tegyék ⁽⁵⁾. A tulajdonjogi szétválasztás értelmében ezért a tagállamoktól meg kell követelni annak biztosítását, hogy ugyanazon személy vagy személyek ne legyenek jogosultak egy termelési vagy ellátási vállalkozás irányításában való részvétellel, és ezzel egy időben egy szállítási rendszer-üzemeltető vagy szállítási rendszer irányítására vagy azokra vonatkozó bármely jog gyakorlására. Fordított viszonylatban is, egy szállítási rendszer vagy szállítási rendszer-üzemeltető irányításában való részvételnek eleve ki kell zárnia a termelési vagy ellátási

⁽¹⁾ HL C 211., 2008.8.19., 23. o.

⁽²⁾ HL C 172., 2008.7.5., 55. o.

⁽³⁾ Az Európai Parlament 2008. július 9-i véleménye (a Hivatalos Lapban még nem tették közzé), a Tanács 2009. január 9-i közös álláspontja (HL L 70 E., 2009.3.24., 37. o.) és az Európai Parlament 2009. április 22-i álláspontja (a Hivatalos Lapban még nem tették közzé). A Tanács 2009. június 25-i határozata.

⁽⁴⁾ HL L 176., 2003.7.15., 57. o.

⁽⁵⁾ HL L 175 E., 2008.7.10., 206. o.

vállalkozás irányításának vagy az azokra vonatkozó jog gyakorlásának a lehetőségét. Ezekben a korlátokon belül termelési vagy ellátási vállalkozás részére lehetővé kell tenni, hogy egy szállítási rendszer-üzemeltetőben vagy a szállítási rendszerben kisebbségi részvénytulajdonnal rendelkezzen.

- (9) A szétválasztásra irányuló rendszereknek hatékonyan meg kell szüntetniük az érdekellentéteket a termelők, az ellátók és a szállításirendszer-üzemeltetők között annak érdekében, hogy ösztönzőket hozzanak létre a szükséges beruházásokhoz és biztosítsák a piacra lépő új szereplők hozzáférését egy átlátható és hatékony szabályozási rendszer keretében, valamint nem hozhatnak létre túlságosan nehézkes szabályozási rendszert a nemzeti szabályozó hatóságok számára.
- (10) Az „irányítás” kifejezés fogalom meghatározása a vállalkozások közötti összefonódások ellenőrzéséről (az EK összefonódás-ellenőrzési rendelete) ⁽¹⁾ szóló, 2004. január 20-i 139/2004/EK tanácsi rendeletből származik.
- (11) Mivel a tulajdonjogi szétválasztáshoz egyes esetekben a vállalkozások szerkezetátalakítása szükséges, a vonatkozó rendelkezések alkalmazására többletidőt kell engedélyezni azon tagállamok részére, amelyek a tulajdonjogi szétválasztás végrehajtása mellett döntenek. A villamosenergia- és a földgázszektor közötti vertikális kapcsolatok miatt a szétválasztási rendelkezéseket mind a két szektorban alkalmazni kell.
- (12) A tulajdonjogi szétválasztás értelmében a hálózatüzemeltetés ellátási és termelési érdekektől való teljes függetlenségének biztosítása, valamint a bizalmas információk átadásának megakadályozása érdekében ugyanazon személy nem lehet tag szállításirendszer-üzemeltető vagy szállítási rendszer és termelési vagy ellátási feladatot betöltő vállalkozás ügyvezető testületében sem. Ugyanezen okból ugyanazon személy nem lehet egyszerre jogosult szállításirendszer-üzemeltető vagy szállítási rendszer ügyvezető testülete tagjainak kinevezésére és termelési vagy ellátási vállalkozás irányításában való részvételre vagy az azokra vonatkozó bármilyen jog gyakorlására.
- (13) Az ellátási és termelési érdekektől független rendszerüzemeltető vagy szállításirendszer-üzemeltető létrehozásának lehetővé kell tennie, hogy a vertikálisan integrált vállalkozások az érdekek tényleges elkülönítése mellett megtartsák a hálózati vagyonban meglévő tulajdonukat,

miközben biztosítja azt, hogy az ilyen független rendszerüzemeltető vagy az ilyen független szállításirendszer-üzemeltető minden rendszerüzemeltetői feladatot ellát és működése részletes szabályoknak, valamint széles körű szabályozói ellenőrzési mechanizmusoknak van alávetve.

- (14) Ha 2009. szeptember 3-án a vállalkozás, amely a szállítási rendszer tulajdonosa, egy vertikálisan integrált vállalkozás részét képezi, a tagállamoknak lehetőséget kell adni a tulajdonjogi szétválasztás, valamint az ellátási és termelési érdekektől független rendszerüzemeltető vagy szállításirendszer-üzemeltető létrehozása közötti választásra.
- (15) A vertikálisan integrált vállalkozások részvényeseinek teljes körű érdekvédelme céljából a tagállamok választására kell bízni, hogy a tulajdonjogi szétválasztást közvetlen elidegenítéssel vagy az integrált vállalkozás részvényeinek a hálózati vállalkozás részvényeire és a fennmaradó ellátási és termelési vállalkozás részvényeire való bontással valósítják-e meg, feltéve hogy teljesülnek a tulajdonjogi szétválasztásból eredő követelmények.
- (16) A független rendszerüzemeltetői vagy független szállításirendszer-üzemeltetői megoldások teljes körű eredményességét meghatározott kiegészítő szabályokkal kell biztosítani. A szállításirendszer-üzemeltetők függetlenségével kapcsolatos szabályok megfelelő szabályozási keretet nyújtanak a tisztességes verseny, az elégséges beruházások, az új piaci szereplők hozzáféréseinek és a földgázpiacok integrációjának biztosításához. A szállításirendszer-üzemeltetők függetlenségéről szóló rendelkezések révén történő tényleges szétválasztás egyrészt egy, szervezési intézkedésekből és a szállításirendszer-üzemeltetők irányításával kapcsolatos intézkedésekből álló pilléren, másrészt egy olyan beruházási intézkedésekből álló pilléren nyugszik, amelyek az új termelési kapacitásokat regionális együttműködés útján kötik a hálózati és piaci integrációhoz. A szállításirendszer-üzemeltető függetlenségét többek közt ún. „türelmi időszak” révén is biztosítani kell, amely alatt a vertikálisan integrált vállalkozásban nem gyakorolnak olyan vezetői vagy más hasonló tevékenységet, amely során ugyanahhoz az információhoz lehet hozzájutni, mint a vezetői beosztásokban. A tényleges szétválasztás független szállításirendszer-üzemeltetőkön alapuló modellje összhangban van az Európai Tanács 2007. március 8–9-én tartott ülésén megállapított követelményekkel.
- (17) A belső gázpiacon a verseny javítása érdekében a nem háztartási nagyfogyasztók számára lehetővé kell tenni az ellátó megválasztását, valamint hogy gázszükségleteik biztosítására több ellátóval is szerződést kössenek. Ezeket a felhasználókat meg kell védeni a kizárólagossági záradékokkal szemben, amelyek kizárják a versenyző és/vagy kiegészítő ajánlatokat.

⁽¹⁾ HL L 24., 2004.1.29., 1. o.

- (18) A tagállamoknak jogukban áll a területükön a teljes tulajdonjogi szétválasztás mellett dönteni. Amennyiben egy tagállam élt ezzel a joggal, egy vállalkozásnak nem áll jogában független rendszerüzemeltetőt vagy független szállításirendszer-üzemeltetőt létrehozni. Ezenkívül a termelési vagy ellátó tevékenységet folytató vállalkozások nem lehetnek abban a helyzetben, hogy akár közvetve, akár közvetlenül irányítást vagy bármilyen jogot gyakoroljanak azon tagállamok szétválasztott szállításirendszer-üzemeltetői fölött, amelyek a teljes tulajdonjogi szétválasztás mellett döntöttek.
- (19) Ezen irányelv alapján a piacszerzés különböző típusai fognak létezni a földgáz belső piacán. Azoknak az intézkedéseknek, amelyeket a tagállamok az egyenlő versenyfeltételek megteremtése érdekében hozhatnak meg, alapvető közérdekű követelményeken kell alapulniuk. Konzultációt kell folytatni a Bizottsággal az intézkedéseknek a Szerződéssel és a közösségi joggal való összeegyeztethetőségéről.
- (20) A tényleges szétválasztás végrehajtása során be kell tartani a köz- és a magánszektor közötti megkülönböztetés tilalmának elvét. E célból ugyanazon személy – sem egyedül, sem mással közösen – nem gyakorolhat a tulajdonjogi szétválasztás szabályaival vagy a független rendszerüzemeltetői megoldással ellentétes irányítást és semmilyen jogot sem a szállításirendszer-üzemeltetők vagy szállítási rendszerek, sem az ellátási vagy termelési vállalkozások testületeinek összetétele, szavazása vagy döntése felett. A tulajdonjogi szétválasztás és a független rendszerüzemeltetői megoldás tekintetében, amennyiben az adott tagállam bizonyítani tudja e követelmény betartását, úgy két különálló állami szerv végezheti egyfelől a termelési és ellátási tevékenységeket, másfelől a szállítási tevékenységek ellenőrzését.
- (21) A hálózati tevékenységeknek az ellátási és termelési tevékenységektől való teljes mértékű tényleges elkülönítését a Közösség egészében meg kell valósítani, a közösségi és nem közösségi vállalkozások vonatkozásában egyaránt. Annak biztosítására, hogy a hálózati tevékenységek, valamint az ellátási és termelési tevékenységek a Közösség egészében egymástól függetlenek maradjanak, a szabályozó hatóságokat fel kell jogosítani arra, hogy megtagadják a szétválasztási szabályokat be nem tartó szállításirendszer-üzemeltetők tanúsítását. E szabályoknak a Közösség egészében való következetes alkalmazásának biztosítása érdekében a szabályozó hatóságoknak a tanúsításra vonatkozó döntéseik meghozatalakor a legmesszemenőbben figyelembe kell venniük a Bizottság véleményét. A közösségi nemzetközi kötelezettségei betartásának biztosítása és a Közösségen belüli szolidaritás és energiabiztonság érdekében emellett a Bizottságnak jogot kell biztosítani arra, hogy harmadik országból vagy országokból származó személy vagy személyek irányítása alatt álló szállításirendszer-tulajdonos vagy szállításirendszer-üzemeltető vonatkozásában véleményezze a tanúsításokat.
- (22) Az energiaellátás biztonsága a közbiztonság alapvető eleme, ezért elválaszthatatlanul kötődik a belső gázpiac hatékony működéséhez és a tagállamok elszigetelt gázpiacainak integrációjához. A földgáz csak a hálózaton keresztül juthat el az Unió polgáraihoz. A működő, nyílt földgázpiacok, főként a hálózatok és a földgázellátáshoz kapcsolódó egyéb eszközök elengedhetetlenek a közbiztonság, a gazdaság versenyképessége és az Unió polgárainak jóléte szempontjából. Harmadik országokból származó személyek számára ezért csak akkor lehet engedélyezni valamely szállítási rendszer vagy szállításirendszer-üzemeltető irányítását, ha megfelelnek a tényleges elkülönítés Közösségen belül alkalmazandó követelményeinek. A Közösség nemzetközi kötelezettségeinek sérelme nélkül, a Közösség úgy ítéli meg, hogy a földgázszállítási rendszerek ágazata igen fontos a Közösség számára, és ezért a Közösség energiaellátása biztonságának megőrzése szempontjából kiegészítő biztosítékokra van szükség a Közösség közrendje és közbiztonsága, valamint az Unió polgárainak jóléte elleni fenyegetések elkerülése érdekében. A Közösség energiaellátásának biztonságához értékelni kell mindenekelőtt a hálózat működésének függetlenségét, a Közösségnek és az egyes tagállamoknak a harmadik országokból származó energiaellátástól való függése mértékét, valamint egy adott harmadik országban a belföldi és nemzetközi energiakereskedelem és energiaügyi beruházások kezelését. Az ellátás biztonságát ezért minden egyes eset tényleges körülményei, valamint a nemzetközi jogból – különösen a Közösség és az érintett harmadik ország közötti nemzetközi megállapodásokból – eredő jogok és kötelezettségek alapján kell értékelni. A Bizottság adott esetben nyújtson be ajánlásokat a Közösség energiaellátásának biztonságával foglalkozó, harmadik országokkal kötendő megállapodásokról szóló tárgyalásokra vagy a megtárgyalandó kérdéseknek az ezen harmadik államokkal folytatott más tárgyalások keretében történő megvitatására.
- (23) További intézkedéseket kell hozni annak biztosítása érdekében, hogy a szállításhoz való hozzáférés tarifái átláthatóak és megkülönböztetéstől mentesek legyenek. Ezeket a díjakat minden felhasználóra nézve megkülönböztetéstől mentesen kell alkalmazni. Ahol a tárolólétesítmény, a vezetékhálózat vagy a kiegészítő szolgáltatások kellően versenyképes piacon működnek, a hozzáférést átlátható és megkülönböztetéstől mentes, piaci alapú mechanizmusok révén kell biztosítani.
- (24) Biztosítani kell a tárolásirendszer-üzemeltetők függetlenségét annak érdekében, hogy javuljon a harmadik felek hozzáférése azon tárolási létesítményekhez, amelyek műszaki és/vagy gazdasági szempontból szükségesek a felhasználók ellátása érdekében a rendszerhez való hatékony hozzáféréshez. Célszerű ezért, hogy a tárolási létesítményeket olyan különálló jogalanyok üzemeltessék, amelyek a tárolási létesítmények fenntartásához, üzemeltetéséhez és fejlesztéséhez szükséges eszközök fölött tényleges döntéshozatali joggal rendelkeznek. Szükséges továbbá az átláthatóság növelése a harmadik feleknek nyújtott tárolókapacitások tekintetében, ezért a tagállamokat kötelezni

kell egy olyan, megkülönböztetéstől mentes, világos keret kidolgozására és közzétételére, amely meghatározza a tárolási létesítményekre alkalmazandó megfelelő szabályozási rendszert. E kötelezettség nem kívánja meg a hozzáférés rendszerére vonatkozó újabb döntést, ugyanakkor javítani kell a tárolókhoz való hozzáférés rendszerének átláthatóságán. Az üzleti szempontból érzékeny információkra vonatkozó titoktartási követelmények különösen fontosak akkor, ha stratégiai természetű adatokról van szó, vagy ha egy tárolási létesítménynek csak egyetlen használója van.

- (25) Az elosztási hálózathoz való megkülönböztetésmentes hozzáférés meghatározza a felhasználók kiskereskedelmi szintű hozzáférését. A harmadik felek hozzáférése és beruházására vonatkozó megkülönböztetés lehetősége az elosztói szinten azonban nem annyira jelentős, mint szállítási szinten, mivel itt a szűk keresztszettek és a termelési érdekek általában kisebb hatásúak, mint elosztói szinten. Ezenkívül az elosztórendszer-üzemeltetők jogi és funkcionális szétválasztása a 2003/55/EK irányelvvel összhangban csak 2007. július 1-jétől vált kötelezővé, és annak a földgáz belső piacára gyakorolt hatásait még értékelni kell. A hatályos jogi és funkcionális szétválasztási szabályok egyértelműbb megfogalmazás, helyes végrehajtás és szoros felügyelet mellett elvezethetnek a tényleges szétválasztás megvalósításához. A lakossági piaci egyenlő feltételek megteremtése érdekében az elosztórendszer-üzemeltetők tevékenységét úgy kell felügyelni, hogy azok vertikális integrációjuk révén ne juthassanak piaci versenyelőnyhöz, különös tekintettel a háztartási felhasználókra és a nem háztartási kiselhasználókra.
- (26) A tagállamoknak konkrét intézkedéseket kell tenniük a biogáz és a biomasszából származó gáz szélesebb körű használatának elősegítésére, mely gázoknak megkülönböztetéstől mentesen betáplálhatónak kell lenniük a gázhálózatba, amennyiben a betáplálás folyamatosan megfelel a vonatkozó műszaki szabályoknak és a biztonsági előírásoknak.
- (27) Annak elkerülése érdekében, hogy a kis elosztórendszer-üzemeltetők aránytalan pénzügyi és közigazgatási terheket rójanak, a tagállamok szükség esetén felmenthetik az érintett vállalkozásokat az elosztásra vonatkozó jogi szétválasztási kötelezettségek alól.
- (28) Abban az esetben, ha egy zárt elosztó rendszert egy sajátos üzemeltetési normákat igénylő integrált energiaellátás optimális hatékonyságának biztosítására használnak vagy ha egy zárt elosztó rendszert elsősorban a rendszer tulajdonosa általi felhasználásra tartanak fenn, lehetővé kell tenni, hogy az elosztórendszer-üzemeltető mentesülhessen a szükségtelen adminisztrációs terheket róó kötelezettségek alól, az elosztórendszer-üzemeltető és a rendszer felhasználói közötti kapcsolat sajátos természetére tekintettel.

Az ipari, kereskedelmi vagy megosztott szolgáltatási helyszínek – például vasútállomások épületei, repülőterek, kórházak, integrált létesítményekkel rendelkező nagy kempingek vagy vegyipari telephelyek – üzemeltetésük speciális jellegére tekintettel rendelkezhetnek zárt elosztó rendszerrel.

- (29) A 2003/55/EK irányelv a tagállamok számára előírta, hogy hozzanak létre különös hatáskörű szabályozókat. A gyakorlat azonban azt mutatta, hogy az eredményes szabályozást gyakran hátráltatja a szabályozók kormányzattól való függése, valamint a kellő hatáskör és a mérlegelési jog hiánya. Az Európai Tanács ezért 2007. március 8–9-i ülésén felkérte a Bizottságot, hogy dolgozzon ki jogalkotási javaslatokat a nemzeti energiaszabályozók hatáskörének további harmonizációjáról és függetlenségének növeléséről. Lehetővé kell tenni, hogy ezen nemzeti szabályozó hatóságok hatásköre kiterjedjen mind a villamosenergia-, mind a gázágazatra.
- (30) Az energiaszabályozóknak képesnek kell lenniük a döntéshozatalra minden lényeges szabályozási kérdésben a földgáz belső piacának megfelelő működése céljából, továbbá teljesen függetlennek kell lenniük minden egyéb köz- vagy magánérdektől. Ez nem zárja ki sem a bírósági felülvizsgálatot, sem a parlament általi felügyeletet a tagállamok alkotmányjoga alapján. Ezen kívül, a szabályozó költségvetésének a nemzeti jogalkotó általi jóváhagyása nem minősül a költségvetési önállóság akadályozásának. A szabályozó hatóságoknak az előirányzott költségvetés végrehajtásában való önállóságukra vonatkozó rendelkezéseket a nemzeti költségvetési törvények és szabályok által meghatározott keretekben kell megvalósítani. A tagállamoknak – amelyek megfelelő rotációs rendszer révén hozzájárulnak a nemzeti szabályozó hatóság bármely politikai vagy gazdasági érdektől való függetlenségéhez – meg kell engedni, hogy kellően figyelembe vehessék a rendelkezésre álló emberi erőforrásokat vagy az irányító testület méretét is.
- (31) Minden piaci szereplő, köztük az új belépők eredményes piacra lépésének biztosítása érdekében megkülönböztetéstől mentes, költségalapú kiegyenlítő mechanizmusokra van szükség. Ezt a kiegyenlítői szükségletek keretén belül a földgázellátásra és -beszerzésre vonatkozó átlátható, piaci alapú mechanizmusok felállításával kell elérni. A nemzeti szabályozó hatóságoknak aktív szerepet kell játszaniuk abban, hogy a kiegyenlítő díjak megkülönböztetéstől mentesek és költségalapúak legyenek. Ugyanakkor megfelelő ösztönzőkre van szükség azért, hogy egyensúly legyen a betáplált és a vételezett gáz mennyisége között, és hogy a rendszer működése ne kerüljön veszélybe.

- (32) A nemzeti szabályozó hatóságok számára lehetővé kell tenni, hogy képes legyen a díjak vagy a számításukhoz alkalmazandó módszerek meghatározására, illetve jóváhagyására a szállítási- vagy az elosztórendszer-üzemeltető(k) javaslata vagy a cseppfolyósított földgáz-létesítmények rendszerüzemeltetője javaslata, illetve a rendszerüzemeltető(k) és a hálózathasználók által kölcsönösen jóváhagyott javaslat alapján. Ezeknek a feladatoknak a megvalósítása során a nemzeti szabályozó hatóságok biztosítják, hogy a szállítási és elosztási díjak megkülönböztetéstől mentesek és költségalapúak legyenek, figyelembe véve a keresletoldali szabályozási intézkedésnek köszönhetően elkerült, hosszú távú, hálózati határkötségeket is.
- (33) Az energiaszabályozóknak hatáskörrel kell rendelkezniük a földgázipari vállalkozásokra vonatkozó kötelező határozatok kibocsátására, valamint a kötelezettségeiket nem teljesítő földgázipari vállalkozásokkal szembeni hatékony, arányos és elrettentő szankciók kiszabására, vagy arra, hogy ilyen szankciók kiszabását javasolják a hatáskörrel rendelkező bíróságoknak. Az energiaszabályozókat hatáskörrel kell felruházni a tekintetben is, hogy a versenyszabályok alkalmazásától függetlenül a földgáz belső piacának megfelelő működése szempontjából szükséges tényleges verseny ösztönzésével a felhasználók javát szolgáló cél-szerű intézkedéseket hozhassanak. A gázkészlet-értékesítési programok létrehozása az egyik olyan lehetséges intézkedés, amely a hatékony verseny előmozdítására és a piac megfelelő működésének biztosítására szolgál. Az energiaszabályozókat fel kellene továbbá ruházni az ahhoz szükséges hatáskörrel, hogy a piacnyitáshoz alkalmazkodva hozzájárulhassanak a közszolgáltatások magas színvonalának, a védelemre szoruló felhasználók védelmének, továbbá a fogyasztóvédelmi intézkedések teljes körű eredményességének biztosításához. E rendelkezések nem sérthetik sem a Bizottságnak a versenyszabályok alkalmazására vonatkozó hatáskörét – beleértve a közösségi szintű összefonódások vizsgálatát –, sem a belső piacra vonatkozó szabályokat, például a tőke szabad mozgását. Az a független szerv, amelyhez a nemzeti szabályozó döntése által hátrányosan érintett fél jogorvoslatért fordulhat, lehet bíróság vagy más, jogi felülvizsgálat végzésére hatáskörrel rendelkező törvényszék.
- (34) A nemzeti szabályozó hatóságok hatásköreinek bármilyen harmonizációja olyan hatáskörökre is ki kell, hogy terjedjen, mint a lehetséges ösztönzők nyújtása földgázipari vállalkozások számára, valamint a földgázipari vállalkozások szemben kiszabható hatékony, arányos és visszatartó erejű szankciók, vagy arra, hogy a hatáskörrel rendelkező bíróságoknak ilyen szankciók kiszabását javasolják. Ezen túlmenően a szabályozó hatóságoknak megfelelő hatáskörrel kell rendelkezniük a releváns információk földgázipari vállalkozásoktól való megszerzésére, a megfelelő és ele-gendő vizsgálat elvégzésére, valamint a vitarendezésre.
- (35) Erősen támogatni kell a jelentős új infrastrukturális beruházásokat, ugyanakkor biztosítani kell a földgáz belső piacának megfelelő működését. A mentesített infrastruktúra-projektek által a versenyre és az ellátás biztonságára

gyakorolt pozitív hatás növelése érdekében a projektek tervezési szakaszában fel kell mérni a piaci érdeklődést és alkalmazni kell a szűk keresztmetszetek kezelésére vonatkozó szabályokat. Ha egy infrastruktúra egynél több tagállam területén helyezkedik el, a határokon átnyúló vonatkozások jobb figyelembevétele és az ügyvitel megkönnyítése érdekében a mentesítési kérelmeket végső esetben az Energiaszabályozók Együttműködési Ügynöksége létrehozásáról szóló, 2009. július 13-i 713/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendelettel ⁽¹⁾ létrehozott Energiaszabályozók Együttműködési Ügynökségének (az Ügynökség) kell kezelnie. Ezenfelül a jelentősebb mentesített infrastruktúra-projektek kivitelezésének a szokásostól eltérő kockázati profilja miatt lehetővé kell tenni, hogy az ellátási és termelési érdekeltségekkel rendelkező vállalkozások az érintett projektek tekintetében ideiglenesen részben eltérjenek a szétválasztási szabályoktól. Az ellátás biztonságával kapcsolatos okokból ez a Közösségen belüli, különösen harmadik országokból a Közösségbe gázt szállító új csővezetésekre alkalmazandó. Az 55/2003/EK irányelv értelmében adott mentességek a mentesség megadásáról szóló határozatban szereplő lejárat dátumig alkalmazandók.

- (36) A földgáz belső piaca a likviditás és az átláthatóság hiányában szenved, ami gátolja az erőforrások hatékony elosztását, a kockázatok fedezését és a piacra lépést. Növelni kell a piac iránti bizalmat, a piaci likviditást és a piaci szereplők számát, ennél fogva növelni kell a gázellátásban tevékenykedő vállalkozások feletti szabályozói felügyeletet. Az ilyen célú követelmények nem sérthetik a pénzügyi piacokra vonatkozó hatályos közösségi jogszabályokat, azokkal összeegyeztethetőnek kell lenniük. Az energiaszabályozóknak és a pénzügyi szabályozóknak együtt kell működniük, hogy lehetővé tegyék egymás számára a szóban forgó piacok áttekintését.
- (37) A földgázt főként és egyre inkább harmadik országokból importálják a Közösségbe. A közösségi szabályozásnak figyelembe kell vennie a földgázpiac sajátosságait, például az ellátók összefonódásából, a hosszú távú szerződésekből, valamint az értéklánc következő szintjein fennálló likviditási hiányból fakadó szerkezeti merevséget. Ezért nagyobb átláthatóságra van szükség, többek között az árképzés terén is.
- (38) Mielőtt a Bizottság elfogadná a nyilvántartási követelményeket részletező iránymutatásokat, azok tartalmával kapcsolatban az Ügynökségnek és a 2009/77/EK bizottsági határozattal ⁽²⁾ létrehozott Európai Értékpapír-piaci Szabályozók Bizottságának (a CESR) tárgyalnia kellene és a

⁽¹⁾ Lásd e Hivatalos Lap 1. oldalát.

⁽²⁾ HL L 25., 2009.1.29., 18. o.

Bizottság számára arra vonatkozóan tanácsot kellene adnia. Az Ügynökségnek és a CESR-nek a célból is együtt kell működnie, hogy további kutatásokat folytassanak és tanácsokat adjanak a tekintetben, hogy a gázellátási szerződésekre és a gázderivatívákra vonatkozó ügyleteket alá kell-e vetni kereskedés előtti és/vagy utáni átláthatósági követelményeknek, és ha igen, mi legyen azok tartalma.

- (39) A tagállamoknak – vagy amennyiben egy tagállam úgy rendelkezett, a szabályozó hatóságnak – ösztönözniük kell a megszakítható ellátási szerződések fejlesztését.
- (40) Az ellátás biztonsága érdekében a kínálat/kereslet egyensúlyát az egyes tagállamokban folyamatosan ellenőrizni kell, és ennek eredményeként közösségi szintű, az ellátás biztonságára vonatkozó helyzetjelentést kell készíteni, amelyben figyelembe kell venni a területek közötti rendszerösszekötő kapacitásokat is. Az ellenőrzést kellő időben kell elvégezni, hogy megfelelő intézkedéseket lehessen hozni, amennyiben az ellátás biztonsága veszélybe kerülne. A szükséges hálózati infrastruktúra – a rendszerösszekötő kapacitásokat is beleértve – kiépítésével és karbantartásával elő kell segíteni a stabil földgázellátást.
- (41) A tagállamoknak biztosítaniuk kell, hogy a szükséges minőségi követelmények figyelembevételével a biogáz és a biomasszából származó gázfajták, valamint egyéb gázfajták megkülönböztetéstől mentesen betáplálhatók legyenek a gázhálózatba, a vonatkozó műszaki szabályok és a biztonsági szabványok követelményeinek betartása mellett. Ezek a szabályok és szabványok biztosítják, hogy ezeket a gázfajtákat műszakilag megfelelő módon és biztonságosan juttathassák be a földgázhálózatba és szállíthassák a hálózaton keresztül, továbbá foglalkozniuk kell azok kémiai jellemzőivel is.
- (42) A hosszú távú szerződések a tagállamok gázellátásának továbbra is igen fontos részét képezik majd, és a gázellátó vállalkozások számára lehetőségként fenn kell tartani azokat, amennyiben nem ássák alá ennek az irányelvnek a célkitűzéseit és összeegyeztethetők a Szerződéssel, beleértve az abban megállapított versenyszabályokat is. Ezért a földgázipari vállalkozások ellátási és szállítási kapacitásainak megtervezésekor a hosszú távú szerződéseket figyelembe kell venni.
- (43) Annak érdekében, hogy a Közösségben biztosítani lehessen a közszolgáltatás magas színvonalának fenntartását, a tagállamok által az ezen irányelv célkitűzéseinek elérése érdekében hozott minden intézkedésről rendszeresen értesíteni kell a Bizottságot. A Bizottság rendszeresen közzétesz egy jelentést, amelyben elemzi a nemzeti szinten, a közszolgáltatási célok elérése érdekében hozott intézkedéseket, és összehasonlítja azok eredményességét annak érdekében, hogy ajánlásokat lehessen megfogalmazni a magas szintű közszolgáltatás megvalósítására hozandó, nemzeti szintű intézkedésekre vonatkozóan. A tagállamoknak biztosítani kell, hogy a felhasználók a gázhálózathoz való

csatlakozáskor tájékoztatást kapjanak arról a jogukról, hogy meghatározott minőségű földgázhoz tisztességes áron juthatnak hozzá. A tagállamok által a végső felhasználó védelmében hozott intézkedések különbözhetnek attól függően, hogy háztartási felhasználóról vagy kis- és közép vállalkozásról van szó.

- (44) A közszolgáltatási kötelezettségek tiszteletben tartása ennek az irányelvnek az egyik alapvető követelménye, és fontos, hogy ez az irányelv megállapítsa azokat a minden tagállam által tiszteletben tartandó közös minimális normákat, amelyek tekintetbe veszik a fogyasztóvédelmi célokat, az ellátás biztonságát, a környezetvédelmet és a verseny azonos szintjét minden tagállamban. Fontos, hogy a közszolgáltatási kötelezettségeket nemzeti szinten lehessen értelmezni az adott országokra jellemző körülmények és a közösségi jog tekintetbevételével.
- (45) A tagállamoknak a társadalmi és gazdasági kohézió célkitűzéseinek elérése érdekében tett intézkedései közé tartozhatnak különösképpen a megfelelő gazdasági ösztönzők, amelyek adott esetben minden meglévő, nemzeti és közösségi eszközt felhasználhatnak. Az ilyen eszközök tartalmazhatnak felelősségre vonatkozó előírásokat a szükséges befektetések garانتálása érdekében.
- (46) Amennyiben a tagállamok által a közszolgáltatási kötelezettségek teljesítése érdekében alkalmazott intézkedések a Szerződés 87. cikkének (1) bekezdése szerinti állami támogatásnak minősülnek, a Szerződés 88. cikkének (3) bekezdése szerint erről a Bizottságot értesíteni kell.
- (47) A közszolgáltatási kötelezettségeket és a belőlük eredő közös minimális normákat tovább kell szilárdítani, hogy minden fogyasztó – különösen a védelemre szoruló – biztosan részesüljön a verseny előnyeiből és a tisztességes árakból. A közszolgáltatási kötelezettségeket nemzeti alapon, a nemzeti körülmények figyelembevételével kell meghatározni; tagállamoknak azonban tiszteletben kell tartaniuk a közösségi jogot. Az európai uniós polgárok és – amennyiben a tagállamok ezt szükségesnek tartják – a kisvállalkozások számára közszolgáltatási kötelezettségeket kell biztosítani, különösen az ellátás biztonsága és az ésszerű díjak tekintetében. A felhasználók ellátásában alapvető fontosságú az objektív és átlátható fogyasztási adatokhoz való hozzáférés. Ennek megfelelően a fogyasztók számára biztosítani kell a fogyasztási adataikhoz, a kapcsolódó árakhoz és szolgáltatási költségekhez való hozzáférést annak érdekében, hogy felkérhessék a versengő vállalkozásokat az ezen adatokon alapuló ajánlattételre. A fogyasztóknak jogot kell biztosítani arra, hogy kellően tájékozódhassanak energiafogyasztásukról. Az előrefizetésnek tükröznie kell a várható földgázfogyasztást, és különféle fizetési rendszereknek megkülönböztetéstől mentesnek kell lenniük. Az energiaköltségekről a fogyasztóknak nyújtott kellő gyakoriságú tájékoztatás energiamegtakarításra ösztönöz, mivel a felhasználók ezáltal közvetlen visszacsatolást kapnak az energiahatékonysági beruházások hatásairól és a fogyasztási magatartás változásáról.

- (48) Az irányelv középpontjában a fogyasztók érdekeinek kell állniuk, a szolgáltatás minőségének pedig a földgázvállalatok feladatainak központi elemét kell képeznie. A fogyasztók már meglévő jogait erősíteni és garantálni kell, és e jogoknak nagyobb átláthatóságot kell biztosítaniuk. A fogyasztóvédelemnek biztosítani kell, hogy a szélesebb értelemben vett közösségi fogyasztó részesüljön a versenyen alapuló piac előnyeiből. A fogyasztók jogait a tagállamoknak vagy – amennyiben egy tagállam úgy rendelkezett – a szabályozó hatóságoknak kell betartatniuk.
- (49) A fogyasztóknak világos és érthető információkkal kell rendelkezniük az energiaszektorra vonatkozó jogaikról. Az érintett felekkel, köztük a tagállamokkal, a nemzeti szabályozó hatóságokkal, a fogyasztói szervezetekkel és földgázipari vállalkozásokkal folytatott konzultációt követően a Bizottságnak létre kell hoznia egy közérthető, felhasználóbarát energiafogyasztói ellenőrzőlistát, amely gyakorlati tájékoztatást nyújt a fogyasztók jogairól. Az energiafogyasztói ellenőrzőlistát valamennyi fogyasztóhoz el kell juttatni és a nyilvánosság számára elérhetővé kell tenni.
- (50) Az energiahány növekvő probléma a Közösségen belül. A jelenség által érintett tagállamoknak ezért, amennyiben ezt még nem tették meg, nemzeti cselekvési terveket vagy egyéb e célra alkalmas keretet kell kidolgozniuk az energiahány megelőzésére abból a célból, hogy minél kevesebb ember kerüljön ilyen helyzetbe. A tagállamoknak minden esetben biztosítaniuk kell a védelemre szoruló felhasználók szükséges energiaellátását. Ennek során – például a szociálpolitika keretében – integrált megközelítést kell alkalmazni, amelynek szociálpolitikai vagy az épületekre vonatkozó energiahatékonysági intézkedéseket kell tartalmaznia. Ezen irányelvnek meg kell engednie a védelemre szoruló felhasználók kedvezményezését célzó nemzeti szintű politikákat.
- (51) A minden fogyasztó számára hozzáférhető hatékony vita rendezési mechanizmusok biztosítják az erősebb fogyasztóvédelmet. A tagállamoknak a panaszok gyors és hatékony rendezését biztosító eljárásokat kell bevezetniük.
- (52) Lehetővé kell tenni, hogy az intelligens mérési rendszerek bevezetése gazdasági értékelésen alapuljon. Amennyiben az értékelés arra a következtetésre jut, hogy az ilyen mérési rendszerek bevezetése csak bizonyos gázfogyasztású fogyasztók számára indokolt gazdaságilag és költséghatékonyság tekintetében, akkor a tagállamok az intelligens mérési rendszerek bevezetésekor ezt figyelembe vehetik.
- (53) A piaci áraknak megfelelő ösztönzőket kell biztosítaniuk a hálózat fejlesztésére.
- (54) Annak érdekében, hogy a fogyasztók teljes mértékben kihasználhassák a földgáz liberalizált belső piacában rejlő lehetőségeket, a tagállamoknak alapvető jelentőséget kell tulajdonítaniuk annak, hogy a különböző ellátók számára tisztességes versenyt és könnyű piaci hozzáférést biztosítsanak.
- (55) Annak érdekében, hogy – különösen egy energiaellátási válság idején – a tagállamok közötti szolidaritást megőrizve lehessen fenntartani az ellátás biztonságát, a szolidaritás jegyében fontos létrehozni egy regionális együttműködési keretrendszert. Az ilyen együttműködés – ha a tagállamok úgy határoznak – főként és elsősorban piaci alapú mechanizmusokra támaszkodhat. A regionális és kétoldalú szolidaritás előmozdítása érdekében történő együttműködés nem róhat aránytalan terheket a piaci szereplőkre, illetve nem tehet közöttük különbséget.
- (56) A földgáz belső piacának kialakítása céljából a tagállamoknak nemzeti piacaik integrációjára, valamint a rendszerüzemeltetők közösségi és regionális szintű együttműködésére kell törekedniük, amely a Közösségben jelenleg is létező, elszigetelt gázpiacokat alkotó különálló hálózatokra is kiterjed.
- (57) Ezen irányelv egyik fő célja a földgáz valódi belső piacának egy összekapcsolt közösségi hálózat révén történő létrehozása, ennél fogva – az Ügynökséggel vagy adott esetben a szabályozó hatóságokkal szorosan együttműködve – legfontosabb feladatai közé tartoznak a határokon átvívelő kapcsolódásokkal és a regionális piacokkal kapcsolatos szabályozási kérdések.
- (58) Ezen irányelvnek a valódi belső piac közös szabályainak biztosítását és széles körű földgázellátás biztosítását is fő célul kell kitűznie. Ennek érdekében a torzítatlan piaci árak ösztönöznék a határokon átvívelő kapcsolódások kialakítását, és egyúttal hosszú távon árkonvergenciát eredményezve.
- (59) A szabályozó hatóságoknak abból a célból is tájékoztatniuk kell a piacot, hogy lehetővé tegyék a Bizottság számára a földgáz belső piacával és annak rövid, közép- és hosszú távú fejlődésével kapcsolatos megfigyelő és figyelemmel kísérési szerep betöltését, többek között a keresletet és a kínálatot, a szállítási és elosztási infrastruktúrát, a szolgáltatások minőségét, a határokon keresztül történő kereskedelmet, a szűk keresztmetszetek kezelését, a beruházásokat, a nagykereskedelmi és fogyasztói árakat, a piaci likviditást, valamint a környezetvédelem és a hatékonyság javítását illetően. A nemzeti szabályozó hatóságok tájékoztatják a versenyhivatalokat és a Bizottságot arról, hogy az árak mely tagállamokban akadályozzák a piaci versenyt és a piac megfelelő működését.

(60) Mivel ezen irányelv célját, nevezetesen egy tökéletesen működő belső földgázpiac megteremtését a tagállamok nem tudják kielégítően megvalósítani, és ezért az közösségi szinten jobban megvalósítható, a Közösség intézkedéseket hozhat a Szerződés 5. cikkében foglalt szubszidiaritás elvének megfelelően. Az említett cikkben foglalt arányosság elvének megfelelően ez az irányelv nem lépi túl az e cél eléréséhez szükséges mértéket.

(61) A földgázszállító hálózatokhoz való hozzáférés feltételeiről szóló, 2009. július 13-i 715/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet⁽¹⁾ értelmében a Bizottság iránymutatásokat fogadhat el a szükséges fokú harmonizáció elérése céljából. Az ilyen iránymutatások, amelyek ezen irányelv bizonyos rendelkezései tekintetében is – kötelező végrehajtási intézkedések, olyan hasznos eszközök, amelyeket szükség esetén gyorsan módosítani lehet.

(62) Az irányelv végrehajtásához szükséges intézkedéseket a Bizottságra ruházott végrehajtási hatáskörök gyakorlására vonatkozó eljárások megállapításáról szóló, 1999. június 28-i 1999/468/EK tanácsi határozattal⁽²⁾ összhangban kell elfogadni.

(63) A Bizottságot fel kell hatalmazni különösen arra, hogy elfogadja az ezen irányelv céljának eléréséhez megkívánt minimális szintű harmonizáció biztosításához szükséges iránymutatásokat. Mivel ezek az intézkedések általános hatályúak és ezen irányelv nem alapvető fontosságú elemeinek új, nem alapvető fontosságú elemekkel történő kiegészítésére irányulnak, azokat az 1999/468/EK határozat 5a. cikkében meghatározott ellenőrzéssel történő szabályozási bizottsági eljárással összhangban kell elfogadni.

(64) A jogalkotás minőségének javításáról szóló intézményközi megállapodás⁽³⁾ 34. pontjával összhangban a tagállamokat ösztönzik arra, hogy – a maguk számára, illetve a Közösség érdekében – készítsék el saját táblázataikat, amelyekben a lehető legpontosabban bemutatják az irányelv és az azt átültető intézkedések közötti megfelelést, és hogy e táblázatokat tegyék közzé.

(65) A 2003/55/EK irányelvhez ezen irányelvben tett módosítások mértékére tekintettel, az átláthatóság és ésszerűség érdekében kívánatos az érintett rendelkezéseket egy új irányelvben történő egységes szövegbe foglalással átdolgozni.

(66) Ez az irányelv tiszteletben tartja az alapvető jogokat, és betartja különösen az Európai Unió alapjogi chartájában elismert elveket,

ELFOGADTA EZT AZ IRÁNYELVET:

I. FEJEZET

TÁRGY, HATÁLY ÉS FOGALOMMEGHATÁROZÁSOK

1. cikk

Tárgy és hatály

(1) Ez az irányelv közös szabályokat állapít meg a földgázszállításra, -elosztásra, -ellátásra és -tárolásra vonatkozóan. Ez az irányelv meghatározza a földgázágazat szervezetével és működésével, a piacra jutással, valamint a földgázszállítási, -elosztási, -ellátási és -tárolási engedélyek kiadására vonatkozó eljárásokkal és a hálózatok üzemeltetésével összefüggő szabályokat.

(2) Az ezen irányelvben a földgázra megállapított szabályokat, beleértve a cseppfolyósított földgázt (LNG) is, megkülönböztetéstől mentesen kell alkalmazni a biogázból és a biomasszából származó gázok, valamint egyéb gázfajták esetében is, amennyiben ezek a gázfajták műszakilag megfelelő módon és biztonságosan a földgázhálózatba juttathatók és azon keresztül szállíthatók.

2. cikk

Fogalommeghatározások

Ezen irányelv alkalmazásában következő fogalommeghatározások alkalmazandók:

1. „földgázipari vállalkozás”: az a természetes vagy jogi személy, aki/amely az alábbi funkciók közül legalább egyet ellát: az a természetes vagy jogi személy, aki/amely a földgáz, beleértve az LNG termelésének, szállításának, elosztásának, ellátásának, vásárlásának vagy tárolásának tevékenysége közül legalább egyet ellát és felelős az ezekhez a tevékenységekhez kapcsolódó kereskedelmi, műszaki és/vagy karbantartási feladatok ellátásáért, de nem tartoznak ide a végső felhasználók;
2. „upstream csővezeték-hálózat”: csővezeték vagy csővezeték-hálózat, amely egy kőolaj- vagy gázkitermelő létesítmény részeként üzemel és/vagy épült, vagy amelyet egy vagy több ilyen létesítménytől a földgáznak feldolgozóüzembe, terminálra vagy tengerparti átfektetőállomásra történő szállítására használnak;
3. „szállítás”: a földgáz hálózaton, túlnyomórészt nagynyomású csővezetéken, de nem termelési csővezeték-hálózaton és nem az elsődlegesen a helyi földgázelosztás keretében használt nagynyomású vezetékeken történő szállítása a felhasználókhoz történő eljuttatás céljából, kivéve a gázszolgáltatást;
4. „szállítási rendszer-üzemeltető”: az a természetes vagy jogi személy, aki/amely a szállítás feladatát végzi, és aki/amely felelős egy adott terület szállítóhálózatának üzemeltetéséért, karbantartásáért, valamint szükség esetén annak fejlesztéséért, és ahol az alkalmazható, annak összekapcsolásáért más hálózatokkal; felelős továbbá azért, hogy a hálózat hosszú távon alkalmas legyen a földgáz szállításával kapcsolatos indokolt igények kielégítésére;

⁽¹⁾ Lásd e Hivatalos Lap 36. oldalát.

⁽²⁾ HL L 184., 1999.7.17., 23. o.

⁽³⁾ HL C 321., 2003.12.31., 1. o.

5. „elosztás”: a földgáz helyi, illetve regionális csővezeték-hálózatokon keresztül a felhasználókhoz történő szállítása, kivéve az ellátást;
6. „elosztórendszer-üzemeltető”: az a természetes vagy jogi személy, aki/amely az elosztás feladatát végzi, és aki/amely felelős egy adott terület elosztóhálózatának üzemeltetéséért, karbantartásáért, valamint szükség esetén annak fejlesztéséért, és ahol az alkalmazható, annak összekapcsolásáért más hálózatokkal; felelős továbbá azért, hogy a hálózat hosszú távon alkalmas legyen a földgáz elosztásával kapcsolatos indokolt igények kielégítésére;
7. „gázellátás”: a földgáz – beleértve a cseppfolyósított földgázt is – értékesítése a felhasználóknak, beleértve a viszonteladást is;
8. „ellátó vállalkozás”: az a természetes vagy jogi személy, aki/amely az ellátás feladatát végzi;
9. „földgáztároló”: földgázipari vállalkozás tulajdonában lévő és/vagy általa üzemeltetett olyan létesítmény, amely földgáz tárolására szolgál, ideértve az LNG-létesítmények tárolásra szolgáló részét is, de a termelői tevékenységekhez használt rész, valamint azon létesítmények kivételével, amelyeket kizárólagosan a szállításirendszer-üzemeltetők számára tartanak fenn feladataik elvégzése érdekében;
10. „tárolásirendszer-üzemeltető”: az a természetes vagy jogi személy, aki/amely a tárolás feladatát ellátja és a földgáztároló üzemeltetéséért felelős;
11. „LNG-létesítmény”: olyan terminál, amelyet földgáz cseppfolyósítására, illetve cseppfolyósított földgáz behozatalára, átféjtésére, valamint újragázosítására használnak, beleértve a kiegészítő szolgáltatásokat és az ideiglenes tárolást is, amelyekre az újragázosítási folyamatnál, illetve a szállítási rendszerre ezt követően történő átvitelhez van szükség, kivéve az LNG-terminálok tárolásra szolgáló részét;
12. „LNG-létesítmény rendszerüzemeltetője”: az a természetes vagy jogi személy, aki/amely a földgáz cseppfolyósításának, vagy az LNG behozatalának, átféjtésének és újragázosításának a feladatát végzi, valamint az LNG-létesítmény üzemeltetéséért felelős;
13. „rendszer”: földgázipari vállalkozás tulajdonában lévő és/vagy általa üzemeltetett olyan szállítási hálózat, elosztóhálózat, LNG-létesítmény és/vagy földgáztároló, beleértve a vezeték-készletet és a kiegészítő szolgáltatásokat nyújtó létesítményeket és a kapcsolódó vállalkozásoknak azon létesítményeit, amelyek a szállításhoz, az elosztáshoz és az LNG-hez való hozzáféréshez szükségesek;
14. „kiegészítő szolgáltatások”: minden olyan szolgáltatás, amely a szállítóhálózathoz, elosztóhálózathoz, LNG-létesítményhez és/vagy földgáztárolóhoz való hozzáféréshez és üzemeltetéshez szükséges, beleértve a terheléskiegyenlítő keverő- és inertgáz-injektáló létesítményeket is, kivéve a kizárólagosan a szállításirendszer-üzemeltetők számára, feladataik végrehajtása céljára fenntartott létesítményeket;
15. „vezeték-készlet”: a földgázszállító és -elosztó hálózatokon belül a gáz kompressziójával történő tárolás, kivéve a szállításirendszer-üzemeltetők számára, feladataik végrehajtása céljára fenntartott létesítményeket;
16. „összekapcsolt hálózat”: több, egymással összekötött hálózat;
17. „rendszerösszekötő”: minden olyan szállítóvezeték, amely kizárólag a tagállamok nemzeti földgázszállító hálózatainak összekapcsolása céljából keresztezi a tagállamok közötti határt vagy nyúlik azon át;
18. „célvezeték”: az összekapcsolt hálózatot kiegészítő földgázvezeték;
19. „integrált földgázipari vállalkozás”: vertikálisan vagy horizontálisan integrált vállalkozás;
20. „vertikálisan integrált vállalkozás”: olyan földgázipari vállalkozás vagy olyan földgázipari vállalkozások csoportja, amelyek irányítására közvetlenül vagy közvetve ugyanazon személy vagy személyek jogosultak, és ahol a vállalkozás vagy vállalkozáscsoport a szállítás, elosztás, LNG vagy tárolás közül legalább az egyik feladatot, és a földgáztermelés és -ellátás közül is legalább az egyik feladatot ellátja;
21. „horizontálisan integrált vállalkozás”: olyan vállalkozás, amely a földgáztermelés, szállítás, elosztás, ellátás vagy tárolás közül legalább az egyik feladatot ellátja, valamint egyéb, nem gázzal kapcsolatos tevékenységet is folytat;
22. „kapcsolt vállalkozás”: kapcsolt vállalkozás a Szerződés 44. cikke (2) bekezdésének g) pontja alapján (*) az összevont (konszolidált) éves beszámolóról szóló, 1983. június 13-i 83/349/EGK hetedik tanácsi irányelv (1) 41. cikke értelmében, és/vagy társult vállalkozás ugyanazon irányelv 33. cikke (1) bekezdésének értelmében, és/vagy olyan vállalkozások, amelyek ugyanazon részvényesekhez tartoznak;
23. „rendszerhasználók”: azok a természetes vagy jogi személyek, akik/amelyek a hálózatot ellátják, vagy akiket/amelyeket a hálózatról látnak el;
24. „felhasználók”: a földgáz nagykereskedelmi vagy végső felhasználói és olyan földgázipari vállalkozások, amelyek földgázt vásárolnak;
25. „háztartási felhasználók”: azok a felhasználók, akik saját háztartásuk fogyasztása céljából vásárolnak földgázt;
26. „nem háztartási felhasználók”: azok a felhasználók, akik nem saját háztartásuk fogyasztása céljára vásárolnak földgázt;
27. „végső felhasználók”: azok a felhasználók, akik saját felhasználásra vásárolnak földgázt;
28. „feljogosított felhasználók”: azo a felhasználó, aki szabadon, saját választása szerinti szolgáltatótól vásárolhat földgázt a 37. cikk értelmében;

(*) A 83/349/EGK irányelv címe az Amszterdami Szerződés 12. cikkével összhangban az Európai Közösséget létrehozó szerződés cikkei átszámolásának figyelembevételével módosult; az eredeti hivatkozás az 54. cikk (3) bekezdésének g) pontja volt.

(1) HL L 193., 1983.7.18., 1. o.

29. „nagykereskedelmi felhasználók”: azok a természetes és jogi személyek – a szállítási- és az elosztórendszer-üzemeltetőkön kívül –, akik/amelyek földgázt vásárolnak a letelepedésük helye szerinti hálózaton belül vagy azon kívül történő viszonteladás céljából;
30. „hosszú távú tervezés”: a földgázipari vállalkozások ellátási és szállítási kapacitásainak hosszú távú tervezése a hálózat földgázigényének kielégítése, a források diverzifikálása és a felhasználók ellátásának biztonsága céljából;
31. „kialakulóban lévő piac”: olyan tagállam, amelyben hosszú távú gázellátási szerződés alapján az első kereskedelmi gázellátás tíz évnél nem régebben történt;
32. „biztonság”: egyrészt a földgázellátás biztonsága, másrészt a műszaki biztonság;
33. „új infrastruktúra”: olyan infrastruktúra, amely 2003. augusztus 4-ig még nem készült el;
34. „gázellátási szerződés”: földgáz ellátására vonatkozó szerződés, amely nem foglal magában gázderivatívákat; „gázderivátiva”;
35. „gázderivátiva”: a pénzügyi eszközök piacairól szóló, 2004. április 21-i 2004/39/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv⁽¹⁾ I. melléklet C. részének 5., 6. vagy 7. pontja szerinti pénzügyi eszköz, amennyiben az eszköz földgázzal kapcsolatos;
36. „irányítás”: jogok, szerződések vagy más eszközök, amelyek akár külön-külön, akár együttesen és a kapcsolódó jogi és ténybeli megfontolásokra tekintettel lehetőséget adnak egy vállalkozás feletti meghatározó befolyás gyakorlására, különösen:
- a tulajdonlás vagy a vállalkozás vagyontárgyainak összességére vagy azok egy részére kiterjedő használati jog biztosításával;
 - olyan jogok vagy szerződések révén, amelyek meghatározó befolyást biztosítanak egy vállalkozás testületének összetételére, szavazása vagy döntései felett.

II. FEJEZET

AZ ÁGAZAT SZERVEZÉSÉRE VONATKOZÓ ÁLTALÁNOS SZABÁLYOK

3. cikk

Közszolgáltatási kötelezettségek és fogyasztóvédelem

(1) A tagállamok, intézményi szervezetükre építve és a szubsidiaritás elvét figyelembe véve, gondoskodnak arról, hogy a földgázipari vállalkozásokat ennek az irányelvnek az elvei szerint működtessék a (2) bekezdés sérelme nélkül, azzal a céllal, hogy versengő, biztonságos és környezeti szempontból fenntartható földgázpiac alakuljon ki, és nem alkalmaznak megkülönböztetést ezekkel a vállalkozásokkal szemben sem a jogok, sem a kötelezettségek tekintetében.

⁽¹⁾ HL L 145., 2004.4.30., 1. o.

(2) A Szerződés vonatkozó rendelkezéseinek teljes tiszteletben tartásával – különös tekintettel 86. cikkére – a tagállamok a földgázágazatban működő vállalkozások számára általános gazdasági érdekből előírhatnak olyan közszolgáltatási kötelezettségeket, amelyek a biztonságra, az ellátás biztonságát is beleértve, az ellátás folyamatosságára, minőségére és árára, valamint a környezetvédelemre – beleértve az energiahatékonyságot, a megújuló energiaforrásokból származó energiákat és az éghajlat védelmét – vonatkoznak. Ezeket a kötelezettségeket világosan meg kell határozni, azoknak átláthatóknak, megkülönböztetéstől mentesnek és ellenőrizhetőnek kell lenniük, és garantálniuk kell a nemzeti fogyasztókhoz való hozzáférés egyenlőségét a Közösség földgázipari vállalkozásai számára. Az ellátás biztonsága, az energiahatékonysági/keresletoldali szabályozás és a környezetvédelmi, valamint a megújuló energiaforrásokból származó energiára irányuló célok teljesítése vonatkozásában – ahogy arra ez a bekezdés is hivatkozik – a tagállamok hosszú távú tervezést vezethetnek be, figyelembe véve annak lehetőségét, hogy harmadik fél is kérhet a hálózathoz való hozzáférést.

(3) A tagállamok megfelelő intézkedéseket hoznak a végső felhasználók védelmére és különösen megfelelő biztosítékokat nyújtanak a védelemre szoruló felhasználók védelmére. E tekintetben a tagállamok meghatározzák a védelemre szoruló felhasználó fogalmát, amely az energiaszegénységre és többek között az ellátásból való kizárás kritikus időszakban alkalmazott tilalmára vonatkozhat. A tagállamok biztosítják a védelemre szoruló felhasználókkal kapcsolatos jogok és kötelezettségek érvényesülését. A tagállamok megteszik különösen a szükséges intézkedéseket a távoli területeken található, a gázrendszerhez csatlakozó végső felhasználók védelmére. A tagállamok kijelölhetnek a gázhálózathoz csatlakozó felhasználók ellátására egy végső menedékes szolgáltatót. Magas szintű fogyasztóvédelmet biztosítanak, különös tekintettel a szerződési feltételek átláthatóságára, az általános információkra és a vitarendezési eljárásokra. A tagállamok biztosítják, hogy a feljogosított felhasználó számára ténylegesen könnyű legyen a szolgáltatóváltás. Az említett intézkedések – legalább a háztartási felhasználók esetében – magukban foglalják az I. mellékletben megállapított intézkedéseket.

(4) A tagállamok megteszik a szükséges intézkedéseket, mint amilyenek az energiáról szóló nemzeti cselekvési tervek, társadalombiztosítási előnyök, a védelemre szoruló felhasználók szükséges gázellátásának vagy az energiahatékonyság támogatásának biztosítása érdekében a felismert energiaszegénység kezelése céljából, a szegénység szélesebb összefüggéseiben vizsgálva. Ezen intézkedések nem gátolhatják a 37. cikkben előírt tényleges piacnyitást és a piac működését, valamint e cikk (11) bekezdésének megfelelően adott esetben azokról értesítik a Bizottságot. Ez az értesítés nem foglalhat magába az általános társadalombiztosítási rendszeren belüli intézkedéseket.

(5) A tagállamok biztosítják, hogy minden földgázhálózathoz kapcsolódó felhasználó jogosult legyen a földgáz szolgáltatótól való beszerzésére, a szolgáltató egyetértése mellett, függetlenül attól, hogy a szolgáltatót melyik tagállamban vették nyilvántartásba, amennyiben a szolgáltató betartja a hatályos kereskedelmi és kiegyenlítési szabályokat, valamint az ellátás biztonságára vonatkozó követelményeket. E vonatkozásban a tagállamok megtesznek minden szükséges lépést annak biztosítása érdekében, hogy az adminisztrációs eljárások ne jelentsenek akadályt azon ellátó vállalkozásoknak, amelyeket egy másik tagállamban már nyilvántartásba vettek.

- (6) A tagállamok gondoskodnak arról, hogy:
- a) amennyiben egy felhasználó a szerződésben előírt feltételek betartásával szolgáltatót kíván váltani, az érintett üzemeltetők három héten belül lebonyolítják a váltást, és
- b) a felhasználóknak joguk van valamennyi releváns fogyasztási adatot megkapni.

A tagállamok biztosítják, hogy az első albekezdés a) és a b) pontokban említett jogok valamennyi felhasználót a költség, az erőfeszítések és az idő tekintetében megkülönböztetés nélkül megillessék.

(7) A tagállamok megteszik a megfelelő intézkedéseket a társadalmi és gazdasági kohézióval és a környezetvédelemmel, amelybe beletartozhat az éghajlatváltozás elleni küzdelem, és az ellátás biztonságával kapcsolatos célkitűzések elérése érdekében. Ezek az intézkedések különösen magukban foglalhatják megfelelő gazdasági ösztönzők nyújtását, felhasználva adott esetben az összes létező nemzeti és közösségi eszközt a szükséges hálózati infrastruktúra karbantartása és kiépítése érdekében, beleértve a rendszerösszekötő kapacitást is.

(8) Az energiahatékonyság előmozdítása érdekében a tagállamok – vagy amennyiben a tagállam úgy rendelkezett, a szabályozó hatóság – nyomatékosan ajánlják a földgázipari vállalkozásoknak, hogy optimalizálják a gázfelhasználást, például energiagazdálkodási szolgáltatások nyújtása, innovatív árképzési formulák kidolgozása vagy intelligens mérési rendszerek vagy adott esetben intelligens hálózatok bevezetése révén.

(9) A tagállamok biztosítják saját területükön egy egyablakos kapcsolattartó pontok létrehozását, amelynek köszönhetően a fogyasztók hozzáférhetnek a jogaikra, a hatályos jogszabályokra és a jogvita esetén rendelkezésükre álló vitarendezési mechanizmusokra vonatkozó összes szükséges információhoz. Ezek a kapcsolattartó pontok az általános ügyfél-tájékoztató pontokon belül is kialakíthatók.

A tagállamok biztosítják, hogy független mechanizmusokat, például energiaügyi ombudsmanni hivatalt vagy fogyasztói szertvet hoznak létre a panaszok hatékony kezelése és a bíróságon kívüli vitarendezések céljából.

(10) A tagállamok dönthetnek úgy, hogy az elosztás vonatkozásában nem alkalmazzák a 4. cikk rendelkezéseit, amennyiben azok alkalmazása jogilag vagy ténylegesen akadályozná a földgázipari vállalkozásokra általános gazdasági érdekből előírt kötelezettségek teljesítését, és amennyiben azok a kereskedelem fejlődését nem befolyásolják olyan mértékben, ami ellentétes lenne a Közösség érdekeivel. A Közösség érdekei közé tartozik különösképpen, hogy ezen irányelvnek és a Szerződés 86. cikkének megfelelően a feljogosított felhasználók tekintetében verseny alakuljon ki.

(11) A tagállamok – ezen irányelv végrehajtásakor – tájékoztatják a Bizottságot minden olyan intézkedésről, amelyet a közszolgáltatási kötelezettségek teljesítése érdekében hoztak – beleértve a fogyasztóvédelmet és a környezetvédelmet is –, valamint azok belföldi és nemzetközi versenyre gyakorolt lehetséges hatásairól, függetlenül attól, hogy a szóban forgó intézkedések

esetében szükség van-e az ezen irányelv rendelkezéseitől való eltérésre. A tagállamok kétévenként tájékoztatják a Bizottságot az említett intézkedések változásairól, függetlenül attól, hogy a szóban forgó intézkedések esetében szükség van-e az ezen irányelvtől való eltérésre.

(12) Az érintett felekkel, köztük a tagállamokkal, a nemzeti szabályozó hatóságokkal, a fogyasztói szervezetekkel és a földgázipari vállalkozásokkal konzultálva a Bizottság létrehoz egy közérthető és tömör energiafogyasztói ellenőrzőlistát, amely gyakorlati tájékoztatást nyújt az energiafogyasztók jogairól. A tagállamok biztosítják, hogy a gázszolgáltatók vagy a szállítási rendszer-üzemeltetők a szabályozó hatósággal együttműködve megtegyék a szükséges lépéseket ahhoz, hogy az energiafogyasztói ellenőrzőlista egy példánya valamennyi fogyasztóhoz eljusson, valamint biztosítsák, hogy az nyilvánosan hozzáférhető legyen.

4. cikk

Engedélyezési eljárás

(1) Abban az esetben, ha a földgázipari létesítmények építéséhez, vagy üzemeltetéséhez engedély (például licencia, engedély, koncesszió, hozzájárulás vagy jóváhagyás) szükséges, a tagállamok vagy az általuk kijelölt, hatáskörrel rendelkező hatóság engedélyezik az ilyen létesítmények, csővezetékek és kapcsolódó létesítmények területükön történő építését és/vagy üzemeltetését a (2)–(4) bekezdésnek megfelelően. A tagállamok vagy az általuk kijelölt, hatáskörrel rendelkező hatóság ugyanilyen alapon engedélyeket adhat ki földgázellátásra és a nagykereskedelmi felhasználóknak is.

(2) Ha a tagállamokban engedélyezési eljárás működik, annak objektív és megkülönböztetéstől mentes feltételek alapján kell működnie, amelyeket bármely, földgázipari létesítmények építésére és/vagy üzemeltetésére vagy földgázellátásra szóló engedélyt kérelmező vállalkozásnak teljesítenie kell. Az engedélyezés megkülönböztetéstől mentes feltételeit és eljárását közze kell tenni. A tagállamok biztosítják, hogy a létesítményekre, vezetékekre és ezekhez kapcsolódó felszerelésekre vonatkozó engedélyezési eljárások során figyelembe veszik a projekt jelentőségét adott esetben a belső földgázpiac szempontjából.

(3) A tagállamok biztosítják, hogy valamely engedély megadásának visszautasítása esetén az indokok tárgyilagosak és megkülönböztetéstől mentesek legyenek, és azokról tájékoztatják a kérelmezőt. A visszautasítás indokait tájékoztatásul megküldik a Bizottságnak. A tagállamok olyan eljárást vezetnek be, amely lehetővé ad a kérelmezőnek az ilyen visszautasítással szembeni jogorvoslatra.

(4) Az újonnan az ellátásba bevont területek fejlesztése és általában a hatékony üzemeltetés érdekében, valamint a 38. cikk sérelme nélkül, a tagállamok elutasíthatják egy további csővezeték-hálózat kiépítésére és üzemeltetésére vonatkozó kérelmet engedélyezését egy adott területre, amennyiben ezen a területen ilyen csővezeték-hálózat már kiépült vagy építése a tervezés szakaszában van, és amennyiben a meglévő vagy tervezett kapacitás még nem telített.

5. cikk

Az ellátás biztonságának figyelemmel kísérése

A tagállamok biztosítják az ellátás biztonságával kapcsolatos kérdések felügyeletét. Ahol a tagállamok ezt szükségesnek tartják, ezt a feladatot a 39. cikk (1) bekezdésében említett szabályozó hatóságokra átruházhatják. Az ilyen felügyelet különösen kiterjed a belföldi piac kínálat/kereslet egyensúlyára, a várható jövőbeli kereslet szintjére, a rendelkezésre álló kínálat alakulására és a tervezett vagy építés alatt álló többletkapacitásokra, a hálózat karbantartásának minőségére és szintjére, valamint a csúcsigények kielégítésére hozott intézkedésekre, továbbá egy vagy több szolgáltató esetleges kiesésének kezelésére. A hatáskörrel rendelkező hatóságok minden év július 31-ig közzéteszik ezen kérdések figyelemmel kísérése során tett megállapításokat, és az azoknak megfelelően meghozott vagy tervezett intézkedéseket ismertető jelentésüket, majd ezt a jelentést haladéktalanul továbbítják a Bizottságnak.

6. cikk

Regionális szolidaritás

(1) A földgáz belső piacán az ellátás biztonságának megőrzése céljából a tagállamok együttműködnek a regionális és a kétoldali szolidaritás ösztönzése érdekében.

(2) Az ilyen együttműködés a tagállamokban rövid távon biztosan vagy valószínűleg súlyos ellátási zavarokat okozó helyzetekre terjed ki. A kérelem a következőket tartalmazza:

- a) a földgázellátás biztonságának megőrzését szolgáló intézkedésekről szóló, 2004. április 26-i 2004/67/EK tanácsi irányelv ⁽¹⁾ 8. cikkében említettek szerint a nemzeti válságkezelő intézkedések koordinációja;
- b) a villamosenergia- és földgáz-összeköttetések azonosítása, fejlesztése vagy korszerűsítése; és
- c) a kölcsönös segítségnyújtás feltételei és gyakorlata.

(3) Az ilyen együttműködésről a Bizottság és a többi tagállam tájékoztatást kap.

(4) A Bizottság a szolidaritás jegyében létrejövő regionális együttműködésről iránymutatásokat fogadhat el. Az ezen irányelv nem alapvető fontosságú elemeinek kiegészítéssel történő módosítására irányuló ezen intézkedéseket – a 51. cikk (3) bekezdésében említett ellenőrzéssel történő szabályozási bizottsági eljárásnak megfelelően kell elfogadni.

7. cikk

A regionális együttműködés előmozdítása

(1) A tagállamok és a szabályozó hatóságok együttműködnek nemzeti piacaik egy vagy több regionális szinten történő integrálása céljából, ami a teljesen liberalizált belső piac felé vezető első lépés. A földgáz versenyképes belső piacának kialakítása érdekében a szabályozó hatóságok, amennyiben a tagállamok így rendelkeztek, vagy a tagállamok különösen elősegítik és megkönnyítik a szállítórendszer-üzemeltetők regionális együttműködését, ideértve a határokon átnyúló ügyeket is, továbbá

összehangolják jogi, szabályozói és műszaki keretrendszereiket, valamint előmozdítják a Közösségen belül továbbra is földgázszigeteket képező, elszigetelten működő rendszerek integrációját. Az e regionális együttműködéssel lefedett földrajzi térség magában foglalja [a/az] 715/2009/EK rendelet 12. cikkének (3) bekezdése szerinti földrajzi térségekben folyó együttműködést. Ez az együttműködés egyéb földrajzi térségeket is magában foglalhat.

(2) Az Ügynökség együttműködik a nemzeti szabályozó hatóságokkal és a szállításrendszer-üzemeltetőkkel a régiók között a szabályozási keretek kompatibilitásának biztosítása érdekében, a földgáz versenyképes belső piaca létrehozásának céljával. Amennyiben az Ügynökség úgy véli, hogy az ilyen együttműködéshez kötelező érvényű szabályokra van szükség, megteszi a megfelelő ajánlásokat.

(3) A tagállamok ezen irányelv végrehajtásán keresztül biztosítják, hogy a szállításrendszer-üzemeltetők regionális szinten egy vagy több integrált rendszerrel rendelkezzenek, a kapacitáselosztás és a hálózat biztonságának ellenőrzése tekintetében kettő vagy annál több tagállamot lefedve.

(4) Ha vertikálisan integrált szállításrendszer-üzemeltetők vesznek részt az ilyen együttműködés végrehajtására létrehozott közös vállalkozásban, akkor a közös vállalkozás megfelelőségi programot készít és hajt végre, amely meghatározza a megkülönböztető és versenyellenes magatartás kizárására vonatkozó célkitűzés megvalósításához szükséges kötelezettségeit. A programot az Ügynökségnek jóvá kell hagyania. A programnak való megfelelés független figyelemmel kísérést a vertikálisan integrált szállításrendszer-üzemeltetők megfelelésért felelős tisztviselői végzik.

8. cikk

Műszaki szabályok

Amennyiben a tagállamok így rendelkeztek, a szabályozó hatóságok, vagy a tagállamok biztosítják, hogy a műszaki üzembiztonsági követelmények megállapításra kerülnek, valamint kidolgozzák és közzéteszik az LNG-létesítmények, földgáztárolók, más szállító- vagy elosztóhálózatok és a célvezetékek hálózathoz történő csatlakozásával szemben támasztott műszaki kivitelezési és üzemeltetési minimumkövetelményeket meghatározó műszaki szabályokat. Ezek az objektív és megkülönböztetéstől mentes műszaki szabályok biztosítják a hálózatok közötti együttműködést. Az Ügynökség adott esetben megfelelő ajánlásokat tehet e szabályok összeegyeztetőségének megvalósítása érdekében. Ezekről a szabályokról a műszaki szabványok és szabályok terén történő információszolgáltatási eljárás és az információs társadalom szolgáltatásaira vonatkozó szabályok megállapításáról szóló, 1998. június 22-i 98/34/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv ⁽²⁾ 8. cikkének megfelelően értesítik a Bizottságot.

⁽¹⁾ HL L 127., 2004.4.29., 92. o.

⁽²⁾ HL L 204., 1998.7.21., 37. o.

III. FEJEZET

SZÁLLÍTÁS, TÁROLÁS ÉS LNG

9. cikk

A szállítási rendszerek és a szállításirendszer-üzemeltetők szétválasztása

- (1) A tagállamok 2012. március 3-tól biztosítják, hogy:
- a) valamennyi vállalkozás, amely egy szállítási rendszer tulajdonosa, szállításirendszer-üzemeltetőként tevékenykedjen;
 - b) ugyanazon személy vagy személyek ne legyenek jogosultak:
 - i. közvetlenül vagy közvetve irányítást gyakorolni egy termelési vagy szállítási feladatot betöltő vállalkozás felett, és emellett közvetlenül vagy közvetve irányítást gyakorolni egy szállításirendszer-üzemeltető vagy szállítási rendszer felett vagy azzal kapcsolatban bármely jogot gyakorolni; vagy
 - ii. közvetlenül vagy közvetve irányítást gyakorolni egy szállításirendszer-üzemeltető vagy egy szállítási rendszer felett, és emellett közvetlenül vagy közvetve irányítást gyakorolni egy termelési vagy ellátási feladatot betöltő vállalkozásban vagy azzal kapcsolatban bármely jogot gyakorolni;
 - c) ugyanazon személy vagy személyek ne legyenek jogosultak kinevezni egy szállításirendszer-üzemeltető vagy szállítási rendszer felügyelőbizottságának, ügyvezető testületének vagy a vállalkozást jogilag képviselő testületének tagjait, és közvetlenül vagy közvetve irányítást gyakorolni egy termelési vagy ellátási feladatot betöltő vállalkozásban vagy azzal kapcsolatban bármely jogot gyakorolni; és
 - d) ugyanazon személy ne legyen jogosult egyfelől egy termelési vagy ellátási feladatot betöltő vállalkozásnak, és másfelől egy szállításirendszer-üzemeltetőnek vagy szállítási rendszernek is a felügyelőbizottságában, ügyvezető testületében vagy a vállalkozást jogilag képviselő testületében való tagságra.
- (2) Az (1) bekezdés b) és c) pontjában említett jogok közé tartozik különösen:
- a) a szavazati jogok gyakorlására vonatkozó jogkör,
 - b) a felügyelőbizottság, az ügyvezető testület vagy a vállalkozást jogilag képviselő testület tagjainak kinevezésére vonatkozó jogkör; vagy
 - c) többségi részesedéssel való rendelkezés.

(3) Az (1) bekezdés b) pontja alkalmazásában a „termelési vagy ellátási feladatot betöltő vállalkozás” kifejezés magában foglalja a villamos energia belső piacára vonatkozó közös szabályokról szóló, 2009. július 13-i 2009/72/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv⁽¹⁾ szerinti „termelési vagy ellátási feladatot betöltő vállalkozás”, továbbá a „szállításirendszer-üzemeltető” és a „szállítási rendszer” kifejezés magában foglalja az említett irányelv szerinti „szállításirendszer-üzemeltetőt” és „szállítási rendszert”.

(4) A tagállamok 2013. március 3-ig eltérést engedélyezhetnek az (1) bekezdés b) és c) pontjától, feltéve hogy a szállításirendszer-üzemeltetők nem tagjai egy vertikálisan integrált vállalkozásnak.

(5) Az e cikk (1) bekezdésének a) pontjában meghatározott kötelezettség teljesül abban az esetben, ha kettő vagy annál több, szállítási rendszertben tulajdonnal rendelkező vállalkozás olyan közös vállalatot alapít, amely az érintett szállítási rendszerek tekintetében kettő vagy annál több tagállamban szállításirendszer-üzemeltetőként tevékenykedik. A közös vállalatnak más vállalkozás nem lehet része, kivéve ha a 14. cikk értelmében független rendszerüzemeltetőként vagy a IV. fejezet céljaira független szállításirendszer-üzemeltetőként jóváhagyták.

(6) E cikk végrehajtása céljából amennyiben az (1) bekezdés b), c) és d) pontjában említett személy a tagállam vagy egy másik állami testület, az egyrészt a szállításirendszer-üzemeltető vagy a szállítási rendszer felett, másrészt a termelési vagy ellátási feladatot betöltő vállalkozás felett irányítást gyakorló két külön állami testület nem lehet azonos személy vagy személyek.

(7) A tagállamok gondoskodnak arról, hogy sem az a 16. cikkben említett, üzleti szempontból érzékeny információ, amellyel egy korábban egy vertikálisan integrált vállalkozás részét képező szállításirendszer-üzemeltető rendelkezik, sem pedig e szállításirendszer-üzemeltető személyzete nem kerülnek átadásra, illetve átirányításra termelési vagy ellátási feladatot betöltő vállalkozásokhoz.

(8) Amennyiben 2009. szeptember 3-án a szállítási rendszer egy vertikálisan integrált vállalkozás része, a tagállam dönthet úgy, hogy nem alkalmazza az (1) bekezdést.

Ilyen esetben az érintett tagállam:

- a) a 14. cikkel összhangban független rendszerüzemeltetőt jelöli ki, vagy
- b) megfelel a IV. fejezetben foglalt rendelkezéseknek.

(9) Amennyiben 2009. szeptember 3-án a szállítási rendszer egy vertikálisan integrált vállalkozás része, és olyan szabályok vannak életben, amelyek a IV. fejezet rendelkezéseinél nagyobb tényleges függetlenséget biztosítanak a szállításirendszer-üzemeltető számára, a tagállam dönthet úgy, hogy nem alkalmazza az (1) bekezdést.

⁽¹⁾ Lásd e Hivatalos Lap 55 oldalát.

(10) Mielőtt valamely vállalkozást az e cikk (9) bekezdése szerint jóváhagynak és szállításrendszer-üzemeltetőnek jelölnek ki, az ezen irányelv 10. cikkének (4), (5) és (6) bekezdésében és [a/az] 715/2009/EK rendelet 3. cikkében megállapított eljárásnak megfelelően tanúsítani kell, hogy megfelel a követelményeknek, majd ezt követően a Bizottság ellenőrzi, hogy a hatályos szabályok a IV. fejezet rendelkezéseinél egyértelműen nagyobb tényleges függetlenséget biztosítanak-e a szállításrendszer-üzemeltető számára.

(11) Semmilyen esetben nem szabad meggátolni, hogy a szállítási rendszerben tulajdonnal rendelkező vertikálisan integrált vállalkozások lépéseket tegyenek az (1) bekezdésének való megfelelés érdekében.

(12) A termelési vagy ellátási tevékenységet végző vállalkozások sem közvetlen, sem közvetett módon nem ellenőrizhetik az (1) bekezdést alkalmazó tagállamok szétválasztott szállításrendszer-üzemeltetőit, és semmilyen jogot nem gyakorolhatnak azokkal kapcsolatban.

10. cikk

A szállításrendszer-üzemeltetők kijelölése és tanúsítása

(1) A vállalkozásoknak jóváhagyásukat és szállításrendszer-üzemeltetővé való kijelölésüket megelőzően az e cikk (4), (5) és (6) bekezdésében és [a/az] 715/2009/EK rendelet 3. cikkében megállapított eljárások szerint tanúsítani kell.

(2) A tagállamok jóváhagyják és szállításrendszer-üzemeltetőnek jelölik ki azokat a vállalkozásokat, amelyek szállítási rendszert tulajdonolnak, és amelyekről a nemzeti szabályozó hatóság az alábbi tanúsítási eljárásnak megfelelően tanúsítja, hogy teljesítik a 9. cikk követelményeit. A szállításrendszer-üzemeltetők kijelölését be kell jelenteni a Bizottságnak, és közzé kell tenni az Európai Unió Hivatalos Lapjában.

(3) A szállításrendszer-üzemeltetők minden olyan tervezett ügyletet bejelentenek a szabályozó hatóságnak, amely miatt szükségessé válhat a 9. cikk követelményeinek való megfelelésük újraértékelése.

(4) A szabályozó hatóságok figyelemmel kísérik, hogy a szállításrendszer-üzemeltetők folyamatosan megfelelnek-e a 9. cikk követelményeinek. A megfelelés biztosítása érdekében tanúsítási eljárást indítanak:

- a) a szállításrendszer-üzemeltető (3) bekezdés szerinti bejelentésére;
- b) saját kezdeményezésükre, amennyiben tudomásukra jut, hogy a szállításrendszer-tulajdonosokkal vagy szállításrendszer-üzemeltetőkkel kapcsolatban gyakorolt jogok vagy befolyás tervezett változtatása a 9. cikk a megsértéséhez vezethet, vagy amennyiben okuk van feltételezni, hogy ilyen jogsértés előfordulhatott; vagy
- c) a Bizottság indokolt kérésére.

(5) A szabályozó hatóságok a szállításrendszer-üzemeltető bejelentésének keltétől vagy a Bizottság kérésének keltétől számított négy hónapon belül határozatot hoznak a szállításrendszer-üzemeltető tanúsításának ügyében. A határidő lejártával a tanúsítást megadottnak kell tekinteni. A szabályozó hatóság kifejezett vagy hallgatólagos határozata csak a (6) bekezdésben meghatározott eljárás befejezése után lép hatályba.

(6) A szállításrendszer-üzemeltető tanúsítására vonatkozó kifejezett vagy hallgatólagos határozatát a szabályozó hatóság haladéktalanul bejelenti a Bizottságnak, minden az arra a határozatra vonatkozó információval együtt. A Bizottság [a/az] 715/2009/EK rendelet 3. cikkében meghatározott eljárásnak megfelelően jár el.

(7) A szabályozó hatóságok vagy a Bizottság kérheti a szállításrendszer-üzemeltetőktől és a termelési vagy ellátási feladatot betöltő vállalkozásoktól, hogy adják meg az e cikk szerinti feladatok elvégzéséhez szükséges információkat.

(8) A szabályozó hatóságok és a Bizottság megőrzi az üzleti szempontból érzékeny információk titkosságát.

11. cikk

A harmadik országokkal kapcsolatos tanúsítás

(1) Ha olyan szállításrendszer-tulajdonos vagy szállításrendszer-üzemeltető kéri a tanúsítást, amely felett harmadik országból vagy harmadik országokból származó személy vagy személyek gyakorolnak irányítást, a szabályozó hatóság tájékoztatja a Bizottságot.

A szabályozó hatóság ugyancsak haladéktalanul tájékoztatja a Bizottságot minden olyan körülményről, amelynek következtében valamely harmadik országból vagy harmadik országokból származó személy vagy személyek megszereznek az irányítást a szállítási rendszer vagy valamely szállításrendszer-üzemeltető felett.

(2) A szállításrendszer-üzemeltetők tájékoztatják a szabályozó hatóságot minden olyan körülményről, amelynek következtében valamely harmadik országból vagy harmadik országokból származó személy vagy személyek megszereznek az irányítást a szállítási rendszer vagy a szállításrendszer-üzemeltető felett.

(3) A szabályozó hatóság a szállításrendszer-üzemeltető bejelentésétől számított négy hónapon belül határozati javaslatot készít elő a szállításrendszer-üzemeltető tanúsításáról. A szabályozó hatóság megtagadja a tanúsítást, amennyiben nem bizonyították, hogy:

- a) az érintett jogalany megfelel a 9. cikk követelményeinek; és
- b) a szabályozó hatóságnak vagy a tagállam által kijelölt más hatáskörrel rendelkező hatóságnak, hogy a tanúsítás megadása nem veszélyezteti a tagállam és a Közösség energiaellátásának biztonságát. A szabályozó hatóság vagy az erre kijelölt más hatáskörrel rendelkező hatóság e kérdés mérlegelésekor az alábbiakat veszi figyelembe:

- i. a Közösségnek a nemzetközi jogból – beleértve azokat az egy vagy több harmadik országgal kötött megállapodásokat, amelyeknek a Közösség részes fele, és amelyek foglalkoznak az ellátásbiztonság kérdéseivel – eredő, az azon harmadik országok tekintetében fennálló jogai és kötelezettségei;
- ii. a tagállamnak a harmadik országokkal kötött megállapodásaiból eredő, az azon harmadik országok tekintetében fennálló jogai és kötelezettségei, amennyiben megfelelnek a közösségi jognak; és
- iii. az ügyre és az érintett harmadik országra vonatkozó egyéb konkrét tények és körülmények.

(4) A szabályozó hatóság a határozatról, az adott határozatra vonatkozó összes információval együtt, haladéktalanul értesíti a Bizottságot.

(5) A tagállamok előírják a szabályozó hatóság és/vagy a (3) bekezdés b) pontjában említett, kijelölt hatáskörrel rendelkező hatóság számára, hogy a tanúsításról szóló határozatnak a szabályozó hatóság általi elfogadását megelőzően az alábbiakra vonatkozó véleményt kérjen be a Bizottságtól:

- a) az érintett jogalany megfelel-e a 9. cikk követelményeinek; és
- b) a tanúsítás megadása nem veszélyezteti-e a Közösség energiaellátásának biztonságát.

(6) A Bizottság az (5) bekezdésben említett kérelmet annak kézhezvétele után azonnal megvizsgálja. A kérelem kézhezvételét követő két hónapon belül megküldi a véleményt a nemzeti szabályozó hatóság számára, illetve, amennyiben a kérelmet a kijelölt hatáskörrel rendelkező hatóság nyújtotta be, ez utóbbi hatóság számára.

Véleményének elkészítésekor a Bizottság kikérheti az Ügynökség, az érintett tagállam és az érintett felek véleményét. Abban az esetben, ha a Bizottság ilyen kérést tesz a kéthónapos időszak két hónappal meghosszabbodik.

Ha a Bizottság az első és a második albekezdésben említett időszakban nem nyilvánít véleményt, akkor úgy kell tekinteni, hogy nem emel kifogást a szabályozó hatóság határozatával szemben.

(7) Annak értékelése során, hogy egy harmadik országból vagy harmadik országokból származó személy vagy személyek általi irányítás veszélyezteti-e a Közösség energiaellátásának biztonságát, a Bizottság az alábbiakat veszi figyelembe:

- a) az ügyre és az érintett harmadik országra vagy harmadik országokra vonatkozó konkrét tények; és
- b) a Közösségnek a nemzetközi jogból – beleértve azokat az egy vagy több harmadik országgal kötött megállapodásokat, amelyeknek a Közösség részes fele, és amelyek foglalkoznak az ellátásbiztonság kérdéseivel – eredő, az adott harmadik ország vagy harmadik országok tekintetében fennálló jogai és kötelezettségei.

(8) A nemzeti szabályozó hatóság a (6) bekezdésben említett időszak lejártát követő két hónapon belül elfogadja a tanúsításra vonatkozó végleges határozatát. A nemzeti szabályozó hatóság a végleges határozat elfogadásakor a legteljesebb mértékben figyelembe veszi a Bizottság véleményét. A tagállamoknak mindenestre jogukban áll megtagadni a tanúsítást, ha a tanúsítás megadása veszélyezteti a Közösség energiaellátásának biztonságát vagy valamely másik tagállam energiaellátásának biztonságát. Ha valamely tagállam egy másik hatáskörrel rendelkező hatóságot jelölt ki a (3) bekezdés b) pontja szerinti értékelésre, előírhatja, hogy a nemzeti szabályozó hatóság ezen hatáskörrel rendelkező hatóság értékelésével összhangban fogadja el a végleges határozatát. A szabályozó hatóság végleges határozatát és a Bizottság véleményét együtt kell közzétenni. Amennyiben a végleges határozat eltér a Bizottság véleményétől, az érintett tagállam rendelkezésre bocsátja és nyilvánossá teszi határozatával együtt annak indoklását is.

(9) E cikk egyetlen rendelkezése sem érinti a tagállamok azon jogát, hogy a közbiztonsághoz fűződő jogos érdekeik védelmében – a közösségi joggal összhangban – nemzeti törvényes ellenőrzést gyakoroljanak.

(10) A Bizottság iránymutatásokat fogadhat el, amelyek részletesen meghatározzák az e cikk alkalmazásában követendő eljárásokat. Az ezen irányelv nem alapvető fontosságú elemeinek kiegészítéssel történő módosítására irányuló ezen intézkedéseket – az 51. cikk (3) bekezdésében említett ellenőrzéssel történő szabályozási bizottsági eljárásnak megfelelően kell elfogadni.

(11) E cikk, a (3) bekezdés a) pontjának kivételével azon tagállamokra is vonatkozik, amelyek a 49. cikknek megfelelően eltérő alkalmaznak.

12. cikk

A tárolásirendszer-üzemeltetők és az LNG-létesítmények rendszerüzemeltetőinek kijelölése

A tagállamok vagy az általuk erre felkért földgázipari vállalkozások, amelyek földgáztárolók vagy LNG-létesítmények tulajdonosai, a hatékonyság és a gazdasági egyensúly figyelembevételével, a tagállam által megállapított időtartamra szólóan egy vagy több tárolásirendszer-üzemeltetőt és LNG-létesítmény rendszerüzemeltetőt jelölnek ki.

13. cikk

A szállítási- és tárolásirendszer-üzemeltetők és/vagy az LNG-létesítmények rendszerüzemeltetőinek feladatai

(1) A szállítási- és tárolásirendszer-üzemeltető és/vagy LNG-létesítmény rendszerüzemeltetője:

- a) a környezetvédelem kellő figyelembevételével közgazdasági feltételek mellett biztonságos, megbízható és hatékony szállító-, tároló- és/vagy LNG-létesítményeket üzemeltet, tart karban és fejleszt a nyitott piac kialakítása érdekében, megfelelő eszközöket biztosít a szolgáltatási kötelezettségek teljesítéséhez;

- b) tartózkodik a rendszerhasználókkal vagy a rendszerhasználók csoportjaival szembeni, különösen a kapcsolt vállalkozások javára történő megkülönböztetéstől;
- c) elegendő információval látja el az összes többi, a szállítási-, tárolási-, LNG-létesítmény- és/vagy elosztórendszer-üzemeltetőt annak érdekében, hogy a földgáz szállítása és tárolása az egymással összekapcsolt rendszerek biztonságos és hatékony működésével összhangban történjen; és
- d) ellátja a rendszerhasználókat azokkal az információkkal, amelyekre azoknak szükségük van a rendszerhez történő hatékony hozzáférés érdekében.
- (2) Valamennyi szállításrendszer-üzemeltető elegendő határkeresztesző kapacitást épít ki az európai szállítási infrastruktúrához való kapcsolódásához, amely minden gazdaságilag indokolt és technikailag kivitelezhető kapacitásigényt kielégít és figyelembe veszi a földgázellátás biztonságát.
- (3) A szállításrendszer-üzemeltetőnek a gázszállító hálózat egyensúlyozására hozott szabályai objektívek, átláthatóak és megkülönböztetéstől mentesek, beleértve a rendszerhasználókra az energiaegyensúlytól való eltéréseért kiszabott díj szabályozását is. A szállításrendszer-üzemeltető által nyújtott ilyen jellegű szolgáltatások feltételeit, beleértve a szabályokat és a díjakat is, a 41. cikk (6) bekezdésében foglaltaknak megfelelően megkülönböztetéstől mentes, költségeket tükröző módon kell kialakítani, és azokat közzé kell tenni.
- (4) A szabályozó hatóságok, amennyiben a tagállamok így rendelkeztek, vagy a tagállamok megkövetelhetik a szállításrendszer-üzemeltetőktől, hogy eleget tegyenek a szállítórendszer fejlesztésére és karbantartására vonatkozó minimumkövetelményeknek, beleértve a rendszerösszekötő kapacitást is.
- (5) A szállításrendszer-üzemeltetők az általuk, feladatuk ellátása érdekében használt földgázt átlátható, megkülönböztetéstől mentes és piaci alapú eljárások szerint szerzik be.
- b) az üzemeltetőjelölt bizonyítja, hogy rendelkezik a 13. cikk szerinti feladatok végrehajtásához szükséges pénzügyi, műszaki, tárgyi és humán erőforrásokkal;
- c) az üzemeltetőjelölt kötelezettséget vállal arra, hogy megfelel a szabályozó hatóság által figyelemmel kísért, tízéves hálózatfejlesztési tervnek;
- d) a szállításrendszer-üzemeltető bizonyítja képességét az (5) bekezdés szerinti kötelezettségei teljesítésére. E célból benyújtja a jelölt vállalkozással és minden más érintett jogalannyal kötendő szerződéses megállapodások tervezetét;
- e) az üzemeltetőjelölt bizonyítja képességét [a/az] 715/2009/EK rendelet szerinti kötelezettségei teljesítésére, beleértve a szállításrendszer-üzemeltetők európai és regionális szintű együttműködését.
- (3) A tagállamok jóváhagyják és független rendszerüzemeltetőnek jelölik ki azokat a vállalkozásokat, amelyekről a szabályozó hatóság tanúsítja, hogy megfelelnek a 11. cikk és a 14. cikk (2) bekezdése követelményeinek. A tanúsítás céljából az ezen irányelv 10. cikkében és [a/az] 715/2009/EK rendelet 3. cikkében vagy az ezen irányelv 11. cikkében szereplő eljárás alkalmazandó.
- (4) Minden egyes független rendszerüzemeltető felelős a harmadik felek hozzáféréseinek engedélyezéséért és igazgatásáért, beleértve a hozzáférési díjak és a szűk keresztmetszetek kezeléséért felszámított díjak beszedését is, továbbá felelős a szállítási rendszer üzemeltetéséért, karbantartásáért és fejlesztéséért, valamint annak biztosításáért, hogy a rendszer a beruházások tervezése révén hosszú távon képes legyen a kiszámítható kereslet kielégítésére. A szállítási rendszer fejlesztése során a független rendszerüzemeltető felelős az új infrastruktúra tervezéséért (beleértve az engedélyezési eljárást), építésért és beüzemeléséért. E célból a független rendszerüzemeltető szállításrendszer-üzemeltetőként tevékenykedik e fejezettel összhangban. A szállításrendszer-tulajdonos nem felelős sem a harmadik felek hozzáféréseinek engedélyezéséért és igazgatásáért, sem a beruházások megtervezéséért.

14. cikk

Független rendszerüzemeltetők

- (1) Amennyiben 2009. szeptember 3-án a szállítási rendszer vertikálisan integrált vállalkozás része, a tagállamok dönthetnek úgy, hogy nem alkalmazzák a 9. cikk (1) bekezdését, és a szállítási rendszer tulajdonosának javaslatára független rendszerüzemeltetőt jelölnek ki. Az ilyen kijelölést a Bizottságnak jóvá kell hagynia.
- (2) A tagállamok csak akkor hagyhatnak jóvá és jelölhetnek ki független rendszerüzemeltetőt, ha:
- a) az üzemeltetőjelölt bizonyítja, hogy megfelel a 9. cikk (1) bekezdése b), c) és d) pontjában foglalt követelményeknek;
- b) finanszírozza a független rendszerüzemeltető által elhatárolt és a szabályozó hatóság által jóváhagyott beruházásokat, vagy beleegezik annak bármely érdekelt fél – akár a független rendszerüzemeltető – általi finanszírozásába. A vonatkozó pénzügyi megállapodásokhoz a szabályozó hatóság jóváhagyása szükséges. Az ilyen jóváhagyás előtt a szabályozó hatóság közös konzultációt folytat a szállításrendszer-tulajdonossal és a többi érdekelt féllel;
- (5) Ha a független rendszerüzemeltetőt jelöltek ki, a szállításrendszer-tulajdonos:
- a) minden lényeges együttműködést és támogatást megad a független rendszerüzemeltetőnek feladatai végrehajtásához, különös tekintettel minden lényegi információra;
- b) finanszírozza a független rendszerüzemeltető által elhatárolt és a szabályozó hatóság által jóváhagyott beruházásokat, vagy beleegezik annak bármely érdekelt fél – akár a független rendszerüzemeltető – általi finanszírozásába. A vonatkozó pénzügyi megállapodásokhoz a szabályozó hatóság jóváhagyása szükséges. Az ilyen jóváhagyás előtt a szabályozó hatóság közös konzultációt folytat a szállításrendszer-tulajdonossal és a többi érdekelt féllel;

- c) fedezetet biztosít a tulajdonában álló hálózati vagyonhoz kapcsolódó kötelezettségekre, kivéve a független rendszerüzemeltető feladataihoz kapcsolódó kötelezettségeket; és
- d) a hálózatbővítések finanszírozásának megkönnyítése érdekében biztosítékot nyújt, kivéve azon beruházásokat, amelyek esetében a b) ponttal összhangban beleegyezését adta a beruházás bármely érdekelt fél – akár a független rendszerüzemeltető – általi finanszírozásába.

(6) A szabályozó hatósággal szoros együttműködésben az érintett nemzeti versenyhivatalt minden lényegi hatáskörrel fel kell ruházni ahhoz, hogy eredményesen figyelemmel tudja kísérni a szállításirendszer-tulajdonosok (5) bekezdés szerinti kötelezettségeinek teljesítését.

15. cikk

A szállításirendszer-tulajdonos és a tárolásirendszer-üzemeltető szétválasztása

(1) A vertikálisan integrált vállalkozás részét képező szállításirendszer-tulajdonosnak – ha kijelölésre került egy független rendszerüzemeltető – és a tárolásirendszer-üzemeltetőnek legalább társasági formájukban, valamint szervezeti és döntéshozatali szempontból függetlennek kell lenniük a szállításhoz, elosztáshoz és tároláshoz nem kapcsolódó egyéb tevékenységektől.

E cikk csak azokra a földgáztárolókra alkalmazandó, amelyek a 33. cikk értelmében műszaki és/vagy gazdasági megfontolásokból szükségesek a rendszerhez való hatékony hozzáféréshez a felhasználók ellátása érdekében.

(2) Az (1) bekezdésben említett szállításirendszer-tulajdonosok és tárolásirendszer-üzemeltetők függetlenségének biztosítására a következő minimumkövetelményeknek kell eleget tenni:

- a) a szállításirendszer-tulajdonos és a tárolásirendszer-üzemeltető irányításában részt vevő személyek nem vehetnek részt az integrált földgázipari vállalkozás olyan szervezetében, amely a földgáztermelés és -ellátás napi üzemviteléért közvetve vagy közvetlenül felelős;
- b) megfelelő intézkedéseket kell hozni annak érdekében, hogy a szállításirendszer-tulajdonos és a tárolásirendszer-üzemeltető irányításáért felelős személyek szakmai érdekeit olyan módon vegyék figyelembe, amely biztosítja számukra a független cselekvés lehetőségét;
- c) a szállításirendszer-üzemeltetőnek tényleges, a vertikálisan integrált földgázipari vállalkozástól független döntéshozatali jogköre van a földgáztároló üzemeltetéséhez, karbantartásához és fejlesztéséhez szükséges eszközöket illetően. Ez nem zárja ki olyan megfelelő koordinációs mechanizmusok létét, amelyek az anyavállalat gazdasági és irányítási felügyeleti jogait biztosítják a leányvállalat befektetett eszközei – a 41. cikk (6) bekezdésének megfelelően közvetve szabályozott – megtérülésének védelme érdekében. Ez különösen az anyavállalat számára lehetővé teszi, hogy jóváhagyja a tárolásirendszer-üzemeltető éves pénzügyi tervét, vagy bármely, ezzel egyenértékű eszközt, és ezzel általános korlátokat szabjon a leányvállalat eladósodásának mértékére

vonatkozóan. Ugyanakkor nem jogosítja fel az anyavállalatot, hogy a napi üzemvitellel kapcsolatos utasításokat adjon, vagy a tárolólétesítmények építésével, illetve felújításával kapcsolatos egyedi döntésekkel kapcsolatosan utasításokat adjon, ha azok nem haladják meg az engedélyezett pénzügyi tervben vagy bármely, azzal egyenértékű eszközben megszabott kereteket; és

- d) a szállításirendszer-tulajdonos és a tárolásirendszer-üzemeltető megfelelőségi programot állít össze, amely intézkedéseket határoz meg a megkülönböztető magatartás kizárása érdekében és biztosítja, hogy a program végrehajtását megfelelő módon ellenőrizték. A megfelelőségi program meghatározza az alkalmazottnak az e célok megvalósításához szükséges kötelezettségeit. A megfelelőségi program felügyeletéért felelős személy vagy testület a megtett intézkedésekről éves jelentést terjeszt a szabályozó hatóság elé, és ezt a jelentést nyilvánosságra kell hozni.

(3) A Bizottság iránymutatásokat fogadhat el annak biztosítása érdekében, hogy a szállításirendszer-tulajdonos és a tárolásirendszer-üzemeltető teljeskörűen és ténylegesen betartsa e cikk (2) bekezdését. Az ezen irányelv nem alapvető fontosságú elemeinek kiegészítéssel történő módosítására irányuló ezen intézkedéseket – a 51. cikk (3) bekezdésében említett ellenőrzéssel történő szabályozási bizottsági eljárásnak megfelelően kell elfogadni.

16. cikk

A szállításirendszer-üzemeltetők és szállításirendszer-tulajdonosok titoktartási kötelezettsége

(1) Minden szállításirendszer-üzemeltető, tárolásirendszer-üzemeltető és/vagy az LNG-létesítmény rendszerüzemeltetője, valamint valamennyi szállításirendszer-tulajdonos a 30. cikk vagy bármely egyéb, az információ közreadására vonatkozó jogi kötelezettség sérelme nélkül megőrzi az olyan, üzleti szempontból érzékeny információknak a titkosságát, amelyekhez tevékenysége során hozzájut, és megakadályozza, hogy a saját tevékenységével kapcsolatos információ, amely üzleti szempontból előnyös lehet, megkülönböztető módon kerüljön nyilvánosságra. Különösen nem ad közre üzleti szempontból érzékeny információt a vállalkozás többi része számára, kivéve ha ez egy üzleti tranzakció végrehajtása miatt szükséges. Az információs szétválasztására vonatkozó szabályok teljes körű betartatása érdekében a tagállamoknak gondoskodniuk kell arról, hogy a szállításirendszer-tulajdonos – a kombináltrendszer-üzemeltetők esetében az elosztórendszer-üzemeltetőt is beleértve – és a vállalkozás többi része ne használjon közös szolgáltatásokat, például közös jogi szolgáltatásokat, kivéve a kizárólag adminisztratív vagy informatikai jellegű feladatok esetében.

(2) A szállítási-, tárolásirendszer-üzemeltetők és/vagy az LNG-létesítmények rendszerüzemeltetői a kapcsolt vállalkozások földgáz-értékesítései vagy -vásárlásai során semmilyen módon nem élnek vissza a hálózati hozzáférés biztosítása vagy az arról való tárgyalás során harmadik féltől szerzett, üzleti szempontból érzékeny információval.

(3) A tényleges versenyhez és a piac hatékony működéséhez szükséges információkat közzé kell tenni. Ez a kötelezettség nem sérti az üzleti szempontból érzékeny információk védelmét.

IV. FEJEZET

FÜGGETLEN SZÁLLÍTÁSIRENDSZER-ÜZEMELTETŐ

17. cikk

Eszközök, berendezés, személyzet és különállóság

(1) A szállításirendszer-üzemeltetőknél rendelkezniük kell minden olyan humán, műszaki, tárgyi és pénzügyi erőforrással, amely az ezen irányelv szerinti kötelezettségeik teljesítéséhez, valamint a gázszállítási tevékenység végzéséhez szükséges, különösen:

- a) a gázszállítási tevékenység végzéséhez szükséges eszközök, ideértve a szállítási rendszert is, a szállításirendszer-üzemeltető tulajdonát képezik;
- b) a gázszállítási tevékenység végzéséhez – ideértve a vállalattal kapcsolatos valamennyi feladat ellátását – szükséges személyzetet a szállításirendszer-üzemeltető foglalkoztatja;
- c) tilos a vertikálisan integrált vállalkozás bármely egyéb részébe vagy részéből munkaerőt kölcsönözni vagy szolgáltatást nyújtani. A szállításirendszer-üzemeltető azonban szolgáltatásokat nyújthat a vertikálisan integrált vállalkozásnak, ameddig:
 - i. ezeknek a szolgáltatásoknak a nyújtása nem tesz hátrányos megkülönböztetést a rendszerhasználók között, az valamennyi rendszerhasználó számára azonos feltételekkel áll rendelkezésre, és a termelés vagy ellátás terén nem korlátozza, torzíja vagy akadályozza a versenyt; és
 - ii. az ezeknek a szolgáltatásoknak a nyújtására vonatkozó feltételeket a szabályozó hatóság jóváhagyta;
- d) a 20. cikk szerinti felügyeleti szerv döntéseinek sérelme nélkül a jövőbeli beruházási projekteket és/vagy a meglévő eszközök lecseréléséhez szükséges pénzügyi forrásokat a vertikálisan integrált vállalkozás a szállításirendszer-üzemeltető megfelelő kérelmét követően kellő időben rendelkezésre bocsátja.

(2) A gázszállítási tevékenység a 13. cikkben felsoroltakon kívül magában foglalja legalább az alábbi feladatokat:

- a) a szállításirendszer-üzemeltető képviselte, valamint kapcsolattartás a harmadik felekkel és a szabályozó hatóságokkal;

b) a szállításirendszer-üzemeltető képviselte a földgázszállításirendszer-üzemeltetők európai hálózatán belül (földgáz-ENTSO);

c) megkülönböztetés-mentes hozzáférés engedélyezése és igazgatása harmadik felek részére, a rendszerhasználók vagy a rendszerhasználók csoportjai számára;

d) a szállítási rendszerrel kapcsolatos valamennyi díj beszedése, ideértve a hozzáférési díjakat, a kiegészítő szolgáltatásokért, mint például a gázkezelésért, szolgáltatások vásárlásáért felszámolt kiegyenlítő díjakat (kiegyenlítő díjak, energiakompensáció);

e) biztonságos, hatékony és gazdaságos szállítási rendszer üzemeltetése, karbantartása és fejlesztése;

f) beruházástervezés, amely biztosítja, hogy a rendszer hosszú távon meg tudjon felelni az ésszerű keresletnek, és amely szavatolja az ellátás biztonságát;

g) megfelelő közös vállalkozások létrehozása, többek között egy vagy több szállításirendszer-üzemeltetővel, és más megfelelő szereplőkkel, gáz-tőzsdék létrehozása, regionális piacok kialakításának vagy a liberalizációs folyamat megkönnyítésének céljával; és

h) valamennyi vállalati szolgáltatás, ideértve a jogi szolgáltatást, könyvelést és informatikai szolgáltatásokat.

(3) A szállításirendszer-üzemeltetők a 68/151/EKG tanácsi irányelv⁽¹⁾ 1. cikkében említett társasági formában alakulnak meg.

(4) A szállításirendszer-üzemeltető vállalati jogi személyiségében, kommunikációjában, márkajelzésében és telephelyein nem lehet összetéveszthető a vertikálisan integrált vállalkozással vagy annak valamely része különálló jogi személyisége tekintetében.

(5) A szállításirendszer-üzemeltető az informatikai rendszereit vagy berendezéseit, fizikai létesítményeit és biztonságos hozzáférési rendszereit nem osztja meg a vertikálisan integrált vállalkozás egyetlen más tagjával sem, továbbá az informatikai rendszerekre vagy berendezésekre és a biztonságos hozzáférési rendszerekre vonatkozóan nem alkalmazhatja ugyanazokat a tanácsadókat vagy külső vállalkozókat.

(6) A szállításirendszer-üzemeltető beszámolóit a vertikálisan integrált vállalkozás és annak bármely részének könyvvizsgálójától eltérő könyvvizsgálónak kell auditálnia.

18. cikk

A szállításirendszer-üzemeltető függetlensége

(1) A 20. cikk szerinti felügyeleti szerv határozatainak sérelme nélkül a szállításirendszer-üzemeltetőnek:

⁽¹⁾ A Tanács első irányelve (1968. március 9.) az egész Közösségre kiterjedő egységes biztosítékok kialakítása érdekében a tagállamok által a társasági tagok és harmadik személyek érdekei védelmében a Szerződés 58. cikkének (2) bekezdése szerinti társaságoknak előírt biztosítékok összehangolásáról (HL L 65., 1968.3.14., 8. o.).

a) az üzemeltetéshez, karbantartáshoz vagy a szállítási rendszer fejlesztéséhez szükséges eszközök tekintetében tényleges döntéshozatali jogokkal kell rendelkeznie, függetlenül a vertikálisan integrált vállalkozástól; és

b) jogában áll, hogy a tőkepiacon – különösen hitelfelvétel és tőkeemelés révén – pénzeszközöket teremtsen.

(2) A szállításirendszer-üzemeltető mindenkor gondoskodik arról, hogy a szállítási tevékenység megfelelő és hatékony módon történő végzéséhez szükséges erőforrások a rendelkezésére álljanak, továbbá létrehoz egy hatékony, biztonságos és gazdaságos szállítási rendszert és karbantartja azt.

(3) A vertikálisan integrált vállalkozás termelő vagy szolgáltató feladatot ellátó leányvállalatai nem rendelkeznek közvetlen vagy közvetett részesedéssel a szállításirendszer-üzemeltetőben. A szállításirendszer-üzemeltető sem közvetlen, sem közvetett módon nem rendelkezik részesedéssel a vertikálisan integrált vállalkozás termelési vagy ellátási feladatot végző leányvállalataiban, és nem részesedik az e leányvállalatoktól származó osztalékból vagy egyéb pénzügyi előnyből.

(4) A szállításirendszer-üzemeltető általános ügyvezetési struktúrájának és vállalati alapító okiratainak biztosítania kell a szállításirendszer-üzemeltető tényleges függetlenségét e fejezetnek megfelelően. A vertikálisan integrált vállalkozás sem közvetlenül, sem közvetetten nem határozza meg a szállításirendszer-üzemeltető versenymagatartását a szállításirendszer-üzemeltető napi tevékenységeivel és a hálózati irányítással kapcsolatban, vagy a 22. cikk szerint kidolgozott tízéves hálózatfejlesztési terv előkészítéséhez szükséges tevékenységekkel kapcsolatban.

(5) A szállításirendszer-üzemeltetők az ezen irányelv 13. cikkében és a 17. cikkének (2) bekezdésében említett feladataik, valamint [a/az] 715/2009/EK rendelet 13. cikkének (1) bekezdése, 14. cikke (1) bekezdésének a) pontja, 16. cikkének (2), (3) és (5) bekezdése, 18. cikkének (6) bekezdése és 21. cikkének (1) bekezdése szerinti kötelezettségeik teljesítése során nem alkalmaznak megkülönböztetést a különböző személyek vagy jogalanyok tekintetében, továbbá a termelés és az ellátás terén nem korlátozzák, torzítták vagy akadályozzák a versenyt.

(6) A vertikálisan integrált vállalkozás és a szállításirendszer-üzemeltető közötti kereskedelmi és pénzügyi kapcsolatok, ideértve a szállításirendszer-üzemeltető által a vertikálisan integrált vállalkozás számára nyújtott kölcsönöket is, megfelelnek a piaci feltételeknek. A szállításirendszer-üzemeltető részletes nyilvántartást vezet e kereskedelmi és pénzügyi kapcsolatokról és azokat kérésre a szabályozó hatóság rendelkezésére bocsátja.

(7) A szállításirendszer-üzemeltető a vertikálisan integrált vállalkozással kötött minden kereskedelmi és pénzügyi megállapodást jóváhagyásra benyújt a szabályozó hatóságnak.

(8) A szállításirendszer-üzemeltető tájékoztatja a szabályozó hatóságot a 17. cikk (1) bekezdésének d) pontjában említett, a jövőbeli beruházási projektek és/vagy a meglévő eszközök lecserélése céljára rendelkezésre álló pénzügyi forrásokról.

(9) A vertikálisan integrált vállalkozás tartózkodik minden olyan tevékenységtől, amely a szállításirendszer-üzemeltetőt akadályozza vagy hátráltatja az e fejezetben említett kötelezettségeinek teljesítésében, és nem követeli meg a szállításirendszer-üzemeltetőtől, hogy e kötelezettségek teljesítése során engedélyt kérjen a vertikálisan integrált vállalkozástól.

(10) Az érintett tagállamok jóváhagyják és független szállításirendszer-üzemeltetőnek jelölik ki azt a vállalkozást, amelyekről a szabályozó hatóság tanúsítja, hogy megfelelnek e fejezet követelményeinek. A tanúsítási eljárásra az ezen irányelv 10. cikkében és [a/az] 715/2009/EK rendelet 3. cikkében vagy az ezen irányelv 11. cikkében szereplő eljárás vonatkozik.

19. cikk

A szállításirendszer-üzemeltető személyzetének és ügyvezetésének függetlensége

(1) A kinevezésekkel, meghosszabbításokkal és munkafeltételekkel – ideértve a szállításirendszer-üzemeltető irányításáért felelős személyeknek és/vagy igazgatási szervei tagjainak javadalmazását és hivatali idejük megszűnését is – kapcsolatos határozatokat a szállításirendszer-üzemeltető 20. cikkel összhangban kijelölt felügyeleti szerve hozza.

(2) A felügyeleti szerv által a szállításirendszer-üzemeltető ügyvezetéséért felelős személlyé és/vagy igazgatási szerveinek tagjává való kinevezésre vagy e tisztségükben való meghosszabbításra jelölt személyek személyéről, a hivatali idejüket szabályozó feltételekről, hivatali idejük tartamáról és megszűnéséről, valamint a hivatali idejük megszüntetésére vonatkozó bármely javasolt határozat indokairól értesíteni kell a szabályozó hatóságot. Ezek a feltételek és az (1) bekezdésben említett határozatok kizárólag akkor emelkednek kötelező erőre, ha a szabályozó hatóság az értesítést követő három héten belül nem emelt ellenük kifogást.

A szabályozó hatóság kifogást emelhet az (1) bekezdésben említett határozatok ellen, ha:

a) kétségei merülnek fel az ügyvezetésért felelős személlyé és/vagy az igazgatási szervek tagjává való kinevezésre jelölt személy szakmai függetlenségével kapcsolatban; vagy

b) a megbízatás idő előtti megszűnése esetén kétség merül fel az idő előtti megszűnés indokolásával kapcsolatban.

(3) A szállításirendszer-üzemeltető ügyvezetéséért felelős személyek és/vagy igazgatási szerveinek tagjai esetében, akikre ez a bekezdés vonatkozik, a kinevezést megelőző három éves időszakban a vertikálisan integrált vállalkozással vagy annak bármely részével vagy annak irányító részvényeseivel, a szállításirendszer-üzemeltetőn kívül, sem közvetve, sem közvetlenül semmilyen szakmai beosztás vagy felelősség, érdek vagy üzleti kapcsolat nem állhat fenn.

(4) A szállításirendszer-üzemeltető ügyvezetéséért felelős személyeknek és/vagy igazgatási szervei tagjainak, valamint alkalmazottainak sem közvetve, sem közvetlenül semmilyen egyéb szakmai beosztásuk vagy felelősségük, érdekük vagy üzleti kapcsolatuk nem lehet a vertikálisan integrált vállalkozás más részével vagy annak irányító részvényeseivel.

(5) A szállításrendszer-üzemeltető irányításáért felelős személyeknek és/vagy igazgatási szervei tagjainak, valamint alkalmazottainak a szállításrendszer-üzemeltetőn kívül sem közvetve, sem közvetlenül nem fűződhet érdeke a vertikálisan integrált vállalkozás egyetlen részéhez sem, és attól semmilyen pénzügyi előnyhöz nem juthat. Díjazásuk nem függhet a szállításrendszer-üzemeltetőtől különböző vertikálisan integrált vállalkozás tevékenységétől vagy eredményétől.

(6) Garantált a szabályozó hatóság vagy egy bíróság előtti tényleges fellebbezési jog a szállításrendszer-üzemeltető ügyvezetéséért felelős személy és/vagy adminisztratív szervének tagjai megbízatásának idő előtti megszüntetése elleni minden panasz tekintetében.

(7) A szállításrendszer-üzemeltető ügyvezetéséért felelős személyeknek és/vagy igazgatási szervei tagjainak hivatali idejük megszűnését követően legalább négy évig a vertikálisan integrált vállalkozás semmilyen részével vagy annak irányító részvényesével, a szállításrendszer-üzemeltetőt kivéve, nem lehet szakmai beosztásuk vagy felelősségük, érdekük vagy üzleti kapcsolatuk.

(8) A (3) bekezdés a szállításrendszer-üzemeltető ügyvezetéséért felelős személyeknek és/vagy igazgatási szervei tagjainak a többségére alkalmazandó.

A szállításrendszer-üzemeltető ügyvezetéséért felelős azon személyek és/vagy igazgatási szerveinek azon tagjai, akikre a (3) bekezdés nem vonatkozik, a kinevezésüket megelőző legalább hathónapos időszakban semmilyen ügyvezetői vagy más hasonló tevékenységet nem végezhetnek a vertikálisan integrált vállalkozásban.

E bekezdés első albekezdését és a (4)–(7) bekezdéseket a szállításrendszer-üzemeltető ügyvezetéséhez tartozó személyekre, és az e személyeknek közvetlenül beosztott, a hálózat üzemeltetésével, karbantartásával vagy fejlesztésével kapcsolatos feladatot ellátó valamennyi személyre alkalmazni kell.

20. cikk

Felügyeleti szerv

(1) A szállításrendszer-üzemeltető felügyeleti szervvel rendelkezik, amely felel a szállításrendszer-üzemeltető részvényesei vagyonának értékére esetlegesen jelentős hatást gyakorló határozatok, különösen az éves és a hosszabb távú pénzügyi tervek jóváhagyására, a szállításrendszer-üzemeltető eladósodási szintjére, valamint a részvényeseknek kifizetett osztalék összegére vonatkozó határozatok meghozataláért. Nem tartoznak a felügyeleti szerv hatáskörébe a szállításrendszer-üzemeltető napi tevékenységeivel és a hálózatirányítással, és a 22. cikk szerint kidolgozott tízéves hálózatfejlesztési terv előkészítéséhez szükséges tevékenységekkel kapcsolatos határozatok.

(2) A felügyeleti szerv a vertikálisan integrált vállalkozást képviselő tagokból, a harmadik személy részvényeseket képviselő tagokból, valamint amennyiben az érintett tagállam jogszabályai úgy rendelkeznek, az egyéb érdekelt feleket, például a szállításrendszer-üzemeltető alkalmazottait képviselő tagokból áll.

(3) A 19. cikk (2) bekezdésének első albekezdése, és a 19. cikk (3)–(7) bekezdése legalább a felügyeleti szerv tagjainak felénél egy fővel kevesebb tagra alkalmazandó.

A 19. cikk (2) bekezdése második albekezdésének b) alpontja a felügyeleti szerv valamennyi tagjára alkalmazandó.

21. cikk

Megfelelőségi program és megfelelésért felelős tisztviselő

(1) A tagállamok biztosítják, hogy a szállításrendszer-üzemeltetők olyan megfelelőségi programot állítsanak össze és hajtsanak végre, amely intézkedéseket határoz meg a megkülönböztető magatartás kizárása érdekében, és biztosítják, hogy a programnak való megfelelést megfelelő módon figyelemmel kísérik. A megfelelőségi program meghatározza az alkalmazottaknak az e célok megvalósításához szükséges kötelezettségeit. A programot a szabályozó hatóságnak jóvá kell hagynia. A nemzeti szabályozó hatáskörének sérelme nélkül a programnak való megfelelés független ellenőrzését a megfelelésért felelős tisztviselő végzi.

(2) A megfelelésért felelős tisztviselőt a felügyeleti szerv nevezi ki, a szabályozó hatóság jóváhagyásával. A szabályozó hatóság a megfelelésért felelős tisztviselő kijelölésének jóváhagyását kizárólag a függetlenség vagy szakképzettség hiánya miatt utasíthatja el. A megfelelésért felelős tisztviselő természetes vagy jogi személy lehet. A megfelelésért felelős tisztviselőre a 19. cikk (2)–(8) bekezdését kell alkalmazni.

(3) A megfelelésért felelős tisztviselő feladatai:

- a megfelelőségi program végrehajtásának figyelemmel kísérése;
- a megfelelőségi program végrehajtása érdekében hozott intézkedéseket tartalmazó éves jelentés készítése és a jelentés benyújtása a szabályozó hatósághoz;
- beszámolás a felügyeleti testületnek és ajánlások kibocsátása a megfelelőségi programmal és annak végrehajtásával kapcsolatban;
- a szabályozó hatóság értesítése a megfelelőségi program végrehajtása tekintetében tapasztalt jelentős hiányosságokról; és
- beszámolás a szabályozó hatóságnak a vertikálisan integrált vállalkozás és a szállításrendszer-üzemeltető által kötött minden kereskedelmi és pénzügyi megállapodásról.

(4) A megfelelésért felelős tisztviselő a szabályozó hatóság részére benyújtja a beruházási tervre vagy a hálózatban megvalósítandó egyedi beruházásokra vonatkozó határozati javaslatokat. Ezt legkésőbb akkor kell megtennie, amikor a szállításirendszer-üzemeltető ügyvezető- és/vagy hatáskörrel rendelkező igazgatási szerve benyújtja azokat a felügyeleti szervnek.

(5) Amennyiben a vertikálisan integrált vállalkozás a közgyűlésen vagy az általa a felügyeleti szervbe kijelölt tagok szavazatán keresztül megakadályozta egy olyan határozat meghozatalát, amelyet a tízéves hálózatfejlesztési terv keretében a következő három évben hajtottak volna végre, és annak hatása hálózati beruházások megakadályozása vagy késleltetése, a megfelelésért felelős tisztviselő ezt jelenti a szabályozó hatóságnak, amely ezután a 22. cikknek megfelelően jár el.

(6) A megfelelésért felelős tisztviselő megbízásának vagy alkalmazásának feltételeit, beleértve megbízásának időtartamát, a szabályozó hatóságnak jóvá kell hagynia. Ezen feltételeknek biztosítani kell a megfelelésért felelős tisztviselő függetlenségét, beleértve a feladatainak ellátásához szükséges valamennyi forrás rendelkezésére bocsátását. A megfelelésért felelős tisztviselőt megbízása alatt sem közvetve, sem közvetlenül semmilyen egyéb szakmai beosztás, felelősség vagy érdek nem kötheti a vertikálisan integrált vállalkozás bármely részéhez vagy ellenőrző befolyással rendelkező részvényeseihez.

(7) A megfelelésért felelős tisztviselő rendszeresen jelentést tesz, akár írásban, akár szóban, a szabályozó hatóságnak, és joga van ahhoz, hogy akár írásban, akár szóban rendszeresen jelentést tegyen a szállításirendszer-üzemeltető felügyeleti szervének.

(8) A megfelelésért felelős tisztviselő részt vehet a szállításirendszer-üzemeltető ügyvezető- vagy igazgatási szerveinek valamennyi ülésén, valamint a felügyeleti szerv és a közgyűlés ülésein is. A megfelelésért felelős tisztviselő részt vesz az alábbi témákkal foglalkozó valamennyi ülésen:

- a) a hálózati hozzáférés feltételei [a/az] 715/2009/EK rendeletben meghatározottak szerint, különös tekintettel a díjakra, a harmadik felek részére nyújtott hozzáférési szolgáltatásokra, a kapacitásallokációra, a szűk keresztmetszetek kezelésére, az átláthatóságra, az egyensúly fenntartására és a másodlagos piacokra;
- b) a szállítási hálózati rendszer üzemeltetése, karbantartása és fejlesztése érdekében vállalt projektek, ideértve az új közlekedési összeköttetésekkel, a kapacitás bővítésével és a meglévő kapacitás optimalizálásával kapcsolatos beruházásokat;
- c) a szállítási rendszer üzemeltetéséhez szükséges energiavásárlás vagy -eladás.

(9) A megfelelésért felelős tisztviselő figyelemmel kíséri, hogy a szállításirendszer-üzemeltető megfelel-e a 16. cikknek.

(10) A megfelelésért felelős tisztviselő hozzáférhet valamennyi releváns adathoz, valamint beléphet a szállításirendszer-üzemeltető irodáiba és a feladata elvégzéséhez szükséges valamennyi információhoz.

(11) A szabályozó hatóság előzetes jóváhagyását követően a felügyeleti szerv felmentheti a megfelelésért felelős tisztviselőt. A szabályozó hatóság kérésére a felügyeleti szerv függetlenség vagy a szakmai képességek hiánya miatt felmenti a megfelelésért felelős tisztviselőt.

(12) A megfelelésért felelős tisztviselő a szállításirendszer-üzemeltető irodáiba előzetes bejelentés nélkül léphet be.

22. cikk

A hálózatfejlesztés és a beruházási döntések meghozatalával kapcsolatos hatáskörök

(1) A szállításirendszer-üzemeltető – az érintett felekkel folytatott konzultációt követően – minden évben tízéves hálózatfejlesztési tervet nyújt be a szabályozó hatóságnak, a fennálló és az előre jelzett kínálat és kereslet alapján. Ez a hálózatfejlesztési tervnek hatékony intézkedéseket kell tartalmaznia a rendszer megfeleltetésének, valamint az ellátás biztonságának szavatolása érdekében.

(2) A tízéves hálózatfejlesztési terv különösen:

- a) jelzi a piaci résztvevők számára azokat a főbb szállítási infrastruktúrákat, amelyeket a következő 10 évben meg kell építeni vagy fejleszteni kell;
- b) tartalmazza az összes olyan beruházást, amelyről már döntés született, és meghatározza azokat az új beruházásokat, amelyeket a következő három évben kell megvalósítani; és
- c) időkeretet ír elő valamennyi beruházási projekt tekintetében.

(3) A szállításirendszer-üzemeltető a tízéves hálózatfejlesztési terv kidolgozásakor ésszerű feltételezéseket tesz a termelés, -ellátás és -fogyasztás, valamint a más országokkal folytatott cserék alakulását illetően, figyelembe véve a regionális és a közösségi szintű hálózatokra, valamint a földgáztárolókra és LNG újragázósítási létesítményekre vonatkozó beruházási terveket.

(4) A szabályozó hatóság a tízéves hálózatfejlesztési tervről nyílt és átlátható módon konzultál valamennyi tényleges vagy potenciális rendszerhasználóval. A magukat potenciális rendszerhasználónak valló személyektől vagy vállalkozásoktól megkövetelhetik ezen állításuk alátámasztását. A szabályozó hatóság közzéteszi a konzultációs folyamat eredményeit, különösen az esetleges beruházási igényeket.

(5) A szabályozó hatóság megvizsgálja, hogy a tízéves hálózatfejlesztési terv felöleli-e a konzultációs folyamat során azonosított valamennyi beruházási igényt, valamint hogy a terv összhangban áll-e a 715/2009/EK rendelet 8. cikkének (3) bekezdésének b) pontjában említett, nem kötelező érvényű, a Közösség egészére kiterjedő, tízéves hálózatfejlesztési tervvel (a Közösség egészére kiterjedő hálózatfejlesztési terv). Amennyiben

bármilyen kétség felmerül a Közösségre kiterjedő hálózatfejlesztési tervvel való összhanggal kapcsolatban, a szabályozó hatóság konzultál az Ügynökséggel. A szabályozó hatóság megkövetelheti a szállításirendszer-üzemeltetőtől tízéves hálózatfejlesztési tervnek módosítását.

(6) A szabályozó hatóság figyelemmel kíséri és értékeli a 10 éves hálózatfejlesztési terv megvalósítását.

(7) Abban az esetben, ha a szállításirendszer-üzemeltető nem hajt végre egy, a tízéves hálózatfejlesztési terv keretében a következő három évben megvalósítandó beruházást, a tagállamok kötelesek biztosítani, hogy a szabályozó hatóság – a szóban forgó beruházás megvalósítása érdekében, amennyiben a legutóbbi tízéves hálózatfejlesztési terv alapján az még indokolt – köteles legyen meghozni a következő intézkedések közül legalább egyet, kivéve ha az ilyen beruházás végrehajtása az üzemeltetőn kívül álló, kényszerítő okok miatt hiúsul meg:

- a) a szóban forgó beruházások végrehajtásának megkövetelése a szállításirendszer-üzemeltetőtől;
- b) a szóban forgó beruházás tekintetében bármely beruházás előtt nyitva álló versenytárgyalási eljárás szervezése; vagy
- c) a szállításirendszer-üzemeltető arra kötelezése, hogy fogadjon el tőkeemelést a szükséges beruházások finanszírozásához, valamint hogy engedélyezze független beruházók részvételét a tőkében.

Ha a szabályozó hatóság élt az első albekezdés b) pontja szerinti hatáskörével, a szállításirendszer-üzemeltetőt kötelezheti arra, hogy az alábbiak közül egy vagy több intézkedést elfogadjon:

- a) harmadik fél általi finanszírozás;
- b) harmadik fél általi kivitelezés;
- c) az érintett új eszközök általa történő megépítése;
- d) az érintett vonatkozó új eszközök általa történő üzemeltetése.

A szállításirendszer-üzemeltető biztosítja a beruházók számára a beruházás megvalósításához szükséges információkat, az új eszközöket hozzákapcsolja a szállítási hálózathoz, és – általánosságban – minden tőle telhető erőfeszítést megtesz a beruházási projekt végrehajtásának megkönnyítésére.

A vonatkozó pénzügyi megállapodásokhoz a szabályozó hatóság jóváhagyása szükséges.

(8) Ha a szabályozó hatóság élt a (7) bekezdés első albekezdése szerinti hatáskörével, a szóban forgó beruházások költségeire a releváns díjszabályozások vonatkoznak.

23. cikk

A tárolási létesítmények, az LNG-úragázosító létesítmények és ipari felhasználók szállítási hálózatra való csatlakozását érintő döntéshozatali hatáskörök

(1) A szállításirendszer-üzemeltetők kötelesek átlátható és hatékony eljárásokat és díjakat meghatározni és közzétenni a földgázátrolóknak, LNG úragázosítási létesítményeknek és ipari felhasználóknak a szállítási rendszerhez való megkülönböztetésmentes csatlakoztatása tekintetében. Ezeket az eljárásokat a szabályozó hatóságnak jóvá kell hagynia.

(2) A szállításirendszer-üzemeltetők nem jogosultak arra, hogy egy új földgázátroló, LNG úragázosítási létesítmény vagy ipari felhasználó csatlakoztatását a rendelkezésre álló hálózati kapacitások esetleges jövőbeni korlátaira vagy a szükséges kapacitásnöveléshez kapcsolódó járulékos költségekre hivatkozva visszautasítsák. A szállításirendszer-üzemeltető köteles elegendő belépő és kilépő kapacitást biztosítani az új csatlakozáshoz.

V. FEJEZET

ELOSZTÁS ÉS ELLÁTÁS

24. cikk

Az elosztórendszer-üzemeltetők kijelölése

A tagállamok vagy az általuk erre felkért, elosztóhálózatban tulajdonnal rendelkező vagy azokért felelős vállalkozások a hatékonyság és a gazdasági egyensúly figyelembevételével, a tagállam által megállapított időtartamra szólóan egy vagy több elosztórendszer-üzemeltetőt jelölnek ki, és gondoskodnak arról, hogy az elosztórendszer-üzemeltetők betartsák a 25., 26. és 27. cikkben foglaltakat.

25. cikk

Az elosztórendszer-üzemeltetők feladatai

(1) Minden elosztórendszer-üzemeltető felelős annak biztosításáért, hogy a rendszer hosszú távon eleget tudjon tenni a gázelosztásra vonatkozó ésszerű igényeknek, valamint saját területén felelős a biztonságos, megbízható és hatékony rendszerek gazdaságos feltételek közötti működtetéséért, karbantartásáért és fejlesztéséért a környezetvédelem és az energiahatékonyság kellő figyelembevételével.

(2) Az elosztórendszer-üzemeltető minden esetben tartózkodik a rendszerhasználók vagy a rendszerhasználók csoportjai közötti, különösen a kapcsolt vállalkozások javára történő megkülönböztetéstől.

(3) Minden elosztórendszer-üzemeltető elegendő információval látja el az összes többi elosztó-, szállítási-, LNG-létesítmény- és/vagy a tárolásirendszer-üzemeltetőt annak biztosítására, hogy a földgáz szállítása és tárolása az egymással összekapcsolt rendszerek biztonságos és hatékony működésével összhangban történjen.

(4) Az elosztórendszer-üzemeltető a rendszerhasználókat megfelelő módon tájékoztatja annak érdekében, hogy azok hatékonyan hozzáférhessenek a rendszerhez, annak használatát is beleértve.

(5) Ahol az elosztórendszer-üzemeltető felel az elosztó rendszer egyensúlyáért, az általa az egyensúly fenntartása érdekében elfogadott szabályoknak – beleértve az energiaegyensúlytól való eltérést a rendszerhasználók részéről fizetendő díjakra vonatkozó szabályokat is – objektívnek, átláthatónak és megkülönböztetéstől mentesnek kell lenniük. Az elosztórendszer-üzemeltető által nyújtott ilyen jellegű szolgáltatások feltételeit, beleértve a szabályokat és a díjakat is, a 41. cikk (6) bekezdésében foglaltaknak megfelelően megkülönböztetéstől mentes, költségeket tükröző módon kell kialakítani, és azokat közzé kell tenni.

26. cikk

Az elosztórendszer-üzemeltetők szétválasztása

(1) Ha az elosztórendszer-üzemeltető egy vertikálisan integrált vállalkozás része, legalább társasági formájában, szervezeti, valamint döntéshozatali szempontból függetlennek kell lennie a nem az elosztással kapcsolatos, további tevékenységektől. Ezek a szabályok nem keletkeztetnek kötelezettséget arra, hogy az elosztórendszer vagyonát tulajdonjogi szempontból elválasszák a vertikálisan integrált vállalkozástól.

(2) Az (1) bekezdés szerinti követelményeken túlmenően, ha az elosztórendszer-üzemeltető egy vertikálisan integrált vállalkozás része, szervezeti és döntéshozatali szempontból függetlennek kell lennie a nem az elosztással kapcsolatos további tevékenységektől. Ennek elérése érdekében a következő minimumkövetelményeket kell alkalmazni:

- a) az elosztórendszer-üzemeltető ügyvezetéséért felelős személyek nem vehetnek részt az integrált földgázipari vállalkozás olyan szervezetében, amely a földgáztermelés, -szállítás vagy -ellátás napi üzemvitelért közvetve vagy közvetlenül felelős;
- b) megfelelő intézkedéseket kell hozni annak érdekében, hogy az elosztórendszer-üzemeltető ügyvezetéséért felelős személyek szakmai érdekeit olyan módon vegyék figyelembe, amely biztosítja számukra a független cselekvés lehetőségét;
- c) az elosztórendszer-üzemeltetőnek tényleges, a vertikálisan integrált földgázipari vállalkozástól független döntéshozatali jogköre van a hálózat üzemeltetéséhez, karbantartásához és fejlesztéséhez szükséges vagyont illetően. E feladatok teljesítése érdekében az elosztórendszer-üzemeltetőnek rendelkeznie kell az ehhez szükséges humán, műszaki, pénzügyi és tárgyi erőforrásokkal. Ez nem akadályozhatja azon megfelelő koordinációs mechanizmusokat, amelyek az anyavállalat gazdasági és ügyvezetési felügyeleti jogait biztosítják a leányvállalat befektetett eszközei – a 41. cikk (6) bekezdésének megfelelően közvetve szabályozott – megtérülésének védelme érdekében. Az anyavállalat számára különösen lehetővé kell tenni, hogy jóváhagyja az elosztórendszer-üzemeltető éves pénzügyi tervét, vagy bármely, ezzel egyenértékű dokumentumot, és hogy általános korlátokat szabjon a leányvállalat eladósodásának mértékére vonatkozóan. Ugyanakkor nem jogosítja fel az anyavállalatot, hogy a napi üzemvitellel kapcsolatban, vagy az elosztóvezetékek építésével, illetve felújításával kapcsolatos egyedi döntésekkel kapcsolatosan utasításokat adjon, ha azok nem haladják meg

az engedélyezett pénzügyi tervben vagy bármely, azzal egyenértékű dokumentumban megszabott kereteket; és

- d) az elosztórendszer-üzemeltetőnek megfelelőségi programot kell összeállítania, amely intézkedéseket határoz meg a megkülönböztető magatartás kizárása érdekében, és biztosítja, hogy a program végrehajtását megfelelő módon kísérik figyelemmel. A megfelelőségi program meghatározza az alkalmazottaknak a célkitűzés megvalósításához szükséges kötelezettségeit. A megfelelőségi program felügyeletéért felelős személy vagy testület az elosztórendszer-üzemeltető megfélemlésért felelős tisztviselője éves jelentést készít a megtett intézkedésekről, azt nyilvánosságra hozza, és benyújtja a 39. cikk (1) bekezdésében említett szabályozó hatósághoz. Az elosztórendszer-üzemeltető megfélemlésért felelős tisztviselője teljesen független, és az elosztórendszer-üzemeltető és kapcsolt vállalkozásai valamennyi olyan információjához hozzáférhet, amely feladata teljesítéséhez szükséges.

(3) Ha az elosztórendszer-üzemeltető egy vertikálisan integrált vállalkozás részét alkotja, a tagállamoknak gondoskodniuk kell arról, hogy tevékenységeit a szabályozó hatóságok vagy más hatáskörrel rendelkező szervek figyelemmel kísérik azért, hogy az elosztórendszer-üzemeltető a vertikális integrációt ne használhassa a verseny torzítására. A vertikálisan integrált elosztórendszer-üzemeltetők kommunikációjukban és a márkaépítés során nem lehetnek összetéveszthetők a vertikálisan integrált vállalkozás ellátó ágának különállósága tekintetében.

(4) A tagállamok dönthetnek úgy, hogy az (1), a (2) és a (3) bekezdés rendelkezéseit nem alkalmazzák az olyan integrált földgázipari vállalkozásokra, amelyek 100 000-nél kevesebb rácsatlakozott felhasználót szolgálnak ki.

27. cikk

Az elosztórendszer-üzemeltetők titoktartási kötelezettségei

(1) Az elosztórendszer-üzemeltetők a 30. cikk vagy bármely egyéb, az információ közreadására vonatkozó jogi kötelezettség sérelme nélkül megőrzik azoknak a gazdasági szempontból érzékeny információknak a titkosságát, amelyekhez üzleti tevékenységük során hozzájutnak; és megakadályozzák, hogy a saját tevékenységükkel kapcsolatos információ, amely üzleti szempontból előnyös lehet, megkülönböztető módon kerüljön nyilvánosságra.

(2) Az elosztórendszer-üzemeltetők a kapcsolt vállalkozások földgáz-értékesítései vagy -vásárlásai során semmilyen módon nem élnek vissza a harmadik féltől, a hálózati hozzáférés biztosítása vagy az arról való tárgyalás során szerzett, üzleti szempontból érzékeny információval.

28. cikk

Zárt elosztó rendszerek

(1) A tagállamok úgy rendelkezhetnek, hogy a nemzeti szabályozó hatóságok vagy más hatáskörrel rendelkező hatóságok zárt elosztó rendszernek minősítsék azokat a rendszereket, amelyek adott földrajzilag behatárolt ipari, kereskedelmi vagy megosztott szolgáltató helyszínek számára szolgáltatnak gázt, és amelyek a (4) bekezdés sérelme nélkül nem szolgálnak ki háztartási felhasználókat, ha

- a) műszaki vagy biztonsági okokból az ezen rendszert használók tevékenységei vagy termelési folyamatai integráltak, vagy
- b) a rendszer elsősorban a rendszer tulajdonosának vagy üzemeltetőjének vagy kapcsolt vállalkozásainak szolgálat gázt.

(2) A tagállamok rendelkezhetnek úgy, hogy a nemzeti szabályozó hatóságok mentesítsék a zárt elosztórendszer üzemeltetőjét a 32. cikk (1) bekezdésében megállapított kötelezettség alól, amelynek értelmében a díjakat vagy a számításukhoz alkalmazott módszereket a 41. cikkkel összhangban történő hatálybalépésüket megelőzően hagyják jóvá.

(3) A (2) bekezdésben hivatkozott mentesség engedélyezése esetén az alkalmazandó díjakat vagy a számításukhoz alkalmazott módszereket a zárt elosztórendszer felhasználójának kérésére felül kell vizsgálni és a 41. cikkkel összhangban kell jóváhagyni.

(4) Nem zárja ki ezen mentességek engedélyezhetőségét az olyan csekély számú háztartás általi eseti használat, amely a zárt elosztórendszer által ellátott területen belül található és lakói az elosztó rendszer tulajdonosának alkalmazásában vagy hasonló kapcsolatban állnak.

29. cikk

Kombinált üzemeltetők

A 26. cikk (1) bekezdése nem zárja ki, hogy a szállítás, LNG, tárolás és elosztás tekintetében kombináltrendszer-üzemeltető működjön, ha ez az üzemeltető megfelel a 9. cikk (1) bekezdése, vagy a 14. és a 15. cikk, vagy a IV. fejezet rendelkezéseinek, vagy a 49. cikk (6) bekezdésének hatálya alá tartozik.

VI. FEJEZET

A SZÁMVITEL SZÉTVALASZTÁSA ÉS ÁTLÁTHATÓSÁGA

30. cikk

A számvitelbe való betekintés joga

(1) A tagállamoknak vagy bármely, általuk kijelölt hatáskörrel rendelkező hatóságnak, beleértve a 39. cikk (1) bekezdésében említett szabályozó hatóságokat és a 34. cikk (3) bekezdésében említett vitarendezési hatóságokat, a feladatuk ellátásához szükséges mértékben betekintési joguk van a földgázipari vállalkozások számvitelébe a 31. cikkben meghatározottak szerint.

(2) A tagállamok és bármely, általuk kijelölt hatáskörrel rendelkező hatóság, beleértve a 39. cikk (1) bekezdésében említett szabályozó hatóságokat és a vitarendezési hatóságokat, megőrzi az üzleti szempontból érzékeny információk titkosságát. A tagállamok elrendelhetik ezeknek az információknak a felfedését, ha ez a hatáskörrel rendelkező hatóságok számára feladataik ellátásához szükséges.

31. cikk

Számviteli szétválasztás

(1) A tagállamok meghozzák a szükséges intézkedéseket annak érdekében, hogy a földgázipari vállalkozások számvitelüket az e cikk (2)–(5) bekezdésének megfelelően végezzék. Ha valamely földgázipari vállalkozás ez alól a kötelezettség alól a 49. cikk (2) és (4) bekezdése értelmében mentességet élvez, legalább saját belső számvitelét e cikknek megfelelően vezeti.

(2) A földgázipari vállalkozások tulajdonosi szerkezetüktől és társasági formájuktól függetlenül a Szerződés 44. cikke (2) bekezdésének g) pontja (*) alapján meghatározott formájú társaságok éves beszámolójáról szóló, 1978. július 25-i 78/660/EGK negyedik tanácsi irányelv⁽¹⁾ értelmében elfogadott, a korlátozott felelősségű társaságok éves beszámolójával kapcsolatos nemzeti jogszabályoknak megfelelően állítják össze, nyújtják be auditálásra és teszik közzé éves beszámolójukat.

Azok a vállalkozások, amelyeket jogszabály nem kötelez éves beszámolójuk közzétételére, beszámolójuk egy példányát székhelyükön a nyilvánosság rendelkezésére bocsátják.

(3) A földgázipari vállalkozások belső számvitelükben külön elszámolást vezetnek a szállítási, elosztási, LNG- és tárolási tevékenységeik mindegyikéről, mintha a szóban forgó tevékenységeket különálló vállalkozások végeznék, a hátrányos megkülönböztetés, a keresztfinanszírozás és a versenytorzulás elkerülése céljából. A vállalkozásoknak elszámolást kell készíteniük – amely lehet összevont is – a szállításhoz, elosztáshoz, LNG-hez és tároláshoz nem kapcsolódó, egyéb földgázipari tevékenységeikről is. 2007. július 1-jéig külön elszámolást kell vezetniük a feljogosított, illetve a nem feljogosított felhasználóknak nyújtott ellátási tevékenységről. Az elszámolásokban részletezni kell a szállítási vagy elosztóhálózatban fennálló tulajdonból származó bevételeket. Adott esetben összevont elszámolást kell vezetni az egyéb, nem földgázipari tevékenységekről is. A belső számvitelnek tartalmaznia kell minden egyes tevékenység mérlegét és eredménykimutatását.

(4) A (2) bekezdésben említett könyvvizsgálatnak különösen ki kell térnie a (3) bekezdésben említett, a hátrányos megkülönböztetés és keresztfinanszírozás elkerülésének igazolására.

(*) A 78/660/EGK irányelv címe az Amszterdami Szerződés 12. cikkével összhangban az Európai Közösséget létrehozó szerződés cikkei átszámolásának figyelembevételével módosult; az eredeti hivatkozás az 54. cikk (3) bekezdésének g) pontja volt.

(1) HL L 222., 1978.8.14., 11. o.

(5) A vállalkozások belső számvitelükben határozzák meg az eszközök és források, a ráfordítások és bevételek, valamint az értékcsökkenési leírás megosztásának szabályait, a (3) bekezdésben említett külön elszámolások készítése során a nemzeti szinten alkalmazandó számviteli szabályok sérelme nélkül. Ezeket a belső szabályokat csak kivételes esetben lehet megváltoztatni. Az ilyen módosításokat jelteni kell és kellő indoklással alá kell támasztani.

(6) Az éves beszámoló mellékletében külön kell feltüntetni a meghatározott nagyságú, kapcsolt vállalkozásokkal folytatott ügyleteket.

VII. FEJEZET

A HÁLÓZATI HOZZÁFÉRÉS SZERVEZÉSE

32. cikk

Harmadik fél hozzáférése

(1) A tagállamok olyan rendszert hoznak létre, amelyben harmadik felek szállító- és elosztóhálózathoz, valamint az LNG-létesítményekhez való hozzáférést nyilvános, minden feljogosított felhasználóra, beleértve az ellátó vállalkozásokat is, vonatkozó díjak alapján teszik lehetővé, objektív kritériumok alapján, a rendszerhasználók közötti megkülönböztetés nélkül. A tagállamok biztosítják, hogy ezeket a díjakat vagy a díjak számításához alkalmazott módszereket a 39. cikk (1) bekezdésében említett szabályozó hatóság azok 41. cikkel összhangban történő hatálybalépésüket megelőzően jóváhagyja, és hogy ezeket a díjakat, és – amennyiben csak a módszerek kerültek jóváhagyásra – a módszereket hatálybalépésük előtt közvéetgyék.

(2) A szállításirendszer-üzemeltetők számára, ha feladatuk ellátásához szükséges, beleértve a határokon keresztül történő szállítás feladatait is, biztosítani kell a hozzáférést más szállításirendszer-üzemeltetők hálózatához.

(3) Ezen irányelv előírásai nem akadályozzák meg a hosszú távú szerződések megkötését, amennyiben azok megfelelnek a közösségi versenyszabályoknak.

33. cikk

Tárolókhoz való hozzáférés

(1) A földgáztárolókhoz és a vezetékkészlethez való hozzáférés megszervezéséhez, amikor műszaki és/vagy gazdasági megfontolásokból a hálózathoz való hatékony hozzáférés a felhasználók ellátásának biztosítása érdekében ezt igényli, valamint a kiegészítő szolgáltatásokhoz való hozzáférés megszervezéséhez a tagállamok választhatnak a (3) vagy a (4) bekezdésben említett eljárások közül, vagy választhatják mindkettőt. Ezek az eljárások objektív, átlátható és megkülönböztetéstől mentes kritériumok alapján folynak.

Amennyiben a tagállamok úgy rendelkeznek, a szabályozó hatóságok, vagy a tagállamok megállapítják és közzéteszik azokat a követelményeket, amelyek alapján meg lehet határozni a földgáztárolókra és a vezetékkészlethez alkalmazandó hozzáférési rendszert. A tagállamok, illetve szabályozó hatóságok közzéteszik,

vagy a tárolási- és szállításirendszer-üzemeltetőket kötelezik annak közzétételére, hogy mely földgáztárolókat, vagy ezeknek mely részeit, és mely vezetékkészletet kínálják fel a (3) és (4) bekezdésben említett különböző eljárásokban.

A második albekezdés második mondata szerinti kötelezettség nem sérti a tagállamok számára az első albekezdés értelmében biztosított választási jogot.

(2) Az (1) bekezdésben foglalt rendelkezések nem alkalmazhatók az LNG-létesítményekkel kapcsolatos kiegészítő szolgáltatásokra és ideiglenes tárolásra, amelyek az újragázosítási folyamathoz és azt követően a szállításirendszerhez történő szállításhoz szükségesek.

(3) A tárgyalásos hálózati hozzáférés esetében a tagállam, vagy ha a tagállamok úgy rendelkeztek, a szabályozó hatóságok megteszik a szükséges intézkedéseket, hogy a földgázipari vállalkozások és a feljogosított felhasználók mind az összekapcsolt rendszer által lefedett területen, mind pedig azon kívül meg tudjanak állapodni a földgáztárolókhoz és vezetékkészlethez való hozzáférésről, ha az műszakilag és/vagy gazdaságilag szükséges a rendszerhez való hatékony hozzáférés, valamint a kiegészítő szolgáltatásokhoz való hozzáférés érdekében. A felek a tárolóhoz, vezetékkészlethez és egyéb kiegészítő szolgáltatásokhoz való hozzáférésről jöhiszemű tárgyalásokat folytatnak.

A tárolás, vezetékkészlet és egyéb kiegészítő szolgáltatás hozzáférésevel kapcsolatos szerződések a hatáskörrel rendelkező tárolásirendszer-üzemeltetővel vagy földgázipari vállalkozásokkal kerülnek megtárgyalásra. Amennyiben a tagállamok úgy rendelkeztek, a szabályozó hatóságok, vagy a tagállamok előírják a tárolásirendszer-üzemeltetőknek és a földgázipari vállalkozásoknak, hogy 2005. január 1-ig, és ezt követően évente tegyék közzé a tárolói, vezetékkészlet és egyéb kiegészítő szolgáltatások igénybevételeének főbb üzleti feltételeit.

E feltételek kialakításakor a tárolásirendszer-üzemeltetők és a földgázipari vállalkozások konzultációt folytatnak a rendszerhasználókkal.

(4) Szabályozott hozzáférés esetén amennyiben a tagállamok úgy rendelkeztek, a szabályozó hatóságok, vagy a tagállamok megteszik a szükséges intézkedéseket, hogy a földgázipari vállalkozások és a feljogosított felhasználók számára biztosítsák a jogot az összekapcsolt rendszerek által lefedett területen kívül és belül egyaránt a tároláshoz és vezetékkészlethez, és egyéb kiegészítő szolgáltatásokhoz hozzáféréshez, a tárolásra vagy vezetékkészletre vonatkozó közzétett díjak, egyéb feltételek és kötelezettségek alapján, ha a hálózathoz való hatékony hozzáférés műszakilag és/vagy gazdaságilag szükséges, illetve a kiegészítő szolgáltatásokhoz való hozzáférés megszervezése érdekében. Amennyiben a tagállamok úgy rendelkeztek, a szabályozó hatóságok, illetve a tagállamok konzultációt folytatnak a rendszerhasználókkal e díjak vagy a számításukhoz alkalmazott módszerek kialakításakor. A feljogosított felhasználók e hozzáférési joga azáltal biztosítható, hogy lehetővé teszik számukra ellátási szerződések megkötését a hálózat tulajdonosán és/vagy rendszerüzemeltetőjén, illetve a kapcsolatos vállalkozásokon kívül más versenytárs földgázipari vállalkozásokkal is.

34. cikk

Az upstream csővezeték-hálózatokhoz való hozzáférés

(1) A tagállamok megteszik a szükséges intézkedéseket, hogy a földgázipari vállalkozások és a feljogosított felhasználók számára – székhelyüktől vagy lakóhelyüktől függetlenül – e cikknek megfelelően biztosítsák a lehetőséget az upstream csővezeték-hálózatokhoz való hozzáférésre, beleértve az ilyen hozzáféréssel járó műszaki szolgáltatások nyújtására alkalmas létesítményeket is, kivéve az ilyen hálózatok és létesítmények azon részeit, amelyek a földgázlelőhelyen a helyileg végzett termelési műveletekhez használatosak. Az intézkedésekről az 54. cikk rendelkezéseinek megfelelően értesíteni kell a Bizottságot.

(2) Az (1) bekezdésben említett hozzáférést a tagállam által a vonatkozó jogi eszközökkel összhangban meghatározott módon kell biztosítani. A tagállamok tisztességes és nyílt hozzáférést biztosítanak, amellyel a földgáziparban versenypiacot alakítanak ki és elkerülik a piaci erőfölénnyel való visszaélést, figyelembe véve az ellátás biztonságát és rendszerességét, a rendelkezésre álló, illetve ésszerű keretek között hozzáférhetővé tehető kapacitásokat, valamint a környezetvédelmi megfontolásokat. A következőket lehet figyelembe venni:

- a) a hozzáférést meg kell tagadni, ha a műszaki feltételek nem egyeztetethetők össze, és nincs mód ennek ésszerű kereteken belüli leküzdésére;
- b) a nehézségeket el kell kerülni, ha azok ésszerű keretek között nem leküzdhetők és sérthetik a szénhidrogének hatékony jelenlegi és jövőbeli kitermelését, beleértve a csekély gazdasági előnyt biztosító mezőket is;
- c) az upstream csővezeték-hálózat tulajdonosának vagy rendszerüzemeltetőjének a gáz szállításával és feldolgozásával kapcsolatos és kellően megindokolt szükségletét tiszteletben kell tartani, akárcsak az upstream csővezeték-hálózat többi felhasználójának, vagy a hatáskörrel rendelkező feldolgozó- vagy kezelőlétesítmények érdekeit, akiket ez érinthet; és
- d) a tagállamok jogszabályait és közigazgatási eljárásait a közösségi jogszabályokkal összhangban alkalmazva kell a termeléshez és az upstream fejlesztésekhez az engedélyeket megadni.

(3) A tagállamok biztosítják, hogy meglegyenek a vitarendezési szabályok, beleértve egy, a felektől független hatóságot, amely hozzáfér valamennyi releváns információhoz, hogy képes legyen az upstream csővezeték-hálózathoz való hozzáféréssel kapcsolatos viták gyors rendezésére, tekintetbe véve a (2) bekezdés feltételeit és azoknak a feleknek a számát, amelyek az ilyen hálózatokhoz való hozzáféréssel kapcsolatos tárgyalásokban érdekeltek.

(4) Határokon átnyúló viták esetében annak a tagállamnak a vitarendezési szabályait kell alkalmazni, amely illetékességgel rendelkezik a hozzáférést megtagadó upstream csővezeték-hálózat felett. Ha határokon átnyúló viták esetében a szóban forgó hálózat vonatkozásában több tagállam illetékes, az érintett tagállamok konzultálnak egymással, hogy az ezen irányelvben foglalt rendelkezéseket következetesen alkalmazzák.

35. cikk

A hozzáférés megtagadása

(1) A földgázipari vállalkozások a hálózati hozzáférést megtagadhatják a kapacitáshiányra való hivatkozással vagy akkor, ha a hálózati hozzáférés megakadályozná őket a 3. cikk (2) bekezdésében említett és rájuk rótt közszolgáltatási kötelezettségeik teljesítésében, illetve súlyos gazdasági és pénzügyi nehézségekre való hivatkozással, amelyek a take-or-pay szerződéseikből erednek, tekintettel a 48. cikkben megállapított kritériumokra és eljárásokra, valamint a tagállam által az említett cikk (1) bekezdésének megfelelően választott alternatívára. Az ilyen megtagadást kellőképpen meg kell indokolni.

(2) A tagállamok megtehetik a szükséges intézkedéseket annak biztosítására, hogy a hálózati hozzáférést kapacitáshiányra vagy csatlakozó vezeték hiányára való hivatkozással megtagadó földgázipari vállalkozások elvégezzék a szükséges fejlesztéseket, amennyiben az gazdaságos, vagy ha azt egy lehetséges felhasználó kész megfizetni. Abban az esetben, ha a tagállamok a 4. cikk (4) bekezdését alkalmazzák, kötelesek ilyen intézkedéseket tenni.

36. cikk

Új infrastruktúra

(1) A jelentősebb új gázipari infrastruktúra, azaz a rendszerösszekötők, az LNG-létesítmények és a földgáztárolók kérelem alapján, a következő feltételek mellett – meghatározott ideig – mentesülhetnek a 9., 32., 33. és 34. cikke valamint a 41. cikk (6), (8) és (10) bekezdése rendelkezéseinek hatálya alól:

- a) a beruházásnak a gázellátásban kialakuló versenyt és a gázellátás biztonságát kell növelnie;
- b) a beruházással kapcsolatos kockázatoknak olyan mértékűnek kell lenniük, hogy a beruházás meg sem valósulna, ha a mentességet nem kapná meg;
- c) az infrastruktúra tulajdonosa olyan természetes vagy jogi személy kell legyen, aki/amely legalább társasági formáját tekintve elkülönül azokról a rendszerüzemeltetőktől, akiknek a rendszerébe az új infrastruktúra beépül;
- d) az infrastruktúra használatára díjat kell kivetni; és
- e) a mentesség nem lehet hátrányos hatással a versenyre, illetve a gáz belső piacának hatékony működésére, vagy annak a szabályozott rendszernek a hatékony működésére, amelyre az új infrastruktúra rácsatlakozik.

(2) Az (1) bekezdést kell alkalmazni a meglévő infrastruktúra kapacitásának jelentős mértékű bővítésére is és az infrastruktúra olyan jellegű módosítására, amely lehetővé teszi új gázellátási források bevonását.

(3) A VIII. fejezetben említett szabályozó hatóság eseti alapon dönthet az (1) és (2) bekezdésben említett mentességről.

(4) Amennyiben a szóban forgó infrastruktúra egynél több tagállam területén található, az Ügynökség tanácsadói véleményét nyújthat be az érintett tagállamok szabályozó hatóságaihoz, amely határozatuk alapjául szolgálhat az érintett szabályozó hatóságokhoz a legutoljára benyújtott mentességre irányuló kérelem időpontjától számított két hónapon belül.

Amennyiben valamennyi érintett szabályozó hatóság hat hónapon belül megállapodásra jutott a mentességről szóló határozatról, e határozatról tájékoztatják az Ügynökséget.

Az Ügynökség gyakorolja az e cikkben az érintett tagállamok szabályozó hatóságaira ruházott hatásköröket.

a) amennyiben az összes érintett szabályozó hatóság nem tudott megállapodásra jutni attól az időponttól számított hat hónapos időszakon belül, amikor a mentességre vonatkozó kérelmet a szabályozó hatóságok közül az utolsóhoz benyújtották; vagy

b) az érintett szabályozó hatóságok közös kérésére.

Valamennyi érintett szabályozó hatóság együttesen kérelmezheti, hogy a harmadik albekezdés a) pontjában említett időszakot legfeljebb három hónappal hosszabbítsák meg.

(5) Az Ügynökség döntésének meghozatala előtt konzultál az érintett szabályozó hatóságokkal és a kérelmezőkkel.

(6) A mentesség az új infrastruktúra vagy a már meglévő, de jelentős mértékben bővített kapacitású infrastruktúra teljes kapacitására vagy annak egy részére vonatkozhat.

A mentesség megadásával kapcsolatos döntés meghozatalakor eseti alapon megfontolás tárgyává kell tenni, hogy nincs-e szükség a mentesség időtartamára és az infrastruktúrához való megkülönböztetéstől mentes hozzáférésre vonatkozó feltételek kikötésére. Az említett feltételekre vonatkozó döntéskor különösen a megépítendő új kapacításokat vagy a meglévő kapacítások módosítását, a projekt időbeli határait és a nemzeti sajátosságokat kell figyelembe venni.

A mentesség megadása előtt a szabályozó hatóságnak el kell döntenie, hogy milyen szabályok és mechanizmusok legyenek érvényesek a kapacitással való gazdálkodásra és a kapacitásallokációra. A szabályok értelmében az infrastruktúra valamennyi potenciális igénybevevőjét fel kell kérni arra, hogy még az új infrastruktúra – akár saját felhasználásra történő – kapacitásallokációja előtt jelezzék a kapacitások lekötése iránti igényüket. A szabályozó hatóság előírja, hogy a szűk keresztmetszet kezelési szabályai rendelkezzenek a kihasználatlan kapacitások piaci felkínálásáról, valamint arról, hogy az infrastruktúra használói jogosultak legyenek lekötött kapacitásaiknak a másodlagos piacon történő forgalmazására. Az (1) bekezdés a), b) és e) pontjában említett kritériumok értékelésekor a szabályozó hatóság figyelembe veszi a kapacitásallokációs eljárás eredményét.

A mentességet megadó határozatot az e bekezdés második albekezdésében említett feltételekkel együtt megfelelően meg kell indokolni, és nyilvánosságra kell hozni.

(7) A (3) bekezdés ellenére a tagállamok rendelkezhetnek úgy, hogy szabályozó hatóságuk vagy adott esetben az Ügynökség hivatalos határozat céljából terjessze a mentességi kérelemről alkotott véleményét a tagállam hatáskörrel rendelkező testülete elé. Ezt a véleményt a határozattal együtt közzé kell tenni.

(8) A szabályozó hatóság a mentességi kérelem kézhezvétele után haladéktalanul eljuttatja annak másolatát a Bizottsághoz. A hatáskörrel rendelkező hatóság a határozatról – az adott határozatra vonatkozó összes információval együtt – haladéktalanul értesíti a Bizottságot. Ezeket az információkat összesített formában is be lehet nyújtani a Bizottsághoz, lehetővé téve, hogy a Bizottság megalapozott határozatot hozhasson. A tájékoztatás különösen a következőkre tér ki:

a) azok a részletes indokok, amelyek alapján a szabályozó hatóság vagy a tagállam megadta vagy megtagadta a mentességet, hivatkozva arra az (1) bekezdésre, az e bekezdés vonatkozó pontjára vagy pontjaira, amely alapján döntését meghozta, beleértve a mentességet igazoló pénzügyi információkat;

b) a versenyre és a földgáz belső piacának hatékony működésére gyakorolt hatás elemzése, amely a mentesség következtében várható;

c) a mentesség időtartamának és a gázinfrastruktúra összes kapacitása azon részének megindokolása, amelyre a mentességet megadják;

d) a rendszerösszekötővel kapcsolatos mentesség esetén az érintett szabályozó hatóságokkal folytatott konzultáció eredménye; és

e) az infrastruktúrának a gázellátás diverzifikációjára gyakorolt hatása.

(9) A Bizottság az értesítés kézhezvételének napját követő két hónapon belül úgy dönthet, hogy felszólítja a szabályozó hatóságot a mentességet megadó határozat módosítására vagy visszavonására. A két hónapos határidő további két hónappal meghosszabbítható, ha a Bizottság további információt kér. Ez a további időszak a hiánytalan információk kézhezvételét követő napon kezdődik. Az eredeti két hónapos időszak a Bizottság és a szabályozó hatóság hozzájárulásával is meghosszabbítható.

Ha a kért információkat a kérésben meghatározott határidőn belül nem küldik meg, az értesítést visszavontnak kell tekinteni, kivéve ha azt az időszakot annak lejártá előtt a Bizottság és az érintett szabályozó hatóság hozzájárulásával meghosszabbították, vagy ha a szabályozó hatóság kellő indoklással ellátott nyilatkozatban arról tájékoztatja a Bizottságot, hogy az értesítést hiánytalanak tekinti.

A szabályozó hatóság egy hónapon belül végrehajtja a Bizottságnak a mentességet megadó határozat módosítására vagy visszavonására vonatkozó határozatát, és erről tájékoztatja a Bizottságot.

A Bizottság az üzleti szempontból érzékeny információt bizalmasan kezeli.

A mentességet megadó határozat Bizottság általi jóváhagyása az elfogadását követően két év elteltével hatályát veszti abban az esetben, ha az infrastruktúra megépítése eddig az időpontig nem kezdődött meg, illetőleg az elfogadását követően öt év elteltével hatályát veszti abban az esetben, ha az infrastruktúra eddig az időpontig nem állt üzembe, kivéve ha a Bizottság úgy határoz, hogy a késedelem a mentességet kapott személyen kívül álló jelentős akadályok következménye.

(10) A Bizottság iránymutatásokat fogadhat el az (1) bekezdésben említett feltételek alkalmazásáról, valamint az e cikk (3), (6), (8) és (9) bekezdésének alkalmazása céljából követendő eljárás meghatározásáról. Az ezen irányelv nem alapvető fontosságú elemeinek kiegészítéssel történő módosítására irányuló ezen intézkedéseket az 51. cikk (3) bekezdésében említett ellenőrzéssel történő szabályozási bizottsági eljárással összhangban kell elfogadni.

37. cikk

Piacnyitás és viszonyosság

(1) A tagállamok biztosítják, hogy a feljogosított felhasználók közé tartozzanak:

- a) 2004. július 1-jéig a földgáz belső piacára vonatkozó közös szabályokról szóló, 1998. június 22-i 98/30/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 18. cikkében meghatározott feljogosított felhasználók ⁽¹⁾. A tagállamok minden év január 31-éig közzéteszik az ezen feljogosított felhasználók meghatározására vonatkozó szempontokat;

⁽¹⁾ HL L 204., 1998.7.21., 1. o.

- b) 2004. július 1-jétől minden nem háztartási felhasználó;

- c) 2007. július 1-jétől minden felhasználó.

(2) A földgázpiacok megnyitása egyenlőtlenségeinek elkerülése érdekében:

- a) nem tiltható meg ellátási szerződés megkötése egy másik tagállam hálózatában lévő feljogosított felhasználóval, ha a felhasználó mindkét érintett hálózatban feljogosított felhasználónak minősül; és
- b) amikor egy, az a) pontban leírt ügyletet azért utasítanak el, mert a szóban forgó felhasználó csupán az egyik hálózatban minősül feljogosított felhasználónak, a Bizottság a piaci helyzet és a közérdek figyelembevételével kötelezheti a visszautasító felet arra, hogy megadja a kért ellátást azon tagállamok egyikének kérésére, amelyekben a két hálózat található.

38. cikk

Közvetlen vezetékek

(1) A tagállamok megteszik a szükséges intézkedéseket annak érdekében, hogy lehetővé tegyék:

- a) a területükön letelepedett földgázipari vállalkozások számára, hogy célvezetéken keresztül lássák el a feljogosított felhasználókat; és
- b) a területükön található feljogosított felhasználók számára, hogy a földgázipari vállalkozások célvezetéken keresztül láthassák el őket.

(2) Abban az esetben, ha célvezetékek építéséhez, vagy üzemeltetéséhez engedély (például licencia, engedély, koncesszió, hozzájárulás vagy jóváhagyás) szükséges, a tagállamok vagy az általuk kijelölt, hatáskörrel rendelkező hatóság határozza meg az ilyen célvezetékek területükön történő megépítéséhez és üzemeltetéséhez szükséges engedélyek kiadására vonatkozó feltételeket. A feltételeknek objektívnak, átláthatónak és megkülönböztetéstől mentesnek kell lenniük.

(3) A tagállamok engedélyt bocsáthatnak ki a célvezetékek létesítésére az esettől függően akár a 35. cikk alapján a hálózati hozzáférés megtagadása esetén, akár a 41. cikk szerinti vitarendezési eljárás megindítása esetén.

VIII. FEJEZET

NEMZETI SZABÁLYOZÓ HATÓSÁGOK

39. cikk

A szabályozó hatóságok kijelölése és függetlensége

(1) Nemzeti szinten minden tagállam egy nemzeti szabályozó hatóságot jelöl ki.

(2) Az e cikk (1) bekezdése nem érinti szabályozó hatóságok regionális szinten történő kijelölését egyes tagállamokban, feltéve hogy a 713/2009/EK rendelet 14. cikkének (1) bekezdésével összhangban az Ügynökségen belüli szabályozók tanácsában a közösségi szintű képviseletet és kapcsolattartást az adott tagállam részéről egyetlen rangidős képviselő látja el.

(3) Az e cikk (1) bekezdésétől eltérve a tagállam szabályozó hatóságokat jelölhet ki olyan, földrajzilag elszigetelt régiókban található kisebb rendszerek tekintetében, amelyeknek a 2008. évi fogyasztása kevesebb mint 3 %-át adja azon tagállam teljes fogyasztásának, amelynek a részét képezik. Ez az eltérés nem érinti azt a szabályt, hogy az Ügynökségen belüli szabályozók tanácsába a közösségi szintű képviselet és kapcsolattartás ellátására a 713/2009/EK rendelet 14. cikkének (1) bekezdésével összhangban az adott tagállam részéről egyetlen rangidős képviselő nevezhető ki.

(4) A tagállamok szavatolják a szabályozó hatóság függetlenségét, és biztosítják, hogy az részrehajlás nélkül és átlátható módon gyakorolja hatásköreit. E célból a tagállam biztosítja, hogy az ezen irányelv és a kapcsolódó jogszabályok által ráruházott szabályozói feladatok végrehajtása során a szabályozó hatóság:

- a) jogilag elkülönüljön és funkcionálisan független legyen bármely más köz- vagy magánjogi jogalanytól;
- b) biztosítja, hogy személyzete és az ügyvezetésért felelős személyek:
 - i. minden piaci érdektől függetlenül tevékenykedjenek; és
 - ii. szabályozói feladataik végrehajtása során ne kérjenek vagy fogadjanak el közvetlen utasítást semmilyen kormánytól vagy egyéb köz- vagy magánjogi jogalanytól. Ez a követelmény nem érinti az adott esetben a többi érintett nemzeti hatósággal folytatott szoros együttműködést, illetve a kormány által kibocsátott általános szakpolitikai iránymutatásokat, amennyiben azok nem kapcsolódnak a 41. cikk szerinti szabályozói hatáskörökhöz és feladatokhoz.

(5) A szabályozó hatóság függetlenségének védelme érdekében a tagállamok különösen ügyelnek arra, hogy:

- a) a szabályozó hatóság bármely politikai szervtől függetlenül önálló döntéseket hozhasson, külön éves költségvetési előirányzatokkal rendelkezzen és azt önállóan hajthassa végre, továbbá megfelelő humán és pénzügyi erőforrások álljanak rendelkezésére feladatai végrehajtásához; és
- b) a szabályozó hatóság igazgatótanácsa tagjainak, vagy az igazgatótanács hiányában a szabályozó hatóság felső vezetésének kinevezése ötéves, de hét évet meg nem haladó, egyszer megújítható határozott időtartamra szóljon.

Az első albekezdés b) pontja tekintetében a tagállamok megfelelő rotációs rendszert biztosítanak az igazgatótanács vagy a felső vezetés számára. Az igazgatótanács vagy annak hiányában a szabályozó hatóság felső vezetésének tagjai csak akkor menthetők fel hivatalukból, ha már nem teljesítik az e cikkben meghatározott feltételeket vagy ha a nemzeti jog szerint kötelességsgézt követnek el.

40. cikk

A szabályozó hatóság általános célkitűzései

Az ezen irányelvben meghatározott szabályozói feladatok végrehajtása során a szabályozó hatóság a 41. cikkben megállapított feladatai és hatáskörei keretében minden indokolt lépést megtesz a következő célkitűzések megvalósítása érdekében, adott esetben intenzív konzultációt folytatva a megfelelő, érintett nemzeti hatóságokkal, ideértve a versenyhivatalokat is, azok hatáskörének elvonása nélkül:

- a) versenyképes, biztonságos és környezetileg fenntartható belső földgázpiac elősegítése a Közösségen belül, szoros együttműködésben az Ügynökséggel, más tagállamok szabályozó hatóságaival és a Bizottsággal, valamint a Közösség valamennyi felhasználójára és ellátójára kiterjedő tényleges piacnyitás, valamint a földgázhálózatok hatékony és megbízható működéséhez szükséges feltételek biztosítása, a hosszú távú célkitűzések szem előtt tartásával;
- b) versenyképes és megfelelően működő regionális piacok kialakítása a Közösségen belül, az a) pontban említett célkitűzés megvalósítása céljából;
- c) a tagállamok közötti földgáz-kereskedelemre vonatkozó korlátozások eltörlése, beleértve a megfelelő, határokon átnyúló szállítási kapacitásoknak a kereslet kielégítése és a nemzeti piacok integrációjának fokozása érdekében történő fejlesztését, ami megkönnyítheti a földgáznak az egész Közösségben való áramlását;
- d) hozzájárulás biztonságos, megbízható és hatékony, megkülönböztetésmentes, fogyasztóorientált rendszerek leginkább költséghatékony módon történő kiépítéséhez, valamint a rendszer-megfelelőség és – az általános energiapolitikai célkitűzéseknek megfelelően – az energiahatékonyság előmozdítása, továbbá a megújuló energiaforrásokból származó gáz nagy és kis léptékű előállításának és a megosztott termelés integrációjának elősegítése a szállító és az elosztó hálózatokban egyaránt;
- e) az új termelőkapacitások hálózati hozzáféréseinek megkönnyítése, különösen az új piaci szereplők és a megújuló energiaforrásokból származó gáz piaci hozzáférést esetlegesen akadályozó tényezők felszámolása;

- f) annak biztosítása, hogy a rendszerüzemeltetők és a rendszerhasználók megfelelő – mind rövid, mind hosszú távú – ösztönzőket kapjanak a hálózati teljesítmény hatékonyságának növelésére és a piaci integráció elősegítésére;
- g) a felhasználók hasznának biztosítása a saját nemzeti piac hatékony működése, a tényleges verseny elősegítése és a fogyasztóvédelem biztosításának elősegítése révén;
- h) a földgázellátás mint közszolgáltatás magas színvonalának elősegítése, hozzájárulva a rászoruló felhasználók védelméhez, valamint az adatcsereire vonatkozó eljárások szolgáltatótáváltás esetén szükséges kompatibilitásához.
- h) a hálózatbiztonsági és megbízhatósági követelményeknek való megfelelés felügyelete, a szolgáltatás és az ellátás minőségére vonatkozó szabványok és követelmények megállapítása vagy jóváhagyása, illetve e tevékenységek támogatása más hatáskörrel rendelkező hatóságokkal közösen;
- i) az átláthatóság – ideértve a nagykereskedelmi árak átláthatóságát – szintjének figyelemmel kísérése, és annak biztosítása, hogy a gázipari vállalkozások megfeleljenek az átláthatósági kötelezettségeknek;
- j) nagy- és kiskereskedelmi szinten a piacnyitás szintjének és tényleges megvalósulásának, illetve a verseny figyelemmel kísérése – beleértve a földgáztozsdét, a háztartási felhasználókra vonatkozó árakat és előrefizetési rendszereket, a szolgáltatótáváltás díjait, a kikapcsolási díjakat, a karbantartási szolgáltatások díjait és a háztartási felhasználók panaszait –, valamint a verseny bármely torzulását vagy korlátozását, beleértve a vonatkozó tájékoztatás nyújtását, és a vonatkozó ügyeknek az érintett versenyhatóságok elé tárását;

41. cikk

A szabályozó hatóság feladatai és hatáskörei

- (1) A szabályozó hatóság feladatai a következők:
 - a) szállítási és elosztási díjak vagy az ezekre vonatkozó módszerek átlátható kritériumok alapján történő megállapítása vagy jóváhagyása;
 - b) annak biztosítása, hogy a szállítási- és elosztórendszer-üzemeltetők, továbbá adott esetben a rendszertulajdonosok, valamint a földgázipari vállalkozások teljesítsék az e rendelet és más közösségi jogszabályok szerinti kötelezettségeiket, beleértve a határokon átnyúló ügyekkel kapcsolatos kötelezettségeket is;
 - c) a határokon átnyúló ügyekben folytatott együttműködés az érintett tagállamok szabályozó hatóságával vagy szabályozó hatóságaival és az Ügynökséggel;
 - d) az Ügynökség és a Bizottság minden vonatkozó, jogilag kötelező erejű határozatának betartása és végrehajtása;
 - e) éves jelentés készítése a tagállamok megfelelő hatóságai, az Ügynökség és a Bizottság részére saját tevékenységéről és feladatai végrehajtásáról. Az ilyen jelentéseknek az e cikkben felsorolt minden egyes feladat tekintetében be kell számolniuk a megtett lépésekről és az elért eredményekről;
 - f) annak biztosítása, hogy a szállítási, az elosztási, a tárolási, valamint az LNG- és ellátási tevékenységek között ne legyen keresztfinanszírozás;
 - g) a szállításrendszer-üzemeltetők beruházási terveinek figyelemmel kísérése, és azoknak az éves jelentésében való értékelése, [a/az] 715/2009/EK rendelet 8. cikke (3) bekezdésének b) pontjában említett, az egész Közösségre kiterjedő, hálózatfejlesztési tervnek való megfelelés tekintetében; az értékelés tartalmazhat a beruházási tervek módosítására irányuló ajánlásokat;
 - h) a hálózathoz való hozzáférés biztosítása, a hálózathoz való hozzáférés feltételeinek figyelemmel kísérése és felülvizsgálata. Abban az esetben, ha a tároláshoz való hozzáférés rendszerét a 33. cikk (3) bekezdésének megfelelően határozzák meg, akkor ez a feladat nem foglalja magában a díjak felülvizsgálatát.
 - i) a tároláshoz, a vezetékhálózathoz és az egyéb kiegészítő szolgáltatásokhoz való hozzáférés 33. cikk szerinti feltételeinek figyelemmel kísérése és felülvizsgálata. Abban az esetben, ha a tároláshoz való hozzáférés rendszerét a 33. cikk (3) bekezdésének megfelelően határozzák meg, akkor ez a feladat nem foglalja magában a díjak felülvizsgálatát.
 - j) más hatáskörrel rendelkező hatóságokkal közösen hozzájárulás a fogyasztóvédelmi intézkedések, köztük az I. mellékletben szereplő intézkedések tényleges életbe léptetéséhez és betartatásához;
 - k) legalább évente ajánlások közzététele az ellátási díjszabásokról 3. cikknek való megfelelésével kapcsolatban, és adott esetben ezek továbbítása a versenyhivataloknak;
 - l) a felhasználók fogyasztási adataihoz való hozzáférés biztosítása, a fogyasztási adatokra vonatkozó, országos szinten egységesített – szabadon választhatóan alkalmazható – közérthető formátum és az I. melléklet h) pontja alatti adatokhoz való gyors hozzáférés biztosítása valamennyi felhasználó számára;
 - m) annak figyelemmel kísérése, hogy a szállítási- és elosztórendszer-üzemeltetőknek mennyi időbe telik az összekötések kialakítása és a javítások elvégzése;
 - n) a tároláshoz, a vezetékhálózathoz és az egyéb kiegészítő szolgáltatásokhoz való hozzáférés 33. cikk szerinti feltételeinek figyelemmel kísérése és felülvizsgálata. Abban az esetben, ha a tároláshoz való hozzáférés rendszerét a 33. cikk (3) bekezdésének megfelelően határozzák meg, akkor ez a feladat nem foglalja magában a díjak felülvizsgálatát.
 - o) más hatáskörrel rendelkező hatóságokkal közösen hozzájárulás a fogyasztóvédelmi intézkedések, köztük az I. mellékletben szereplő intézkedések tényleges életbe léptetéséhez és betartatásához;
 - p) legalább évente ajánlások közzététele az ellátási díjszabásokról 3. cikknek való megfelelésével kapcsolatban, és adott esetben ezek továbbítása a versenyhivataloknak;
 - q) a felhasználók fogyasztási adataihoz való hozzáférés biztosítása, a fogyasztási adatokra vonatkozó, országos szinten egységesített – szabadon választhatóan alkalmazható – közérthető formátum és az I. melléklet h) pontja alatti adatokhoz való gyors hozzáférés biztosítása valamennyi felhasználó számára;

- r) a szállításirendszer-üzemeltetők, elosztórendszer-üzemeltetők, az ellátók és felhasználók, valamint egyéb piaci szereplők szerepével és felelősségével kapcsolatos, [a/az] 715/2009/EK rendelet szerinti szabályok végrehajtásának figyelemmel kísérése;
- s) azon követelmények helyes alkalmazásának figyelemmel kísérése, amelyek annak eldöntésére szolgálnak, hogy egy földgázról a 33. cikk (3) vagy (4) bekezdése alá tartozik-e; és
- t) a 46. cikkben említett biztonsági intézkedések végrehajtásának figyelemmel kísérése;
- u) hozzájárulás az adatcserére vonatkozó eljárások kompatibilitásához a legfontosabb regionális szintű piaci eljárások tekintetében.

(2) Amennyiben valamely tagállam úgy rendelkezett, az (1) bekezdésben meghatározott figyelemmel kíséresi feladatokat a szabályozó hatóságoktól eltérő, más hatóság is elláthatja. Ez esetben az ilyen figyelemmel kísérésből származó információt a lehető leggyorsabban a szabályozó hatóság rendelkezésére kell bocsátani.

A szabályozó hatóság – függetlenségét megőrizve, saját különös hatásköreinek sérelme nélkül és a jobb szabályozás elveivel összhangban – az (1) bekezdésben meghatározott feladatai elvégzésekor szükség esetén konzultálhat a szállításirendszer-üzemeltetőkkel, és adott esetben szorosan együttműködik a többi érintett országos hatósággal.

A szabályozó hatóság vagy az Ügynökség által ezen irányelv értelmében adott jóváhagyások nem érintik azt, hogy a szabályozó hatóság a jövőben kellően indokolt esetekben éljen az e cikk szerinti hatásköreivel, valamint alkalmazza az egyéb érintett hatóságok vagy a Bizottság által kiszabott szankciókat.

(3) Ha a 14. cikk értelmében független rendszerüzemeltetőt jelöltek ki, a szabályozó hatóság az e cikk (1) bekezdése alapján ráruházott feladatok mellett az alábbiakat végzi:

- a) figyelemmel kíséri, hogy a szállítási rendszer tulajdonosa és a független rendszerüzemeltető teljesíti-e az e cikk szerinti kötelezettségeit, kötelezettségzegés esetén pedig a (4) bekezdés d) pontjával összhangban szankciókat szab ki;
- b) figyelemmel kíséri a független rendszerüzemeltető és a szállítási rendszer tulajdonosa közötti kapcsolatokat és kommunikációt annak érdekében, hogy biztosítsa a független rendszerüzemeltető kötelezettségeinek teljesítését és különösen jóváhagyja a szerződéseket, és vitarendező hatóságként jár el a független rendszerüzemeltető és a szállítási rendszer tulajdonosa közötti, a (11) bekezdés értelmében bármelyik fél által benyújtott panasz ügyében;
- c) a 14. cikk (2) bekezdésének c) pontja szerinti eljárás sérelme nélkül, az első tízéves hálózatfejlesztési terv esetében jóváhagyja a független rendszerüzemeltető által évente benyújtandó beruházási tervet és a többéves hálózatfejlesztési tervet;

d) biztosítja, hogy a független rendszerüzemeltető által beszedett hálózathasználati díjak a hálózattulajdonost vagy hálózattulajdonosokat megillető bevételt is magukban foglalják, amely a hálózati eszközök és az abba eszközölt új beruházások megfelelő ellentételezését szolgálja, feltéve hogy erre gazdaságos és hatékony módon kerül sor; és

e) jogosult – akár előzetes bejelentés nélkül is – ellenőrzést tartani a szállításirendszer-tulajdonos és a független rendszerüzemeltető telephelyein.

(4) A tagállamok biztosítják, hogy a szabályozó hatóságok az (1), (3) és (6) bekezdésben említett feladatok gyors és hatékony végrehajtását lehetővé tevő hatáskörrel rendelkezzenek. E célból a szabályozó hatóság hatásköre legalább a következőkre terjed ki:

a) földgázipari vállalkozásokat kötelező határozatok kibocsátása;

b) a földgázpiacok működésével kapcsolatos vizsgálatok elvégzése, továbbá döntés a valóságos verseny elősegítéséhez és a piac megfelelő működéséhez szükséges és arányos intézkedésekről, és azok bevezetése. A versenyjoggal kapcsolatos vizsgálat lefolytatásakor, szükség esetén, a szabályozó hatóság jogosult a nemzeti versenyhatósággal és pénzügyi szabályozókkal vagy a Bizottsággal együttműködni;

c) feladataik teljesítéséhez bármilyen szükséges tájékoztatás megkövetelése a földgázipari vállalkozásoktól, beleértve a harmadik fél hozzáféréseinek elutasítására vonatkozó indokokat, valamint a hálózat megerősítéséhez szükséges intézkedésekre vonatkozó bármilyen tájékoztatást;

d) hatékony, arányos és visszatartó erejű szankciók kiszabása azokra a földgázipari vállalkozásokra, amelyek nem teljesítik az ezen irányelv szerinti kötelezettségeiket vagy a szabályozó hatóság vagy az Ügynökség vonatkozó, jogilag kötelező erejű határozatait, illetve ilyen szankciók kiszabására javaslattevő a hatáskörrel rendelkező bíróságoknak. Ez magában foglalja az ezen irányelv szerinti megfelelő kötelezettségeik be nem tartása esetére a szállításirendszer-üzemeltető vonatkozásában a szállításirendszer-üzemeltető éves forgalmának legfeljebb 10 %-áig terjedő, vagy adott esetben a vertikálisan integrált vállalkozás vonatkozásában a vertikálisan integrált vállalkozás éves forgalmának legfeljebb 10 %-áig terjedő szankciók kiszabására vonatkozó hatáskört, illetve ilyen szankciók kiszabására irányuló javaslattevő; és

e) megfelelő nyomozási jog és a vonatkozó utasítási hatáskör a (11) és a (12) bekezdés szerinti vitarendezés céljából.

(5) Ha a IV. fejezettel összhangban szállításirendszer-üzemeltetőt jelöltek ki, a szabályozó hatóság az e cikk (1) és a (4) bekezdése alapján ráruházott feladatok és hatáskörök mellett legalább a következő feladatokat látja el, és hatásköre legalább a következőkre terjed ki:

- a) a (4) bekezdés d) pontjával összhangban szankció kiszabása a vertikálisan integrált vállalkozásnak kedvező megkülönböztető magatartás esetén;
- b) a szállításrendszer-üzemeltető és a vertikálisan integrált vállalkozás közötti kommunikáció figyelemmel kísérése annak biztosítása érdekében, hogy a szállításrendszer-üzemeltető teljesítse kötelezettségeit;
- c) eljárás vitarendező hatóságként a vertikálisan integrált vállalkozás és a szállításrendszer-üzemeltető között a (11) bekezdés értelmében benyújtott bármely panasz ügyében;
- d) a vertikálisan integrált vállalkozás és a szállításrendszer-üzemeltető közötti kereskedelmi és pénzügyi kapcsolatok figyelemmel kísérése, a kölcsönök területét is beleértve;
- e) a vertikálisan integrált vállalkozás és a szállításrendszer-üzemeltető közötti valamennyi kereskedelmi és pénzügyi megállapodás jóváhagyása, feltéve hogy ezek megfelelnek a piaci feltételeknek;
- f) a megfelelésért felelős tisztviselő általi, a 21. cikk (4) bekezdésének megfelelő értesítés esetén indokolás kérése a vertikálisan integrált vállalkozástól. Az ilyen indokolásnak különösen arra vonatkozóan kell bizonyítékot tartalmaznia, hogy nem valósult meg a vertikálisan integrált vállalkozásnak kedvező megkülönböztető magatartás;
- g) ellenőrzések – köztük előre be nem jelentett ellenőrzések – végzése a vertikálisan integrált vállalkozás és a szállításrendszer-üzemeltető telephelyein; és
- h) a szállításrendszer-üzemeltető valamennyi feladatának vagy bizonyos feladatainak átruházása a 14. cikkel összhangban kinevezett független rendszerüzemeltetőre, amennyiben a szállításrendszer-üzemeltető tartósan nem tesz eleget az ezen irányelv szerinti kötelezettségeinek, különösen akkor, ha ismételt a vertikálisan integrált vállalkozásnak kedvező megkülönböztető magatartást tanúsít.
- (6) A szabályozó hatóságok felelősek legalább a következőkre vonatkozó feltételek kiszámításához vagy meghatározásához használt módszertanoknak – azok hatálybalépése előtt kellő időben történő – megállapításáért vagy jóváhagyásáért:
- a) a nemzeti hálózatokhoz való csatlakozás és a hálózati hozzáférés feltételei, beleértve a szállítási és elosztási díjakat is, valamint az LNG-létesítményekhez való hozzáférés feltételei és tarifái. Ezeket a díjakat vagy módszereket úgy kell meghatározni, hogy a hálózatok és LNG-létesítmények működőképességének biztosításához szükséges beruházásokat el lehessen elvégezni;
- b) kiegyenlítő szolgáltatások nyújtása, amit a leggazdaságosabb módon kell végezni, és amelyeknek megfelelő módon ösztönözniük kell a hálózatfelhasználókat arra, hogy kiegyensúlyozzák az általuk betáplált és vételezett mennyiséget. A kiegyenlítő szolgáltatásokat tisztességes és megkülönböztetéstől mentes módon kell nyújtani, és tárgyilagos kritériumokon kell alapulniuk; és
- c) a határon átnyúló infrastruktúrához való hozzáférés, ideértve a kapacitásallokálásra és a szűk keresztmetszetek kezelésére vonatkozó eljárásokat is.
- (7) Az alkalmazott módszertanokat vagy a szerződési feltételeket nyilvánosságra kell hozni.
- (8) A díjak vagy a módszerek és a kiegyenlítő szolgáltatások meghatározásakor vagy jóváhagyásakor a szabályozó hatóságok biztosítják, hogy a szállítási vagy elosztórendszer-üzemeltetők rövid és hosszú távon egyaránt megfelelően ösztönözve legyenek a hatékonyság javítására, a piaci integrációnak és az ellátás biztonságának az elősegítésére valamint a kapcsolódó kutatási tevékenységek támogatására.
- (9) A szabályozó hatóságok felügyelik a szűk keresztmetszetek kezelését a nemzeti földgázszállító-hálózatokon és rendszerösszekötőkön belül, valamint a szűk keresztmetszetek kezelésére vonatkozó szabályok betartását. E célból a szállításrendszer-üzemeltetők vagy piaci szereplők kötelesek benyújtani a nemzeti szabályozó hatóságoknak a szűk keresztmetszetek kezelésére vonatkozó szabályaikat, ideértve a kapacitáselosztási szabályaikat is. A nemzeti szabályozó hatóságok kérhetik e szabályok módosítását.
- (10) A szabályozó hatóságok jogosultak szükség esetén megkövetelni a szállítási-, a tárolási- és az elosztórendszer-üzemeltetőktől, továbbá az LNG-létesítmények rendszerüzemeltetőitől az e cikkben említett feltételek – köztük a díjak és a módszerek – módosítását annak biztosítása érdekében, hogy azok arányosak és megkülönböztetéstől mentesen alkalmazhatók legyenek. Abban az esetben, ha a tárolókhoz való hozzáférést a 33. cikk (3) bekezdése szerint határozzák meg, ebbe a feladatkörbe a díjak módosítása nem tartozik bele. A szállítási és elosztási díjak megállapításának késedelme esetén a nemzeti szabályozó hatóságok jogosultak ideiglenes szállítási és elosztási díjakat vagy módszereket meghatározni és jóváhagyni, és határozatot hozni a megfelelő kiegyenlítő intézkedésekről, amennyiben a végleges díjak vagy módszerek az előzetesen megállapított díjaktól vagy módszerektől eltérnek.
- (11) A szállítási-, tárolási- vagy elosztórendszer-üzemeltetőkkel vagy LNG-létesítmények rendszerüzemeltetőivel szemben az adott üzemeltető ezen irányelv szerinti kötelezettségeivel kapcsolatban panasszal élő fél panaszait a szabályozó hatósághoz nyújthatja be, amely az ügyben vitarendező hatóságként eljárva a panasz beérkezését követő két hónapon belül döntést hoz. Amennyiben a szabályozó hatóságoknak további információkra van szüksége, ez a határidő két hónappal meghosszabbítható. Ez a meghosszabbított határidő a panaszos beleegyezésével ismét meghosszabbítható. A szabályozó hatóság döntése kötelező erővel rendelkezik mindaddig, amíg azt jogorvoslat alapján meg nem változtatják.
- (12) Bármely érintett fél, aki vagy amely jogosult panaszt emelni az e cikk szerinti módszerekre vonatkozó döntéssel szemben, vagy ha a szabályozó hatóságnak a javasolt díjakra vagy módszerekre vonatkozóan konzultációs kötelezettsége van, a döntés vagy a döntési javaslat közzétételét követő két hónapon belül vagy – ha a tagállam úgy rendelkezik, rövidebb időn belül – a döntés felülvizsgálatát kérheti. Az ilyen panasznak nincs halasztó hatálya.

(13) A tagállamok megfelelő és hatékony szabályozási, ellenőrzési és átláthatóságot biztosító mechanizmusokat hoznak létre azért, hogy elkerülhető legyen bármilyen piaci erőfölénnyel való – különösen a fogyasztók sérelmére történő – visszaélés és ellenséges felvásárlásra irányuló magatartás. Ezeknél a mechanizmusoknál figyelembe veszik a Szerződés és különösen 82. cikkének rendelkezéseit.

(14) A tagállamok gondoskodnak a megfelelő intézkedések meghozataláról – beleértve a nemzeti jog szerint alkalmazandó közigazgatási intézkedéseket és büntetőjogi eljárásokat – azok ellen a felelős természetes vagy jogi személyek ellen, akik vagy amelyek ennek az irányelvnek a bizalmas információk kezelésére vonatkozó rendelkezéseit megsértik.

(15) A (11) és (12) bekezdésben említett panaszok nem séríntik a közösségi vagy nemzeti jog szerinti jogorvoslati jogok gyakorlását.

(16) A szabályozó hatóságok által hozott döntéseket a bírósági felülvizsgálat lehetővé tétele érdekében teljeskörűen meg kell indokolni és alá kell támasztani, továbbá a nyilvánosság számára közzé kell tenni az üzleti szempontból érzékeny információk bizalmas jellegének megóvása mellett.

(17) A tagállamok gondoskodnak egy olyan nemzeti szintű megfelelő mechanizmus létrehozásáról, amelynek alapján a szabályozó hatóság határozata által érintett fél a felektől és valamenyny kormánytól független testülethez fordulhat jogorvoslatért.

42. cikk

A határokon átnyúló ügyek szabályozása

(1) A szabályozó hatóságok szorosan konzultálnak és együttműködnek egymással, továbbá az ezen irányelv szerinti feladataik teljesítéséhez szükséges valamennyi információval ellátják egymást és az Ügynökséget. Az információcsere tárgyát képező adat tekintetében az adatot átvevő hatóság ugyanolyan szintű titoktartást biztosít, mint amilyet az adatot továbbító hatóságtól megkövetelnek.

(2) A szabályozó hatóságok legalább regionális szinten együttműködnek az alábbiak érdekében:

- a) olyan működési megállapodások létrehozása, amelyek biztosítják a hálózat optimális kezelését, előmozdítják a közös földgázátvitel kialakítását és a határkeresztező kapacitások allokációját, valamint biztosítják a régióon belüli és a régiók közötti tényleges verseny kialakulásához és az ellátás biztonságának fokozásához szükséges rendszerösszekötő kapacitás megfelelő szintjét, többek között új összekapcsolások révén, a különféle tagállamok ellátó-vállalkozásai közötti megkülönböztetés nélkül;
- b) a szállítási rendszer-üzemeltetőkre és egyéb piaci szereplőkre vonatkozó valamennyi hálózati szabályzat kidolgozásának koordinálása; és

c) a szűk keresztmetszetek kezelésére vonatkozó szabályok kidolgozásának összehangolása.

(3) A nemzeti szabályozó hatóságok a szabályozói együttműködés elősegítése érdekében egymással együttműködési megállapodásokat köthetnek.

(4) A (2) bekezdésben említett intézkedéseket szükség esetén az egyéb érintett nemzeti hatóságokkal szoros konzultációt folytatva és azok saját hatáskörének sérelme nélkül kell végrehajtani.

(5) A Bizottság iránymutatásokat fogadhat el a szabályozó hatóságok egymással és az Ügynökséggel való együttműködési kötelezettségének mértékéről. Az ezen irányelv nem alapvető fontosságú elemeinek kiegészítéssel történő módosítására irányuló ezen intézkedéseket az 51. cikk (3) bekezdésében említett ellenőrzéssel történő szabályozási bizottsági eljárással összhangban kell elfogadni.

43. cikk

Megfelelés az iránymutatásoknak

(1) Bármely szabályozó hatóság és a Bizottság is az Ügynökség véleményét kérheti abban az ügyben, hogy egy szabályozó hatóság határozata megfelel-e az ebben az irányelvben vagy [a/az] 715/2009/EK rendeletben említett iránymutatásoknak.

(2) Az Ügynökség a kérelem kézhezvételétől számított három hónapon belül megküldi véleményét az azt benyújtó szabályozó hatóságnak, vagy értelemszerűen a Bizottságnak, továbbá a szóban forgó határozatot hozó szabályozó hatóságnak.

(3) Ha a határozatot hozó szabályozó hatóság az e vélemény kézhezvételétől számított négy hónapon belül nem teljesíti az Ügynökség véleményében foglaltakat, az Ügynökség megfelelően tájékoztatja a Bizottságot.

(4) Bármely szabályozó hatóság a kérdéses határozat dátumától számított két hónapon belül tájékoztathatja a Bizottságot, amennyiben úgy véli, hogy egy másik szabályozó hatóságnak a határokon keresztül történő kereskedelemre vonatkozó határozata nem felel meg az ebben az irányelvben vagy [a/az] 715/2009/EK rendeletben említett iránymutatásoknak.

(5) Ha a Bizottság, két hónappal azt követően, hogy az Ügynökség a (3) bekezdéssel összhangban vagy egy szabályozó hatóság a (4) bekezdéssel összhangban tájékoztatta – vagy saját kezdeményezésére a határozat dátumától számított három hónapon belül – megállapítja, hogy komoly kételemek merülnek fel azt illetően, hogy a szabályozó hatóság határozata megfelel-e az ebben az irányelvben vagy [a/az] 715/2009/EK rendeletben említett iránymutatásoknak, az ügy további kivizsgálása mellett dönthet. Ebben az esetben felkéri a szabályozó hatóságot és a szabályozási hatóság előtt folyó eljárás feleit, hogy nyújtsák be erre vonatkozó észrevételeiket.

(6) Ha a Bizottság az ügy további vizsgálatáról hoz határozatot, az erre vonatkozó határozat keltétől számított legfeljebb négy hónapon belül végleges határozatot hoz, amelyben:

- a) nem emel kifogást a szabályozó hatóság határozatával szemben; vagy
- b) az érintett szabályozó hatóságot határozatának visszavonására kötelezi azon az alapon, hogy az nem felelt meg az iránymutatásnak.

(7) Ha a Bizottság nem hoz határozatot az ügy további vizsgálatáról, vagy az (5), illetve (6) bekezdésben meghatározott határidőn belül nem hoz végleges határozatot, úgy kell tekinteni, hogy nem emelt kifogást a szabályozó hatóság határozata ellen.

(8) A szabályozó hatóság két hónapon belül végrehajtja a Bizottságnak a határozat visszavonására vonatkozó határozatát, és erről megfelelően tájékoztatja a Bizottságot.

(9) A Bizottság iránymutatásokat fogadhat el, amelyek részletesen meghatározzák azt az eljárást, melyet a szabályozó hatóságoknak, az Ügynökségnek és a Bizottságnak kell követnie annak megállapítására, hogy a szabályozó hatóságok határozatai megfelelnek-e az e cikkben említett iránymutatásoknak. Az ezen irányelv nem alapvető fontosságú elemeinek kiegészítéssel történő módosítására irányuló ezen intézkedéseket az 51. cikk (3) bekezdésében említett ellenőrzéssel történő szabályozási bizottsági eljárással összhangban kell elfogadni.

44. cikk

Nyilvántartás

(1) A tagállamok megkövetelik az ellátó vállalkozásoktól, hogy a nemzeti hatóságok – beleértve a szabályozó hatóságot, a nemzeti versenyhatóságokat –, valamint a Bizottság rendelkezésére, feladataik teljesítése céljából legalább öt évig tartsák nyilván valamennyi, a nagykereskedelmi felhasználókkal, a szállításirendszer-üzemeltetővel, a tárolásirendszer-üzemeltetővel, valamint az LNG-létesítmények rendszerüzemeltetőivel kötött, a gázellátási szerződésekkel és a gázderivatívák kapcsolatos ügyletekre vonatkozó adatot.

(2) Az adatok közé tartoznak az adott ügyletre jellegére vonatkozó részletek, például az időtartam, a szállítási és elszámolási szabályok, a mennyiség, a végrehajtás napja és ideje, valamint az ügyleti árak és az érintett nagykereskedelmi felhasználók azonosításának módja, továbbá a nem rendezett gázellátási szerződések és gázderivatívák pontos részletei.

(3) A szabályozó hatóság dönthet úgy is, hogy ezen információk egyes elemeit hozzáférhetővé teszi a piaci szereplők számára, feltéve hogy konkrét piaci szereplőre vagy konkrét ügyletre vonatkozó, üzleti szempontból érzékeny információt nem közölnek. E bekezdés nem alkalmazandó a 2004/39/EK irányelv hatálya alá tartozó pénzügyi eszközökkel kapcsolatos információkra.

(4) E cikk egységes alkalmazása érdekében a Bizottság iránymutatásokat fogadhat el, amelyek megállapítják a nyilvántartás módszereit és szabályait, valamint a megőrzendő adatok formátumát és tartalmát. Az ezen irányelv nem alapvető fontosságú elemeinek kiegészítéssel történő módosítására irányuló ezen intézkedéseket az 51. cikk (3) bekezdésében említett ellenőrzéssel történő szabályozási bizottsági eljárással összhangban kell elfogadni.

(5) Az ellátó vállalkozásoknak a nagykereskedelmi felhasználókkal, a szállításirendszer-üzemeltetővel, továbbá a tárolásirendszer-üzemeltetővel és az LNG-létesítmények rendszerüzemeltetőivel kötött, gázderivatívák kapcsolatos ügyletei tekintetében e cikk csak akkor alkalmazandó, ha a Bizottság elfogadta a (4) bekezdésben említett iránymutatásokat.

(6) E cikk rendelkezései a 2004/39/EK irányelv hatálya alá tartozó jogalanyok számára nem teremtenek újabb, az (1) bekezdésben említett hatóságokkal szembeni kötelezettségeket.

(7) Abban az esetben, ha az (1) bekezdésben említett hatóságoknak szükségük van arra, hogy hozzáférjenek a 2004/39/EK irányelv hatálya alá tartozó jogalanyok által vezetett nyilvántartáshoz, az említett irányelv szerint felelős hatóságok ezen hatóságok rendelkezésére bocsátják a kért adatokat.

IX. FEJEZET

KISKERESKEDELMI PIACOK

45. cikk

Kiskereskedelmi piacok

A Közösségben a jól működő és átlátható kiskereskedelmi piac kialakulásának elősegítése érdekében a tagállamok gondoskodnak azon feladat- és felelősségi körök meghatározásáról, amelyekkel a szállításirendszer-üzemeltetők, az elosztórendszer-üzemeltetők, az ellátó vállalkozások, a felhasználók, valamint szükség szerint más piaci szereplők a szerződéses feltételekkel, a felhasználókkal szembeni kötelezettségekkel, az adatszere- és az elszámolási szabályokkal, az adatok tulajdonjogával és a mérési felelősséggel összefüggésben rendelkeznek.

Ezeket a szabályokat nyilvánosságra kell hozni, kidolgozásuk során a felhasználók és ellátók hálózathoz való hozzáféréseinek elősegítésére kell törekedni, és azokat a szabályozó hatóságok vagy más érintett nemzeti hatóságok felülvizsgálhatják.

X. FEJEZET

ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

46. cikk

Védintézkedések

(1) Az energiapiacra fellépő hirtelen válság esetén, vagy amikor személyek biztonsága és testi épsége, készülékek, berendezések biztonsága vagy a hálózat integritása kerül veszélybe, a tagállamok ideiglenesen megtehetik a szükséges biztonsági intézkedéseket.

(2) Ezek az intézkedések csak a lehető legkisebb mértékben zavarhatják a belső piac működését, és nem haladhatják meg a hirtelen felmerült nehézségek orvoslásához elengedhetetlenül szükséges mértéket.

(3) Az érintett tagállam haladéktalanul értesíti ezekről az intézkedésekről a többi tagállamot és a Bizottságot, amely dönthet úgy, hogy a tagállamnak módosítania kell vagy meg kell szüntetnie az ilyen intézkedéseket, amennyiben azok torzítják a versenyt és kedvezőtlenül, a közérdekkel ellentétes módon befolyásolják a kereskedelmet.

47. cikk

Egyenlő versenyfeltételek

(1) Azoknak az intézkedéseknek, amelyeket a tagállamok ezen irányelv alapján hozhatnak az egyenlő versenyfeltételek megteremtése érdekében, összhangban kell állniuk a Szerződéssel, nevezetesen 30. cikkével, valamint a közösségi jogszabályokkal

(2) Az (1) bekezdésben említett intézkedéseknek arányosnak, megkülönböztetéstől mentesnek és átláthatónak kell lenniük. Ezen intézkedések csak a Bizottság értesítése és az attól kapott jóváhagyás után léphetnek életbe.

(3) A Bizottság a (2) bekezdésben említett értesítéstől számított 2 hónapon belül kell eljárnia. Ez az időszak a teljes körű tájékoztatás kézhezvételét követő napon kezdődik. Abban az esetben, ha a Bizottság e két hónapon belül nem lép fel, akkor úgy tekintendő, hogy nem emel kifogást a bejelentett intézkedésekkel szemben.

48. cikk

A take-or-pay kötelezettségekkel kapcsolatos eltérések

(1) Amennyiben egy földgázipari vállalkozás egy vagy több földgázellátási szerződésben rögzített take-or-pay kötelezettségeinek következtében súlyos pénzügyi, gazdasági nehézségekkel kerül szembe, vagy úgy véli, hogy ilyen nehézségekkel kerülhet szembe, kérelmet nyújthat be az érintett tagállamnak vagy a kijelölt hatáskörrel rendelkező hatóságnak a 32. cikktől való átmeneti eltérésre vonatkozóan. A kérelmeket a tagállamok választásának megfelelően eseti alapon a rendszerhez való hozzáférés megtagadása előtt vagy azt követően kell benyújtani. A tagállamok meg is adhatják a lehetőséget az érintett földgázipari vállalkozásnak a választásra, hogy a rendszerhez való hozzáférés megtagadása előtt vagy után terjessze be kérelmét. Ha egy földgázipari vállalkozás megtagadta a hozzáférést, a kérelmet haladéktalanul be kell nyújtani. A kérelmekhez mellékelni kell a probléma mértékével és jellegével, valamint a földgázipari vállalkozásnak a probléma megoldására tett erőfeszítéseivel összefüggő összes információt.

Amennyiben nem áll rendelkezésre ésszerű alternatív megoldás, a tagállam vagy a kijelölt hatáskörrel rendelkező hatóság a (3) bekezdés figyelembevételével mellett megadhatja az eltérést.

(2) A tagállam vagy a kijelölt hatáskörrel rendelkező hatóság haladéktalanul értesíti a Bizottságot az eltérés megadására vonatkozó döntéséről és az azzal kapcsolatos releváns információkról. Ezeket az információkat a Bizottságnak összesített formában kell benyújtani, hogy lehetővé tegyék számára a kellően megalapozott döntés meghozatalát. A Bizottság az ezen értesítés kézhezvételét követő nyolc héten belül kérheti az érintett tagállamtól vagy hatáskörrel rendelkező hatóságtól, hogy az eltérés megadásával kapcsolatos döntését módosítsa vagy vonja vissza.

Amennyiben az érintett tagállam vagy a hatáskörrel rendelkező hatóság négy héten belül nem teljesíti e kérést, az 51. cikk (2) bekezdésében említett tanácsadói eljárásnak megfelelően haladéktalanul végleges döntést hoznak.

A Bizottság az üzleti szempontból érzékeny információt bizalmasan kezeli.

(3) Az (1) bekezdésben említett eltérésekkel kapcsolatos döntés meghozatalakor a tagállam vagy az általa kijelölt hatáskörrel rendelkező hatóság, valamint a Bizottság különösen a következő kritériumokat veszi figyelembe:

- a) a versenyképes földgázpiac kialakításának célja;
- b) a közszolgáltatási kötelezettségek teljesítése és az ellátás biztonságának biztosítása;
- c) a földgázipari vállalkozás helyzete a gázpiacon és a verseny pillanatnyi állása a nevezett piacon;
- d) a földgázipari vállalkozások, szállítók vállalkozások vagy feljogosított felhasználók gazdasági és pénzügyi nehézségeinek súlyossága;
- e) a szóban forgó szerződés vagy szerződések aláírásának időpontja és feltételei, beleértve azt is, hogy milyen mértékben veszik figyelembe a piac változásait;
- f) a probléma megoldására tett erőfeszítések;
- g) az a mérték, amennyire az illető vállalkozás ésszerű körülmények között előre látható volt a take-or-pay kötelezettségek elfogadásakor, hogy – tekintettel ezen irányelv előírásaira – azok komoly nehézségeket fognak eredményezni;
- h) a rendszernek más rendszerekkel való összeköttetésének mértéke és ezen rendszerek közötti együttműködethetőség mértéke; és
- i) milyen hatással lehet az eltérés megadása ezen irányelv megfelelő alkalmazására a földgáz belsőpiaci zökkenőmentes működésének tekintetében.

A 2003. augusztus 4-ét megelőzően megkötött take-or-pay szerződésekkel kapcsolatos eltérés iránti kérelmekről hozott döntések nem vezethetnek olyan helyzethez, amelyben lehetetlen gazdaságilag életképes alternatív megoldásokat találni. A súlyos nehézségeket nem létezőnek kell tekinteni minden olyan esetben, amikor a földgáz-értékesítés nem esik a gázellátási take-or-pay szerződésekben rögzített minimális átvételi mennyiség szintje alá, vagy, amennyiben az érintett földgázellátási take-or-pay szerződések módosíthatók, vagy a földgázipari vállalkozás értékesítési alternatívákat talál.

(4) Azok a földgázipari vállalkozások, amelyek nem kapták meg az e cikk (1) bekezdésében említett eltérést, nem tagadhatják meg, vagy a továbbiakban már nem tagadhatják meg a gázellátási szerződésben vállalt take-or-pay kötelezettségre való hivatkozással a hálózati hozzáférést. A tagállamok biztosítják, hogy a 32–44. cikk rendelkezéseit betartják.

(5) A fenti rendelkezések értelmében megadott eltéréseket megfelelően indokolni kell. A Bizottság a döntést az Európai Unió Hivatalos Lapjában teszi közzé.

(6) A Bizottság 2008. augusztus 4-ig áttekintő jelentést nyújt be az e cikk alkalmazása során nyert tapasztalatokról, azért hogy az Európai Parlament és a Tanács időben megfontolhassa, szükség van-e e cikk kiigazítására.

49. cikk

Kialakulóban lévő és elszigetelt piacok

(1) Más tagállam összekapcsolt hálózataihoz közvetlenül nem kapcsolódó tagállamok, amelyek csupán egyetlen külső főellátóval rendelkeznek, eltérhetnek a 4., 9., 37. és/vagy 38. cikktől. Azt az ellátó vállalkozást kell főellátónak tekinteni, amelynek piaci részesedése 75 %-nál nagyobb. Bármely ilyen eltérés automatikusan megszűnik, amikor az ebben az albekezdésben említett feltételeknek legalább az egyike már nem teljesül. A Bizottságot értesíteni kell minden ilyen eltérésről.

Ciprus eltérhet a 4., 9., 37. és/vagy 38. cikktől. Az ilyen eltérés megszűnik abban az időpontban, amelytől kezdődően Ciprus nem tekinthető elszigetelt piacnak.

A 4., 9., 37. és/vagy 38. cikk nem alkalmazandó Észtországra, Lettországra és/vagy Finnországra addig az időpontig, amíg ezen országok bármelyike közvetlenül kapcsolódik valamely – Észtországtól, Lettországtól, Litvániától és Finnországtól eltérő – tagállam összekapcsolt hálózatahoz. Ez az albekezdés nem érinti az e bekezdés első albekezdése szerinti eltéréseket.

(2) Kialakulóban lévő piacnak minősülő tagállam, amely ezen irányelv alkalmazása folytán lényeges problémákba ütközne, eltérhet a 4., 9. cikk, a 13. cikk (1) és (3) bekezdése, a 14., a 24. cikk, a 25. cikk (5) bekezdése, a 26., 31. és 32. cikke a 37. cikk (1) bekezdése és/vagy a 38. cikk alkalmazásától. Az ilyen eltérés automatikusan megszűnik abban a pillanatban, amikor a tagállam már nem minősül kialakulóban lévő piacnak. A Bizottságot értesíteni kell minden ilyen eltérésről.

Ciprus eltérhet a 4. és 9. cikktől, 13. cikk (1) és (3) bekezdésétől, a 14. és 24. cikktől, a 25. cikk (5) bekezdésétől, a 26., 31. és 32. cikktől, a 37. cikk (1) bekezdésétől és/vagy a 38. cikktől. Az ilyen eltérés megszűnik abban az időpontban, amelytől kezdődően Ciprus nem tekinthető kialakulóban lévő piacnak.

(3) Abban az időpontban, amikor a (2) bekezdés első albekezdésében említett eltérés megszűnik, a feljogosított felhasználók meghatározása piacnyitást eredményez, amelynek mértéke a nemzeti gázpiac teljes éves gázfogyasztásának legalább 33 %-a. Ezt követően két évvel a 37. cikk (1) bekezdésének b) pontját, és ezt követően három évvel pedig a 37. cikk (1) bekezdésének c) pontját kell alkalmazni. Amíg a 37. cikk (1) bekezdésének b) pontja alkalmazandó, az e cikk (2) bekezdésben említett tagállam dönthet úgy, hogy a kiegészítő szolgáltatások és az újragázosítási folyamathoz szükséges átmeneti tárolás, valamint azt követően a gáznak a szállítórendszerhez történő szállítása tekintetében nem alkalmazza a 32. cikk rendelkezéseit.

(4) Amennyiben ezen irányelv alkalmazása lényeges gondokat okozna valamely tagállam földrajzilag behatárolható területén, különösen a szállítási és fő elosztási infrastruktúra fejlesztése tekintetében, valamint a beruházások ösztönzése céljából a tagállam kérheti a Bizottságtól az említett területen végzett fejlesztések érdekében a 4. és 9. cikke a 13. cikk (1) és (3) bekezdése, a 14. és 24. cikke a 25. cikk (5) bekezdése, a 26., 31. és 32. cikke a 37. cikk (1) bekezdésének és/vagy a 38. cikk alkalmazásától való átmeneti eltérést.

(5) A Bizottság, különösen a következő feltételek figyelembevételével mellett, megadhatja a (4) bekezdésben említett eltérést:

- olyan infrastrukturális beruházás iránti igény, amely verseny-
piaci körülmények között nem lenne gazdaságos;
- a szükséges beruházás mértéke és várható megtérülése;
- a gázhálózat méretei és kiépítettségének foka az érintett területen;
- az érintett gázpiac kilátásai;
- az érintett terület vagy régió földrajzi mérete és jellemzői, társadalmi-gazdasági és népesedési mutatói.

A nem elosztási célú gázinfrastruktúrára csak akkor adható eltérés, ha más gázinfrastruktúra még nem létesült a területen, vagy ha a gázinfrastruktúra tíz évnél nem régebben létesült. Az átmeneti eltérés nem haladhatja meg a terület első gázellátásától számított legfeljebb tíz évet.

Az elosztási infrastruktúrára adható eltérés időtartama nem haladhatja meg a területnek az említett infrastruktúrán keresztül első alkalommal történő gázellátásától számított húsz évet.

(6) A 9. cikk nem alkalmazandó Ciprusra, Luxemburgia és/vagy Máltára.

(7) A Bizottság a (4) bekezdés értelmében beadott kérelmekről az (5) bekezdés szerint meghozandó döntése előtt a szükséges titoktartás mellett értesíti a tagállamokat. Ezen döntést, valamint az (1) és (2) bekezdésben említett eltéréseket közzéteszik az Európai Unió Hivatalos Lapjában.

(8) Görögország eltérhet ezen irányelv 4., 24., 25., 26., 32., 37. és/vagy 38. cikkétől az általa 2002. március 15-e előtt a 98/30/EK irányelvnek megfelelően kibocsátott engedélyekben meghatározott földrajzi területek és időtartamok esetében, bizonyos földrajzi területek elosztóhálózatainak fejlesztése és kizárólagos használata céljából.

50. cikk

Felülvizsgálati eljárás

Abban az esetben, ha az 52. cikk (6) bekezdésében említett jelentés alapján a Bizottság arra a következtetésre jut – tekintettel egy tagállamban a hálózati hozzáférés megvalósításának hatékony módjára, amely teljes mértékben eredményes, megkülönböztetéstől mentes és akadálytalan hálózati hozzáférést tesz lehetővé –, hogy az ezen irányelv alapján a vállalkozások számára előírt bizonyos kötelezettségek (beleértve az elosztórendszer-üzemeltetőkre vonatkozó jogi szétválasztási kötelezettségeket) nem állnak arányban az elérni kívánt céllal, az adott tagállam kérelmet nyújthat be a Bizottsághoz a kérdéses követelmények alól való felmentés érdekében.

Az ilyen kérelmet a tagállam haladéktalanul benyújtja a Bizottsághoz, mellékelve minden releváns információt annak bizonyítására, hogy a jelentésben megállapított tényleges hálózati hozzáférés a jövőben is megmarad.

Az értesítés kézhezvételét követő három hónapon belül a Bizottság állást foglal a tagállam kérelmét illetően, és adott esetben javaslatot terjeszt be az Európai Parlamenthez és a Tanácshoz az ezen irányelv vonatkozó rendelkezéseinek módosítására. Az ezen irányelv módosítására tett javaslataiban a Bizottság javasolhatja a tagállam felmentését bizonyos követelmények alól, feltéve ha a tagállam adott esetben végrehajtja a szükséges, azonos hatású intézkedéseket.

51. cikk

Bizottság

(1) A Bizottság munkáját egy bizottság segíti.

(2) Az e bekezdésre történő hivatkozás esetén az 1999/468/EK határozat 3. és 7. cikkét kell alkalmazni, figyelemmel 8. cikkének rendelkezéseire.

(3) Az e bekezdésre történő hivatkozás esetén az 1999/468/EK határozat 5a. cikkének (1)–(4) bekezdését és 7. cikkét kell alkalmazni, figyelemmel 8. cikkének rendelkezéseire is.

52. cikk

Jelentések

(1) A Bizottság figyelemmel kíséri és felülvizsgálja ennek az irányelvnek az alkalmazását, és első alkalommal 2004. december 31-ig, majd ezt követően évente átfogó jelentést küld az elért előrelépésről az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak. Az előrelépésről szóló jelentésnek ki kell terjednie legalább az alábbiakra:

- a) egy teljes és tökéletesen működő belső földgázpiac létrehozása közben szerzett tapasztalatok és az elért előrelépés, valamint a még meglévő akadályok, beleértve a piaci erőfölény, a piaci koncentráció, az ellenséges felvásárlásra irányuló vagy versenyellenes magatartás vonatkozásait;
- b) az ezen irányelv alapján megadott eltérések, beleértve a 26. cikk (4) bekezdése szerinti eltérésnek a küszöbérték esetleges módosítása céljából történő alkalmazását;
- c) milyen mértékben voltak eredményesek az ezen irányelvben foglalt szétválasztási és díjmegállapítási előírások a Közösség gázhálózatahoz való tisztességes és megkülönböztetéstől mentes hozzáférés és az azonos szintű verseny biztosításának tekintetében, valamint a gázpiac felhasználók előtti megnyitásának gazdasági, társadalmi és környezetvédelmi következményei;
- d) a földgázhálózat kapacitása szintjének és a földgázellátás biztonságának vizsgálata a Közösségen belül, különös tekintettel a jelenlegi és várható kínálat/kereslet egyensúlyra, figyelembe véve a területek közötti fennálló reális cserekapacitást és a tárolókapacitások kiépítését (beleértve a piacszáblozás arányosságának kérdését is az említett területen);
- e) különös figyelmet kell fordítani a tagállamokban hozott intézkedésekre, amelyekkel a csúcsigényeket és egy vagy több ellátó kiesését kezelik;
- f) általános értékelés a földgáztermelő, -exportáló vagy -szállító harmadik országokkal fennálló kétoldalú kapcsolatok tekintetében elért haladásról, beleértve a piaci integrációban, kereskedelemben, valamint a harmadik országok hálózataihoz való hozzáférés terén elért haladást;
- g) az ezen irányelv rendelkezéseire nem kapcsolódó esetleges harmonizációs követelmények iránti igény.

Adott esetben az előrelépésről szóló jelentés ajánlásokat és intézkedéseket is tartalmazhat a piaci erőfölény és piaci koncentráció negatív hatásainak kivédésére.

A jelentésben a Bizottság a földgázpiaci ENTSO-val konzultálva megvizsgálhatja egy egységes európai szállításirendszer-üzemeltetőnek a szállításirendszer-üzemeltetők általi létrehozásának megvalósíthatóságát.

(2) Minden második évben az (1) bekezdésben említett előrelépésről szóló jelentésnek tartalmaznia kell egy elemzést a tagállamok által a közszolgáltatási kötelezettségek kielégítése érdekében hozott különböző intézkedésekről, valamint az ezen intézkedések hatékonyságáról és különösen a földgázpiacon zajló versenyre gyakorolt hatásáról. Adott esetben a jelentés ajánlásokat is tartalmazhat azokra a nemzeti szinten alkalmazható intézkedésekre vonatkozóan, amelyek segítségével magas közszolgáltatási színvonal érhető el, vagy olyan intézkedésekre vonatkozóan, amelyekkel a piac elzárása megakadályozható.

(3) A Bizottság 2013. március 3-ig az általános felülvizsgálat részeként részletes konkrét jelentést nyújt be az Európai Parlamenthez és a Tanácshoz, amelyben bemutatja, hogy az IV. fejezet szerinti szétválasztási követelmények milyen mértékben bizonyultak eredményesnek a szállítási rendszer-üzemeltetők teljes körű és valódi függetlenségének biztosítása terén, a hatékony és eredményes szétválasztást használva fel viszonyítási alapként.

(4) A (3) bekezdés szerinti értékeléshez a Bizottság különösen a következő kritériumokat veszi figyelembe: a hálózatokhoz való tisztességes és megkülönböztetéstől mentes hozzáférés, hatékony szabályozás, a piaci igényeket kielégítő hálózatfejlesztés, torzulást nem okozó beruházásösztönzők, a rendszerösszekötő infrastruktúra fejlesztése, valódi verseny a Közösség energiapiacain, valamint az ellátás biztonságának helyzete a Közösségben.

(5) A Bizottság – adott esetben és különösen akkor, ha a (3) bekezdésben említett részletes jelentés megállapítja, hogy a (4) bekezdésben említett feltételek biztosítása a gyakorlatban nem történt meg – konkrét javaslatokat terjeszt az Európai Parlament és a Tanács elé a szállítási rendszer-üzemeltetőknek a 2014. március 3-ig megvalósítandó, teljes körű valódi függetlenségének biztosítására vonatkozóan.

(6) A Bizottság legkésőbb 2006. január 1-jéig részletes jelentést terjeszt az Európai Parlament és a Tanács elé, amelyben bemutatja a földgáz belső piacának kialakításában elért előrelépéseket. Ez a jelentés különösen a következőkre terjed ki:

- a megkülönböztetéstől mentes hálózati hozzáférés megléte;
- hatékony szabályozás;
- a rendszerösszekötő infrastruktúra fejlesztése, a tranzit feltételei és az ellátás biztonságának helyzete a Közösségben;
- a piacnyitás kisvállalkozásokra és háztartási felhasználókra gyakorolt előnyeinek mértéke, különös tekintettel a közszolgáltatási szabványokra,
- a gyakorlatban mennyire nyitottak a piacok a valódi versenyre, beleértve a piaci erőfölényt, a piaci koncentrációt és az ellenséges felvásárlásra irányuló vagy versenyellenes magatartás vonatkozásait;
- a gyakorlatban a felhasználók mennyire váltanak szolgáltatót, illetve tárgyalják újra a díjszabásokat;
- az árak alakulása, beleértve a beszerzési árakat is, a piacnyitás mértékének függvényében;
- létezik-e hatékony és megkülönböztetéstől mentes hozzáférés harmadik fél számára a gáztároláshoz, ha az műszakilag és/vagy gazdaságilag szükséges a rendszerhez való hatékony hozzáféréshez;
- az ezen irányelv alkalmazása során nyert tapasztalatok, ami a vertikálisan integrált vállalkozásokban a rendszerüzemeltetők tényleges függetlenségét illeti, valamint az a kérdés, hogy vajon kidolgoztak-e olyan további intézkedéseket a funkcionális függetlenség és a számvitel szétválasztása mellett, amelyek a jogi szétválasztással azonos hatásúak.

Adott esetben a Bizottság javaslatokat terjeszt az Európai Parlament és a Tanács elé, különösen a magas közszolgáltatási színvonal biztosítása érdekében.

Adott esetben a Bizottság javaslatokat terjeszt az Európai Parlament és a Tanács elé, különösen az elosztórendszer-üzemeltetők 2007. július 1. előtti, teljes és valódi függetlenségének biztosítására vonatkozóan. Ahol szükséges, ezek a javaslatok – a versenyjoggal összhangban – a piaci erőfölényt, a piac koncentrációját és az ellenséges felvásárlásra irányuló, vagy versenyellenes magatartás kiküszöbölése érdekében végrehajtandó intézkedéseket is tartalmaznak.

53. cikk

Hatályon kívül helyezés

A 2003/55/EK irányelv 2011. március 3-tól hatályát veszti az említett irányelv átültetésére és alkalmazására vonatkozó határidővel kapcsolatos tagállami kötelezettségek sérelme nélkül. A hatályon kívül helyezett irányelvre történő hivatkozásokat erre az irányelvre történő hivatkozásként kell értelmezni a II. mellékletben szereplő megfelelési táblázattal összhangban.

54. cikk

Átültetés

(1) A tagállamok hatályba léptetik azokat a törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezéseket, amelyek szükségesek ahhoz, hogy ennek az irányelvnek 2011. március 3-ig megfeleljenek. Erről haladéktalanul tájékoztatják a Bizottságot.

Ezeket a rendelkezéseket 2011. március 3-tól kell alkalmazni, a 11. cikk kivételével, amelyet 2013. március 3-tól kell alkalmazni.

Amennyiben a tagállamok elfogadják ezeket az intézkedéseket, azokban hivatkozni kell erre az irányelvre, vagy azokhoz hivatalos kihirdetésük alkalmával ilyen hivatkozást kell fűzni. A hivatkozás módját a tagállamok határozzák meg.

(2) A tagállamok közlik a Bizottsággal nemzeti joguknak azokat a főbb rendelkezéseit, amelyeket az ezen irányelv által szabályozott területen fogadnak el.

55. cikk

Hatálybalépés

Ez az irányelv az Európai Unió Hivatalos Lapjában való kihirdetését követő huszadik napon lép hatályba.

56. cikk

Címzettek

Ennek az irányelvnek a tagállamok a címzettjei.

Kelt Brüsszelben, 2009. július 13-án.

az Európai Parlament részéről

az elnök

H.-G. PÖTTERING

a Tanács részéről

az elnök

E. ERLANDSSON

I. MELLÉKLET

FOGYASZTÓVÉDELMI INTÉZKEDÉSEK

1. A fogyasztóvédelemre vonatkozó közösségi jogszabályok, különösen a távollevők között kötött szerződések esetén a fogyasztók védelméről szóló, 1997. május 20-i 97/7/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv ⁽¹⁾, valamint a fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekről szóló, 1993. április 5-i 93/13/EGK tanácsi irányelv ⁽²⁾ sérelme nélkül a 3. cikkben említett intézkedéseknek biztosítaniuk kell, hogy a felhasználóknak:

- a) jogukban álljon olyan szerződést kötni a gázszolgáltatójukkal, amely tartalmazza a következőket:
- a szolgáltató neve és címe;
 - a nyújtott szolgáltatások, azok felajánlott minőségi színvonala, valamint az első csatlakozás időpontja;
 - a kínált karbantartási szolgáltatások fajtái;
 - azok az eszközök és módok, amelyek segítségével az érvényes díjakra és karbantartási költségekre vonatkozó, aktuális információkhoz hozzá lehet jutni;
 - a szerződés időtartama, a meghosszabbítás feltételei, illetve az ellátások és a szerződés megszüntetésének feltételei, és hogy van-e lehetőség a szerződés ingyenes felmondására;
 - kártérítési vagy visszatérítési előírások, ha a szerződésben vállalt szolgáltatás minőségi színvonala nem megfelelő, ideértve a pontatlan és késedelmes számlázást is;
 - a vitarendezési eljárások kezdeményezésének módja, az f) ponttal összhangban; és
 - tájékoztatás a fogyasztói jogokról, beleértve a vitarendezést és valamennyi e pontban foglalt kérdést, amelyeket egyértelműen közölni kell a számlákon vagy a gázipari vállalkozások honlapjain.

A feltételeknek tisztességesnek és előzetesen jól ismertnek kell lenniük. Ezeket az információkat minden esetben a szerződés megkötése vagy visszaigazolása előtt kell megadni. Ha a szerződést közvetítőkön keresztül kötik, az e pontban meghatározott információkat szintén még a szerződés megkötése előtt kell megadni;

- b) megfelelő időben tudomásukra hozzák, ha a szerződési feltételekben módosítás várható, és az értesítéssel együtt felhívják a figyelmüket a felmondási jogra. Az ellátást nyújtók az előfizetőket megfelelő időben, áttekinthető és érthető módon, közvetlenül tájékoztatják mindenféle díjemelésről, legkésőbb a díjemelés hatálybalépését követő szokásos számlázási időszak lejártát megelőzően. A tagállamok biztosítják, hogy a felhasználók felmondhassák a szerződésüket, ha a gázszolgáltató által ajánlott új feltételeket nem fogadják el;
- c) áttekinthető információt kapjanak az érvényes árakról és díjakról, valamint a gázszolgáltatásokhoz való hozzáférés és használat általános szerződési feltételeiről;
- d) többféle olyan fizetési mód közül választhassanak, amelyek indokolatlanul nem tesznek különbséget a felhasználók között. Az előfizetési rendszereknek tisztességesnek kell lenniük, és megfelelően kell tükröznüik a várható fogyasztást. A szerződési feltételekben mutató eltérések a szolgáltatónak a különféle fizetési rendszerekből származó költségeit tükrözik. Az általános szerződési feltételeknek tisztességeseknek és áttekinthetőeknek kell lenniük. Megfogalmazásuknak világosnak és érthetőnek kell lennie és nem tartalmazhatnak a fogyasztói jogok gyakorlására vonatkozó nem szerződéses korlátokat, például túlságosan terjedelmes szerződési dokumentációt. A felhasználókat védeni kell a félrevezető vagy tisztességtelen értékesítési módszerekkel szemben;
- e) ne számítsanak fel díjat a szolgáltatóváltásért;
- f) panaszait átlátható, egyszerű és olcsó eljárások során intézzék. Valamennyi fogyasztónak joga van különösen a gázszolgáltató által nyújtott magas színvonalú szolgáltatáshoz és a panaszkezeléshez. Ezek a bíróságon kívül vitarendezési eljárások lehetővé teszik a jogviták tisztességes és gyors – lehetőleg három hónapon belüli – rendezését, és ahol erre a fogyasztó jogosult, visszatérítés és/vagy kártérítés nyújtását. Az eljárásoknak, amennyire lehetséges összhangban kell állniuk, a fogyasztóvédelmi vitákban a bíróságon kívüli vitarendezésért felelős szervezetekre vonatkozó elvekről szóló, 1998. március 30-i 98/257/EK bizottsági ajánlásban ⁽³⁾ meghatározott elvekkel;

⁽¹⁾ HL L 144., 1997.6.4., 19. o.

⁽²⁾ HL L 95., 1993.4.21., 29. o.

⁽³⁾ HL L 115., 1998.4.17., 31. o.

- g) a gázhálózatra kapcsolt felhasználókat tájékoztassák arról, hogy – a vonatkozó nemzeti jogszabályok alapján – joguk van a meghatározott minőségű, tisztességes árú földgázzal történő ellátásra;
 - h) rendelkezésükre álljanak a fogyasztási adataik, továbbá kifejezett megállapodás alapján és díjmentesen lehetőségük legyen arra, hogy bármely nyilvántartásba vett ellátó vállalkozásnak hozzáférést adjanak mérési adataikhoz. Az adatkezelésért felelős fél köteles átadni ezeket az adatokat a vállalkozásnak. A tagállamok meghatározzák azt az adatformátumot és eljárást, amelyek útján a szolgáltatók és a fogyasztók hozzáférhetnek az adatokhoz. E szolgáltatásért a fogyasztónak nem számolhatók fel további költségek;
 - i) megfelelő gyakorisággal megfelelő tájékoztatást kell kapniuk a tényleges gázfogyasztásról és a költségekről ahhoz, hogy szabályozhassák saját gázfogyasztásukat. Ezt az információt olyan elégséges időkeretre vonatkozóan kell megadni, amely figyelembe veszi a felhasználó mérőkészülékének képességeit. Kellően figyelembe kell venni az ilyen intézkedések költséghatékonyságát. E szolgáltatásért a fogyasztónak nem számolhatók fel további költségek;
 - j) záró elszámolást kapjanak a földgázszolgáltató-váltást követően legkésőbb az érintett szolgáltató változását követő hat héten belül.
2. A tagállamok biztosítják az intelligens mérési rendszerek bevezetését, amelyek segítséget nyújtanak a fogyasztók gázszolgáltatási piacon történő aktív részvételéhez. Az ilyen mérési rendszerek bevezetése függhet a piac és az egyéni fogyasztók oldalán felmerülő valamennyi hosszú távú költséggel és előnnyel kapcsolatos gazdasági értékeléstől és attól, hogy az intelligens mérés melyik fajtája gazdaságilag ésszerű és költséghatékony, valamint hogy milyen ütemezés mellett valósítható meg.

Az értékelésre 2012. szeptember 3-ig sor kerül.

Az említett értékelés eredményeinek függvényében a tagállamok vagy az általuk kijelölt bármely hatáskörrel rendelkező hatóság elkészíti az intelligens mérési rendszerek megvalósításának ütemtervét.

A tagállamok vagy az általuk kijelölt hatáskörrel rendelkező hatóság biztosítják a területükön belül kialakítandó, ilyen mérési rendszerek együttműködtethetőségét és megfelelő figyelmet fordítanak a megfelelő szabványok és legjobb gyakorlatok alkalmazására, valamint a belső földgázpiac fejlesztésének fontosságára.

II. MELLÉKLET

MEGFELELÉSI TÁBLÁZAT

2003/55/EK irányelv	Ez az irányelv
1. cikk	1. cikk
2. cikk	2. cikk
3. cikk	3. cikk
4. cikk	4. cikk
5. cikk	5. cikk
—	6. cikk
—	7. cikk
6. cikk	8. cikk
9. cikk	9. cikk
7. cikk	10. cikk
—	11. cikk
7. cikk	12. cikk
8. cikk	13. cikk
—	14. cikk
—	15. cikk
10. cikk	16. cikk
—	17. cikk
—	18. cikk
—	19. cikk
—	20. cikk
—	21. cikk
—	22. cikk
—	23. cikk
11. cikk	24. cikk
12. cikk	25. cikk
13. cikk	26. cikk
14. cikk	27. cikk
15. cikk	29. cikk
16. cikk	30. cikk
17. cikk	31. cikk
18. cikk	32. cikk
19. cikk	33. cikk
20. cikk	34. cikk
21. cikk	35. cikk
22. cikk	36. cikk
23. cikk	37. cikk
24. cikk	38. cikk
25. cikk (1) bekezdés (első és második mondat)	39. cikk
—	40. cikk

2003/55/EK irányelv	Ez az irányelv
25. cikk (fennmaradó rész)	41. cikk
—	42. cikk
—	43. cikk
—	44. cikk
—	45. cikk
26. cikk	46. cikk
—	47. cikk
27. cikk	48. cikk
28. cikk	49. cikk
29. cikk	50. cikk
30. cikk	51. cikk
31. cikk	52. cikk
32. cikk	53. cikk
33. cikk	54. cikk
34. cikk	55. cikk
35. cikk	56. cikk
A. melléklet	I. melléklet

2009-es előfizetési díjak (a nem közzétett díjakat beleértve)

Az EU Hivatalos Lapja, L + C sorozat, kizárólag nyomtatott kiadvány	az EU 22 hivatalos nyelvéen	1 000 EUR/év (*)
Az EU Hivatalos Lapja, L + C sorozat, kizárólag nyomtatott kiadvány	az EU 22 hivatalos nyelvéen	100 EUR/hó (*)
Az EU Hivatalos Lapja, L + C sorozat, nyomtatott kiadvány + even CD-ROM	az EU 22 hivatalos nyelvéen	1 200 EUR/év
Az EU Hivatalos Lapja, L sorozat, kizárólag nyomtatott kiadvány	az EU 22 hivatalos nyelvéen	700 EUR/év
Az EU Hivatalos Lapja, L sorozat, kizárólag nyomtatott kiadvány	az EU 22 hivatalos nyelvéen	70 EUR/hó
Az EU Hivatalos Lapja, C sorozat, kizárólag nyomtatott kiadvány	az EU 22 hivatalos nyelvéen	400 EUR/év
Az EU Hivatalos Lapja, C sorozat, kizárólag nyomtatott kiadvány	az EU 22 hivatalos nyelvéen	40 EUR/hó
Az EU Hivatalos Lapja, L + C sorozat, vagy CD-ROM (összevont)	az EU 22 hivatalos nyelvéen	500 EUR/év
A Hivatalos Lap Kiegészítő Kiadványa (S sorozat), közbeszerzés és ajánlati felhívások, CD-ROM, heti 2 kiadvány	többnyelvű: az EU 22 hivatalos nyelvéen	360 EUR/év (= 30 EUR/hó)
Az EU Hivatalos Lapja, C sorozat – versenyvizsgakérdések	a vizsgákra szerinti nyelv(ek)en	50 EUR/év

(*) Személyes értékesítés: 33 oldalig 6 EUR,
33 és 84 oldal között 12 EUR,
84 oldal felett egyetleg meghaladott ár

Az Európai Unió Hivatalos Lapjának, amely az Európai Unió hivatalos nyelvein jelenik meg, 22 nyelvi változatára lehet előfizetni. Az L (jogszabályok) és a C (létekozlások és közlemények) sorozatból foglalja magában.

Valamennyi nyelvi változatra külön kell előfizetni.

A 920/2005/EK tanácsi rendelet értelmében, amelyet a Hivatalos Lap 2005. június 18-i L 156. száma tett közzé, és amely előírja, hogy az Európai Unió intézményei nem kötelesek minden jogi aktust írni nyelven, a megszövegezni, illetve cserélni a nyelven kiadott, az írt nyelven kiadott Hivatalos Lapok értékesítése külön történik.

A Hivatalos Lap Kiegészítő Kiadványára (S sorozat – közbeszerzés és ajánlati felhívások) történő előfizetés mind a 22 hivatalos nyelv változatát magában foglalja egyetlen többnyelvű CD-ROM-on.

Kérésére az Európai Unió Hivatalos Lapjára történő előfizetéssel a Hivatalos Lap különféle mellékleteit is megkaphatja. Az előfizetők a mellékletek megjelenéséről az Európai Unió Hivatalos Lapjában közzétett „Az olvasóhoz” című közlemények között találhatók.

Értékesítés és előfizetés

A Kiadóhivatal gondozásában megjelenő, tántás ellenében kapható kiadványok a Kiadóhivatal forgalmazó partnereitől szerezhetők be. A forgalmazó partnerek listája a következő címen található:

<http://publications.europa.eu/others/agents/index.hu.htm>

Az EUR-Lex (<http://eur-lex.europa.eu>) közvetlen és ingyenes hozzáférést biztosít az Európai Unió jogához. Erről a honlapról elérhető az Európai Unió Hivatalos Lapja, valamint tartalmazza a szerződéseket, a jogszabályokat, a jogeseteket és az előkészítő dokumentumokat is.

További információit az Európai Unióról a <http://europa.eu> internetcímen találhat.

